

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ
(e-Learning)».

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού
Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με
τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους
προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο
της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ ξένης
γλώσσας»**

ΑΘΗΝΑ ΤΡΙΓΩΝΗ

Επιβλέπων καθηγητής: Κωνσταντίνος Κωτσίδης

Ρέθυμνο, Ιούλιος 2025

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ
(e-Learning)».
[Αριθμ. ΦΕΚ 635 τ.Β΄/9.3.2016]**

Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος ΠΜΣ:

Καθηγητής Αναστασιάδης Παναγιώτης

Πανεπιστήμιο Κρήτης – Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού
Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης
με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους
προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο
πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/
ξένης γλώσσας»**

Αθηνά Τριγώνη

Υπεύθυνη Δήλωση Συγγραφέα:

Δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 1599/1986 και τα άρθρα 2,4,6 παρ. 3 του Ν. 1256/1982, η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής εργασίας και δεν προσβάλλει κάθε μορφής πνευματικά δικαιώματα τρίτων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον.

© Πανεπιστήμιο Κρήτης, ΠΤΔΕ, ΕΔΙΒΕΑ, 2025

Το Π.Τ.Δ.Ε του Πανεπιστημίου Κρήτης και ειδικότερα το Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α, διατηρεί το δικαίωμα της χρήσης και αναπαραγωγής της παρούσας εργασίας για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς.

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ ξένης γλώσσας

Αθηνά Τριγώνη

Επιτροπή Επίβλεψης Πτυχιακής / Διπλωματικής Εργασίας

Επιβλέπων Καθηγητής:

Κωνσταντίνος Κωτσίδης

Διδάκτορας Πανεπιστημίου Κρήτης

Συν-Επιβλέπων Καθηγητής:

Χαράλαμπος Μουζάκης

Διδάκτορας Πανεπιστημίου Αθηνών

Συν-Επιβλέπων Καθηγητής:

Απόστολος Κώστας

Επ. Καθηγητής Παν. Αιγαίου

Ρέθυμνο, Ιούλιος 2025

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Ευχαριστίες

Ένα όμορφο ταξίδι ήταν για μένα η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας. Ωστόσο το ταξίδι δεν θα ήταν τόσο δημιουργικό αν δεν είχα άξιους συνοδοιπόρους.

Κατ' αρχάς νιώθω την ανάγκη να ευχαριστήσω τους διδάσκοντες καθηγητές μου για όλες τις γνώσεις που απλόχερα προσέφεραν. Ιδιαίτερες ευχαριστίες στον επόπτη καθηγητή μου κύριο Κωνσταντίνο Κωτσίδα, για την επιμελή καθοδήγησή του και την άμεση ανταπόκρισή του στην επικοινωνία, στον κύριο Λάμπρο Καρβούνη για τη μεθοδολογική υποστήριξη και καθοδήγηση καθ' όλη τη διάρκεια της ερευνητικής διαδικασίας και στον κύριο Κωνσταντίνο Γιαννενάκη για την σχολαστική και επιμελή καθοδήγησή του στο σχεδιασμό και τη δημιουργία του εκπαιδευτικού υλικού, την άμεση ανταπόκριση στις δυσκολίες και τις απορίες που συνάντησα και τη συνολική υποστήριξή του στο εγχείρημα.

Θερμές ευχαριστίες θέλω να εκφράσω και στους ειδικούς της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και συνοδοιπόρους σε όλη τη διάρκεια της φοίτησης του μεταπτυχιακού προγράμματος, την ομάδα Carpe Diem. Η ανταπόκρισή τους και η υποστήριξή τους υπήρξε πάντα αμέριστη και ουσιαστική.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω τους εθελοντές που συμμετείχαν στη δεύτερη φάση της έρευνας, αφιέρωσαν μέρος από τον πολύτιμο χρόνο τους στην εκπαιδευτική παρέμβαση, μελετώντας το εκπαιδευτικό υλικό, και στις συνεντεύξεις.

Τέλος δεν μπορώ να παραλείψω να ευχαριστήσω την οικογένειά μου, το σύζυγό μου και τους φίλους μου που υπήρξαν για μένα υποστηρικτικό δίκτυο από την αρχή μέχρι το τέλος της προσπάθειας αυτής, ο καθένας με έναν μοναδικό τρόπο.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Περίληψη

Η διπλωματική εργασία πραγματεύεται το σχεδιασμό πρωτότυπου εκπαιδευτικού διαδραστικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Υλοποιήθηκε σε δύο στάδια, το προπαρασκευαστικό και το ερευνητικό. Στο προπαρασκευαστικό στάδιο αφού μελετήθηκε ελληνική και διεθνής βιβλιογραφία, σχεδιάστηκε και δημιουργήθηκε εκπαιδευτικό υλικό που φιλοξενείται στη διαδικτυακή πλατφόρμα του ΕΔΙΒΕΑ. Το υλικό διαθέτει εισαγωγική ενότητα με οπτικοακουστικό υλικό που λειτουργεί ως οδηγός μελέτης και διαιρείται σε τέσσερις κυρίως διδακτικές ενότητες, οι τρεις από τις οποίες παρουσιάζουν διαφορετικές μορφές των προσδιορισμών τόπου στη νέα ελληνική γλώσσα και η τέταρτη παρουσιάζει εφαρμογές των τοπικών προσδιορισμών στην καθημερινή ζωή.

Στο πρώτο μέρος του ερευνητικού σταδίου, το υλικό αυτό μελετήθηκε και αξιολογήθηκε από ειδικούς της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης μέσα από ειδικά διαμορφωμένα ερωτηματολόγια ανοιχτού τύπου. Το δεύτερο μέρος του ερευνητικού σταδίου περιελάμβανε εκπαιδευτική παρέμβαση για ενήλικες εκπαιδευόμενους στην ελληνική ως ξένη γλώσσα. Στη συνέχεια, οι ίδιοι οι εκπαιδευόμενοι, που συμμετείχαν στην παρέμβαση, αποτίμησαν το εκπαιδευτικό υλικό μέσα από τη διαδικασία της ημιδομημένης συνέντευξης.

Τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την έρευνα φανερώνουν καθολική αποδοχή του εκπαιδευτικού υλικού και θετική αξιολόγηση από τους ειδικούς της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης έχοντας ως κυρίαρχο κριτήριο τις Αρχές της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και της Πολυμεσικής μάθησης. Τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την έρευνα σε εκπαιδευόμενους που συμμετείχαν στην εκπαιδευτική παρέμβαση αναδεικνύουν θετική, ως επί το πλείστον, στάση απέναντι στο εκπαιδευτικό υλικό εξαιτίας της πληρότητας, της σαφήνειας και της πρωτοτυπίας του. Οι αρνητικές κρίσεις τεκμηριώνονται από τις διαφορετικές εκπαιδευτικές ανάγκες του κάθε εκπαιδευόμενου.

Οι εκπαιδευόμενοι, ωστόσο, προτείνουν τη μετάφραση των εκφωνήσεων στην αγγλική γλώσσα και τον εμπλουτισμό του υλικού με ακόμη περισσότερες εικόνες και πιο σύγχρονα γραφικά.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Λέξεις – Κλειδιά

Εξ αποστάσεως εκπαίδευση, εκπαίδευση ενηλίκων, διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας, εκπαιδευτικό υλικό

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Abstract

The thesis deals with the design of original interactive educational material using distance learning methods, focusing on place determinations in teaching Greek Language as a second/foreign language.

It was implemented in two stages, preparatory and research. In the preparatory stage, after studying Greek and international literature, educational material was designed and created, which is hosted on the EDIBEA online platform. The material includes an introductory section with audiovisual content serving as a study guide and is divided into four main teaching sections, three of which present different forms of place determiners in modern Greek, and the fourth presents applications of these place determiners in everyday life.

In the first phase of the research stage, this material was studied and evaluated by distance learning experts using specially designed open-ended questionnaires. In the second phase of the research stage, the material was used as an educational intervention for adult learners of Greek as a foreign language. Subsequently, the learners who participated in the intervention evaluated the educational material through a semi-structured interview process.

The results of the research reveal universal acceptance of the educational material and positive evaluation by distance learning experts, with the principles of distance learning and multimedia learning as the dominant criterion. The conclusions drawn from the survey of learners who participated in the educational intervention reveal a mostly positive attitude towards the educational material due to its completeness, clarity and originality. Negative feedback is justified by the different educational needs of each learner.

However, the learners suggest translating the audio recordings into English and enriching the material with even more images and more modern graphics.

Keywords

Distance learning, adult education, teaching Greek as a second/foreign language, educational material

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Περιεχόμενα

Ευχαριστίες.....	iv
Περίληψη.....	v
Abstract.....	vii
Περιεχόμενα.....	viii
Κατάλογος Εικόνων / Σχημάτων.....	xi
Συντομογραφίες & Ακρωνύμια.....	xiv
Εισαγωγή.....	15
Α' Μέρος: Θεωρητικό μέρος.....	19
1 ^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ.....	19
1.1. Ανοιχτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση.....	19
1.2. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στην ΕξΑΕ.....	23
1.3. Το εκπαιδευτικό υλικό στην Εξ ΑΕ.....	23
1.4. Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού υλικού.....	30
1.5. Σύνοψη.....	31
2 ^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ.....	33
2.1. Εκπαίδευση ενηλίκων.....	33
2.2. Τα χαρακτηριστικά του ενήλικα εκπαιδευόμενου.....	36
2.3. Εκπαίδευση ενηλίκων και εξ αποστάσεως εκπαίδευση.....	39
2.4. Σύνοψη.....	44
3 ^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ.....	46
3.1. Η εκμάθηση μιας δεύτερης/ ξένης γλώσσας.....	46
3.1.1. Οι γλώσσες και ο πολιτισμός τους.....	46
3.1.2. Παράγοντες που επηρεάζουν την εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας.....	48
3.1.3. Η διδασκαλία μιας δεύτερης/ ξένης γλώσσας.....	48
3.1.4. Δεύτερη ή ξένη γλώσσα.....	55
3.1.5. Διγλωσσία.....	56
3.2. Γλωσσικά χαρακτηριστικά του μαθητή της δεύτερης γλώσσας.....	57
3.3. Η ελληνική ως δεύτερη/ ξένη γλώσσα.....	59
3.4. Επίπεδα γλωσσομάθειας και δεξιότητες.....	63
3.4.1. Επίπεδα κατανόησης της γλώσσας.....	63
3.4.2. Επίπεδα γλωσσομάθειας – Το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις γλώσσες (CEFR).....	64

3.5. Σύνοψη.....	68
Β' Μέρος: Ερευνητικό μέρος.....	71
Εισαγωγή ερευνητικού μέρους	71
4 ^ο Κεφάλαιο	72
Το εκπαιδευτικό υλικό	72
4.1 Εισαγωγή	72
4.2 Μεθοδολογία δημιουργίας εκπαιδευτικού υλικού	72
4.2.1 Θεωρητικό υπόβαθρο.....	72
4.2.2. Σχεδιασμός – Δημιουργία Εκπαιδευτικού υλικού	74
4.3. Σύνοψη.....	99
5 ^ο κεφάλαιο.....	101
Αποτίμηση του εκπαιδευτικού υλικού.....	101
5.1. Εισαγωγή	101
5.2. Μεθοδολογία – ερευνητική διαδικασία.....	101
5.3. Σκοπός της έρευνας	103
5.4. Στόχοι της έρευνας	103
5.5. Ερευνητικά ερωτήματα.....	103
5.6. Περίοδος εκτέλεσης της έρευνας	104
5.7. Το είδος της έρευνας	104
5.8. Ο πληθυσμός της έρευνας.....	105
5.9. Μέσα συλλογής και κωδικοποίησης δεδομένων	106
5.10. Ερευνητικοί άξονες και κατηγορίες ανάλυσης	108
5.11. Περιορισμοί της Έρευνας	116
5.12. Ζητήματα Δεοντολογίας	117
5.13. Σύνοψη	117
6 ^ο Κεφάλαιο	118
Αποτελέσματα αποτίμησης Ε.Υ. από ειδικούς στην εξ ΑΕ και συζήτηση.....	118
6.1. 1 ^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;.....	118
6.2. 2 ^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;.....	134
6.3. Γενικές επισημάνσεις.....	139
6.4. Σύνοψη.....	141
7 ^ο Κεφάλαιο	142

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Αποτελέσματα αποτίμησης Ε.Υ. από εκπαιδευόμενους και συζήτηση.....	142
7.1. Επίδραση του Υλικού στη Γλωσσική Μάθηση	142
7.1.1. 3 ^ο Ερευνητικό ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό που δημιουργήθηκε σύμφωνα με τις αρχές της Εξ ΑΕ και της Πολυμεσικής μάθησης, βοήθησε τους εκπαιδευόμενους να μπορούν να αναγνωρίζουν και να χρησιμοποιούν στον προφορικό λόγο τους προσδιορισμούς του τόπου;	142
7.1.2. 4 ^ο Ερευνητικό ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό που δημιουργήθηκε σύμφωνα με τις παραπάνω αρχές, βοήθησε τους εκπαιδευόμενους να μπορούν να αναγνωρίζουν στον γραπτό λόγο τους προσδιορισμούς του τόπου;.....	146
7.2. Εμπειρία χρήσης υλικού	149
7.3. Σύνοψη.....	153
8 ^ο Κεφάλαιο	155
1.1. Συζήτηση – Συμπεράσματα	155
1.2. Συνεισφορά και προτάσεις για μελλοντική έρευνα.....	159
Βιβλιογραφικές αναφορές.....	160
Παράρτημα Α.....	166
Απαντήσεις ερωτηματολογίων από τους ειδικούς της εξ ΑΕ	166
Ερωτηματολόγιο	166
Απαντήσεις	178
Παράρτημα Β.....	211
Έγγραφο οδηγιών για τους εκπαιδευόμενους.....	211
Παράρτημα Γ	216
Ερωτήσεις και απαντήσεις από τις συνεντεύξεις των εκπαιδευομένων	216
Ερωτήσεις	216
Απαντήσεις	218

Κατάλογος Εικόνων / Σχημάτων

Εικόνα 1: Το πρότυπο "καταρράκτης" (Μακράκης, 2000)

Εικόνα 2: Σχεδιασμός προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων

Εικόνα 3: Εξώφυλλο και πρώτη επαφή του χρήστη με το Ε.Υ.

Εικόνα 4: Εξώφυλλο και περιεχόμενα του Εκπαιδευτικού υλικού

Εικόνα 5: Σκοπός και προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα με τη μορφή Accordion

Εικόνα 6: Στιγμιότυπο από το βίντεο "Οδηγός μελέτης"

Εικόνα 7: Εισαγωγική δραστηριότητα 1ης ενότητας

Εικόνα 8: Αρχική διαφάνεια/ εξώφυλλο 1ης Δ.Ε.

Εικόνα 9: Σύντομο βίντεο επεξήγησης εικονιδίων Ε.Υ.

Εικόνα 10: Τα περιεχόμενα της 1ης Δ.Ε.

Εικόνα 11: Στιγμιότυπο από σύντομο βίντεο της 4ης διαφάνειας της 1ης Δ.Ε.

Εικόνα 12: 5η Διαφάνεια της 1ης Δ.Ε. που ενθαρρύνει την παρακολούθηση της σύντομης παρουσίασης

Εικόνα 13: 6η Διαφάνεια της παρουσίασης των επιρρημάτων τόπου

Εικόνα 14: 6η Διαφάνεια της 1ης Δ.Ε. με οπτικοποιημένα παραδείγματα χρήσης των τοπικών επιρρημάτων

Εικόνα 15: Στιγμιότυπο από το σύντομο βίντεο της 1ης ενότητας για τα επιρρήματα τόπου

Εικόνα 16: Διάλογος / δραστηριότητα 8ης διαφάνειας

Εικόνα 17: Διάλογοι/ δραστηριότητες στις διαφάνειες 9-12

Εικόνα 18: Δραστηριότητα ανατροφοδότησης 1ης ΔΕ

Εικόνα 19: Στιγμιότυπο από το διαδραστικό βίντεο "Μαθαίνουμε τραγουδώντας" (14^η διαφάνεια της 1^{ης} Δ.Ε.)

Εικόνα 20: 2ο Στιγμιότυπο από το διαδραστικό βίντεο "Μαθαίνουμε τραγουδώντας" (16^η διαφάνεια της 3^{ης} Δ.Ε.)

Εικόνα 21: Δραστηριότητα ελέγχου γνώσεων

Εικόνα 22: Άσκηση ενεργοποίησης του εκπαιδευόμενου που εξυπηρετεί τη διάκριση των ουσιαστικών που λειτουργούν ως προσδιορισμοί τόπου από τα ουσιαστικά που λειτουργούν ως αντικείμενα ρήματος (διαφάνεια 6 της 2^{ης} Δ.Ε.).

Εικόνα 23: Άσκηση περιγραφής εικόνας που ενθαρρύνει την προφορική περιγραφή μιας εικόνας (διαφάνεια 10 της 2^{ης} Δ.Ε.)

Εικόνα 24: Άσκηση γραπτής περιγραφής εικόνας στο forum (διαφάνεια 16 της 2ης Δ.Ε.)

Εικόνα 25: Ενδεικτικές απαντήσεις των εκπαιδευόμενων στο forum του μαθήματος

Εικόνα 26: Άσκηση σε διαδραστικό βίντεο που βοηθά τον εκπαιδευόμενο να εντοπίσει τα ουσιαστικά που λειτουργούν ως προσδιορισμοί τόπου σε προφορικό και γραπτό λόγο (διαφάνεια 15η στη 2η Δ.Ε.).

Εικόνα 27: Στιγμιότυπο από βίντεο που δημιουργήθηκε προκειμένου να παρουσιάσει τις πιο συνηθισμένες προθέσεις που δηλώνουν τόπο στην ελληνική γλώσσα (διαφάνεια 5^η στην 3^η Δ.Ε.).

Εικόνα 28: Στιγμιότυπο από το βίντεο "η κρυμμένη πρόθεση" (8^η διαφάνεια της 3^{ης} Δ. Ε.)

Εικόνα 29: Δημιουργική δραστηριότητα (διαφάνεια 7^η της 3^{ης} Δ.Ε.)

Εικόνα 30: Στιγμιότυπο από το διαδραστικό βίντεο Friends

Εικόνα 31: Άσκηση σύνθετης περιγραφής (14^η διαφάνεια της 3^{ης} Δ.Ε.)

Εικόνα 32: Περιεχόμενα από το radlet του μαθήματος

Εικόνα 33: Στιγμιότυπο από το radlet του μαθήματος για την 2η ΔΕ, 10η διαφάνεια

Εικόνα 34: Στιγμιότυπο από το radlet του μαθήματος για την 14η δραστηριότητα της 3ης ΔΕ

Εικόνα 35: Πρακτική δραστηριότητα (6^η διαφάνεια της 4^{ης} Δ.Ε.)

Εικόνα 36: Δημιουργική δραστηριότητα (9^η διαφάνεια της 4^{ης} Δ.Ε.)

Εικόνα 37: Πρακτική δραστηριότητα εξάσκησης (11^η διαφάνεια της 4^{ης} Δ.Ε.)

Εικόνα 38: Στιγμιότυπο από διαδραστικό βίντεο "στο δρόμο" (5^η διαφάνεια της 4^{ης} Δ.Ε.)

Εικόνα 39: Στιγμιότυπο από διαδραστικό βίντεο "στο γραφείο" (10^η διαφάνεια της 4^{ης} Δ.Ε.)

Εικόνα 40: Στιγμιότυπο από διαδραστικό βίντεο "στο σπίτι" (12^η διαφάνεια της 4^{ης} Δ.Ε.)

Εικόνα 41: Στιγμιότυπο από διαδραστικό βίντεο "στις διακοπές" (8^η διαφάνεια της 4^{ης} Δ.Ε.)

Εικόνα 42: Στιγμιότυπο από το βίντεο της σύνοψης της 1ης ενότητας

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Εικόνα 43: Πηγές πολυμέσων 1ης Δ.Ε.

Εικόνα 44: Βιβλιογραφία και Υλικό για περαιτέρω μελέτη της 1ης Δ.Ε.

Πίνακας 1: Ερευνητικοί άξονες

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Συνομογραφίες & Ακρωνύμια

ΕΞ ΑΕ	Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση
ΠΜΤ	Προηγμένες Μαθησιακές Τεχνολογίες
ΤΠΕ	Τεχνολογίες των Πληροφοριών και Τηλεπικοινωνιών
ΕΠΑ	Εκπαιδευτικό Περιβάλλον στο Διαδίκτυο
ΟΣΣ	Ομαδικές Συμβουλευτικές Συναντήσεις
Κ1	Πρώτος κώδικας επικοινωνίας
Κ2	Δεύτερος γλωσσικός κώδικας επικοινωνίας (δεύτερη ή ξένη γλώσσα)
Γ1	Πρώτη γλώσσα
Γ2	Δεύτερη γλώσσα
ΝΕΚ	Νεοελληνική Κοινή
Δ.Ε.	Διδακτική ενότητα
Ε.Υ.	Εκπαιδευτικό υλικό

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Εισαγωγή

Η παρούσα διπλωματική εργασία, όπως γίνεται αντιληπτό και από τον τίτλο της, αποσκοπεί στο σχεδιασμό, τη δημιουργία και την αποτίμηση ψηφιακού υλικού εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας.

Η γλώσσα συνιστά σύστημα σημείων με τα οποία δηλώνονται και μεταβιβάζονται οι έννοιες. Το γεγονός αυτό συνεπάγεται ότι ο γλωσσικός κώδικας αποτυπώνεται σε σημασιολογικές μονάδες, δηλαδή σε λέξεις που, με τη σειρά τους, αποτελούν το θεμέλιο πάνω στο οποίο δομείται ο λόγος (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]). Επομένως, η γνώση σημαντικού πλήθους λέξεων συμβάλλει ουσιαστικά στην κατανόηση και την παραγωγή μηνυμάτων και συνιστά μια αναγκαία προϋπόθεση για την επίτευξη της απρόσκοπτης επικοινωνίας. Για αυτό το λόγο, βασικός στόχος των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και των διδακτικών εγχειριδίων είναι να βοηθήσουν τους μαθητές ώστε να κατακτήσουν ένα πλούσιο λεξιλόγιο που θα απαρτίζεται από όσο το δυνατόν εύχρηστες και λειτουργικές λέξεις (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Ωστόσο, εστιάζοντας στην αποτελεσματική χρήση μιας γλώσσας εμφανίζεται η ανάγκη εμπλοκής των εκπαιδευομένων σε αυθεντική χρήση της γλώσσας, και όχι απλώς στην επιφανειακή εκμάθηση λεξιλογίου, γραμματικών και συντακτικών κανόνων, είτε πρόκειται για την εκμάθηση της πρώτης είτε της δεύτερης, είτε ακόμη μιας ξένης γλώσσας (Χατζηδάκη, 2020).

Πέρα από τη διαχρονική ανθρώπινη ανάγκη για επικοινωνία, η διδασκαλία μιας γλώσσας ως δεύτερης ή ξένης, σε διαπολιτισμικό πλαίσιο, είναι δυνατόν να αποτελέσει σημαντικό στοιχείο κατανόησης της γλώσσας και της κουλτούρας ως εργαλείων κατασκευής και απόδοσης του τρόπου με τον οποίο κάθε άτομο αντιλαμβάνεται τον κόσμο (Γλένη, 2013).

Σε αυτή την κατεύθυνση η πολυπολιτισμική εκπαίδευση έχει αναδείξει διδακτική μεθοδολογία μιας γλώσσας ως δεύτερης, της διγλωσσικής εκπαίδευσης, της μάθησης εναντίον των στερεοτύπων και διακρίσεων αλλά και διδακτικό υλικό και μοντέλα αναλυτικών προγραμμάτων που αντανακλούν τον πολιτισμικό πλουραλισμό (Γλένη, 2013).

Από τη δεκαετία του '90 μέχρι σήμερα παρατηρείται μια σημαντική στροφή στο ενδιαφέρον των εκπαιδευτικών ξένων γλωσσών για τη χρήση των νέων τεχνολογιών στην εκμάθηση μιας γλώσσας, είτε ως ξένης, είτε ως δεύτερης (Κωστούλα - Μακράκη & Μακράκης, 2006 [repr. 2016]).

Παράλληλα, η θεωρία της απελευθερωτικής εκπαίδευσης, η οποία βασίστηκε στη θεωρία του Freire, παρουσίασε τη χειραφέτηση του ατόμου ως στόχο της αυτοκατευθυνόμενης μάθησης, θέτοντας σε προτεραιότητα την προσωπική του ενδυνάμωση και τις ενσυνείδητες ενέργειες. Την ίδια στιγμή, η θεωρία της

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Μετασχηματίζουσας Μάθησης του Mezirow προσδιορίζει την αυτοκατευθυνόμενη μάθηση ως την προσπάθεια του ατόμου να μαθαίνει αυτόνομα, να ορίζει το ίδιο τη σκέψη και τα συναισθήματά του, κατανοώντας τις εμπειρίες του και μετασχηματίζοντας τις δυσλειτουργικές παραδοχές του (Καλογρίδη, 2019).

Η μελέτη της γλώσσας, η δημιουργία και καθιέρωση της μεθοδολογίας για τη γλωσσική διδασκαλία έχουν απασχολήσει πλήθος μελετητών, γλωσσολόγων και φιλόλογων. Επίσης, η σύγχρονη πολυπολιτισμική κοινωνία της γνώσης και της συνεργασίας έχει ωθήσει στην ανάπτυξη της μεθοδολογίας της διδασκαλίας των ξένων γλωσσών. Εύλογα ερωτήματα γεννώνται αναφορικά με τη σκοπιμότητα και την προσφορά της παρούσας εργασίας. Σε μια προσπάθεια σύντομης και περιεκτικής απάντησής τους γίνεται μια οριοθέτηση της ανάγκης της γλωσσικής διδασκαλίας με τρόπο σύγχρονο κι αποτελεσματικό. Εφόσον ο τρόπος ζωής των σύγχρονων κοινωνιών φαίνεται να χαρακτηρίζεται από εσωστρέφεια και γρήγορη ταχύτητα, είναι λογικό να έχουν διαφοροποιηθεί και οι εκπαιδευτικές ανάγκες των σύγχρονων πολιτών και ιδίως των ενηλίκων εκπαιδευομένων. Η παρούσα εργασία είναι μια πρόταση, ένα μικρό δείγμα διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας βασισμένο στις αρχές της πολυμεσικής μάθησης και της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, που επιτρέπει στον εκπαιδευόμενο να μελετήσει με το δικό του ρυθμό και στο δικό του χρόνο στοιχεία της ελληνικής γλώσσας.

Η Νεοελληνική Κοινή αποτελεί δημιουργική σύνθεση δύο παραδόσεων ή ρευμάτων που σχετίζονται με τις γενικότερες κοινωνικές εξελίξεις και την πνευματική ιστορία του τόπου: της δημοτικής (που συνιστά τον κορμό ή τη βάση της ΝΕΚ) και της καθαρεύουσας (που επέδρασε συμπληρωματικά σε όλα τα επίπεδα) (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Για τις ανάγκες της έρευνας, επιλέχθηκαν ως αντικείμενο διδασκαλίας οι προσδιορισμοί τόπου στην νέα ελληνική γλώσσα. Το κριτήριο για την επιλογή αυτή ήταν να δημιουργηθεί ένα σύντομο και συνάμα ενδιαφέρον εκπαιδευτικό υλικό που θα είναι προσιτό σε αρχάριους χρήστες της ελληνικής γλώσσας αλλά ταυτόχρονα θα μπορεί να παρέχει επιπλέον πληροφορίες και ευκαιρία για εξάσκηση σε όλους τους εκπαιδευόμενους στην ελληνική ως δεύτερη ή ως ξένη γλώσσα.

Στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας σχεδιάστηκε και δημιουργήθηκε ψηφιακό υλικό σε εκπαιδευτική πλατφόρμα του ΕΔΙΒΕΑ με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου στη νέα ελληνική γλώσσα. Ο σχεδιασμός του εκπαιδευτικού υλικού βασίστηκε σε αξιόπιστη βιβλιογραφία και διέπεται από τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και της πολυμεσικής μάθησης. Σημαντικό ρόλο στο σχεδιασμό και τη δημιουργία του υλικού διαδραμάτισαν επίσης οι αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων, καθώς το εκπαιδευτικό υλικό απευθύνεται σε ενήλικες εκπαιδευόμενους ανεξαρτήτως καταγωγής, οι οποίοι έχουν κατακτήσει το επίπεδο ελληνομάθειας Α2.

Μετά τη βιβλιογραφική μελέτη, το σχεδιασμό και τη δημιουργία του υλικού, ακολουθεί το ερευνητικό μέρος. Η έρευνα επιχειρήσει να απαντήσει στα ακόλουθα ερευνητικά ερωτήματα:

- Το εκπαιδευτικό υλικό έχει γίνει σύμφωνα με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;
- Το εκπαιδευτικό υλικό έχει γίνει σύμφωνα με τις αρχές της πολυμεσικής μάθησης;
- Το εκπαιδευτικό υλικό που δημιουργήθηκε σύμφωνα με τις παραπάνω αρχές, βοήθησε τους εκπαιδευόμενους να μπορούν να αναγνωρίζουν και να χρησιμοποιούν στον προφορικό λόγο τους προσδιορισμούς του τόπου;
- Το εκπαιδευτικό υλικό που δημιουργήθηκε σύμφωνα με τις παραπάνω αρχές, βοήθησε τους εκπαιδευόμενους να μπορούν να αναγνωρίζουν στον γραπτό λόγο τους προσδιορισμούς του τόπου;

Σκοπό της παρούσας εργασίας αποτελεί η απάντηση των ανωτέρω ερωτημάτων ώστε να αποτιμηθεί η αποτελεσματικότητα του σχεδιασμού και της δημιουργίας ψηφιακού υλικού εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας. Για την αποτίμηση του εκπαιδευτικού υλικού υλοποιήθηκε έρευνα με τη μέθοδο της ποιοτικής ανάλυσης σε δύο φάσεις.

Η πρώτη φάση διεξήχθη σε εκπαιδευτικούς ειδικούς στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, οι οποίοι μελέτησαν το εκπαιδευτικό υλικό προκειμένου να το αποτιμήσουν και να βοηθήσουν στην προσέγγιση των ερευνητικών ερωτημάτων. Τα αποτελέσματα της φάσης αυτής μελετήθηκαν με ποιοτική ανάλυση και είναι διαθέσιμα στο ομώνυμο κεφάλαιο. Στη συνέχεια το εκπαιδευτικό υλικό διατέθηκε σε εθελοντές ενήλικες εκπαιδευόμενους στην ελληνική γλώσσα, με μορφή εκπαιδευτικής παρέμβασης. Αφού οι εκπαιδευόμενοι ολοκλήρωσαν τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού, κλήθηκαν σε ημιδομημένη συνέντευξη προκειμένου να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητά του στη μάθησή τους. Οι συνεντεύξεις καταγράφηκαν και μελετήθηκαν ποιοτικά. Τα αποτελέσματα της ποιοτικής ανάλυσης είναι διαθέσιμα στο αντίστοιχο κεφάλαιο, όπως επίσης και τα συμπεράσματα της συνολικής έρευνας.

Η διπλωματική εργασία δομείται σε δύο μέρη. Το πρώτο αποτελεί το θεωρητικό μέρος, τη βιβλιογραφική μελέτη, και το δεύτερο περιγράφει την έρευνα που υλοποιήθηκε σε δύο φάσεις.

Το θεωρητικό μέρος της έρευνας διαιρείται σε τρία κεφάλαια σε μια προσπάθεια να μελετηθούν οι πτυχές που αφορούν στο θέμα. Συγκεκριμένα στο πρώτο κεφάλαιο διερευνώνται οι έννοιες της ανοιχτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, ο ρόλος του εκπαιδευτικού στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, οι αρχές δημιουργίας εκπαιδευτικού υλικού και η αξιολόγησή του. Στο δεύτερο κεφάλαιο μελετάται η εκπαίδευση ενηλίκων, τα χαρακτηριστικά του ενήλικα εκπαιδευόμενου και στη συνέχεια διερευνάται η εκπαίδευση ενηλίκων στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Το τρίτο κεφάλαιο προσανατολίζεται στην εκμάθηση μιας δεύτερης/ξένης γλώσσας. Γίνεται αναφορά στις γλώσσες και τον πολιτισμό τους, στους παράγοντες που επηρεάζουν την εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας και τη διδασκαλία της. Επίσης αντιπαραβάλλονται και διακρίνονται οι έννοιες δεύτερη και ξένη γλώσσα και οριοθετείται η έννοια της διγλωσσίας. Παρουσιάζονται τα χαρακτηριστικά του

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

μαθητή της δεύτερης γλώσσας και στη συνέχεια μελετάται η ελληνική γλώσσα ως δεύτερη/ξένη, καθώς επίσης και τα επίπεδα κατανόησης της γλώσσας και τα επίπεδα γλωσσομάθειας σύμφωνα με το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις γλώσσες.

Το δεύτερο μέρος περιγράφει την κατ' εξοχήν έρευνα και διαιρείται σε επιμέρους κεφάλαια. Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η πρώτη φάση της έρευνας που αφορά την αποτίμηση του εκπαιδευτικού υλικού από τους ειδικούς της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και αναλύει τη μεθοδολογία της. Το πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζει τη μεθοδολογία της δεύτερης φάσης της έρευνας που αφορά την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού υλικού από τους ίδιους τους εκπαιδευόμενους. Στο έκτο και στο έβδομο κεφάλαιο καταγράφονται τα αποτελέσματα της αποτίμησης του εκπαιδευτικού υλικού από τους ειδικούς στην εξΑΕ και από τους εκπαιδευόμενους αντίστοιχα και η συζήτησή τους. Τέλος στο όγδοο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα συμπεράσματα που προέκυψαν από το σύνολο της έρευνας.

Α' Μέρος: Θεωρητικό μέρος

1^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

1.1. Ανοιχτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Ο όρος «εξ αποστάσεως εκπαίδευση» εντοπίζεται αρχικά στη δεκαετία του 1970, ενώ καθιερώθηκε επισήμως το 1982, όταν το Διεθνές Συμβούλιο για την Εκπαίδευση δι' Αλληλογραφίας (International Council for Correspondence Education) άλλαξε την ονομασία του σε Διεθνές Συμβούλιο για την Εξ αποστάσεως Εκπαίδευση (International Council for Distance Education). Πλέον το παγκόσμιο συμβούλιο ονομάζεται: Διεθνές Συμβούλιο για την Ανοιχτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση (International Council for Open and Distance Education) (Λιοναράκης, 2006).

Υπάρχουν πολλοί ορισμοί στην ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία για την ανοιχτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση (Εξ ΑΕ). Ωστόσο, οι παρατηρήσεις του Keegan (1986) οδηγούν σε έναν από τους πιο ολοκληρωμένους ορισμούς της εξ αποστάσεως μάθησης, ο οποίος παρουσιάζει πέντε σημαντικές προϋποθέσεις:

1. Την απόσταση του εκπαιδευτή και του εκπαιδευόμενου κατά την μαθησιακή διαδικασία.
2. Την επιρροή του εκπαιδευτικού οργανισμού στο σχεδιασμό της εκπαιδευτικής διαδικασίας και της προετοιμασίας του εκπαιδευτικού υλικού και στην ακαδημαϊκή υποστήριξη.
3. Την αξιοποίηση της τεχνολογίας και των μέσων για τη μεταφορά του περιεχομένου του μαθήματος και την παροχή δυνατότητας για αλληλεπίδραση.
4. Την ύπαρξη αμφίδρομης επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης
5. Την σταθερή αποστασιοποίηση ομάδας εκπαιδευομένων, έτσι ώστε οι τελευταίοι να διδάσκονται περισσότερο ως άτομα παρά ως ομάδες (Αναστασιάδης, 2006).

Οι Προηγμένες Μαθησιακές Τεχνολογίες (ΠΜΤ) διαφοροποιούν την έννοια του χώρου και του χρόνου στην εκπαιδευτική διαδικασία και προσδίδουν στην εξΑΕ νέες διαστάσεις. Ανατρέπεται, δηλαδή, το σημαντικότερο στοιχείο της δια ζώσης εκπαίδευσης, όπου εκπαιδευτής κι εκπαιδευόμενος βρίσκονται στον ίδιο χώρο (Αναστασιάδης, 2006).

Στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση δεν απαιτείται η ταυτόχρονη παρουσία των μερών της εκπαιδευτικής διαδικασίας, καθώς δύνανται οι ίδιοι οι συμμετέχοντες να επιλέγουν το χώρο, το χρόνο αλλά και το ρυθμό συμμετοχής τους στην πορεία αυτό-μάθησης (Λιοναράκης 2001 στο Αναστασιάδης, 2006).

Ο Desmond Keegan (1986) προσδιορίζει την εξ αποστάσεως εκπαίδευση με τα εξής χαρακτηριστικά:

- Τη γεωγραφική απόσταση ανάμεσα στον εκπαιδευτή και τον εκπαιδευόμενο (στοιχείο το οποίο εξ ορισμού διαφοροποιεί την εξ αποστάσεως από τη δια ζώσης διδασκαλία).
- Την παρεμβολή εκπαιδευτικού φορέα για την οργάνωση, το σχεδιασμό, την υλοποίηση και την διανομή του εκπαιδευτικού υλικού (στοιχείο το οποίο επίσης διαφοροποιεί την εξ αποστάσεως εκπαίδευση από την εξατομικευμένη μάθηση).
- Τη αξιοποίηση τεχνολογικών μέσων (ψηφιακά βιβλία και οπτικοακουστικά μέσα), στοιχεία που συνεισφέρουν στην επικοινωνία του εκπαιδευόμενου με τον εκπαιδευτή και το εκπαιδευτικό υλικό.
- Την αμφίδρομη επικοινωνία με απώτερο σκοπό την ωφέλεια του εκπαιδευόμενου από τα πλεονεκτήματα του διαλόγου.
- Την οργάνωση ομαδικών συναντήσεων περιστασιακά τόσο για δια ζώσης διδασκαλία όσο και για κοινωνικούς σκοπούς.
- Το γεγονός ότι πρόκειται για βιομηχανοποιημένη έκφραση της εκπαίδευσης, επομένως διαφοροποιείται από κάθε άλλη μορφή αγωγής (Keegan, 1986).

Η εξ αποστάσεως πολυμορφική εκπαίδευση, ως ευέλικτη εφαρμογή της εκπαιδευτικής διαδικασίας, συνεπάγεται την απόλυτη ελευθερία να επιλέγει τα μέσα με τα οποία θα υλοποιηθεί η μεταφορά της πληροφορίας και τα μέσα με τα οποία θα επιτευχθεί η επικοινωνία. Ωστόσο, η άποψη ότι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση ορίζεται ως διαδικασία κατά την οποία υπάρχει μια φυσική απόσταση μεταξύ εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενων, είναι τουλάχιστον απλοϊκή και παραπέμπει σε απλουστευμένες παρερμηνείες περασμένων εποχών καθώς από το 1998 έχει προστεθεί η έννοια της πολυμορφικότητάς της (Λιοναράκης, 2006).

Σύμφωνα με τον Michael Moore, η σχετική έννοια της «εξ αποστάσεως διδασκαλίας» ορίστηκε ως «η οικογένεια, το σύνολο δηλαδή των μεθόδων καθοδήγησης, κατά την οποία οι πρακτικές της διδασκαλίας εκτελούνται ξεχωριστά από τις πρακτικές μάθησης, συμπεριλαμβανομένων αυτών που σε μια συνεχόμενη κατάσταση θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν με την παρουσία των σπουδαστών, έτσι ώστε η επικοινωνία μεταξύ διδάσκοντα και διδασκομένων να διευκολυνθεί με έντυπο υλικό, ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο» (Λιοναράκης, 2006).

Έχοντας λάβει υπόψη τα πιο σημαντικά κριτήρια κατ' αυτόν για τον προσδιορισμό της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, δηλαδή το μαθητή, το δάσκαλο, τη μάθηση, τη διδασκαλία, την επικοινωνία, το μαθησιακό διδακτικό υλικό, την εικόνα, τον τόπο, τον χρόνο, τον εκπαιδευτικό φορέα και την αξιολόγηση, καταλήγει ο Λιοναράκης ότι: «η εξ αποστάσεως εκπαίδευση ορίζεται ως η εκπαίδευση που διδάσκει και ενεργοποιεί τον μαθητή πώς να μαθαίνει μόνος του και πώς να λειτουργεί αυτόνομα προς μια ευεργετική πορεία αυτομάθησης» (Λιοναράκης, 2006).

Κατά τον Λιοναράκη (2006) η εξ αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί να εφαρμοστεί σε μια πληθώρα μοντέλων εφόσον δεν υπάρχει ένας και μοναδικός τρόπος λειτουργίας και εξάσκησης της. Ο παραπάνω ισχυρισμός προκύπτει από την ίδια την προσέγγιση ορισμένων θεωρητικών για τον ορισμό της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης αλλά και από την πληθώρα ορισμών και ερμηνειών για αυτή (Λιοναράκης, 2006).

Η ασύγχρονη εκπαίδευση μπορεί να έχει τη μορφή της αυτοδιδασκαλίας, της ημιαυτόνομης εκπαίδευσης και της συνεργατικής εκπαίδευσης.

- Στην **αυτοδιδασκαλία**, το εκπαιδευτικό υλικό αποτελεί το μέσο αγωγής και ο εκπαιδευόμενος επιλέγει ελεύθερα το ρυθμό της μάθησής του.
- Στην **ημιαυτόνομη εκπαίδευση**, ο εκπαιδευόμενος παράλληλα με τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού δύναται να επικοινωνεί σε προκαθορισμένα περιθώρια χρόνου με τον υπεύθυνο εκπαιδευτή ποικιλοτρόπως.
- Στη **συνεργατική εκπαίδευση**, εκπαιδευτής και εκπαιδευόμενος επικοινωνούν ασύγχρονα, οι εκπαιδευόμενοι μελετούν αυτόνομα, ακολουθώντας όμως χρονοδιάγραμμα παράδοσης των εργασιών (Αναστασιάδης, 2006).

Η αξιοποίηση της νέας τεχνολογίας στη συμβατική αλλά και στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση επιτρέπει σε μαθητές και εκπαιδευτικούς να επικοινωνούν μεταξύ τους σύγχρονα (στον ίδιο χρόνο) και να διεξάγουν συνεργατικές μαθησιακές δραστηριότητες στη γλώσσα στόχο. Τα δίκτυα παρέχουν επίσης τη δυνατότητα στους χρήστες να μοιράζονται δεδομένα, προγράμματα και να ανταλλάσσουν έγγραφα, ηλεκτρονική αλληλογραφία, ήχο, εικόνες και γραφικά. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν επίσης να παρατηρούν τις δραστηριότητες των μαθητών και την πρόδό τους και να τους ανατροφοδοτούν με ατομικά σχόλια (Κωστούλα - Μακράκη & Μακράκης, 2006 [repr. 2016]).

Τα τελευταία 30 χρόνια, σύμφωνα με τον Λιοναράκη (2006), η ολοένα εξελισσόμενη τεχνολογία όχι απλώς συμβαδίζει με την ανάπτυξη της εξΑΕ, αλλά αναπτύσσεται παράλληλα. Πιθανολογεί πως, αν δεν είχε διερευνηθεί και αναπτυχθεί η τεχνολογία τις τελευταίες δεκαετίες, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση ενδεχομένως να διέφερε σημαντικά στη μορφή και τις εφαρμογές της (Λιοναράκης, 2006).

Ωστόσο, η καθυστερημένη ένταξη της πληροφορικής στο σχολείο οδήγησε σε μια σειρά από αυθαιρεσίες, ιδιαίτερα στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση (Λιοναράκης, 2006). Το πρόβλημα εντοπίζεται όταν οι εφαρμογές της πληροφορικής εισήχθησαν σε ένα «παραδοσιακό» εκπαιδευτικό σύστημα αλλά και στην εξΑΕ, της οποίας η επιστημονική θεμελίωση βρισκόταν ακόμη υπό σχηματισμό. Οι εξελίξεις της τεχνολογίας προηγήθηκαν σημαντικά της αλματώδους ανάπτυξης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και αυθαίρετα έθεσαν τις δικές τους προϋποθέσεις (Λιοναράκης, 2006).

Ωστόσο ο Αναστασιάδης υπογραμμίζει ορισμένες επιφυλάξεις που διατυπώνονται για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Αρχικά θίγει το φαινόμενο του ψηφιακού διίσμου, εφόσον δεν είναι δεδομένο ότι το σύνολο των πολιτών διαθέτει πρόσβαση και έχει κατακτήσει τις βασικές δεξιότητες που απαιτούνται για τη χρήση των τεχνολογικών εφαρμογών διαδικτύου.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Ταυτόχρονα, ελλοχεύει ο κίνδυνος να χρησιμοποιηθούν οι ΤΠΕ ως μέθοδος αντί εργαλείο, διαστρεβλώνοντας τις παιδαγωγικές αρχές που διέπουν την εξΑΕ. Άλλος ένας κίνδυνος είναι να υποβαθμιστεί η ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης από προγράμματα αμφιβόλου ποιότητας προσανατολισμένα στο κέρδος. Ακόμη, η ενδεχόμενη πολύωρη καθημερινή ενασχόληση με τις ψηφιακές τεχνολογίες είναι δυνατόν να επιφέρει την απομόνωση και τον περιορισμό της κοινωνικής αλληλεπίδρασης με όλες τις επακόλουθες δυσάρεστες κοινωνικές και ψυχολογικές συνέπειες (Αναστασιάδης, 2006).

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση διαφοροποιείται από τη συμβατική δια ζώσης εκπαίδευση (είτε γίνεται λόγος για τυπική είτε για μη τυπική εκπαίδευση) σε σχέση με την απόσταση διδάσκοντος - διδασκόμενου για την οργάνωση του εκπαιδευτικού υλικού (ΕΥ), ενώ η «ανοιχτότητα» των προγραμμάτων εξΑΕ εστιάζει στο να δημιουργηθούν εκπαιδευτικές ευκαιρίες και να διασφαλιστεί η πρόσβαση σε όλους, προσδιορίζοντας οι ίδιοι οι εκπαιδευόμενοι τον τόπο, το χρόνο και το ρυθμό μελέτης και το δικαίωμά τους να διαμορφώνουν οι ίδιοι προοδευτικά τη μορφωτική τους φυσιογνωμία (Απόστολος, Σοφός, & Βιτσιλάκη, 2016).

Συνοπτικά, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι ένα σύνθετο φαινόμενο που αποτελείται από πολλούς αλληλένδετους παράγοντες. Κάποιοι από αυτούς είναι οι παγκόσμιες κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις, οι βιομηχανικές οργανωτικές δομές, τα χαρακτηριστικά των μέσων ενημέρωσης που εμπλέκονται στην παραγωγή και την παρουσίαση του εκπαιδευτικού υλικού, τα χαρακτηριστικά του εκπαιδευόμενου, παράγοντες που σχετίζονται με την διδασκαλία, ατομικές διαφορές στην αντίληψη, στην επεξεργασία πληροφοριών, τη γνώση, τη συμπεριφορά και τις συναισθηματικές καταστάσεις, και η αυξανόμενη ποικιλία χαρακτηριστικών στα αναδυόμενα ψηφιακά μέσα (Saba, 2003).

Τα τελευταία χρόνια παρατηρήθηκε μια ταχεία και εκρηκτική ανάπτυξη του ενδιαφέροντος και της συζήτησης σχετικά με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, οδηγούμενη από τον ενθουσιασμό των εκπαιδευτικών και άλλων επαγγελματιών σχετικά με τις πιθανές εφαρμογές της διαδραστικής τεχνολογίας που βασίζονται σε υπολογιστές (Moore, 2003).

Στην πραγματικότητα, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση περιλαμβάνει μια δέσμευση για ανοιχτές ευκαιρίες, μια παιδαγωγική που ανακατευθύνει μέρος του ελέγχου και της εξουσίας που έχουν συμβατικά οι εκπαιδευτικοί προς τους μαθητές, ένα σύνολο αρχών και μεθόδων διδασκαλίας για τη διευκόλυνση της αλληλεπίδρασης, ειδικές πρακτικές ηγεσίας και διαχείρισης, επανεξέταση της εκπαιδευτικής πολιτικής και έναν τρόπο οργάνωσης των πόρων της εργασίας. Έτσι, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση υπόσχεται καλύτερη διδασκαλία, καλύτερη ποιότητα μάθησης και πολύ καλύτερες αποδόσεις στα δημόσια και ιδιωτικά ιδρύματα. Τίποτα από αυτά δεν μπορεί να συμβεί χωρίς προσεκτικό και στοχευμένο σχεδιασμό, χωρίς όραμα και σαφή πολιτική και χωρίς θαρραλέα ηγεσία (Moore, 2003).

1.2. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στην ΕξΑΕ

Η Αθανασούλα – Ρέππα (2006) υπογραμμίζει ως σημαντική παράμετρο επιτυχίας των προγραμμάτων ανοιχτής κι εξ αποστάσεως εκπαίδευσης τις σχέσεις και το υποστηρικτικό μαθησιακό κλίμα που διαμορφώνεται ανάμεσα στον Σύμβουλο - Καθηγητή και στους φοιτητές (Αθανασούλα-Ρέππα, 2006).

Στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση συχνά γίνεται λόγος για τη σημασία της αλληλεπίδρασης. Ο Moore (1989) ορίζει τρεις τύπους αλληλεπίδρασης: την αλληλεπίδραση ανάμεσα στους εκπαιδευόμενους, ανάμεσα στον εκπαιδευτή και τον εκπαιδευόμενο και ανάμεσα στον εκπαιδευόμενο και το εκπαιδευτικό υλικό. Υπογραμμίζει ότι η σχέση εκπαιδευτή – εκπαιδευόμενου είναι σημαντικό στοιχείο, το οποίο επηρεάζει και διευκολύνει τις άλλες αλληλεπιδράσεις, δημιουργώντας ένα ευνοϊκό κι αποτελεσματικό περιβάλλον μάθησης. Ωστόσο, η διαδικτυακή επικοινωνία μπορεί εύκολα να παρερμηνευτεί εξαιτίας της απουσίας οπτικής επαφής. Οι διαδικτυακοί εκπαιδευτές ενθαρρύνονται να παρέχουν έγκαιρη και λεπτομερή ανατροφοδότηση, αν και δεν μπορούν να έχουν την πληροφόρηση για την αντίδραση των εκπαιδευομένων στην ανατροφοδότησή τους (Dillon & Greene, 2003).

Ο Λιοναράκης ως προς τα χαρακτηριστικά της εξ ΑΕ αναφέρει πως εφόσον πρόκειται για εξ ορισμού εκπαίδευση κατά την οποία οι διδασκόμενοι βρίσκονται σε απόσταση χώρου από τον διδάσκοντα, απαιτείται η αξιοποίηση ειδικού, πολυμορφικού εκπαιδευτικού υλικού καθώς επίσης και η αξιοποίηση σύγχρονων μέσων και εργαλείων τεχνολογίας για τη διανομή του ΕΥ και για τη συστηματική υποστήριξη των διδασκόμενων. Σε αυτό το πλαίσιο εκπαίδευσης αναγκαία κρίνεται η αμφίδρομη επικοινωνία προκειμένου ο άμεσος διάλογος να λειτουργεί υποστηρικτικά για τους εκπαιδευόμενους. Γι' αυτό θεωρείται σωστό να διοργανώνονται και τακτικές συναντήσεις (Ομαδικές Συμβουλευτικές Συναντήσεις - ΟΣΣ) προκειμένου να ικανοποιηθούν οι διδακτικοί στόχοι (Λιοναράκης & Ευμορφοπούλου, 2015).

Στο πλαίσιο για την αναθεώρηση του σχεδιασμού των δομών διδασκαλίας, η διδασκαλία και η μάθηση δεν εμπíπτουν πλέον στην αρμοδιότητα των αυτόνομων δασκάλων που σχεδιάζουν εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, στα οποία φτάνουν οι παθητικοί μαθητές. Αντίθετα, οι εκπαιδευτικοί πόροι προσδιορίζονται από κοινού, οι δάσκαλοι γίνονται διευκολυντές της γνώσης. Οι μαθητές αποκτούν μεγαλύτερο βαθμό ελέγχου για το πώς, ποτέ και πού συμβαίνει μάθησή τους. Αποκτάται, έτσι, μεγαλύτερη ευελιξία και ευρύτερο φάσμα πόρων, στοιχεία με τα οποία μπορούν να οργανωθούν περιβάλλοντα μάθησης που μεγιστοποιούν τις ευκαιρίες μάθησης (Granger & Bowman, 2003).

1.3. Το εκπαιδευτικό υλικό στην Εξ ΑΕ

Η ιδιαιτερότητα της εξΑΕ έγκειται στο γεγονός ότι το εκπαιδευτικό υλικό (ΕΥ) συνιστά τον κύριο μοχλό της διδακτικής διαδικασίας. Είναι κοινώς παραδεκτό ότι το ρόλο που στο συμβατικό σύστημα εκπαίδευσης κατέχει ο εκπαιδευτικός, στην εξΑΕ τον αναλαμβάνει το ΕΥ,

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

το οποίο στην πρώτη περίπτωση είχε απλώς ρόλο υποστηρικτικό στο διδακτικό έργο. Ο εκπαιδευτής υποστηρίζει το ΕΥ αλληλοσυμπληρώνοντας το έργο και ενθαρρύνοντας τους εκπαιδευόμενους στη μαθησιακή διαδικασία (Λιοναράκης, 2001).

Κατά τον Rowntree (1994), το διδακτικό υλικό στα προγράμματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ταξινομείται σε:

- Κείμενα: έντυπες ή ψηφιακές σημειώσεις, εγχειρίδια, διαγράμματα, διαγνωστικά τεστ, διαγωνίσματα αξιολόγησης, τεστ αυτοαξιολόγησης, εργασίες/ δραστηριότητες.
- Οπτικοακουστικά μέσα: Ηχητικές και βιντεοσκοπημένες κασέτες, ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές μεταδόσεις, καθώς και διαφάνειες (σλάιντς).
- Σύγχρονα μέσα της τεχνολογίας της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών: Εκπαιδευτικά προγράμματα λογισμικού, χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, πρόσβαση στο διαδίκτυο και δυνατότητες τηλεδιάσκεψης (όπως αναφέρεται στο Μουζάκης, 2006).

Το κείμενο συνιστά το βασικό στοιχείο του ΕΥ και πάνω σε αυτό συνδέονται όλα τα υπόλοιπα στοιχεία και οπτικοακουστικά μέσα προκειμένου να συντεθεί ένα σύνολο πληροφοριών και δραστηριοτήτων που καθοδηγούν τον εκπαιδευόμενο να μελετήσει τις πηγές και τα δεδομένα και να εξασκηθεί αυτόνομα. Για τη διευκόλυνσή του, το σύνολο του ΕΥ διαιρείται σε σύντομες και ευέλικτες ενότητες με ποικίλες πηγές γνώσης και δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης (Μουζάκης, 2006).

Το ΕΥ παρέχεται στους σπουδαστές των προγραμμάτων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ως ενιαίο σύνολο, «πακέτο». Κάθε πακέτο δύναται να περιλαμβάνει διαφορετικές μορφές ΕΥ, όπως έντυπα και ψηφιακά μέσα αλλά και πολυμέσα. Είναι, επίσης, δυνατόν να περιλαμβάνει απλώς ένα εγχειρίδιο (Workbook) σύμφωνα με τους μαθησιακούς στόχους. Μέρος του ΕΥ πρέπει να αποτελούν και οι οδηγοί μελέτης, οι οποίοι περιλαμβάνουν και το αναλυτικό χρονοδιάγραμμα προκειμένου να καθοδηγήσουν συστηματικά τη μελέτη των εκπαιδευομένων τους (Μουζάκης, 2006).

Ο σχεδιασμός ενός περιβάλλοντος μάθησης στο διαδίκτυο αποτελεί μια περίπλοκη διαδικασία καθώς θα πρέπει να ληφθούν υπόψιν πολλές παράμετροι. Συγκεκριμένα, το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα δομηθεί πρέπει να διέπεται από τις βασικές αρχές της εξΑΕ. Επίσης, στο ίδιο πλαίσιο θα στηριχθεί ο σχεδιασμός της διδακτικής στρατηγικής και θα επιλεγούν τα τεχνολογικά μέσα με τα οποία θα υποστηριχτεί η επίτευξη των τιθέμενων μαθησιακών στόχων (Αναστασιάδης, 2006).

Επομένως, η σχεδίαση και η δημιουργία του ΕΥ συνιστά θεμέλιο λίθο στην επιτυχή υλοποίηση ενός εξ αποστάσεως προγράμματος επιμόρφωσης, καθώς οφείλει να υποστηρίζει, να διευκολύνει και να ενθαρρύνει τους εκπαιδευόμενους να μελετήσουν και τελικά να εμπλακούν στην «ευρετική πορεία αυτομάθησης». Ο παιδαγωγικός σχεδιασμός του ΕΥ επηρεάζει καθοριστικά την κοινωνία, την αλληλεπίδραση και την υποστήριξη της αυτονομίας του επιμορφούμενου, καθώς υπό προϋποθέσεις μπορεί να ενθαρρύνει την ανάπτυξη ενός εσωτερικού διαλόγου μεταξύ του επιμορφούμενου και του δημιουργού του

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

εκπαιδευτικού υλικού, προκειμένου να ικανοποιηθούν οι ανάγκες του πρώτου (Αναστασιάδης & Κωτσιδης, 2016).

Σύμφωνα με τη θεωρία μάθησης του κονστρουκτιβισμού, τα μαθησιακά περιβάλλοντα εξασφαλίζουν τη δέσμευση στη γνώση, εφόσον στα πλαίσιά τους οι εκπαιδευόμενοι ανακαλύπτουν οι ίδιοι τη νέα γνώση και εξασκούνται στην κατανόηση της νέας εμπειρίας μέσω προσεκτικού συλλογισμού και κριτικής ανάλυσης (Sammons, 2003).

Τα διακριτά σενάρια της τεχνολογικά υποβοηθούμενης μάθησης αντιστοιχούν σε διαφορετικά μοντέλα ηλεκτρονικής και διαδικτυακής μάθησης, όπου ο όρος «ηλεκτρονική μάθηση» (e-Learning) αφορά ψηφιακό υλικό πολυμέσων, το οποίο δύναται να αξιοποιηθεί και σε συμβατικές, δια ζώσης τάξεις, ενώ η ορολογία «διαδικτυακή μάθηση» (online learning) προϋποθέτει αποκλειστικά τη διαμεσολάβηση του διαδικτύου στην εκπαιδευτική διαδικασία (Κώστας, 2017).

Συχνά στις μέρες μας το εκπαιδευτικό υλικό της εξΑΕ εσφαλμένα ταυτίζεται με τη μάθηση μέσω σύγχρονων τεχνολογικών μέσων και διαδικτύου.

Όμως, η σύγχρονη εστίαση στα μέσα της τεχνολογίας, σύμφωνα με τον Κανάκη (1990) δεν αρκεί για να καλύψει τη σημασία της παιδαγωγικής και κοινωνικής όψης της μάθησης και της διδασκαλίας. Η μετάβαση σε ένα μαθητοκεντρικό περιβάλλον παραμένει αναγκαία, εφόσον σε αυτό ενθαρρύνεται ο εκπαιδευόμενος να αναζητά ενεργά τη νέα γνώση (όπως αναφέρεται στο Αναστασιάδης, 2016). Παράλληλα υποστηρίζεται πως η νέα τεχνολογία δε συνιστά ουδέτερο εργαλείο μάθησης αλλά οφείλει να ενταχθεί στη μαθησιακή διαδικασία με σαφή παιδαγωγικό προσανατολισμό. Η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών οφείλει να αποσκοπεί στην ενίσχυση της συνεργατικής οικοδόμησης της γνώσης, καθώς και στην καλλιέργεια της διερευνητικής και κριτικής σκέψης μέσω της δημιουργικής ενσωμάτωσής τους ευρύτερα στο κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο (Αναστασιάδης, 2016).

Στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση υπάρχουν κρίσιμες παράμετροι που πρέπει να ληφθούν υπόψη πριν σχεδιαστεί η παρουσίαση και η λειτουργία του μαθήματος. Τέτοιες παραμέτρους αποτελούν τα χαρακτηριστικά του κοινού, η γεωγραφική διασπορά του κοινού, οι τεχνολογίες που είναι διαθέσιμες στο κοινό, οι στόχοι των εκπαιδευόμενων, οι στόχοι του εκπαιδευτικού οργανισμού, το κόστος που πρέπει να ανακτηθεί, το κόστος παράδοσης, το πολιτικό περιβάλλον εκείνη τη στιγμή για τον εκπαιδευτικό οργανισμό, η αποζημίωση του διδακτικού προσωπικού και ο ανταγωνισμός της αγοράς. Όλοι αυτοί οι παράγοντες παίζουν ρόλο στο σχεδιασμό ενός μαθήματος εξ αποστάσεως, προτού καν εξεταστούν οι μαθησιακοί στόχοι και οι στόχοι του πραγματικού μαθήματος. Σε πολλές περιπτώσεις αυτοί οι παράγοντες συχνά υπαγορεύουν τις τεχνολογίες που χρησιμοποιούμε για να παραδώσουμε ένα μάθημα εξ αποστάσεως. Ενώ η συζήτηση για την τεχνολογία στην αρχή της διαδικασίας σχεδιασμού μπορεί να μοιάζει οπισθοδρομική σε σχέση με τον κλασικό εκπαιδευτικό σχεδιασμό, τείνει να εμφανίζεται νωρίς στη συζήτηση στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση (Shearer, 2003).

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Καθώς η εκπαίδευση στερείται ιδεολογικής ουδετερότητας, αντιστοίχως και ένα λογισμικό σχεδιασμένο για την εκπαίδευση δύναται να λειτουργήσει σε ένα ορισμένο παιδαγωγικό και κοινωνικό πλαίσιο. Αυτό συμβαίνει καθώς το ίδιο το λογισμικό υιοθετεί ακούσια τις αξίες, τα ιδιαίτερα στοιχεία, την προσωπικότητα των δημιουργών του, τις στάσεις, τα στερεότυπα, τις ιδεολογικές πεποιθήσεις και τις κοινωνικές και εκπαιδευτικές τους προσεγγίσεις (Μακράκης, 2000).

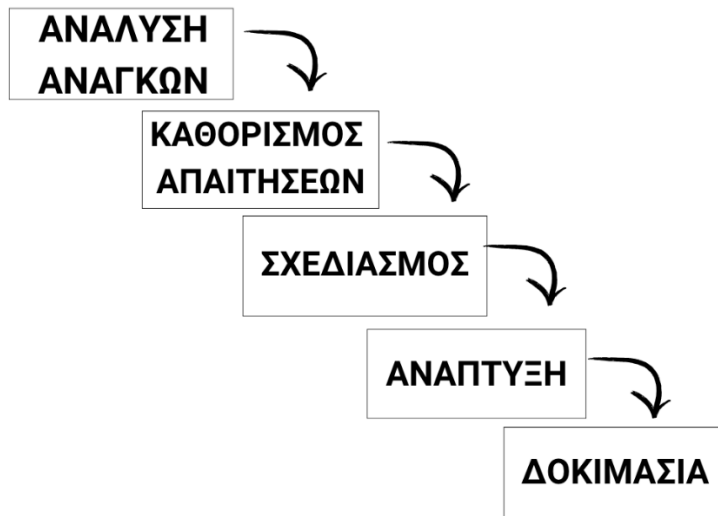
Επομένως, όταν ο εκπαιδευόμενος αλληλεπιδρά με ένα συγκεκριμένο λογισμικό εκπαίδευσης, δεν αλληλεπιδρά μόνο με τον υπολογιστή και το εν λόγω λογισμικό του, αλλά και με τους σχεδιαστές, οι οποίοι έχουν δημιουργήσει το συγκεκριμένο λογισμικό. Συνεπώς, ένα εκπαιδευτικό λογισμικό συνιστά ταυτόχρονα ένα εκπαιδευτικό μέσο και ένα πολιτισμικό και κοινωνικό εργαλείο (Μακράκης, 2000).

Ο Ally (2004) διατυπώνει έναν ουσιώδη προβληματισμό, υποστηρίζοντας ότι η αποτελεσματικότητα της εξ αποστάσεως μάθησης δεν καθορίζεται πρωτίστως από τα μέσα μεταφοράς της πληροφορίας – είτε πρόκειται για τεχνολογικά εργαλεία είτε για έντυπο υλικό – αλλά από τις παιδαγωγικές αρχές που διέπουν τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού περιεχομένου (όπως αναφέρεται στο Λιοναράκης, 2006).

Ο Κοζμα (2001) με τη σειρά του ισχυρίζεται ότι οι μαθητές δεν μαθαίνουν από τον υπολογιστή αλλά από το μοντέλο της πραγματικής ζωής, σύμφωνα με το οποίο είναι σχεδιασμένο το εκπαιδευτικό λογισμικό, και από την αλληλεπίδραση με το συγκεκριμένο μοντέλο (όπως αναφέρεται στο Λιοναράκης, 2006).

Σύμφωνα με τον κονστρουκτιβισμό η γνώση κατασκευάζεται και για το λόγο αυτό τα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα οφείλουν να στηρίζονται στις προηγούμενες εμπειρίες, σε πολλές και ποικίλες ερμηνευτικές προσεγγίσεις της πραγματικότητας, σε νοητικές δομές, προκειμένου κανείς να αντιληφθεί τη λειτουργία των αντικειμένων και των γεγονότων (Μακράκης, 2000). Το εποικοδομητικό λογισμικό θα συμβάλει επίσης στην ανάπτυξη της δυνατότητας των εκπαιδευομένων να μάθουν με τρόπο αυτόνομο, διερευνώντας, αναλύοντας και αποτιμώντας την πληροφορία. Θα τους ωφελήσει, επίσης, η παρουσίαση των γνώσεων μέσα από προβληματισμούς που τίθενται σε ένα πλαίσιο αναφοράς ιστορικό-κοινωνικό και πολιτισμικό (Μακράκης, 2000).

Το εκπαιδευτικό λογισμικό, όπως συμβαίνει με όλα τα προϊόντα, διακατέχεται από έναν ορισμένο κύκλο ζωής, ο οποίος ξεκινάει από τη σκέψη της ιδέας για τη δημιουργία του και ολοκληρώνεται στην ενδεχόμενη λήξη της αξιοποίησής του. Η ανάπτυξή του αποτυπώνεται στο πρότυπο «του καταρράκτη», το οποίο αποτελεί μια συγκεκριμένη αλληλουχία αλληλεξαρτώμενων φάσεων (βλ. Εικόνα 1) (Μακράκης, 2000).

Εικόνα 45: Το πρότυπο "καταρράκτης" (Μακράκης, 2000)

Οι σχεδιαστές του υλικού της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης απαιτείται να κάνουν μια σειρά από επιλογές κάθε φορά που σχεδιάζουν και αναπτύσσουν ένα εκπαιδευτικό υλικό που απευθύνεται σε εξ αποστάσεως εκπαιδευόμενους. Τα κριτήρια των επιλογών σε επίπεδο σχεδίασης σχετίζονται με τους παιδαγωγικούς σκοπούς, την επίτευξη προσβασιμότητας ή το οικονομικό κόστος. Κάθε φορά που σχεδιάζεται ένα εκπαιδευτικό υλικό ή μια εκπαιδευτική τεχνολογία πρέπει να διασαφηνίζεται ο λόγος που επιλέγεται η συγκεκριμένη τεχνολογία. Γνωρίζοντας και κατανοώντας τα πλεονεκτήματα κάθε τεχνολογικού επιτεύγματος ή μέσου που υπάρχει στη διάθεση του σχεδιαστή, ανεξάρτητα αν πρόκειται για ένα σύγχρονο διαδικτυακό εργαλείο ή για πιο παραδοσιακό, όπως είναι η εκτύπωση, είναι σημαντικό να τεκμηριώνεται η συγκεκριμένη επιλογή (Shearer, 2003).

Ένα πλήρες Εκπαιδευτικό Περιβάλλον στο Διαδίκτυο (ΕΠΔ) οφείλει να αποσκοπεί στη διαμόρφωση των αναγκών προϋποθέσεων σε παιδαγωγικό, διοικητικό και οργανωτικό επίπεδο, οι οποίες θα υλοποιήσουν την ιδέα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης αξιοποιώντας προηγμένες τεχνολογίες μάθησης και διαδικτύου (Anastasiades, 2003).

Ωστόσο, προκειμένου να ανταπεξέλθει η μάθηση από απόσταση στις επιταγές της ομαδοσυνεργατικής μάθησης προκαλώντας τους επιμορφούμενους να συμμετέχουν ενεργά, είναι σημαντικό να υπηρετεί συγκεκριμένες αρχές, οι οποίες κατά τον Broadly (1996) αφορούν τους εκπαιδευτικούς στόχους, την παρουσίαση περιεχομένου, τις αλληλεπιδράσεις, τα μέσα και τα εργαλεία της μάθησης και την υποστήριξη του επιμορφούμενου (όπως αναφέρεται στο Αναστασιάδης, 2006).

Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία ένα περιβάλλον μάθησης πρέπει να διέπεται από τις εξής αρχές:

- Οφείλει να αποσκοπεί και να δομείται σε διαυγείς **μαθησιακούς στόχους** εστιάζοντας σε συγκεκριμένα και μετρήσιμα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, ανάλογα με τα εκάστοτε χαρακτηριστικά και τις ανάγκες των διδασκόμενων.
- Οφείλει να ενθαρρύνει την **ενεργή μαθησιακή πορεία** του εκπαιδευόμενου σε όλη τη διάρκεια του εκπαιδευτικού προγράμματος. Κάτι τέτοιο μπορεί να επιτευχθεί εφόσον η μάθηση συνδυάζει τη θεωρία με την πράξη, παρακινείται ο αναστοχασμός, υιοθετείται η μελέτη περιπτώσεων ως εκπαιδευτικό μέσο και ενισχύεται η ανακαλυπτική μάθηση. Σαφώς οι μαθησιακοί στόχοι πρέπει να συνδέονται με πραγματικές εμπειρίες της καθημερινής ζωής.
- Οφείλει να συνδέει τη **χρησιμοποίηση των τεχνολογικών μέσων** με την επίτευξη των τιθέμενων μαθησιακών στόχων ικανοποιώντας διαφορετικά μαθησιακά στυλ. Η φύση του ΕΥ θα καθορίσει την επιλογή των τεχνολογικών μέσων που θα αξιοποιηθούν. Σημαντικό ρόλο στην επιλογή θα διαδραματίσουν και οι τεχνολογικές δυνατότητες των εκπαιδευομένων, όπως επίσης και η εκπαιδευτική φιλοσοφία του διδακτικού προσωπικού.
- Οφείλει να **ενθαρρύνει την αλληλεπίδραση** ανάμεσα στους συμμετέχοντες, διαμορφώνοντας κατάλληλες συνθήκες και υποστηρίζοντας δυναμικά τη δημιουργία κοινοτήτων με κοινά ενδιαφέροντα στοχεύοντας στη συνεργατική μάθηση. (Αναστασιάδης, 2006)

Ο σχεδιασμός ενός διαδικτυακού εκπαιδευτικού περιβάλλοντος που προτείνει ο Αναστασιάδης, υιοθετεί τη μεθοδολογία της διαίρεσης της διαδικασίας σε φάσεις. Το μοντέλο σχεδιασμού αποτελείται από τέσσερα στάδια δημιουργίας: την ανάλυση, τον σχεδιασμό, την πραγματοποίηση και την αποτίμηση. Κάθε στάδιο απαρτίζεται από συγκεκριμένες δράσεις και απαιτείται η καλύτερη δυνατή αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, των μαθησιακών και των τεχνολογικών πόρων που διατίθενται. (Αναστασιάδης, 2006).

Η Courau (2000), με τη σειρά της, προτείνει μια μέθοδο σχεδιασμού εκπαιδευτικού προγράμματος η οποία δομείται σε έξι φάσεις:

1. Καταγραφή των περιοριστικών παραγόντων
2. Διατύπωση του θέματος και των ευρύτερων σκοπών του προγράμματος
3. Κατάτμηση του θέματος σε μικρότερες επιμέρους διδακτικές ενότητες και διατύπωση των ορισμένων προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων για κάθε ενότητα
4. Σχεδιασμός της εκπαιδευτικής στρατηγικής πάνω στην οποία θα δομηθεί χωριστά η κάθε διδακτική ενότητα και παράλληλη επιλογή των δραστηριοτήτων που θα τεθούν
5. Οριοθέτηση ενός χρονοδιαγράμματος και οργάνωση της εκπαιδευτικής στρατηγικής σύμφωνης με τα ημερήσια χρονοδιαγράμματα και τους καθημερινούς ρυθμούς
6. Διατύπωση των κειμένων. (Courau, 2000)

Οι Προηγμένες Μαθησιακές Τεχνολογίες (ΠΜΤ) ασύγχρονης μετάδοσης, όταν αξιοποιούνται με παιδαγωγικά κριτήρια, συντελούν στη διαμόρφωση ενός εκπαιδευτικού περιβάλλοντος εξΑΕ, στο οποίο καθοριστικό στοιχείο αποτελεί η αλληλεπίδραση

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

εκπαιδευτών κι εκπαιδευομένων μεταξύ τους και με το εκπαιδευτικό υλικό, ανεξαρτήτως χωροχρονικής συνθήκης. Ιδιαίτερα τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρείται αυξημένο ενδιαφέρον από τα εκπαιδευτικά ιδρύματα για την αξιοποίηση πλατφορμών ασύγχρονης εκπαίδευσης, ανεπτυγμένων σε λογισμικό ανοιχτού κώδικα, οι οποίες συνιστούν αξιόπιστες και βιώσιμες εναλλακτικές απέναντι στις τάσεις εμπορευματοποίησης του συνεχώς αναπτυσσόμενου χώρου της εξΑΕ (Αναστασιάδης & Κωτσίδης, 2016).

Συχνά το εκπαιδευτικό υλικό περιλαμβάνει πλήθος παιχνιδιών ειδικά σχεδιασμένων πάνω στο διδακτικό αντικείμενο. Η σημασία των ηλεκτρονικών παιχνιδιών στην εκπαίδευση άπτεται στο γεγονός ότι κινητοποιούν τους χρήστες και επομένως ενισχύουν τη μάθηση, καθώς μέσω του παιχνιδιού νοηματοδοτούνται οι ενέργειες των εκπαιδευομένων επιτυγχάνοντας την ενεργό συμμετοχή στην θεμελίωση της γνώσης, σύμφωνα με τον Κίργινα (2013) (όπως αναφέρεται στο Φωκίδης, 2017). Είναι κοινώς παραδεκτό για τους εκπαιδευόμενους ότι έχουν ενισχυμένα κίνητρα για μάθηση όταν οι ίδιοι ορίζουν τους μαθησιακούς στόχους τους (Φωκίδης, 2017).

Αντίθετα, η παροχή εκπαιδευτικού υλικού σε ψηφιακές συμβατικές σημειώσεις συνιστά μια συνήθη τακτική προκειμένου να ενθαρρυνθεί ο εκπαιδευόμενος να μελετήσει το ΕΥ. Συχνά οι εκπαιδευόμενοι αξιοποιούν διαδικτυακά αποθετήρια με συμβατικά αρχεία σε μια σύντομη είσοδό τους σε διαδικτυακή πλατφόρμα, αποσκοπώντας στην εκτύπωση των σημειώσεων και στη συνέχεια αποσυνδέονται. Ωστόσο, ένα πολυτροπικό περιεχόμενο ειδικά διαμορφωμένο και εμπλουτισμένο με δυναμικά στοιχεία ενισχύει τη μάθηση. Τέτοια στοιχεία μπορεί να είναι οι μελέτες περίπτωσης, οι δημιουργικές ασκήσεις, οι δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης, πρόσθετα κείμενα, οπτικοακουστικό υλικό, διαδικτυακοί σύνδεσμοι κ.α., τα οποία συνιστούν καλές πρακτικές στο σχεδιασμό ενός αποτελεσματικού ψηφιακού περιβάλλοντος (Σοφός, 2017).

Κοινός τόπος πολλών ερευνητών και σχεδιαστών ΕΥ για τη διδασκαλία μιας ξένης γλώσσας είναι η αποφυγή της αυστηρής δομικής ανάλυσης μιας γλώσσας, η χρήση της γραμματικής μέσα σε επικοινωνιακές καταστάσεις και η γλώσσα στόχος να αποτελεί τη γλώσσα των οδηγιών (Φρατζής, 2000).

Στις έρευνες τονίζεται η δυνατότητα ετερόχρονης και ταυτόχρονης επικοινωνίας, η διάδραση, η εξατομίκευση, η ευελιξία, η οπτικοποίηση της πληροφορίας και η εικονική αναπαράσταση. Το μέσο της ασύγχρονης επικοινωνίας, ειδικότερα, προσαρμόζεται αποτελεσματικά στη γλωσσική διδασκαλία, λόγω της ευελιξίας που παρέχει ως προς το ρυθμό και τον χώρο μάθησης, καθώς και τη δυνατότητα υποστήριξης μονολογικών και διαλογικών τύπων του γραπτού λόγου (Κωστούλα - Μακράκη & Μακράκης, 2006 [repr. 2016]).

Τα κυριότερα πλεονεκτήματα του συνδυασμού της σύγχρονης τεχνολογίας για τη διδασκαλία μιας γλώσσας θα μπορούσαν να συνοψιστούν στα παρακάτω:

1. Διαμόρφωση ρεαλιστικών συνθηκών επικοινωνίας,
2. Πρόσβαση και αξιοποίηση γνήσιου γλωσσικού υλικού και

3. Διαδραστική χρήστη υπολογιστή - εκπαιδευτικού υλικού (Κωστούλα - Μακράκη & Μακράκης, 2006 [repr. 2016]).

Εφόσον συνδυαστεί η δικτυακή με την υπερμεσική τεχνολογία, οικοδομούνται οι βασικές προϋποθέσεις για τη δημιουργία ενός μαθησιακού περιβάλλοντος, όπου θα επιδιώκεται η χρήση της γλώσσας σε πραγματικές επικοινωνιακές περιστάσεις, σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες με εσκεμμένη χρήση του γλωσσικού κώδικα προκειμένου να προσελκυσθεί το ενδιαφέρον των μαθητών. Πρόκειται για τις ίδιες δυνατότητες που συνοψίζονται από τον Μήτση (1998) ως αρχές της επικοινωνιακής προσέγγισης, οι οποίες συμβάλλουν στην αμεσότερη και ευκολότερη εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας (Κωστούλα - Μακράκη & Μακράκης, 2006 [repr. 2016]).

Η παιδαγωγική αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στη γλωσσική διδασκαλία και μάθηση δεν είναι μόνο συνάρτηση των δυνατοτήτων τους αλλά κυρίως του παιδαγωγικού πλαισίου (Κωστούλα - Μακράκη & Μακράκης, 2006 [repr. 2016]). Με τη θέση αυτή συμφωνεί και ο Κουτσογιάννης υποστηρίζοντας ότι η αξιοποίηση των ΤΠΕ οφείλει να συνιστά σημαντικό στοιχείο ενός γλωσσικού προγράμματος και να συνεισφέρει με πολλούς τρόπους στην υπηρεσία των αρχών του. Βασική προϋπόθεση ωστόσο είναι το λογισμικό που θα αξιοποιηθεί να επιλεγεί ή να σχεδιαστεί με τρόπο τέτοιο ώστε η τεχνολογία να προσφέρει πράγματι λύσεις, σε περιπτώσεις όπου άλλα συμβατικά μέσα είναι δύσκολο να προσφέρουν (Κουτσογιάννης, 2000). Συμπληρώνει ότι η τεχνολογία μπορεί να αποτελέσει το μέσο για τη δημιουργία προϋποθέσεων ενεργού εμπλοκής των μαθητών σε περιστάσεις με πολλές ευκαιρίες για γλωσσική χρήση καθιστώντας ελκυστικότερη τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας (Κουτσογιάννης, 2000). Συμπληρώνει ότι η τεχνολογία μπορεί να αποτελέσει το μέσο για τη δημιουργία προϋποθέσεων ενεργού εμπλοκής των μαθητών σε περιστάσεις με πολλές ευκαιρίες για γλωσσική χρήση καθιστώντας ελκυστικότερη τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας (Κουτσογιάννης, 2000).

1.4. Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού υλικού

Σύμφωνα με τον Μακράκη, στην εκπαιδευτική αξιολόγηση, αλλά και ειδικότερα στην αξιολόγηση εκπαιδευτικού προγράμματος πολυμέσων συναντώνται δύο μορφές αξιολόγησης: 1) η διαμορφωτική αξιολόγηση (formative) και 2) η συνολική ή τελική αξιολόγηση (summative). Πρόκειται για έννοιες οι οποίες οριοθετήθηκαν αρχικά το 1979 και σχετίζονται άμεσα με τη χρονική στιγμή που θα διεξαχθεί η αξιολόγηση. Η διαμορφωτική αξιολόγηση υλοποιείται κατά την διαδικασία του σχεδιασμού ενός εκπαιδευτικού λογισμικού και στοχεύει να προσφέρει δεδομένα τα οποία ενδεχομένως θα βελτιώσουν το εν λόγω λογισμικό, πριν ολοκληρωθεί ο σχεδιασμός του. Αντίθετα, στη συνολική αξιολόγηση ο αξιολογητής αποτιμά συνολικά την αξία του εκπαιδευτικού υλικού (Μακράκης, 2000).

Σε κάθε αξιολόγηση ο αξιολογητής επικεντρώνεται αναγκαστικά στους αρχικούς στόχους για τους οποίους αναπτύχθηκε το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό λογισμικό. Επομένως, οι στόχοι αποτελούν το σημείο αναφοράς για την αποτίμηση της αποτελεσματικότητας ενός εκπαιδευτικού προγράμματος. Είναι, όμως, δυνατή η παράβλεψη των αρχικών στόχων στην αξιολόγηση εκπαιδευτικού προγράμματος, οπότε ο αξιολογητής ενδεχομένως έχει το πλεονέκτημα να καταλήξει σε απρόσμενα αποτελέσματα (Μακράκης, 2000).

1.5. Σύνοψη

Το παρόν κεφάλαιο οριοθετεί την ανοιχτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση, η οποία αποτελεί ένα πολυδιάστατο φαινόμενο με μακρά ιστορία. Ο ορισμός της εξΑΕ ενσωματώνει την απόσταση μεταξύ εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενου, την παρέμβαση του εκπαιδευτικού φορέα, τη χρήση τεχνολογικών μέσων, την αμφίδρομη επικοινωνία και την ενίοτε δια ζώσης αλληλεπίδραση. Επιπλέον, η έννοια της πολυμορφικής εξΑΕ και η αξιοποίηση των Προηγμένων Μαθησιακών Τεχνολογιών (ΠΜΤ) επιτρέπουν ευελιξία σε χρόνο, τόπο και ρυθμό μάθησης, διαφοροποιώντας σημαντικά την εκπαιδευτική διαδικασία από τη δια ζώσης διδασκαλία.

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στην εξΑΕ διαφοροποιείται από τη συμβατική εκπαίδευση. Ο εκπαιδευτής λειτουργεί κυρίως ως συντονιστής και υποστηρικτής της μάθησης, διασφαλίζοντας αμφίδρομη επικοινωνία, οργανώνοντας Ομαδικές Συμβουλευτικές Συναντήσεις και ενθαρρύνοντας την ενεργό συμμετοχή των εκπαιδευομένων. Παράλληλα, η αλληλεπίδραση εκπαιδευτή-εκπαιδευόμενου, η συνεργασία μεταξύ μαθητών και η σχέση με το εκπαιδευτικό υλικό αποτελούν βασικά στοιχεία που ενισχύουν το μαθησιακό αποτέλεσμα.

Θεμελιώδες στοιχείο της εξΑΕ είναι το εκπαιδευτικό υλικό (ΕΥ), το οποίο υπερβαίνει τον υποστηρικτικό του ρόλο στη συμβατική εκπαίδευση και αποτελεί τον κύριο μοχλό της μάθησης. Το ΕΥ συνδυάζει κείμενα, οπτικοακουστικά μέσα και ψηφιακές εφαρμογές, οργανωμένα σε σύντομες ενότητες με δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης και πολυτροπικό περιεχόμενο που προάγει την ενεργή μάθηση και την ανάπτυξη αυτονομίας των εκπαιδευομένων. Η παιδαγωγική αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, όπως η διαδικτυακή μάθηση και το e-Learning, δεν επαρκεί από μόνη της· απαιτείται σαφής παιδαγωγικός σχεδιασμός και ενσωμάτωση διαδραστικών και επικοινωνιακών δραστηριοτήτων που προωθούν την ανακαλυπτική και συνεργατική μάθηση.

Η αξιολόγηση του ΕΥ, τόσο διαμορφωτική όσο και τελική, συνδέεται άμεσα με τους αρχικούς στόχους και την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού προγράμματος, ενώ ο σχεδιασμός διαδικτυακού εκπαιδευτικού περιβάλλοντος απαιτεί λήψη υπόψη παραμέτρων όπως τα χαρακτηριστικά του κοινού, οι τεχνολογικές δυνατότητες και οι παιδαγωγικές ανάγκες. Η προσέγγιση αυτή διασφαλίζει την παραγωγή υψηλής ποιότητας, πολυμορφικού

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

και προσαρμοσμένου στο μαθησιακό πλαίσιο υλικού, το οποίο ενισχύει τη συμμετοχή και τη μάθηση σε πραγματικές επικοινωνιακές καταστάσεις.

Συμπερασματικά, η εξΑΕ αποτελεί έναν σύνθετο, δυναμικό και τεχνολογικά υποστηριζόμενο χώρο μάθησης, όπου η αποτελεσματικότητα εξαρτάται τόσο από την παιδαγωγική σχεδίαση όσο και από τη διαχείριση των εκπαιδευτικών και τεχνολογικών πόρων, με στόχο τη διασφάλιση ανοιχτής πρόσβασης, ενεργούς συμμετοχής και ανάπτυξης αυτονομίας των εκπαιδευομένων.

Οι αρχές της εξΑΕ συνιστούν τον έναν από τους τρεις βασικούς πυλώνες σχεδιασμού του Ε.Υ. που δημιουργήθηκε στην παρούσα εργασία. Ωστόσο, επειδή το Ε.Υ. απευθύνεται ως επί το πλείστον σε ενήλικες εκπαιδευόμενους, οι αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων συνιστούν τον δεύτερο βασικό πυλώνα, πάνω στον οποίο στηρίχθηκε ο σχεδιασμός του. Κρίνεται αναγκαίο λοιπόν, σε επόμενο κεφάλαιο να παρουσιαστούν τα στοιχεία της εκπαίδευσης ενηλίκων που επηρεάζουν τη δημιουργία του Ε.Υ.

2^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

2.1. Εκπαίδευση ενηλίκων

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κατά τους Ευαγγελάτο και Παναγιωτόπουλο, παρουσιάζει την εκπαίδευση ενηλίκων να περιλαμβάνει την τυπική, μη τυπική και την άτυπη μάθηση, που αποσκοπεί στη βελτιστοποίηση σημαντικών δεξιοτήτων, την απόκτηση νέων, αλλά και την επανεκπαίδευση για επαγγελματικούς λόγους. Επίσης, εκπαίδευση ενηλίκων αποτελεί και η προσωπική ανάπτυξη και ολοκλήρωση μέσω της συμμετοχής σε μορφές κοινωνικής, πολιτιστικής και καλλιτεχνικής μάθησης. Αφορά όλες τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες των ενηλίκων, που έχουν περατώσει την υποχρεωτική τους εκπαίδευση και την αρχική κατάρτιση (Eurostat, 2013 στο Ευαγγελάτος & Παναγιωτόπουλος, 2017).

Αξίωμα αποτελεί, σύμφωνα με τον Μουζάκη (2003), το γεγονός ότι η εκπαίδευση ενηλίκων διαφέρει ουσιαστικά από την τυπική εκπαίδευση, καθώς ο ενήλικος διαφοροποιείται στην πρόσληψη της γνώσης από ένα παιδί, αποτελεί ολοκληρωμένη προσωπικότητα, διαθέτει κίνητρα, έχει διαμορφώσει συγκεκριμένες στάσεις και απόψεις, διαθέτει συναισθηματικές ικανότητες και έχει ήδη πληθώρα εμπειριών σε εκπαιδευτικό και όχι μόνο επίπεδο (Μουζάκης, 2003).

Το άτομο στη σύγχρονη κοινωνία θα πρέπει ανεξαρτήτως ηλικίας να είναι έτοιμο να μαθαίνει, να δημιουργεί και να αξιοποιεί νέες γνώσεις προκειμένου να είναι σε θέση να ανταπεξέλθει στις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες και απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η εκπαίδευση ενηλίκων αποσκοπεί με τρόπο οργανωμένο να διαφοροποιήσει την πληροφόρηση, την κατανόηση, τις τεχνικές γνώσεις, τον τρόπο εκτίμησης και τα στερεότυπα προκειμένου να προσδιορίσει και να διαχειριστεί προσωπικά, συλλογικά και κοινωνικά ζητήματα (από τον ορισμό του ΟΟΣΑ) (Μουζάκης, 2003).

Μια από τις θεμελιώδεις αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων αποτελεί η θέση ότι το κέντρο της μαθησιακής διαδικασίας δεν πρέπει να αποτελεί το γνωστικό αντικείμενο αλλά ο εκπαιδευόμενος ως ολοκληρωμένη προσωπικότητα που έρχεται σε επαφή με τη γνώση. Κάθε άτομο έχει αναφαίρετο δικαίωμα στη διαρκή επιμόρφωσή του και παράλληλα έχει δικαίωμα να συμμετέχει σε όλα τα στάδια της μαθησιακής διαδικασίας. Ο ενήλικος εκπαιδευόμενος επιλέγει την εκπαίδευσή του και συμμετέχει ενεργά στην εκπαιδευτική διαδικασία μόνο όταν η τελευταία συνδέεται με την ικανοποίηση των πραγματικών αναγκών του. Επομένως, δεν ενδιαφέρεται μόνο να κατακτήσει τη γνώση αλλά ταυτόχρονα παράγει γνώση και τη χρησιμοποιεί. Η προϋπάρχουσα εμπειρία κάθε ενήλικα εκπαιδευόμενου είναι καθοριστική στην εκπαιδευτική πορεία, όπου κατακτάται και παράγεται η γνώση (Μουζάκης, 2003).

Επομένως, ο εκπαιδευτής των ενηλίκων υιοθετεί την ανθρωποκεντρική διάσταση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, ενθαρρύνει τη συμμετοχή των εκπαιδευόμενων μέσω της

προϋπάρχουσας γνώσης και των εμπειριών τους, επιλέγει τη διαρκή αξιολόγηση και τον επαναπροσδιορισμό της μαθησιακής πορείας και της μορφωτικής διαδικασίας και αναλαμβάνει πολυδύναμους ρόλους με συνεχείς εναλλαγές ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες (Μουζάκης, 2003).

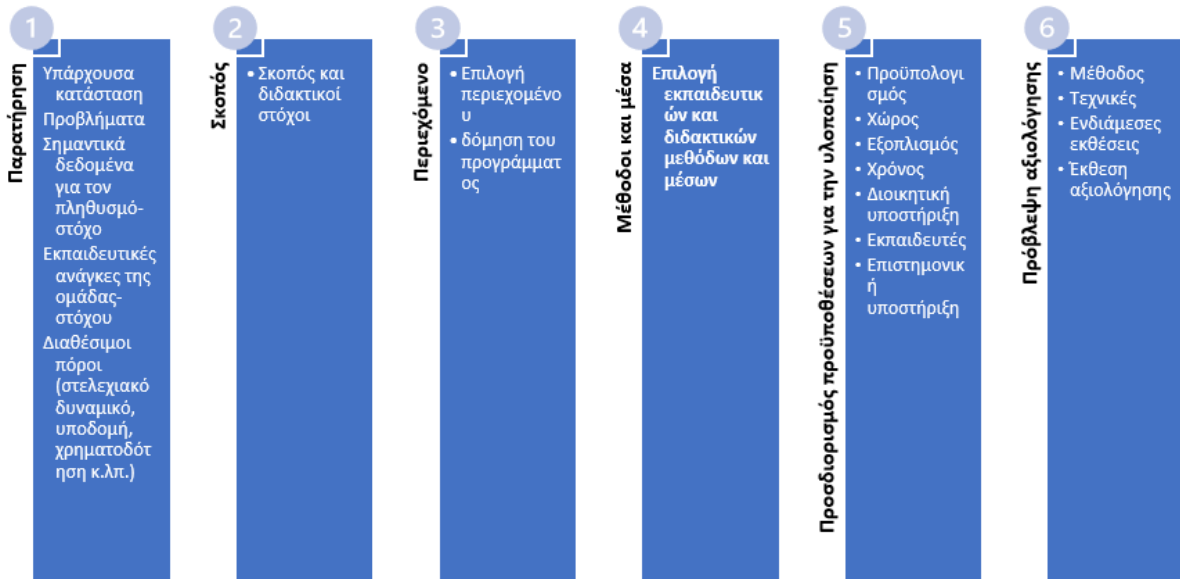
Από τις αρχές του 1970 δόθηκε περισσότερη έμφαση στο πεδίο της εκπαίδευσης ενηλίκων και συγκεκριμένα στην αυτομάθηση, ένα πεδίο ερευνών που μέχρι σήμερα παραμένει το πιο διαδεδομένο (Gibson, 2003).

Η εστίαση του ενδιαφέροντος στην προσέγγιση της αυτομάθησης αναδεικνύει την ελευθερία και την υπευθυνότητα του κάθε ανεξάρτητου εκπαιδευόμενου στη διαδικασία κατασκευής της δικής του μαθησιακής εμπειρίας. Παράλληλα αποτελεί μια απόρριψη της αποκλειστικά δασκαλοκεντρικής παραδοσιακής εκπαιδευτικής εμπειρίας, η οποία πολύ συχνά αποδεικνύεται ακατάλληλη για τους ενήλικες εκπαιδευόμενους (Garrison, 2003).

Προϋπόθεση για την αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης ενηλίκων είναι η επιμόρφωση του υπάρχοντος ανθρώπινου δυναμικού, μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων εκπαιδευτών αναφορικά με την εξέλιξη του εκπαιδευτικού τους προφίλ προκειμένου να πιστοποιηθεί η ειδικότητα του εκπαιδευτή ενηλίκων και να ισχυροποιηθεί η παιδαγωγική κατάρτιση των εκπαιδευτών και των εκπαιδευτηρίων (Διαμαντή, 2003).

Κατά τον Βεργίδη (2003) ο σχεδιασμός προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων διαιρείται στα ακόλουθα στάδια:

- τη μελέτη της υπάρχουσας κατάστασης και τον προσδιορισμό των κυριότερων προβλημάτων που αντιμετωπίζει η ομάδα των εκπαιδευομένων, και η ανάλυσή τους προκειμένου να διερευνηθούν οι ανάγκες τους
- τον προσδιορισμό της σκοποθεσίας και των βασικών αξόνων του προγράμματος και κατ' επέκταση τον προσδιορισμό των εκπαιδευτικών στόχων
- τον προγραμματισμό, ο οποίος με τη σειρά του περιλαμβάνει το εκπαιδευτικό περιεχόμενο και την οργάνωσή του σε επιμέρους ενότητες
- την επιλογή των κατάλληλων διδακτικών μεθόδων και εργαλείων
- τον προσδιορισμό των παραμέτρων που επηρεάζουν την πραγματοποίηση του εκπαιδευτικού προγράμματος και τέλος
- τη μέριμνα για μεθόδους και τεχνικές αξιολόγησης (Βεργίδης, 2003).

Εικόνα 46: Σχεδιασμός προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων (Βεργίδης, 2003)

Ο Βεργίδης (2003) καταλήγει ότι για το σχεδιασμό προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων αναγκαία είναι η συγκρότηση ενός πλέγματος στοιχείων αναφορικά με τους εκπαιδευόμενους, τις προϋποθέσεις, τις προδιαγραφές, τις προτεραιότητες και τις στρατηγικές που θα υιοθετηθούν. Το πλέγμα αυτό θα αφορά και την υλοποίηση του προγράμματος αλλά και τα αναμενόμενα αποτελέσματα του (Βεργίδης, 2003).

Τα σημαντικότερα και απαραίτητα δεδομένα για το σχεδιασμό προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων είναι τα χαρακτηριστικά των εκπαιδευομένων σε κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό επίπεδο, τα προβλήματα στα οποία είναι εκτεθειμένοι αλλά και τις δυνατότητες και τις εμπειρίες από προηγούμενη επιτυχημένη ένταξη άλλων ενηλίκων (Βεργίδης, 2003).

Ο ευρύτερος σκοπός ενός προγράμματος εκπαίδευσης ενηλίκων προκύπτει από την ανάλυση των δεδομένων του προβλήματος που τίθεται και ανάγεται στην επίλυσή του, ταυτόχρονα όμως λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες μαθησιακές ανάγκες του πληθυσμού στόχου. Οι ειδικοί μαθησιακοί στόχοι υπάγονται στο φάσμα του γενικού σκοπού και οφείλουν να είναι συγκεκριμένοι και λειτουργικοί (Βεργίδης, 2003).

Οι ειδικοί στόχοι ορίζονται με κριτήριο:

- τις γνώσεις που χρειάζεται η ομάδα στόχος
- τις δράσεις που θα επιτελέσουν ως μέσο για να αποκτήσουν δεξιότητες
- τις συνθήκες υπό τις οποίες θα υλοποιηθούν οι δράσεις
- τις θέσεις και τις συμπεριφορές που ευνοούν τις δράσεις
- τα κριτήρια αξιολόγησης της επίτευξης των εκπαιδευτικών στόχων

(Βεργίδης, 2003).

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Ο ρόλος των εκπαιδευτών ενηλίκων και των στελεχών των εκπαιδευτικών οργανισμών είναι καθοριστικός καθώς είναι αυτοί που θα μεταδώσουν γνώση, θα σχεδιάσουν, θα δομήσουν, θα συντονίσουν και θα αξιολογήσουν ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα αλλά και ένα πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης. Είναι εκείνοι που θα αναπτύξουν νέες και ευέλικτες μορφές εκπαίδευσης (Κουτσουνίκος & Κατσιγιάννη, 2003).

Τα στελέχη της εκπαίδευσης ενηλίκων κατά τον Ντεμουντέρ (2003), οφείλουν να διαθέτουν γνώση της ύλης που διδάσκουν, παιδαγωγική κατάρτιση (δηλαδή να διαθέτουν δεξιότητες που εξασφαλίζουν τη διευκόλυνση της μαθησιακής διαδικασίας), τεχνικές γνώσεις (δηλαδή την ικανότητα χρήσης σύγχρονων και διαφορετικών μέσων και τεχνικών της εξ ΑΕ αλλά και της αξιοποίησης των ψηφιακών εργαλείων εκπαίδευσης) καθώς επίσης και κοινωνικές και πολιτικές δεξιότητες, οι οποίες τους επιτρέπουν να έχουν κριτική αντιμετώπιση στους κοινωνικο-οικονομικούς μηχανισμούς, προκειμένου να μπορούν να προτείνουν προγράμματα κατάρτισης που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των καταρτιζομένων (Ντεμουντέρ, 2003).

Ο Μπαγάκης (2003) έκανε λόγο για συγκεκριμένες παραδοχές στην εκπαίδευση ενηλίκων. Η εκπαίδευση στελεχών και εκπαιδευτών ενηλίκων αποτελεί ένα εγχείρημα σύνθετο, πολυδιάστατο και διεπιστημονικό. Ένας καλός τρόπος επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτών ενηλίκων είναι ο συστηματικός αναστοχασμός. Η εκπαίδευση των στελεχών και εκπαιδευτών ενηλίκων δεν συμβαδίζει απαραίτητα με την προσωπική και επαγγελματική τους ανάπτυξη (Μπαγάκης, 2003).

Τόσο η εκπαίδευση ενηλίκων όσο και η επαγγελματική κατάρτιση, ως διαδικασίες μετάδοσης και δημιουργίας της γνώσης, είναι αναγκαίο να υπόκεινται σε διαρκή επικαιροποίηση και βελτιστοποίηση των ικανοτήτων και των δεξιοτήτων, με απώτερο σκοπό την ευέλικτη προσαρμογή στην εκάστοτε μαθησιακή πραγματικότητα και στις ανάγκες της αγοράς εργασίας (Κουτσουνίκος & Κατσιγιάννη, 2003).

2.2. Τα χαρακτηριστικά του ενήλικα εκπαιδευόμενου

Κατά τον Gibson οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι τόσο στην δια ζώσης όσο και στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση διακρίνονται σε τρεις μαθησιακές περιπτώσεις: άτομα, ομάδες και κοινότητες (Gibson, 2003).

Το βασικότερο χαρακτηριστικό στοιχείο των ενήλικων εκπαιδευόμενων είναι η ποικιλία. Κάθε πρόγραμμα εκπαίδευσης που απευθύνεται σε ενήλικες, οφείλει να λαμβάνει υπόψη ότι απευθύνεται σε ανθρώπους με ουσιαστικές πολιτισμικές και ιδεολογικές διαφορές και διαφορετικές εμπειρίες. Ο καθένας χαρακτηρίζεται από τη δική του ταυτότητα η οποία τον προσδιορίζει ως προσωπικότητα αλλά και ως μέρος του κοινωνικού συνόλου.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Από αυτά τα προσωπικά στοιχεία εξαρτάται ο τρόπος και ο βαθμός με τον οποίο ο εκάστοτε εκπαιδευόμενος θα συνδεθεί με τον εκπαιδευτή και θα ενταχθεί στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα (Παναγιωτόπουλος, 2012).

Κάθε ενήλικας εκπαιδευόμενος χαρακτηρίζεται από ένα προσωπικό σύστημα, το οποίο με τη σειρά του ορίζεται από το σύνολο των διακριτών ιδιοτήτων ή χαρακτηριστικών, που επηρεάζουν τη δραστηριότητά του. Για τον εξ αποστάσεως εκπαιδευόμενο, μπορεί να σκεφτεί κανείς τους στόχους, τα κίνητρα, το ιστορικό μάθησης και τις ικανότητές του. Ένα κοινωνικό σύστημα αποτελείται από αλληλοεπιδρώντες ρόλους, σχέσεις και κανόνες αυτής της μοναδικής ομάδας (Gibson, 2003).

Εξ ορισμού οι ενήλικοι εκπαιδευόμενοι, λόγω της ηλικίας τους, θεωρείται ότι επιλέγουν εκούσια τη συμμετοχή τους σε κάποιο εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Βρίσκονται σε εξελισσόμενη διεργασία ανάπτυξης και συμμετέχουν δυναμικά στην εκπαίδευσή τους. Το κεφάλαιό τους απαρτίζεται από εμπειρίες και αξίες, καθώς ο καθένας έχει τις δικές του διαμορφωμένες αντιλήψεις και θέσεις, οι οποίες έχουν διαμορφωθεί από προηγούμενες καταστάσεις και εμπειρίες. Έρχονται στην εκπαίδευση με δεδομένες προθέσεις, επιθυμώντας να ικανοποιήσουν κάποια ανάγκη είτε σε κοινωνικό, είτε σε προσωπικό επίπεδο. Ενίοτε επιδιώκουν να ανταπεξέλθουν σε επαγγελματικούς ρόλους για να διευθετήσουν κάποιο επείγον πρόβλημα. Έρχονται με προσδοκίες αναφορικά με τη μαθησιακή διαδικασία, διαθέτουν ποικίλες αντιλήψεις για την εκπαίδευση, οι οποίες έχουν διαμορφωθεί κυρίως στη σχολική τους ζωή. Έχουν ανταγωνιστικά ενδιαφέροντα, καθώς προέρχονται από ένα σύνθετο κοινωνικό περιβάλλον, βρίσκονται σε συγκεκριμένο ηλικιακό στάδιο με ποικίλες δραστηριότητες, επαγγελματικούς και προσωπικούς ρόλους, στοιχεία που αποτελούν βασικές προτεραιότητες στη ζωή τους, δίνοντας δευτερεύοντα ρόλο στην εκπαιδευτική τους απόπειρα (Παναγιωτόπουλος, 2012).

Ο Lindeman στο έργο του «Το Νόημα της Εκπαίδευσης των Ενηλίκων», το 1926 στις ΗΠΑ, διαμόρφωσε τέσσερις θεμελιώδεις αρχές και παραδοχές σχετικά με τους τρόπους που μαθαίνουν τα ενήλικα άτομα:

- Κινητήριος δύναμη για να συμμετέχει ένα ενήλικας σε εκπαιδευτικό πρόγραμμα είναι ο βαθμός ικανοποίησης της μαθησιακής του ανάγκης.

- Η μάθηση των ενηλίκων προσανατολίζεται έχοντας ως επίκεντρο τις προηγούμενες εμπειρίες τους.

- Μαθαίνουν περισσότερο και πιο εύκολα μέσα από την εμπειρία.

- Αισθάνονται την ανάγκη του αυτοπροσδιορισμού (Καραλής, 2007).

Αυτές οι αρχές αποτέλεσαν τη βάση του Knowles προκειμένου να οριοθετήσει τη θεωρία της επιστήμης της Ανδραγωγικής, η οποία μελετά τον διαφοροποιημένο τρόπο μάθησης και συμμετοχής των ενηλίκων σε εκπαιδευτικά προγράμματα (Καραλής, 2007).

Οι Γκόβαρης και Κοντάκος (2011) συνοψίζουν τα ειδοποιά χαρακτηριστικά των ενηλίκων εκπαιδευομένων σύμφωνα με την Ανδραγωγική:

- **«Η ανάγκη να γνωρίζουν».** Οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι θέλουν να γνωρίζουν το περιεχόμενο και τη σκοποθεσία του εκπαιδευτικού προγράμματος πριν εμπλακούν σε αυτό.
- **«Η αυτοαντίληψή τους».** Οι ενήλικες αναλαμβάνουν την ευθύνη των αποφάσεών τους εξαιτίας της αυτοαντίληψης και θέλουν να αντιμετωπίζονται ως αυτοκαθοδηγούμενες προσωπικότητες
- **«Οι εμπειρίες τους».** Οι ενήλικες είναι απολύτως διαφορετικοί μεταξύ τους εξαιτίας των διαφορετικών βιωμάτων τους, τα οποία αξιοποιούν μαθησιακά επιδρώντας στη μάθηση και μετασχηματίζοντας την ταυτότητά τους.
- **«Η μαθησιακή τους ετοιμότητα».** Οι ενήλικες διαθέτουν ετοιμότητα να μαθαίνουν και είναι σε θέση να αξιοποιούν τις νεοαποκτηθείσες γνώσεις προκειμένου να ανταπεξέλθουν αποτελεσματικά στις καθημερινές ανάγκες.
- **«Ο προσανατολισμός τους στη μάθηση».** Ο προσανατολισμός των ενηλίκων αναφορικά με τη μάθησή τους εστιάζει στο πρόβλημα που η νέα γνώση θα τους βοηθήσει να επιλύσουν.
- **«Τα κίνητρα».** Τα εξωτερικά κίνητρα παρακινούν τους ενήλικες. Τέτοια κίνητρα είναι οι καλύτερες απολαβές, η βελτίωση της εργασιακής θέσης, η προαγωγή κ.ά. Ωστόσο, τα εσωτερικά κίνητρα, όπως είναι η εργασιακή ικανοποίηση, η ενίσχυση της αυτοεκτίμησης και η βελτίωση της ποιότητας ζωής κ.ά., αποτελούν ακόμη πιο ισχυρές παραμέτρους κινητοποίησης (Κοντάκος & Γκόβαρης, 2011).

Μια άλλη βασική παράμετρος που πρέπει να συνυπολογίζεται στη διαμόρφωση των εκπαιδευτικών στόχων είναι οι ώρες που οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να αφιερώσουν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα προκειμένου να ικανοποιήσουν τις συγκεκριμένες εκπαιδευτικές ανάγκες τους. Ο χρόνος αυτός είναι άμεση συνάρτηση των συνθηκών ζωής και εργασίας τους. Αυτή η διαπραγμάτευση των συντελεστών ενός εκπαιδευτικού προγράμματος με τους εκπαιδευόμενους συνιστά τη διαδικασία αναπροσαρμογής των διδακτικών στόχων στις ανάγκες των διδασκόμενων (Βεργίδης, 2003).

Επίσης, η προϋπάρχουσα γνώση και οι εμπειρίες των εκπαιδευομένων αποτελούν ένα σημαντικό εφόδιο για αυτούς που διαμορφώνει και το φίλτρο με το οποίο αντιλαμβάνονται και επεξεργάζονται τα μηνύματα που δέχονται. Οι εκπαιδευτές ενηλίκων, αντίστοιχα, οφείλουν να αποστασιοποιηθούν από τις δικές τους αντιλήψεις και να προσπαθήσουν να αντιληφθούν την οπτική των εκπαιδευομένων τους διεισδύοντας στην πραγματικότητά τους. Οι εμπειρίες κάθε ανθρώπου συνιστούν τον αυτοπροσδιορισμό του και τη δημιουργία της ταυτότητάς του. Όταν, λοιπόν, αυτά απαξιώνονται ή αγνοούνται από κάποιον εκπαιδευτή, μεταφράζεται από τον εκπαιδευόμενο ως απόρριψη του ίδιου και όχι μόνο της μεμονωμένης εμπειρίας του. Ο εκπαιδευτής, συνεπώς, οφείλει να σέβεται τις προηγούμενες εμπειρίες των εκπαιδευομένων υπογραμμίζοντας τη χρησιμότητά τους και αξιοποιώντας τες στη σύνδεση με την καινούρια γνώση (Βαϊκούση, 2003).

Επιπλέον, το αίσθημα της ασφάλειας και της αποδοχής για αυτό που είναι, αποτελούν αναγκαίες προϋποθέσεις προκειμένου να μπορέσουν οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι να εκφραστούν (Βαϊκούση, 2003).

Σημαντικά εμπόδια στην εκπαίδευση ενηλίκων ενδεχομένως να αποτελέσουν διάφοροι παράγοντες εξωτερικοί, μηχανικής προέλευσης, αλλά και εσωτερικοί, ψυχολογικής προέλευσης. Ένας τέτοιος παράγοντας είναι το άγχος των εκπαιδευομένων, καθώς πολλοί από αυτούς φοβούνται μήπως απογοητεύσουν κάποιους ή μήπως επικριθούν από κάποιους (Βαϊκούση, 2003).

Για την αποτελεσματικότερη επικοινωνία ανάμεσα σε εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενο είναι αναγκαία η ενθάρρυνση του τελευταίου. Είναι σημαντικό να επιδιώκεται η καλλιέργεια της αυτοπεποίθησης από μέρους του. Για το λόγο αυτό, χρειάζονται ανάλογοι χειρισμοί της εκάστοτε συνθήκης, όπως είναι η οργάνωση των εργασιών, η προσαρμογή του εργασιακού ρυθμού και η δημιουργία θετικού παιδαγωγικού κλίματος (Βαϊκούση, 2003). Η αποτελεσματική επικοινωνία τους προϋποθέτει, επίσης, την υπέρβαση δυσκολιών και εμποδίων που παρουσιάζονται σε κάθε επικοινωνιακή σχέση (Βαϊκούση, 2003). Η αποτελεσματική επικοινωνία τους προϋποθέτει, επίσης, την υπέρβαση δυσκολιών και εμποδίων που παρουσιάζονται σε κάθε επικοινωνιακή σχέση (Βαϊκούση, 2003).

2.3. Εκπαίδευση ενηλίκων και εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Σύμφωνα με την UNESCO η δια βίου μάθηση υπερβαίνει το διαχωρισμό ανάμεσα στην αρχική και τη συνεχιζόμενη εκπαίδευση. Η δια βίου μάθηση συνενώνεται με την ιδέα της κοινωνίας της μάθησης, μέσα στην οποία όλοι έχουν την δυνατότητα να μάθουν και να αξιοποιήσουν το δυναμικό τους, όχι μόνο στο επίπεδο της επαγγελματικής εξειδίκευσης των ενηλίκων, αλλά και μέσω της εκ νέου κατάρτισης ή της επιμόρφωσης, της αλλαγής επαγγελματικού προσανατολισμού και της συνέχισης των σπουδών τους (Μανωλάς, 2015).

Η δια βίου μάθηση, ως εκπαιδευτική διαδικασία, μπορεί να έχει ποικίλες μορφές:

- Η **επικαιροποίηση της γνώσης**, η οποία μπορεί να είναι είτε εξειδικευμένη είτε γενική, και η επωφελής χρησιμοποίησή της στην πράξη είναι μία από αυτές τις μορφές.
- Στο ίδιο πλαίσιο κινείται και η λειτουργία της **ανανέωσης των παλαιότερων γνώσεων**, καθώς η προηγούμενη γνώση οφείλει να ανανεώνεται τόσο στο φρεσκάρισμα της υπάρχουσας γνώσης όσο και στην ανανέωση της.
- Η **παραγωγή νέας γνώσης** τίθεται ως επιτακτική λειτουργία σε μια διαρκώς εξελισσόμενη τεχνολογικά εποχή, η οποία απαιτεί προσαρμογή σε νέες συνθήκες σε επαγγελματικό και κοινωνικό επίπεδο,
- Παράλληλα αποτελεί **μέσο αυτοεπιβεβαίωσης**, καθώς η δια βίου μάθηση καθιστά τον εκπαιδευόμενο με σύγχρονες γνώσεις ανταγωνιστικό στον επαγγελματικό τομέα, ενισχύοντας ταυτόχρονα και το αίσθημα ασφάλειας και κοινωνικής αναγνώρισης.

- ο Τέλος, ενίοτε έχει τη **μορφή εργαλείου για την επίλυση προβλημάτων**, καθώς η δια βίου εκπαίδευση περιλαμβάνει μεθόδους διαχείρισης προβλημάτων, κεντρικής μάθησης και μάθησης υπό μορφή σεναρίων. Δηλαδή, ο διδασκόμενος καταφεύγει στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση προκειμένου να λύσει συγκεκριμένα προβλήματα (Μανωλάς, 2015).

Η Εκπαίδευση ενηλίκων είναι δυνατόν να υλοποιείται είτε δια ζώσης, όπως η παραδοσιακή εκπαίδευση, είτε εξ αποστάσεως. Για την ιστορία, αναφέρεται ότι τα πρώτα μαθήματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης απευθύνονταν κυρίως σε ενήλικες κι επρόκειτο για μαθήματα δι' αλληλογραφίας.

Οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις έχουν οδηγήσει σε μεγάλες αλλαγές την εκπαίδευση εν γένει αλλά και ειδικότερα την εκπαίδευση ενηλίκων μέσω της e-learning και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Σύμφωνα με τον Giuseffi (2018) οι ενήλικοι εκπαιδευόμενοι έχουν δυνατότητα να επωφεληθούν ουσιαστικά από τις εξελίξεις στην τεχνολογικά υποστηριζόμενη μάθηση, καθώς απολαμβάνουν συνεχή πρόσβαση σε εκπαιδευτικούς πόρους και μπορούν να αναζητούν γνώσεις στον παγκόσμιο ιστό ανάλογα με τις προσωπικές μαθησιακές τους ανάγκες. Επιπλέον, μπορούν να συμμετέχουν σε ηλεκτρονικές μαθησιακές κοινότητες αλληλεπιδρώντας με συνεκπαιδευόμενους, στοιχείο για το οποίο η εξ αποστάσεως εκπαίδευση είχε αρχικά επικριθεί (όπως αναφέρεται στο Καλογρίδη, 2019).

Τα διαδικτυακά μαθήματα διακρίνονται σε συγχρονικά (synchronous/ on-line) και ασύγχρονα (asynchronous/ off-line). Στην περίπτωση των συγχρονικών διαδικτυακών μαθημάτων, η όλη διαδικασία διενεργείται με χρήση των υπηρεσιών της τηλεδιάσκεψης, της τηλεπαρουσίασης από την πλευρά του εκπαιδευτή και της τηλεσυνεργασίας. Η μορφή αυτή σε κάποιο βαθμό προσεγγίζει την παραδοσιακή εκπαίδευση σε μια «εικονική αίθουσα διδασκαλίας» (Κουτσονίκος & Κατσιγιάννη, 2003).

Κατά την ασύγχρονη διαδικτυακή εκπαίδευση, το μάθημα βρίσκεται σε κάποιον διακομιστή (server) και οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να το παρακολουθούν στο δικό τους χρόνο και από όποιο σημείο επιλέξουν, ενώ την ίδια στιγμή έχουν τη δυνατότητα να ρωτήσουν ή να ζητήσουν επισημάνσεις και πρόσθετες πληροφορίες και να λάβουν απαντήσεις σε μεταγενέστερο χρόνο. Βέβαια, στην περίπτωση αυτή πλεονέκτημα αποτελούν η χρονική ανεξαρτησία και η προσαρμογή στο ρυθμό μάθησης και στο βαθμό εμβάθυνσης από τον ίδιο τον εκπαιδευόμενο, καθώς επίσης και η δυνατότητα σταδιακής μελέτης του εκπαιδευτικού υλικού και επανάληψης κάποιων ενοτήτων ανάλογα με τις ανάγκες του. Προσφέρεται, επίσης, η δυνατότητα βελτίωσης του εκπαιδευτικού υλικού και προσαρμογής του στις ανάγκες του εκάστοτε εκπαιδευόμενου. Ωστόσο, υπάρχει το μειονέκτημα της έλλειψης αμεσότητας στην επικοινωνία ανάμεσα σε εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενους (Κουτσονίκος & Κατσιγιάννη, 2003).

Οι εφαρμογές ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης, οι κοινώς γνωστές «πλατφόρμες», συνιστούν ολοκληρωμένα πληροφοριακά συστήματα που ενσωματώνουν πολλές διαδικτυακές υπηρεσίες. Οι πλατφόρμες ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης ενσωματώνουν μια

πληθώρα εργαλείων για τη διαχείριση μαθημάτων, την πρόσβαση στο εκπαιδευτικό υλικό, καθώς και την υποστήριξη σύγχρονης και ασύγχρονης επικοινωνίας. Μέσω αυτών οι φορείς της εκπαίδευσης ενηλίκων έχουν τη δυνατότητα να σχεδιάζουν και να παρέχουν προγράμματα μάθησης σε εκπαιδευόμενους ανεξάρτητα από τον τόπο διαμονής τους υπερβαίνοντας γεωγραφικούς περιορισμούς (Μουζάκης, 2006).

Στο πλαίσιο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, οι ΤΠΕ αξιοποιούνται συνδυαζόμενες με εναλλακτικές μεθόδους και παραδοσιακές τεχνικές της εκπαίδευσης ενηλίκων, όπως είναι τα συγγράμματα, η δια ζώσης επικοινωνία και η ομαδοσυνεργατική μάθηση που αναπτύσσεται στις ΟΣΣ. Στο πλαίσιο αυτό εμπίπτει η ανάπτυξη εκπαιδευτικών μορφών μάθησης που συνδυάζουν τα τεχνολογικά εργαλεία με συμβατικές διδακτικές πρακτικές, οι οποίες χαρακτηρίζονται στη βιβλιογραφία ως «μεικτή μάθηση» (blended learning) ή «υβριδική μάθηση» (hybric learning). Αυτά τα μοντέλα επιδιώκουν να ανταποκριθούν αποτελεσματικότερα στις εξατομικευμένες ανάγκες των εκπαιδευόμενων, να ενισχύσουν εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας και να προάγουν ουσιαστική επικοινωνία και αλληλεπίδραση. Σε αυτό το πλαίσιο, καθοριστική είναι η συμβολή του εκπαιδευτή, ο οποίος καλείται να εστιάσει στη δημιουργία σχέσεων αλληλεπίδρασης με τους εκπαιδευόμενους και στη διαχείριση συνεργατικών μαθησιακών διαδικασιών. Για το σκοπό αυτό, απαιτούνται από τον ίδιο δεξιότητες ανάλυσης και αποτελεσματικής διαχείρισης της επικοινωνίας, είτε πρόκειται για ασύγχρονη είτε για σύγχρονη (σε πραγματικό χρόνο) μορφή (Μουζάκης, 2006).

Η νέα πραγματικότητα επιβάλλει την αυτοκατευθυνόμενη μάθηση. Μεγάλο σύνολο μελετών καταδεικνύει την αναγκαιότητα οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι να αποκτήσουν ικανότητες αυτοκατευθυνόμενης μάθησης, προκειμένου να μπορούν να συμμετέχουν στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και να διαχειριστούν το μεγάλο πλήθος πληροφοριών που εκτίθεται στον παγκόσμιο ιστό. Όπως υπογραμμίζει ο Mezirow, η αυτοκατευθυνόμενη μάθηση προσδιορίζει με σαφήνεια την εκπαίδευση ενηλίκων (Καλογρίδη, 2019). Η αυτοκατευθυνόμενη μάθηση συνεπάγεται τη διαδικασία κατά την οποία το κάθε άτομο οργανώνει τη μαθησιακή πορεία του με ελάχιστη ή και καθόλου καθοδήγηση, θέτει στόχους, επιλέγει τις πηγές και τα μέσα της μάθησης του και στο τέλος αυτοαξιολογείται (Καλογρίδη, 2019). Η αυτοκατευθυνόμενη μάθηση συνδέεται, επομένως, στενά με την εκπαίδευση ενηλίκων. Ωστόσο, το πλήθος προγραμμάτων της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης αναδεικνύει την απουσία σύνδεσής τους με την αυτοκατευθυνόμενη μάθηση (Καλογρίδη, 2019).

Τα προγράμματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ενηλίκων, στα οποία κυριαρχεί το e-learning, καλούνται να αντιμετωπίσουν προκλήσεις και εμπόδια καθώς οι διδασκόμενοι συχνά δυσκολεύονται να επωφεληθούν από την δια ζώσης διδασκαλία. Ένα εμπόδιο είναι η περιπλάνηση του νου στο πλήθος πληροφοριών στο οποίο είναι εκτεθειμένοι με κυριότερη πηγή το διαδίκτυο. Δηλαδή οι εκπαιδευόμενοι αποπροσανατολίζονται και εκτρέπονται από την αξιόπιστη γνώση, η οποία θα ικανοποιήσει τις ανάγκες τους. Πολύ σημαντικό εμπόδιο των σπουδαστών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι η αδυναμία ανάπτυξης δεξιοτήτας κριτικής ανάγνωσης και γραπτού λόγου. Το φαινόμενο αυτό παρατηρείται πιο έντονα στα ασύγχρονα εκπαιδευτικά προγράμματα. Το γεγονός αυτό συχνά επηρεάζει την πρόοδο και

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

την επιτυχία τους. Ο ασαφής ρόλος των εκπαιδευτών-συμβούλων στα εξ αποστάσεως προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων αποτελεί άλλο ένα εμπόδιο για τους εκπαιδευόμενους, καθώς είναι δύσκολο να διατυπωθεί συμβόλαιο μάθησης στην ηλεκτρονική διδασκαλία. Τέλος το γεγονός ότι οι απαιτήσεις των εκπαιδευόμενων για επικοινωνία δεν συνάδουν με τη διαθεσιμότητα του εκπαιδευτή και επίσης οι προσδοκίες μάθησης του εκπαιδευτή δεν ταυτίζονται με τις δυνατότητες των εκπαιδευόμενων είναι δυνατόν να επιφέρουν ανησυχία και πίεση τόσο στους εκπαιδευτές όσο και στους εκπαιδευόμενους (Καλογρίδη, 2019).

Για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων και εμποδίων οι εκπαιδευόμενοι είναι σημαντικό να καθοδηγούνται σε τεχνικές αυτοκατευθυνόμενης μάθησης. Η κριτική προσέγγιση και ο αναστοχασμός σε θέματα μάθησης είναι σημαντικό να αποτελεί διαδικασία ύψιστης προτεραιότητας για κάθε εκπαιδευόμενο. Η διδασκαλία κριτικής προσέγγισης του μεγάλου όγκου της πληροφορίας και της βιβλιογραφίας, η εφαρμογή των πληροφοριών σε περιστάσεις αποτελεσματικής επικοινωνίας μέσα από γραπτά κείμενα, οι σύντομες και θεματικά στοχευμένες βιντεοσκοπημένες ομιλίες, οι συνεργατικές μέθοδοι εκπαίδευσης που ευνοούν την αλληλεπίδραση στο διαδίκτυο αποτελούν πρακτικές που καλλιεργούν την αυτοκατευθυνόμενη μάθηση (Καλογρίδη, 2019).

Οι σύγχρονες μεταβολές στην οικονομία, την κοινωνική οργάνωση και την τεχνολογική πρόοδο ενισχύουν την ανάπτυξη μορφών εξΑΕ στο πλαίσιο στρατηγικών που προωθούν τη διεύρυνση της πρόσβασης στην εκπαίδευση και την ενίσχυση της δια βίου μάθησης. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αυξανόμενη εμπλοκή ποικίλων φορέων στην εκπαίδευση ενηλίκων, οι οποίοι απευθύνονται σε μεγάλο εύρος πληθυσμού, προσφέροντας πλήθος εκπαιδευτικών ευκαιριών. Παράλληλα διαμορφώνουν ευέλικτα μαθησιακά περιβάλλοντα, αξιοποιώντας την εξΑΕ για να υπερβούν τους περιορισμούς που σχετίζονται με το χρόνο και το χώρο συμμετοχής στη μαθησιακή διαδικασία (Μουζάκης, 2006).

Επομένως, στο σχεδιασμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για ενήλικες είναι σημαντικό να λαμβάνονται υπόψιν τόσο οι αρχές της εξΑΕ όσο και οι αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων και τα χαρακτηριστικά των ενηλίκων εκπαιδευόμενων. Είναι σημαντικό το εκπαιδευτικό υλικό της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για ενήλικες να προσφέρει κίνητρα στους χρήστες του προκειμένου σε πρώτη φάση να ξεκινήσουν τη μελέτη του και σε δεύτερη φάση να την ολοκληρώσουν, αντιστεκόμενοι στους ανασταλτικούς παράγοντες των προσωπικών, κοινωνικών και επαγγελματικών υποχρεώσεων που χαρακτηρίζουν την ενηλικότητα.

Εσωτερικά κίνητρα προκύπτουν για τον ενήλικα εκπαιδευόμενο όταν το πρόγραμμα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ανταποκρίνεται στις ανάγκες του, καθώς αποτελεί χαρακτηριστικό του ενήλικα εκπαιδευόμενου το γεγονός ότι προσέρχεται στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση συνειδητά, με αυτογνωσία και συγκεκριμένο στόχο.

Σύμφωνα με την Courau (2000) οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι σε ένα περιβάλλον δια βίου μάθησης θα πρέπει να αντιλαμβάνονται την αποκτώμενη γνώση, να αισθάνονται ασφαλείς, να συμμετέχουν, να αισθάνονται ότι ανήκουν και να αναγνωρίζονται. Δηλαδή είναι

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

επιβεβλημένο οι εκπαιδευόμενοι να αντιλαμβάνονται τις έννοιες, τους ορισμούς, το λεξιλόγιο του εκπαιδευτή καθώς και τη σημασία των δραστηριοτήτων που τους ανατίθενται. Έτσι θα είναι σε θέση να αναπλαισιώνουν τη γνώση τους, να χρησιμοποιούν παραδείγματα, να αντιλαμβάνονται νοήματα και να προβλέπουν καταστάσεις. Για να συμβεί αυτό θα πρέπει το επίπεδο της διδασκαλίας να βρίσκεται σε αντιστοιχία με το δικό τους επίπεδο (Μανωλάς, 2015).

Οι εκπαιδευόμενοι αισθάνονται ασφαλείς στη δια βίου εκπαιδευτική διαδικασία όταν αυτή εξελίσσεται σύμφωνα με την προσυμφωνημένη με τον εκπαιδευτή δομή και τηρούνται οι επίσης προσυμφωνημένοι ρόλοι. Τότε συμμετέχουν ενεργά και με επίγνωση στην εκπαίδευσή τους, εκφράζονται ελεύθερα και δεν φοβούνται να κάνουν λάθος. Με αυτό τον τρόπο επιτυγχάνεται και η προϋπόθεση της δράσης, καθώς μαθαίνουν καλύτερα εμπλεκόμενοι ενεργά όταν ανταλλάζουν απόψεις, επιλύουν προβλήματα, εξετάζουν νέες προσεγγίσεις και διαμορφώνουν σχέδια δράσης (Μανωλάς, 2015).

Αυτή η επικοινωνία και η αλληλεπίδρασή τους επιτυγχάνει ταυτόχρονα την ικανοποίηση της ανάγκης του «ανήκειν», εφόσον στο πλαίσιο της συνεργατικής μάθησης οι εκπαιδευόμενοι δημιουργούν ομάδα (Μανωλάς, 2015).

Βέβαια στο πλαίσιο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης η συνεργατική μάθηση υλοποιείται ως επί το πλείστον στις ομαδικές συνεδρίες των εκπαιδευομένων. Ενδεχομένως σε μικρότερο βαθμό μπορεί να υλοποιηθεί σε εκπαιδευτικές διαδικτυακές πλατφόρμες, οι οποίες παρέχουν την ευελιξία στον διδάσκοντα να «χωρίζει» τους εκπαιδευόμενους σε ομάδες και κάθε ομάδα να «συναντιέται» ψηφιακά, με ιδιωτικότητα από το σύνολο των εκπαιδευομένων, σε ψηφιακά δωμάτια.

Μέσα από την αλληλεπίδραση και την επικοινωνία τους κερδίζουν αυτοπεποίθηση καθώς η άποψή τους γίνεται σεβαστή, λαμβάνουν θετικά σχόλια από τον εκπαιδευτή και από το σύνολο των συνεκπαιδευομένων. Ικανοποιείται, έτσι, και η ανάγκη τους να αναγνωρίζονται και με αυτό τον τρόπο να περιορίζονται οι δυσκολίες που είναι δυνατόν να υπάρξουν στις σχέσεις μεταξύ τους (Μανωλάς, 2015).

Ο συνδυασμός της χρήσης των τεχνολογικών μέσων με δια ζώσης συναντήσεις δοκιμάζεται υπό την οπτική σύγχρονων ερευνών που εστιάζουν στην ομαδοσυνεργατική μάθηση. Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται προκειμένου να επεκτείνεται δυνατότητα πρόσβασης στην εκπαίδευση ανεξαρτήτως γεωγραφικών συνθηκών και να διευκολύνεται η επικοινωνία ανάμεσα σε διδάσκοντα και διδασκόμενους (Μουζάκης, 2006).

Ο προσδιορισμός ξεκάθαρων στόχων και προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα αποτελεί σημαντικό παράγοντα παρακίνησης των εκπαιδευομένων. Οι σαφείς και ευδιάκριτοι στόχοι είναι πάντα πιο εύκολα εφαρμόσιμοι και η επίτευξή τους πιο πιθανή (Μανωλάς, 2015).

Άλλη μια σημαντική αρχή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, η οποία συναντά τις ιδιαιτερότητες των ενήλικων εκπαιδευομένων, είναι η εξασφάλιση δυνατότητας ευελιξίας στην εκπαιδευτική διαδικασία. Για το λόγο αυτό, ο εκπαιδευτής οφείλει να είναι ευέλικτος ο

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

ίδιος και να τροποποιεί τις προγραμματισμένες δραστηριότητες ανάλογα με τις εκάστοτε συνθήκες υλοποίησης του εκπαιδευτικού προγράμματος και τις ανάγκες των εκπαιδευομένων. Είναι φανερό πως απαιτείται από τον ίδιο προετοιμασία ικανή να τον βοηθήσει να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της ομαλής μαθησιακής διαδικασίας (Μουζάκης, 2006).

2.4. Σύνοψη

Η εκπαίδευση ενηλίκων περιλαμβάνει την τυπική, τη μη τυπική και την άτυπη μάθηση, με σκοπό τη βελτιστοποίηση υπαρχουσών δεξιοτήτων και την απόκτηση νέων και αφορά την προσωπική ανάπτυξη και ολοκλήρωση του ατόμου. Διαφοροποιείται ουσιαστικά από την τυπική εκπαίδευση, καθώς οι ενήλικοι διαθέτουν ολοκληρωμένη προσωπικότητα, συναισθηματικές ικανότητες, διαμορφωμένες στάσεις και εμπειρίες τόσο σε εκπαιδευτικό όσο και σε επαγγελματικό επίπεδο.

Ο ενήλικος εκπαιδευόμενος προσεγγίζει τη μάθηση με στόχο την παραγωγή και αξιοποίηση γνώσης, αναπτύσσοντας δεξιότητες και στρατηγικές που του επιτρέπουν να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας και της αγοράς εργασίας. Ως ολοκληρωμένη προσωπικότητα, προσέρχεται στην εκπαίδευση ενηλίκων, συμμετέχει ενεργά στη μάθηση και η προϋπάρχουσα εμπειρία του αξιοποιείται για την κατάκτηση νέας γνώσης. Ενδιαφέρεται να ικανοποιήσει πραγματικές και συγκεκριμένες ανάγκες του, να παράγει γνώση και να την αξιοποιήσει.

Ο εκπαιδευτής, αντίστοιχα, καλείται να υιοθετεί πολυδύναμους ρόλους, ενθαρρύνοντας τη συμμετοχή και προσαρμόζοντας τη διδασκαλία στις ανάγκες των εκπαιδευομένων.

Ο σχεδιασμός προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων, όπως αναφέρεται από τον Βεργίδη (2003), περιλαμβάνει την ανάλυση των αναγκών των εκπαιδευομένων, τον προσδιορισμό σκοπών και εκπαιδευτικών στόχων, τον προγραμματισμό περιεχομένου, την επιλογή διδακτικών μεθόδων, τη διαμόρφωση παραμέτρων υλοποίησης και την εφαρμογή τεχνικών αξιολόγησης. Οι ειδικοί μαθησιακοί στόχοι ορίζονται με βάση τις απαιτούμενες γνώσεις, δεξιότητες, συνθήκες εφαρμογής και κριτήρια αξιολόγησης, ώστε να είναι συγκεκριμένοι, λειτουργικοί και εφαρμόσιμοι στην πράξη.

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση, ως μορφή εκπαίδευσης ενηλίκων, επιτρέπει την πρόσβαση σε εκπαιδευτικό υλικό ανεξάρτητα από χρόνο και τόπο και υποστηρίζεται από τεχνολογικά εργαλεία και πλατφόρμες ασύγχρονης και συγχρονικής μάθησης. Η συνδυαστική χρήση με δια ζώσης εκπαίδευση (blended learning) ενισχύει την εξατομικευμένη μάθηση, την αλληλεπίδραση και την ομαδοσυνεργατική μάθηση.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Συμπερασματικά, οι αρχές της ΕξΑΕ και της εκπαίδευσης ενηλίκων οριοθετούν τα βασικά χαρακτηριστικά του σχεδιαζόμενου Ε.Υ., καθώς αυτό σχεδιάζεται με σκοπό την αξιοποίησή του από ενήλικες εκπαιδευόμενους μέσω της ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, δεδομένου του περιορισμένου χρόνου και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των ενηλίκων. Τρίτο και πολύ σημαντικό πυλώνα του Ε.Υ. αποτελεί το γνωστικό αντικείμενο που καλείται να μελετηθεί. Στην προκειμένη περίπτωση πρόκειται για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας, ένας επιστημονικός κλάδος ιδιαίτερα δημοφιλής τις τελευταίες δεκαετίες. Είναι αναγκαίο, λοιπόν, σε επόμενο κεφάλαιο να παρουσιαστούν τα χαρακτηριστικά της γλωσσικής διδασκαλίας και ιδιαίτερα της διδασκαλίας μιας ξένης γλώσσας, όπως επίσης και οι αρχές που την διέπουν.

3^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

3.1. Η εκμάθηση μιας δεύτερης/ ξένης γλώσσας

3.1.1. Οι γλώσσες και ο πολιτισμός τους

Η γλώσσα αποτελεί σύνολο στοιχείων με διαφορές και αντιθέσεις, τα οποία σχετιζόμενα μεταξύ τους συνιστούν ένα οργανωμένο σύστημα, που παρέχει την ευκαιρία στους χρήστες του να αντιλαμβάνονται και να εκφράζουν νοήματα, προκειμένου να επικοινωνούν. Το οργανωμένο αυτό δίκτυο σχέσεων ονομάζεται δομή της γλώσσας. Επομένως, δομή αποτελεί ηχητική ή γραπτή εικόνα των γλωσσικών στοιχείων με την ερμηνεία τους. Για το λόγο αυτό, η εκμάθηση μιας γλώσσας συνεπάγεται την εκμάθηση του λεξιλογίου και της δομής της. Αξίζει βέβαια να σημειωθεί ότι στην κλασική αρχαιότητα η δομή της γλώσσας δεν διδασκόταν συστηματικά. Η διδασκαλία της γραμματικής υποθέτουμε ότι ξεκίνησε μετά τη δημοσίευση του έργου «Γραμματική τέχνη» του Θράκα (Χατζησαββίδης, 2000).

Η φιλοσοφία της διδασκαλίας διαφοροποιήθηκε μετά τη δεκαετία του 1970 οπότε εμφανίζεται ο όρος επικοινωνιακή ικανότητα. Η εστίαση πλέον από την μορφολογική πλευρά της γλώσσας στρέφεται στην επικοινωνιακή της πλευρά. Υπό το πρίσμα αυτό γίνεται αντιληπτό ότι δεν αρκεί να γνωρίζουν οι μαθητές μόνο τα γραμματικό-συντακτικά στοιχεία που απαρτίζουν την πρόταση, αλλά κυρίως απαιτείται να είναι σε θέση να διακρίνουν τις ποικίλες αξίες που παίρνει το φώνημα ανάλογα με το επικοινωνιακό πλαίσιο (Χατζησαββίδης, 2000).

Τα τελευταία χρόνια στην ελληνική αλλά και στη διεθνή βιβλιογραφία έχουν αναπτυχθεί αρκετές εναλλακτικές διδακτικές προσεγγίσεις για τη διδασκαλία της γλωσσικής δομής μέσω της αξιοποίησής της σε αληθινές και πλασματικές συνθήκες επικοινωνίας. Υπογραμμίζεται ότι η διδασκαλία της δομής προσαρμόζεται στις ανάγκες των μαθητών και άρα δεν είναι αναγκαστικό να ακολουθεί γραμμική σειρά (Χατζησαββίδης, 2000).

Όπως κάθε γλώσσα, έτσι και η ελληνική αποτελεί ένα σύνολο με ορισμένη δομή και λειτουργία, στο πλαίσιο της οποίας ο εκπαιδευτικός καλείται να διδάξει την επικοινωνία (Χατζησαββίδης, 2000).

Διάφορες γλώσσες συγκρινόμενες μεταξύ τους παρουσιάζουν συγκεκριμένες ομοιότητες και διαφορές: δηλαδή, αποκλίνουν η μία από την άλλη στο βαθμό που διαφοροποιούνται τα στοιχεία που συνθέτουν κάθε γλωσσικό σύστημα, αλλά διαθέτουν και πολλά κοινά στοιχεία, κυρίως ως προς τα γενικότερα δομικά σχήματα, από τα οποία διέπονται και τις επικοινωνιακές λειτουργίες που επιτελούν και δευτερευόντως ως προς τα μέσα πραγμάτωσης των λειτουργιών αυτών (Μιχάλης, 2013).

Βασικό, λοιπόν, χαρακτηριστικό κάθε γλώσσας ως σημειακού συστήματος είναι η ποικιλότητά της, η απόκλισή της σε όλα τα επίπεδα από τα άλλα γλωσσικά συστήματα, παρά τα καθολικά γλωσσικά χαρακτηριστικά που μοιράζεται με αυτά (Μιχάλης, 2013).

Κατά τον Cummins, όπως αποτυπώνει η Χατζηδάκη (2020), υπάρχουν συγκεκριμένες αρχές που διέπουν κάθε γλώσσα. Οι αρχές αυτές μπορούν να συνοψιστούν στα κάτωθι:

- Οι γλώσσες, σαν προφορικά συστήματα επικοινωνίας, καταγράφονται με σύμβολα.
- Υπάρχει μία συγκεκριμένη φορά προς την οποία τοποθετούμε τα σύμβολα στη σελίδα.
- Ο γραπτός λόγος περιλαμβάνει σημεία στίξης.
- Τα κείμενα δομούνται με τη μορφή παραγράφου που διαχωρίζονται σύμφωνα με το περιεχόμενό τους.
- Η περίληψη, η αφήγηση, η περιγραφή, η ποίηση, το παραμύθι, το αίνιγμα έχουν συγκεκριμένα δομικά και νοητικά χαρακτηριστικά (Χατζηδάκη, 2020).

Η εκμάθηση της γλώσσας, μητρικής ή όχι, περιλαμβάνει την εκμάθηση προφορικών αλλά και γραπτών γλωσσικών ειδών. Πολλοί θεωρούν ότι η εκμάθηση των γλωσσικών ειδών είναι ίσης σημασίας με την εκμάθηση του λεξιλογίου αλλά και των γραμματικών και συντακτικών δομών της γλώσσας (Καρασαββίδης, 2000).

Η ανάγκη των ανθρώπων να επικοινωνούν τους οδήγησε να μάθουν και στη συνέχεια να χρησιμοποιήσουν άλλους γλωσσικούς κώδικες, διαφορετικούς από αυτόν που χρησιμοποιούσε η ομάδα μέσα στην οποία αναπτύχθηκαν. Τέτοια ανάγκη έβρισκε εφαρμογή σε κάθε απόπειρα συνεργασίας, σε κάθε ανταλλαγή προϊόντων και σε κάθε προσπάθεια εγκατάστασης σε νέο τόπο. Σε κάθε μια από αυτές τις περιπτώσεις οι άνθρωποι κλήθηκαν να επικοινωνήσουν σε γλώσσα διαφορετική από αυτή που μιλούσαν (Χατζηδάκη, 2020).

Ο πολυγλωσσικός γραμματισμός αποτελεί ένα πλαίσιο μέσα από το οποίο μπορεί κανείς να αντιληφθεί καλύτερα έννοιες, όπως ο πολιτισμός, η πολυγλωσσία και η πολυπολιτισμικότητα. Μέσα από αυτό το πλαίσιο, αναδεικνύεται η σημασία της γλώσσας όχι μόνο ως μέσο επικοινωνίας, αλλά και ως κοινωνικό και πολιτισμικό φαινόμενο. Παράλληλα, καλλιεργούνται κοινωνικές δεξιότητες και ενισχύεται η ικανότητα επικοινωνίας μεταξύ διαφορετικών πολιτισμών, κυρίως μέσα από βιωματικές και ενεργητικές μαθησιακές διαδικασίες (Κωστούλα - Μακράκη & Μακράκης, 2006 [repr. 2016]).

Η γλώσσα δεν αποτελεί απλώς συστατικό του πολιτισμού ή μόνο ένα μέσο για το συμβολισμό του. Οι περισσότερες πλευρές του ατόμου διαμορφώνονται ασυνείδητα απλώς και μόνο ζώντας σε μια συγκεκριμένη κοινωνία και οι περισσότερες από αυτές συνδέονται με τη γλώσσα, καθώς οι γλωσσικές πράξεις συνιστούν πράξεις προσδιορισμού της ταυτότητας, αφού αποκαλύπτουν στοιχεία για τους ομιλούντες, τις απόψεις τους, τον εαυτό τους και τους άλλους (Κωστούλα-Μακράκη, 2001).

Συνεπώς, η διδασκαλία μιας ξένης γλώσσας θα πρέπει να είναι αλληλένδετη με την εξοικείωση με τον πολιτισμό που τη συνοδεύει. Γίνεται έτσι φανερό ότι οι εκπαιδευτικοί της

ξενόγλωσσης εκπαίδευσης θα πρέπει να ενσωματώνουν στη διδακτική τους προσέγγιση τη διαπολιτισμική ικανότητα και επικοινωνία, ώστε να μπορούν οι μαθητές τους να λειτουργούν αποτελεσματικά σε έναν ολοένα και περισσότερο αλληλεξαρτώμενο κόσμο (Κωστούλα - Μακράκη & Μακράκης, 2006 [repr. 2016]).

3.1.2. Παράγοντες που επηρεάζουν την εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας

Η γλώσσα προσεγγίζεται και διδάσκεται ως σύστημα με δομή και λειτουργία, το οποίο περιλαμβάνει την ανάπτυξη των γλωσσικών δεξιοτήτων (ακρόαση, ομιλία, ανάγνωση, γραφή) και στους τρεις τομείς της γλώσσας: προφορική επικοινωνία, ανάγνωση και ανταπόκριση, γραπτός λόγος (Γλένη, 2013).

Σύμφωνα με πολλούς μελετητές, οι ομοιότητες και οι διαφορές μεταξύ δύο γλωσσών, σε επίπεδο τύπων, λεξιλογίου και δομής, επηρεάζουν τον τρόπο και το βαθμό κατάκτησης και εκμάθησης της μιας από αυτές ως ξένης από τους φυσικούς ομιλητές της άλλης. Με άλλα λόγια, η τυπολογική συγγένεια, η δομική και η λεξιλογική ομοιότητα της μητρικής με την ξένη γλώσσα, οφειλόμενη είτε σε κοινή καταγωγή ή σε δανεισμό λόγω πολιτιστικής σύγχυσης, διευκολύνει τόσο την εξοικείωση όσο και την εκμάθηση της δεύτερης γλώσσας (Μιχάλης, 2013).

Όσο μεγαλύτερος είναι ο βαθμός αβεβαιότητας ή ανοικειότητας των γλωσσικών στοιχείων της ξένης γλώσσας, με τα οποία έρχεται σε επαφή ο μη φυσικός ομιλητής, τόσο περισσότερο επιβραδύνεται και δυσχεραίνεται η διαδικασία εξοικείωσης με την γλώσσα. Αντιθέτως, όταν τα γλωσσικά δεδομένα είναι οικεία ή αναγνωρίσιμα, η διαδικασία εκμάθησης της δεύτερης γλώσσας διευκολύνεται και επιταχύνεται (Μιχάλης, 2013).

Οι βασικοί παράγοντες που επηρεάζουν τις διαδικασίες μάθησης μιας γλώσσας ως δεύτερης είναι η ευφυΐα των μαθητών και η ιδιαίτερη ικανότητά τους στην εκμάθηση γλωσσών (Μιχάλης, 2013).

Σύμφωνα με τη θεωρία του συναισθηματικού φίλτρου η θετική στάση του εκπαιδευόμενου απέναντι στη γλώσσα στόχο και στον πολιτισμό με τον οποίο αυτή είναι συνδεδεμένη ενισχύει την αποτελεσματική εκμάθησή της (Μιχάλης, 2013).

Η μητρική γλώσσα, εκτός από υποστηρικτικό ρόλο, αποτελεί παράγοντα που θα μπορούσε σε κάποιο βαθμό να δυσχεραίνει την εκμάθηση της δεύτερης γλώσσας και να αποτελέσει πηγή σφαλμάτων. Όταν η μητρική γλώσσα διαφέρει σε συγκεκριμένα στοιχεία από την ξένη, τότε παρατηρείται σε πολλές περιπτώσεις το φαινόμενο της αρνητικής μεταφοράς, της αποκαλούμενης γλωσσικής παρεμβολής (Μιχάλης, 2013).

3.1.3. Η διδασκαλία μιας δεύτερης/ ξένης γλώσσας

Η μητρική γλώσσα ή αλλιώς ο πρώτος κώδικας επικοινωνίας (Κ1) αποτελεί μια αξιοθαύμαστη διαδικασία που συντελείται στα πρώτα 5 έως 6 χρόνια της ζωής κάθε ατόμου. Η επιστημονική διερεύνηση της εσωτερίκευσης και χρήσης του γλωσσικού κώδικα ξεκίνησε μόλις στις αρχές του 1950 (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Κατά τον Μήτση, η κατάκτηση του Κ1 αποτελεί καθοριστικό γεγονός για τον άνθρωπο, αφού συνδέεται με το σύνολο της προσωπικότητάς του συμβάλλοντας καθοριστικά στη φυσιολογική και νοητική του δόμηση. Η διαπίστωση αυτή οδηγεί στο συμπέρασμα ότι ο δεύτερος γλωσσικός κώδικας επικοινωνίας (Κ2 ή ξένη γλώσσα) αποτελεί όχι μόνο χρονολογικά μεταγενέστερο στοιχείο αλλά και αξιολογικά υποδεέστερο, αφού καλείται να ενταχθεί σε ένα ήδη διαμορφωμένο πεδίο από τον πρώτο κώδικα (Κ1). Συνεπώς, η μάθηση του Κ2 αποτελεί μια διαφορετική διαδικασία από αυτήν που απαιτείται για την πρόσκτηση του Κ1. Αυτός είναι άλλωστε και ο λόγος για τον οποίο θεωρούμε ότι η μητρική γλώσσα κατακτάται, ενώ η ξένη γλώσσα μαθαίνεται, εφόσον η τελευταία συνιστά συχνά μια συνειδητή δραστηριότητα του ατόμου όταν έχει κατακτήσει τουλάχιστον τους βασικούς μηχανισμούς του Κ1 (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Ο Κ2 δεν αποτυπώνεται σε κενό χώρο και ενίοτε ο Κ1 λειτουργεί αφομοιωτικά ή αναλογικά στη δομή και την τυπολογία του Κ2. Αυτό σημαίνει ότι το άτομο προσαρμόζει ασυνείδητα τις δομές του Κ2 σε αντίστοιχες ήδη οικείες του Κ1 (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Κατά τη διαδικασία εκμάθησης μιας δεύτερης ή ξένης γλώσσας, οι κύριες στρατηγικές που εφαρμόζονται από την πλευρά του εκπαιδευόμενου είναι δύο: η μεταφορά και η γενίκευση (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Η μεταφορά αποτελεί μια συνήθη στρατηγική μάθησης στον τομέα της δεύτερης ή ξένης γλώσσας όπου το άτομο είναι φυσικό να χρησιμοποιεί την προηγούμενη εμπειρία που έχει αποκομίσει ως κάτοχος του Κ1 με στόχο να διευκολυνθεί στη διαδικασία εκμάθησης του Κ2. Επομένως, κάθε εκπαιδευόμενος που μαθαίνει μια ξένη γλώσσα, όταν δυσκολεύεται, είναι αναμενόμενο να αναφέρεται σε αντίστοιχα φαινόμενα και δομές της μητρικής του γλώσσας, καθώς αυτή αποτελεί το μόνο βοηθητικό στοιχείο από ένα σύνολο προηγούμενων εμπειριών (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Ακολουθώντας τη στρατηγική της γενίκευσης στη διαδικασία της εκμάθησης του Κ2, το άτομο που διδάσκεται τη δεύτερη γλώσσα γενικεύει και δημιουργεί μέσα του (συνειδητά ή ασυνείδητα) κανόνες και αρχές για τη λειτουργία της. Λόγω όμως της ανεπάρκειας των εμπειριών ή της απειρίας του σχετικά με τη λογική του Κ2, το άτομο αυτό είναι δυνατόν να προβεί σε γενικεύσεις που περιλαμβάνουν περιπτώσεις ή και στοιχεία πέρα από τα ισχύοντα συστήματα του δεύτερου γλωσσικού κώδικα (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Για την κατάκτηση μιας γλώσσας ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να εκτεθεί σε γλωσσικά ερεθίσματα σε αυτή τη γλώσσα. Το σύνολο των γραπτών ή προφορικών γλωσσικών ερεθισμάτων στα οποία εκτίθεται κάποιος χαρακτηρίζεται ως γλωσσικό εισαγόμενο, ενώ αντίθετα ο προφορικός ή γραπτός λόγος του εκπαιδευόμενου ονομάζεται γλωσσικό εξαγόμενο (Χατζηδάκη, 2020).

Οι άνθρωποι είναι ικανοί να μαθαίνουν περισσότερες από μία γλώσσες στη διάρκεια της ζωής τους. Συνήθως, όμως, η διαδικασία αυτή διαφέρει αισθητά από την κατάκτηση της μητρικής τους γλώσσας, καθώς είναι μια διαδικασία κοπιώδης, η οποία διαρκεί αρκετά χρόνια και η τελική έκβαση της διαφέρει από την επάρκεια του φυσικού ομιλητή σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό (Χατζηδάκη, 2020).

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Μια σημαντική διαφορά ανάμεσα στην κατάκτηση της πρώτης γλώσσας και όλων των άλλων γλωσσών έγκειται στην ύπαρξη ατομικών διαφορών ανάμεσα στους μαθητές. Συγκεκριμένα σε αντίθεση με τη διαδικασία κατάκτησης της μητρικής γλώσσας, η κατάκτηση των άλλων γλωσσών επηρεάζεται από διάφορους γνωστικούς ή συναισθηματικούς παράγοντες, οι οποίοι επιδρούν στην ταχύτητα με την οποία κατακτάται η γλώσσα στόχος αλλά και στο τελικό επίπεδο επάρκειας της. Τέτοιοι παράγοντες είναι η ηλικία της πρώτης επαφής με τη δεύτερη γλώσσα, γνωστικοί και συναισθηματικοί παράγοντες (εσωστρέφεια, ανοιχτότητα, αμυντική στάση, έφεση για γλωσσική μάθηση, άγχος, κίνητρα – στάσεις) (Χατζηδάκη, 2020).

Η ικανότητα των ομιλητών να αντιλαμβάνονται και να παράγουν μηνύματα δομημένα σύμφωνα με τις αρχές ενός συγκεκριμένου κώδικα επικοινωνίας συνιστά το αποτέλεσμα μιας πολύπλοκης και πολυσύνθετης διαδικασίας στην οποία μετέχουν δύο ειδών παράγοντες: οι δεξιότητες και οι γνώσεις. Προκειμένου να θεωρήσουμε ότι ένα άτομο γνωρίζει μια γλώσσα, εξετάζουμε αν το άτομο αυτό έχει αναπτύξει μια σειρά δεξιοτήτων βάσει των οποίων μπορεί να ακούει και να κατανοεί όσους μιλούν αυτή τη γλώσσα, να τους μιλάει και να γίνεται αντιληπτό από αυτούς, να διαβάζει κείμενα γραμμένα στη γλώσσα αυτή και να αντιλαμβάνεται το περιεχόμενό τους και να συντάσσει γραπτά κείμενα ποικίλης μορφής, τα οποία γίνονται κατανοητά από τους ομιλητές της γλώσσας. Κατά συνέπεια η κατοχή μιας γλώσσας ταυτίζεται στην καθημερινή ζωή με την παρουσία και τη λειτουργία των γλωσσικών δεξιοτήτων (ακρόαση, ομιλία, ανάγνωση, γραφή), γιατί με αυτές πραγματώνεται και μέσω αυτών γίνεται αντιληπτή στους άλλους (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Οι μαθητές κατά κανόνα γνωρίζουν να διαβάζουν και να γράφουν στη μητρική τους γλώσσα και, επομένως, είναι σε ένα βαθμό εξοικειωμένοι με τις βασικές ιδιότητες του γραπτού λόγου. Παρόλα αυτά, πρέπει να έχουμε υπόψιν ότι το ελληνικό αλφάβητο είναι μοναδικό και ότι, κατά συνέπεια, η διδασκαλία της ανάγνωσης θα αντιμετωπίσει αρχικά ορισμένες δυσκολίες (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Ερευνητικά δεδομένα καταδεικνύουν ότι η συγγραφή κειμένων θεωρείται από τις πιο επίπονες και δύσκολες διαδικασίες που «δοκιμάζουν» το γνωσιακό σύστημα του μαθητή. Ειδικά οι εκπαιδευόμενοι στη δεύτερη γλώσσα (Γ2) καταβάλλουν εξαιρετικά μεγάλη νοητική προσπάθεια για να εντοπίσουν το κατάλληλο λεξιλόγιο, να εξασφαλίσουν την ακρίβεια αυτών που θέλουν να γράψουν σε σχέση με τον νοηματικό σκοπό και να ξεπεράσουν προβλήματα σχετικά με τις γνώσεις που δεν έχουν. Γενικότερα, επιβάλλεται οι εκπαιδευόμενοι να έχουν αναπτύξει γνώσεις και δεξιότητες που αφορούν τη σχετική με το περιεχόμενο γνώση, γνώσεις του γλωσσικού συστήματος, τη διαδικαστική γνώση (σχετίζεται με τον τρόπο που θα ακολουθήσουν και με τις στρατηγικές που θα υιοθετήσουν για να γράψουν), γνώσεις σχετικές με το κειμενικό είδος, γνώσεις για τις προσδοκίες του ακροατηρίου τους. Για να διαχειριστούν αποτελεσματικά τα προβλήματα που αναδύονται χρησιμοποιούν μια σειρά από πόρους από την πρώτη γλώσσα (Γ1) και τη δεύτερη γλώσσα (Γ2). Επομένως, απαιτείται να αυτοματοποιήσουν τη διαδικαστική γνώση και τις γνώσεις τους σχετικά με το γλωσσικό σύστημα, ώστε να αφιερώσουν τους γνωσιακούς τους πόρους

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

στην εκτέλεση των αναγκαίων μετά-γνωσιακών δεξιοτήτων (Σπαντιδάκης, Κούρτη - Καζούλλη, & Βαρσαμίδου, 2017).

Για το λόγο αυτό, οι εκπαιδευτικοί της Γ2 θα πρέπει να δημιουργήσουν ένα μαθησιακό υποστηρικτικό περιβάλλον ανάπτυξης του γραμματισμού στη Γ2, δημιουργώντας κίνητρα εμπλοκής και το κατάλληλο διευκολυντικό πλαίσιο (Σπαντιδάκης, Κούρτη - Καζούλλη, & Βαρσαμίδου, 2017).

Στο πλαίσιο αυτό οι ΤΠΕ φέρνουν μια σειρά από αλλαγές σχετικά με τη διδασκαλία του γραπτού λόγου, οι οποίες δημιουργούν ένα δυναμικό πεδίο νέων δυνατοτήτων αλλά και απαιτήσεων από τους εκπαιδευόμενους. Οι ΤΠΕ φαίνεται να: α) επηρεάζουν σημαντικά τον τρόπο με τον οποίο ένας εκπαιδευόμενος γράφει και διαβάζει, τις στρατηγικές που αξιοποιεί προκειμένου να δομήσει τις ιδέες του, να τις αποτυπώσει, να τις διορθώσει και να τις ανακοινώσει, β) δημιουργούν νέα είδη κειμένων τα οποία αξιοποιεί ο εκπαιδευόμενος προκειμένου να εξωτερικεύσει τις σκέψεις του, γ) διαφοροποιούν το γραμμικό τρόπο παραγωγής και ανάγνωσης κειμένων αλλά και τις σχέσεις ανάμεσα στους συγγραφείς και τους αναγνώστες, δ) επηρεάζουν σημαντικά την επικοινωνία και δημιουργούν νέες online κοινότητες λόγου, ενώ παράλληλα δημιουργούν ένα υβριδικό τρόπο επικοινωνίας που διαχωρίζει με σαφήνεια το γραπτό από τον προφορικό λόγο, ε) απαιτούν σύγχρονες πρακτικές και παρέχουν νέες δυνατότητες δημιουργικότητας και έκφρασης (Σπαντιδάκης, Κούρτη - Καζούλλη, & Βαρσαμίδου, 2017).

Η εκπαιδευτική διαδικασία οφείλει να λειτουργεί κατά τρόπο τέτοιο ώστε η εκμάθηση του Κ2 να αποτελεί για τους μαθητές πρόκληση. Να εμφανίζεται δηλαδή ως δεξιότητα που θα τους εξασφαλίζει την συνεννόηση με συνανθρώπους τους, τη πρόσβαση σε πλήθος γνώσεων, τη γνωριμία με διαφορετικούς πολιτισμούς και την διεύρυνση του τρόπου σκέψης και θέασης της πραγματικότητας (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Ο εκπαιδευτής οφείλει να αναδεικνύει τη σημασία που έχει για το μέλλον των εκπαιδευόμενων η γνώση μιας δεύτερης γλώσσας, ενθαρρύνοντας παράλληλα την υιοθέτηση διδακτικών πρακτικών που προάγουν την συνεργατικότητα και την ομαδική εργασία. Είναι κρίσιμο να ενισχύσει την αυτενέργεια και τη συμμετοχή τους, σχεδιάζοντας τη διδακτική διαδικασία με επίκεντρο τις ανάγκες, τα χαρακτηριστικά και τα ενδιαφέροντα της συγκεκριμένης ομάδας μαθητών στην οποία απευθύνεται. Επιπλέον, καλείται να κατευθύνει τους μαθητές προς την εστίαση σε πεδία που ανταποκρίνονται στις προσωπικές τους επιδιώξεις και προτιμήσεις. Η αξιολόγηση, σε αυτό το πλαίσιο, λειτουργεί ως εργαλείο ανατροφοδότησης για τη βελτίωση τόσο της διδακτικής μεθοδολογίας όσο και εκπαιδευτικών τεχνικών που εφαρμόζονται. Τέλος, ο εκπαιδευτής θα πρέπει να προσεγγίσει τη διδασκαλία ως μια δυναμική και αμφίδρομη διαδικασία μάθησης, κατά την οποία δεν μεταδίδει απλώς τη γνώση, αλλά παράλληλα μαθαίνει μέσα από την αλληλεπίδραση με τους μαθητές (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Το μαθησιακό περιβάλλον στο οποίο συντελείται η εκμάθηση του Κ2 δημιουργεί συχνά συνθήκες ανησυχίας και έντασης. Το κλειδί ωστόσο για την απουσία του άγχους είναι η υιοθέτηση μιας πορείας που να είναι σύμφωνη με το φυσικό βιοπρόγραμμα, δηλαδή να

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

επαναληφθούν οι χαλαρωτικές και ευχάριστες εμπειρίες της κατάκτησης της μητρικής γλώσσας (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Τα τελευταία χρόνια οι ειδικοί της διδακτικής ζωντανών γλωσσών οδηγήθηκαν στη δημιουργία ενός μοντέλου που συνδυάζει την εξάσκηση στη γλωσσική χρήση μαζί με την παράλληλη στοχευμένη διδασκαλία της γραμματικής της γλώσσας με την προϋπόθεση βεβαίως ότι οι νοητικές δυνατότητες του εκπαιδευόμενου επιτρέπουν μια τέτοια προσέγγιση (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Επομένως, η διδασκαλία της γραμματικής δεν θεωρείται ως αυτοσκοπός αλλά απλώς ένα μέσο, που υπηρετεί τον κεντρικό στόχο του μαθήματος διδασκαλίας μιας γλώσσας, δηλαδή την καλλιέργεια της γλωσσικής δεξιότητας του εκπαιδευόμενου στο χειρισμό της γλώσσας δημιουργικά προκειμένου να είναι σε θέση να ικανοποιεί πλήρως οποιαδήποτε επικοινωνιακή του ανάγκη (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Αυτό σημαίνει ότι η γραμματική δεν διδάσκεται χωριστά, αλλά εντάσσεται ως οργανικό τμήμα στο σύνολο της εκπαιδευτικής διαδικασίας, εφόσον θεωρείται αναγκαία ως γνώση για την ανάπτυξη της επικοινωνιακής δεξιότητας. Παρόλα αυτά σε ορισμένες περιπτώσεις είναι δυνατό να πραγματοποιούνται περιορισμένα μαθήματα γραμματικής υπό προϋποθέσεις (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Ορισμένες από τις τεχνικές διδασκαλίας, με τις οποίες είναι δυνατόν να διδάσκεται η γραμματική, είναι με την επιλογή κατάλληλων κειμένων και παραδειγμάτων, με τη χρήση σχεδιαγραμμάτων, χαρτών ή σκίτσων για την απεικόνιση λειτουργιών ή για τη μεταφορά γραμματικών πληροφοριών που υπάρχουν στο διάλογο ή στο κείμενο και με τη χρήση αντικειμένων ή εικόνων. Επίσης, εξυπηρετεί η χρήση παράλληλων κειμένων για σύγκριση γραμματικών φαινομένων αλλά και η οπτική απόδοση των γραμματικών φαινομένων με ποικιλία ασκήσεων (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Οι τεχνικές διδασκαλίας της σημασίας νέων λέξεων είναι η επίδειξη αντικειμένων, η χρήση εικόνων ή σκίτσων, η χρήση μίμησης, η παράθεση σειράς λέξεων που σχετίζονται μεταξύ τους και δημιουργούν κάποιου είδους διαβάθμιση, στα άκρα της οποίας υπάρχουν οι αντίθετες λέξεις. Ωφελεί σημαντικά η αναγωγή στο γλωσσικό περιβάλλον αλλά και ο συνδυασμός δύο ή περισσότερων από τις παραπάνω τεχνικές (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Η λεξιλογική επέκταση είναι μια διαδικασία απαραίτητη για τη συμπλήρωση της διδασκαλίας λεξιλογίου και μπορεί να γίνει σε τρία επίπεδα είτε με την ένταξη της νέας λέξης σε παραδειγματικό άξονα, είτε με τη συσχέτιση της νέας λέξης με άλλες που ανήκουν στον ίδιο θεματικό κύκλο και πιθανότατα συνδυάζεται με αυτές στο ίδιο γλωσσικό περιβάλλον, είτε με την ένταξη της νέας λέξης σε ετυμολογικό πεδίο και το συσχετισμό της με ομόρριζες λέξεις (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Η διδασκαλία κατανόησης και παραγωγής του γραπτού λόγου επικεντρώνεται σε λειτουργικούς και συστημικούς/ πολιτιστικούς παράγοντες με επίκεντρο την επικοινωνία, την πνευματική καλλιέργεια και την πολιτισμική συνέχεια. Η επικοινωνιακή ικανότητα μέσω του λόγου σε διαφορετικές περιστάσεις προωθεί την ανάπτυξη του παιδιού σε συναισθηματικό και κοινωνικό επίπεδο. Η διάκριση αυτή αφορά αφενός την ιδιαίτερη δυσκολία που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι αλλοδαποί μαθητές ως προς την κατανόηση και μάθηση

γλωσσικών δομών της ελληνικής, αφετέρου την προσδοκία της θετικής συνάντησης των αλλοδαπών μαθητών με τον ελληνικό πολιτισμό μέσω της γλώσσας (Γλένη, 2013).

Έτσι με βάση τις ιδιαίτερες γλωσσικές ανάγκες των μαθητών με διγλωσσία, οι στρατηγικές καθώς και οι μέθοδοι διδασκαλίας της γλώσσας θα πρέπει να παρέχουν συχνές ευκαιρίες επανάληψης και εφαρμογής, ευδιάκριτη και σαφή ανάλυση και διευκρίνιση εννοιών, προσεγμένη παράφραση του χρησιμοποιούμενου λεξιλογίου, τακτική χρήση οπτικοακουστικών μέσων, περισσότερα γλωσσικά πρότυπα, οργανωμένη διερεύνηση των γνώσεων που έχουν ανά πάσα στιγμή οι μαθητές, περισσότερη αλληλεπίδραση μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή, περισσότερο χρόνο για να αφομοιώσουν τη δομή της ξένης γλώσσας (Γλένη, 2013).

Όλες οι στρατηγικές υιοθετούν την ενεργό συμμετοχή των μαθητών, την επικοινωνία και αλληλεπίδραση, θεμελιώδη στοιχεία ταυτόχρονα και για το μοντέλο της κριτικής διδασκαλίας, που δίνει έμφαση σε όσα επισημαίνουν οι μελετητές της δεύτερης γλώσσας. Οι ευχάριστες διαπροσωπικές σχέσεις που δημιουργούνται μέσα στο φιλικό και καλά οργανωμένο περιβάλλον της τάξης από έναν διδάσκοντα, ο οποίος αποδέχεται, στηρίζει και ενθαρρύνει τους μαθητές του είναι το αναγκαίο θεμέλιο. Το γενικότερο πλαίσιο παρώθησης του μαθητή καθώς και ο βαθμός ενδιαφέροντος για το συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο είναι οι καθοριστικοί παράγοντες για την κινητοποίηση του ενδιαφέροντος (Γλένη, 2013).

Στρατηγικές που προωθούν και προϋποθέτουν την ενεργό χρήση της γλώσσας είναι:

- η συνεργατική μάθηση που περιλαμβάνει μικρές ομάδες μαθητών με κοινό μαθησιακό στόχο που συνεργάζονται αλληλεξαρτώμενοι μέσω δραστηριοτήτων.

- η βοηθητική διδασκαλία από συνομήλικους

- το θέατρο

- η δημιουργική συγγραφή και έκδοση με πραγματικό στόχο και κατάλληλη υποστήριξη.

- η θεματικά βασισμένη μάθηση, η οποία αναπτύσσει το γνωστικό υπόβαθρο των μαθητών, ώστε να διευκολύνει τη μάθηση, την ενεργό χρήση της γλώσσας, καθώς επίσης και την προώθηση της κριτικής σκέψης.

- η κειμενοκεντρική προσέγγιση με σταδιακή διδασκαλία της δομής, της μορφής και των κειμενικών παραγόντων (Γλένη, 2013).

Οι έρευνες των μελετητών της Εκμάθησης Δεύτερης Γλώσσας έχουν οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι μερικές στρατηγικές είναι ευεργετικές στη καλλιέργεια των δεξιοτήτων των ομιλητών της δεύτερης γλώσσας. Οι κύριες κατηγορίες των στρατηγικών που παρουσιάζονται είναι οι μεταγνωστικές, οι γνωστικές και οι κοινωνικο-συναισθηματικές (Γλένη, 2013).

Ο Cummins, όπως αναφέρει η Χατζηδάκη (2020), παρουσιάζει ένα οργανωμένο σχήμα διδακτικών δραστηριοτήτων, το οποίο μπορεί να επιταχύνει την καλλιέργεια της ακαδημαϊκής γλώσσας. Διακρίνεται σε τέσσερις φάσεις διδασκαλίας χωρίς να είναι δεσμευτική η σειρά τους:

- Ενεργοποίηση της προϋπάρχουσας γνώσης των εκπαιδευόμενων και αξιοποίηση του γνωστικού τους υπόβαθρου
- Επίδειξη γνωστικά ενδιαφέροντος ερεθίσματος με το αρμόζον πλαίσιο υποστήριξης
- Ενθάρρυνση στην ενεργό χρήση της γλώσσας
- Αποτίμηση της μαθησιακής προόδου των παιδιών (Χατζηδάκη, 2020).

Η ενεργοποίηση της προϋπάρχουσας γνώσης των εκπαιδευόμενων ενισχύει την αποτελεσματικότητα της μάθησης, καθώς παρακινεί τους δίγλωσσους εκπαιδευόμενους να κάνουν χρήση της γλώσσας στόχου, δίνει αξία στο πολιτισμικό και μορφωτικό τους κεφάλαιο και δημιουργεί ευνοϊκές συνθήκες για να επενδύσουν στη μάθηση (Χατζηδάκη, 2020).

Κάτι τέτοιο μπορεί να επιτευχθεί με χρήση γραφικών και εποπτικών μέσων αλλά και με βιωματική μάθηση, με ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των εκπαιδευόμενων και με δραστηριότητες συγγραφής που εστιάζουν στην προσοχή των μαθητών σε προηγούμενες γνώσεις τους (Χατζηδάκη, 2020).

Η ενθάρρυνση της ενεργού χρήσης της γλώσσας συμβάλλει στη σύνδεση της εισερχόμενης πληροφορίας με την προϋπάρχουσα εμπειρία των εκπαιδευόμενων και το νέο αντικείμενο της μάθησης. Με αυτό τον τρόπο, εμπλέκονται ενεργά οι δίγλωσσοι μαθητές στην εκπαιδευτική διαδικασία και αποφεύγεται η παθητικοποίησή τους. Κάτι τέτοιο επιτυγχάνεται με ομαδοσυνεργατική μάθηση, διαθεματική προσέγγιση, συμμετοχή στη συγγραφή και ανέβασμα θεατρικών παραστάσεων καθώς και δραστηριότητες δημιουργικής γραφής και έκδοσης κειμένων (Χατζηδάκη, 2020).

Για τους ίδιους λόγους και η επικοινωνιακή μέθοδος ενθαρρύνει την επικοινωνιακή χρήση της γλώσσας με την αναπαράσταση αληθοφανών διαλόγων κατά τη διδακτική διαδικασία, αποσκοπώντας παράλληλα στην ανάπτυξη της γλωσσικής και της επικοινωνιακής δεξιότητας των εκπαιδευόμενων. Έτσι οι τελευταίοι θα είναι σε θέση να εκφραστούν σε διαφορετικές επικοινωνιακές περιστάσεις. Τονίζεται η αναγκαιότητα αξιοποίησης αυθεντικών προφορικών και γραπτών κειμένων σε μία διαδικασία που ενθαρρύνει την ενεργό εμπλοκή τους (Σακελλαρίου, 2006).

Η διδασκαλία που μπορεί να καλλιεργήσει την ακαδημαϊκή γλωσσική ικανότητα των μαθητών οφείλει:

- Να επικεντρώνεται στον τρόπο με τον οποίο οι εκπαιδευόμενοι θα αντιληφθούν το βαθύτερο νόημα ενός γραπτού κειμένου
- Να διευκρινίζει τον τρόπο δομής και αξιοποίησης της ακαδημαϊκής γλώσσας
- Να μεριμνά για την καλλιέργεια κριτικής γλωσσικής επίγνωσης των εκπαιδευόμενων
- Να παρέχει πολλές δυνατότητες και ενθάρρυνση για προσωπική έκφραση μέσα από ποικίλες μορφές δημιουργικής χρήσης τόσο του προφορικού όσο και του γραπτού λόγου (Χατζηδάκη, 2020).

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Η εστίαση στο νόημα αποσκοπεί να βοηθήσει τους εκπαιδευόμενους να συνδέσουν τις πληροφορίες με τη δική τους προϋπάρχουσα γνώση (Χατζηδάκη, 2020).

3.1.4. Δεύτερη ή ξένη γλώσσα

Τη διάκριση μεταξύ της δεύτερης και της ξένης γλώσσας πρότειναν εκπαιδευτικοί και άνθρωποι της διδακτικής πράξης και όχι οι θεωρητικοί της γλωσσικής ή παιδαγωγικής επιστήμης (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]). Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία η έννοια δεύτερη γλώσσα αφορά την εκμάθηση της γλώσσας, όταν αυτή λαμβάνει χώρα στο περιβάλλον που αυτή χρησιμοποιείται. Έτσι ένας ξένος που μαθαίνει ελληνικά στην Ελλάδα θεωρείται ότι τα διδάσκεται ως δεύτερη γλώσσα, κάτι που δεν συμβαίνει εάν τα μαθαίνει στο εξωτερικό. Στη δεύτερη αυτή περίπτωση, όπου δηλαδή η γλώσσα στόχος διδάσκεται σε ανεξάρτητο περιβάλλον, όπου δεν χρησιμοποιείται καθημερινά εκτός από το μάθημα, τότε πρόκειται για εκμάθηση ξένης γλώσσας (Χατζηδάκη, 2020).

Μητρική είναι η γλώσσα που διδάσκεται κάποιος στο οικογενειακό του περιβάλλον από τη γέννησή του. Πρόκειται για τη γλώσσα που προηγείται χρονικά οποιασδήποτε άλλης έχει μάθει το άτομο και την οποία κατέχει σε μεγαλύτερο βαθμό από τις υπόλοιπες γλώσσες. Συχνά η μητρική γλώσσα συνδέεται με μια έντονη αίσθηση του «ανήκειν» σε μια συγκεκριμένη εθνοτική ομάδα (Χατζηδάκη, 2020).

Στην εφαρμοσμένη γλωσσολογία οι όροι «δεύτερη» και «ξένη» γλώσσα είναι ταυτόσημοι και σηματοδοτούν τον κώδικα ή τους κώδικες που μαθαίνει κάποιος μετά την κατάκτηση της μητρικής του γλώσσας. Επομένως, η πλειοψηφία των ερευνητών συμφωνεί ότι οποιαδήποτε γλώσσα που μαθαίνεται μετά τη μητρική αποτελεί ένα νέο κώδικα, χρονολογικά μεταγενέστερο αλλά και αξιολογικά υποδεέστερο του πρώτου, εφόσον καλείται να συνυπάρξει σε ένα πεδίο μαζί με τον ήδη «εγκατεστημένο» πρώτο κώδικα επικοινωνίας (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Στις περιπτώσεις όπου το περιβάλλον υποβοηθάει την εκμάθηση του νέου γλωσσικού κώδικα, οι ειδικοί συνιστούν τη χρήση του όρου «δεύτερη» γλώσσα. Στις περιπτώσεις που η εκμάθηση του νέου κώδικα περιορίζεται στον διδασκόμενο χρόνο χωρίς βοήθεια από το ευρύτερο περιβάλλον, οι ειδικοί συνιστούν τη χρήση του όρου «ξένη» γλώσσα, αφού θεωρούν ότι οι συνθήκες εκμάθησης σε αυτή την περίπτωση είναι ολωσδιόλου διαφορετικές (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

3.1.5. Διγλωσσία

Κατά τον Ferguson, η έννοια διγλωσσία χαρακτηρίζει τη συνύπαρξη δύο ή περισσότερων διαφορετικών γλωσσών στο άτομο ή την κοινωνία, ενώ ο όρος γλωσσική διμορφία χαρακτηρίζει τη συνύπαρξη διαφορετικών επιπέδων, διαλέκτων και παραλλαγών της ίδιας γλώσσας (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Γενικά, η κοινωνική διγλωσσία έχει πολλές παραμέτρους και σχετίζεται με ποικίλους παράγοντες, τους οποίους οι διδάσκοντες μια ξένη γλώσσα πρέπει να λαμβάνουν σοβαρά υπόψιν, αφού οι παράγοντες αυτοί είναι ικανοί να επηρεάσουν θετικά ή αρνητικά το έργο τους. Σε αντίθεση με την κοινωνική διγλωσσία, η γλωσσική διμορφία συνιστά κατάσταση που χαρακτηρίζει μια και την αυτή γλώσσα και δε συσχετίζεται ούτε συνδέεται με άλλες γλώσσες (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Υπάρχουν δύο βασικά είδη διγλωσσίας:

Α) η **τέλεια ή ανεξάρτητη διγλωσσία**, στην οποία το δίγλωσσο άτομο δύναται να χρησιμοποιεί δύο ή περισσότερες γλώσσες επικοινωνίας ανεξάρτητα την μία από την άλλη και

Β) η **ατελής ή εξαρτημένη διγλωσσία**, στην οποία το δίγλωσσο άτομο εντάσσει και υποτάσσει την ξένη γλώσσα στη δομή και το σύστημα της μητρικής του γλώσσας (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Στην περίπτωση της τέλει ή ανεξάρτητης διγλωσσίας οι δύο γλωσσικοί κώδικες που κατέχει ένα άτομο είναι μεταξύ τους ανεξάρτητοι. Τα σημαίνοντα του κάθε κώδικα είναι συνδεδεμένα με τα αντίστοιχα δικά του σημαίνοντα και οι πιθανές αλληλεπιδράσεις μεταξύ κωδίκων, δεν αλλοιώνουν τη φυσιογνωμία τους, ούτε υποτάσσουν τον ένα κώδικα στον άλλο. Επομένως, το άτομο που χαρακτηρίζεται από διγλωσσία είναι σε γενικές γραμμές ικανό να σκέπτεται και να εκφράζεται στηριγμένο αποκλειστικά σε έναν από τους δύο κώδικες που κατέχει (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Η παραδοσιακή μέθοδος διδασκαλίας, στην οποία το ζητούμενο ήταν κυρίως η μετάφραση και γενικά η σωστή χρήση των αντιστοιχιών μεταξύ ξένης και μητρικής γλώσσας, απέβλεπε στη δημιουργία μιας διγλωσσίας ατελούς τύπου. Αντίθετα οι σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας αποσκοπούν στην συγκρότηση ανεξάρτητων μεταξύ τους κωδίκων επικοινωνίας, δηλαδή επιδιώκουν τη δημιουργία μιας τέλει μορφής διγλωσσίας και για το λόγο αυτό τόσο η χρήση της μετάφρασης όσο και η αντιστοίχιση μεταξύ των γλωσσικών στοιχείων κατά κανόνα αποφεύγονται (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

3.2. Γλωσσικά χαρακτηριστικά του μαθητή της δεύτερης γλώσσας

Η εκμάθηση μιας δεύτερης γλώσσας συνιστά μια διαδικασία πολύπλοκη και σύνθετη, η οποία επηρεάζεται από πλήθος γλωσσικών, κοινωνικών, πολιτισμικών και ψυχολογικών παραγόντων. Οι άνθρωποι που επιλέγουν να μάθουν μια δεύτερη γλώσσα δεν αποτελούν ομοιογενή ομάδα, καθώς διαφέρουν σε ηλικία, έχουν διαφορετικά κίνητρα, φέρουν διαφορετικές εμπειρίες, έχουν κατακτήσει διαφορετικές μητρικές γλώσσες, εκτίθενται στην δεύτερη γλώσσα σε διαφορετικό βαθμό και διαφοροποιούνται ως προς τις υπάρχουσες γλωσσικές τους γνώσεις.

Επομένως, κάθε άτομο που μαθαίνει μια δεύτερη/ξένη γλώσσα διαθέτει διαφορετικά χαρακτηριστικά, μέσα στα οποία συμπεριλαμβάνονται οι στάσεις, τα κίνητρα και η προσωπικότητα του. Όπως μαρτυρά η καθημερινή εμπειρία, η προσωπικότητα παίζει καθοριστικό ρόλο καθώς παιδιά με αυτοπεποίθηση και εξωστρέφεια επιδιώκουν συχνότερα λεκτική αλληλεπίδραση με συνομηλικούς στη δεύτερη/ ξένη γλώσσα σε σύγκριση με άλλους πιο εσωστρεφείς ομιλητές. Κατ' αυτόν τον τρόπο, επιταχύνουν την κοινωνική τους προσαρμογή. Συνεπώς, η εκπαίδευσή τους απαιτεί διαφορετικές στρατηγικές μάθησης (Sears, 1998).

Στο σημείο αυτό αξίζει να γίνει αναφορά στην έννοια της ταυτότητας του κάθε ατόμου. Όπως αναφέρει και η Πρεβεζάνου (2013) η ταυτότητα κάθε ατόμου προσδιορίζεται ευκολότερα από τον ίδιο μέσα από τη σύγκριση του με την ετερότητα. Η ίδια αναφέρει χαρακτηριστικά πως το ζήτημα της ταυτότητας αποτελεί ζήτημα εσωτερικών και εξωτερικών ορίων ανάμεσα στο εγώ και τους άλλους, στο οικείο και στο ξένο. Αντίστοιχα και μια κοινωνική ομάδα αυτοπροσδιορίζεται απέναντι στους άλλους (Πρεβεζάνου, 2013).

Πολλοί δίγλωσσοι έχουν κατακτήσει δύο ή περισσότερες γλώσσες συνήθως σε νεαρή ηλικία λόγω της επαφής τους με τις δύο γλώσσες στην καθημερινή επικοινωνία τους με άλλους ομιλητές. Τα άτομα αυτά χαρακτηρίζονται ως φυσικοί δίγλωσσοι. Από την άλλη, υπάρχουν πολλοί δίγλωσσοι, οι οποίοι έμαθαν μια επιπλέον γλώσσα σε σχολικό περιβάλλον χωρίς να έχουν την ευκαιρία να χρησιμοποιήσουν αυτή τη γλώσσα στην καθημερινή τους επικοινωνία. Πρόκειται για τη σχολική διγλωσσία. Επίσης, προτείνεται η έννοια της πολιτιστικής διγλωσσίας, η οποία ταυτίζεται σε σημαντικό βαθμό με τη σχολική διγλωσσία, αλλά χρησιμοποιείται περισσότερο στην περίπτωση των ενηλίκων που διδάσκονται μια ξένη γλώσσα για λόγους καριέρας αλλά και προσωπικούς (Χατζηδάκη, 2020).

Ο βαθμός επάρκειας και στις δύο γλώσσες συνιστά ανέκαθεν έναν καθοριστικό παράγοντα προκειμένου να αντιμετωπιστεί κάποιο άτομο ως δίγλωσσο ή όχι (Χατζηδάκη, 2020).

Ο ομόρροπα δίγλωσσος ομιλητής έχει περίπου ίση ευχέρεια και στις δύο γλώσσες. Δύναται να ανταποκρίνεται στις επικοινωνιακές ανάγκες αλλά σπάνια διαθέτει την ίδια ευχέρεια σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας (Χατζηδάκη, 2020).

Αντίθετα στην ανισοβαρή διγλωσσία η γλωσσική επάρκεια στη μία γλώσσα είναι πιο έντονη σε σχέση με την άλλη γλώσσα (Χατζηδάκη, 2020).

Οι εκπαιδευόμενοι σε μια δεύτερη / ξένη γλώσσα διαφέρουν ως προς :

α) τα κίνητρα,

- β) την προσωπικότητα,
- γ) την ηλικία,
- δ) το μαθησιακό τους στυλ,
- ε) την κλίση και
- στ) τις στρατηγικές μάθησης.

Είναι πολύ σημαντικό, επομένως, ο εκπαιδευτικός ή ο σχεδιαστής του εκπαιδευτικού υλικού, αν πρόκειται για εξ ΑΕ, να έχει επίγνωση τόσο της επίδρασης των παραγόντων αυτών στη γλωσσική εκπαίδευση των εκπαιδευόμενων, όσο και των ίδιων των χαρακτηριστικών του κοινού στο οποίο απευθύνεται. Σε αντίθεση με τους γλωσσικούς παράγοντες οι παραπάνω μη-γλωσσικοί παράγοντες δεν έχουν μελετηθεί αντίστοιχα για την εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας (Zafar & Meenakshi, K., 2012).

Ερευνητές και εκπαιδευτικοί θεωρούν πως η επιτυχία των μαθητών στην εκμάθηση της δεύτερης γλώσσας εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από τα κίνητρά τους (Βαρλοκώστα & Τριανταφυλλίδου, 2003), τα οποία μπορεί να αφορούν την επιθυμία τους να ενσωματωθούν ή να ταυτιστούν με άλλη εθνογλωσσική ομάδα ή την επιδίωξή τους να μάθουν μία δεύτερη γλώσσα για επαγγελματικούς ή κοινωνικούς λόγους (Παπαχρήστος, χ.χ.).

Ένας ακόμη σημαντικός παράγοντας ατομικών διαφορών που επηρεάζει την εκμάθηση μιας γλώσσας και τη συνολική επίδοση του εκπαιδευόμενου σ' αυτήν είναι η προσωπικότητα και πιο συγκεκριμένα η αυτοεκτίμηση του ατόμου (Βαρλοκώστα & Τριανταφυλλίδου, 2003). Η προσωπικότητα επηρεάζει τη μαθησιακή πορεία λαμβανομένων υπόψη στοιχείων όπως ο βαθμός εσωστρέφειας ή εξωστρέφειας του εκπαιδευόμενου, τα επίπεδα άγχους του, η πρόθεσή του να αναλαμβάνει «ρίσκα», οι αναστολές του, η ευαισθησία του σε ενδεχόμενη απόρριψη ή λάθος και η ενσυναίσθησή του (Παπαχρήστος, χ.χ.).

Η ηλικία αποτελεί σημαντικό ζήτημα στην εκμάθηση μιας δεύτερης ή ξένης γλώσσας. Στα πρώτα χρόνια της ζωής του ο άνθρωπος κατακτά αβίαστα την μητρική του γλώσσα και αν πρόκειται για δίγλωσσο άτομο, η διγλωσσία αναπτύσσεται είτε παράλληλα, είτε με χρονική ακολουθία. Στην πρώτη περίπτωση η μητρική γλώσσα αναπτύσσεται ταυτόχρονα με τη δεύτερη γλώσσα, ενώ στη δεύτερη περίπτωση πρώτα κατακτάται η μια γλώσσα κι έπειτα η άλλη (Παπαχρήστος, χ.χ.).

Μάλιστα, όπως αναφέρουν μελετητές, το παιδί εξοικειώνεται πιο εύκολα σε μια γλώσσα σε σχέση με έναν ενήλικα ειδικά στο ηλικιακό φάσμα από δύο ετών έως την εφηβεία. Όταν πρόκειται για δεύτερη γλώσσα, η πιο παραγωγική ηλικία φαίνεται να είναι η εφηβεία (Βαρλοκώστα & Τριανταφυλλίδου, 2003).

Αναφορικά με τους ενήλικες εκπαιδευόμενους, κατά τον Richards, οι «μαθητές» που μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα σε μεγαλύτερη ηλικία αποκτούν «ξένη προφορά», σε αντίθεση με όσους ξεκινούν σε νεότερη ηλικία. Επίσης, οι ενήλικες φαίνεται να μαθαίνουν πιο εύκολα λεξιλόγιο και μπορούν να αξιοποιούν περισσότερο την αφαιρετική σκέψη και να μαθαίνουν αναλυτικά και αναστοχαστικά σε σχέση με τους νεότερους (Richards, n.d.).

Για το σύγχρονο άνθρωπο είναι απολύτως φυσιολογικό να συνυπάρχουν δύο ή περισσότεροι γλωσσικοί κώδικες είτε σε έναν μεμονωμένο ομιλητή είτε σε κοινωνικό

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

επίπεδο, εξαιτίας της οικονομικής δραστηριότητας αλλά και της κοινωνικής και πολιτισμικής κινητικότητας που διακρίνει τη σύγχρονη κοινωνία (Χατζηδάκη, 2020).

Είθισται κάθε μελέτη διγλωσσίας να έχει ως σημείο εκκίνησης τη διαπίστωση ότι σε πολλά κράτη του δυτικού κόσμου θεωρείται φυσιολογικό και σύνηθες όλοι οι υπήκοοι να χρησιμοποιούν μια γλώσσα (Χατζηδάκη, 2020).

Ωστόσο σε πολλά μέρη του πλανήτη το να μπορεί κανείς να εκφράζεται σε περισσότερες από μία γλώσσες δεν είναι κάτι αξιοπρόσεκτο. Αντίθετα σε αυτές τις κοινότητες θεωρείται ελλειμματικός ο μονόγλωσσος πολίτης, αφού στερείται μια σημαντική δεξιότητα για την καθημερινή του επικοινωνία. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν κράτη που έχουν ως επίσημες μία, δύο ή και περισσότερες γλώσσες και στην επικράτεια τους ομιλούνται περισσότερες των επίσημων γλώσσες (Χατζηδάκη, 2020).

Επομένως, ένας εκπαιδευόμενος στην ξένη γλώσσα είτε είναι ενήλικος είτε ανήλικος έχει επιλέξει να διδαχτεί την ξένη γλώσσα για προσωπικούς, κοινωνικούς ή επαγγελματικούς σκοπούς. Δεν εκτίθεται καθημερινά σε ερεθίσματα από την ξένη γλώσσα, αλλά επιλέγει τι να μαθαίνει και σε τι να εστιάζει ως προς αυτήν. Από την άλλη ένας εκπαιδευόμενος στη δεύτερη γλώσσα εκτίθεται σε αυτήν στην καθημερινότητά του, στοιχείο το οποίο τον βοηθάει να εξοικειωθεί πιο εύκολα με τη γλώσσα και τον πολιτισμό της και συνεπώς να τη μάθει πιο γρήγορα.

3.3. Η ελληνική ως δεύτερη/ ξένη γλώσσα

Η Ελληνική ανήκει στην ινδοευρωπαϊκή ομογλωσσία και είναι η πιο παλιά, σύμφωνα με μαρτυρίες, γλώσσα της Ευρώπης. Τα αρχαιότερα γραπτά ευρήματά της ανάγονται στα μέσα της δεύτερης προ χριστού χιλιετίας και από τότε δεν σταμάτησε ποτέ να χρησιμοποιείται σε γραπτό και προφορικό λόγο (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]). Κατά συνέπεια, η σύγχρονη εκδοχή της Ελληνικής, που ονομάζεται και Νεοελληνική Κοινή (ΝΕΚ), δεν συνιστά μια αποκομμένη και αυθύπαρκτη οντότητα αλλά εντάσσεται ως οργανικό τμήμα στην αδιάλειπτη συνέχεια της Ελληνικής Γλώσσας (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Η ελληνική γλώσσα εκτός του ότι έχει κοινή καταγωγή με τις ινδοευρωπαϊκές γλώσσες, έχει ασκήσει η ίδια από την εποχή της αναγέννησης έντονη γλωσσική επίδραση στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές γλώσσες, κυρίως σε επίπεδο λεξιλογίου μέσω της χρησιμοποίησης στοιχείων της για το σχηματισμό διεθνισμών. Επίσης, η ελληνική έχει επιδράσει σημαντικά σε γλωσσικό επίπεδο και στις βαλκανικές γλώσσες κατά τη μέση και ύστερη βυζαντινή περίοδο, αλλά και κατά την τουρκοκρατία, έχοντας δεχθεί παράλληλα και αυτή λεξιλογικές κυρίως επιδράσεις υπό μορφή δανείων. Επομένως, μέσω της συνειδητοποίησης των ομοιοτήτων και των διαφορών της ελληνικής τόσο με τις βαλκανικές, όσο και τις άλλες ευρωπαϊκές γλώσσες, μπορεί να αναδειχθεί η συνεργασία, η πολιτιστική διάχυση και

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

επικάλυψη, οι σχέσεις και οι ανταλλαγές μεταξύ του ελληνικού λαού και των λαών της υπόλοιπης Ευρώπης (Μιχάλης, 2013).

Αποτελεί κοινό τόπο ότι τις τελευταίες δεκαετίες έχει αυξηθεί σημαντικά το ενδιαφέρον για τη διδασκαλία της Νεοελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας. Η τάση αυτή αποτυπώνεται στο γεγονός ότι πολλαπλασιάζονται τα διδακτικά υλικά, εκδίδονται ολοένα και περισσότερα διδακτικά εγχειρίδια, δημοσιεύονται διαρκώς και με μεγάλη συχνότητα σχετικά άρθρα και μελέτες τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό και διοργανώνονται σχετικά συνέδρια. Αιτία για αυτήν την στροφή αποτελεί η αιφνίδια αλλαγή των δεδομένων που ίσχυαν στο παρελθόν σε αυτόν τον επιστημονικό κλάδο (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Στη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας, εκτός από τις συνήθεις δυσκολίες και τα ζητήματα της γλωσσικής ποικιλίας, υπάρχει και το ζήτημα των παράλληλων γλωσσικών στοιχείων και υποσυστημάτων (λαϊκών και λογίων) που συναντώνται σε όλα τα γλωσσικά επίπεδα (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Σε φωνητικό φωνολογικό επίπεδο οι δυσκολίες που συναντώνται και, επομένως, τα σημεία στα οποία απαιτείται ιδιαίτερη εστίαση της προσοχής είναι η κατανομή των αλλόφωνων και διαφόρων φωνημάτων της γλώσσας (καλός – κερύ, χορός – χέρι), η παρουσία παράλληλων συμφωνικών συμπλεγμάτων που οφείλονται στην ύπαρξη δύο φωνητικών συστημάτων (κτῆμα – χτυπώ, πτερύγιο – φτερό), η έκκρουση των φωνηέντων (όταν συναντηθούν δύο φωνήεντα είναι δυνατόν είτε να διατηρηθούν και τα δύο είτε να αποβληθεί το ένα από αυτά), το φαινόμενο της συνίζησης [σκιάζω (κάνω σκιά) – σκιάζω (φοβίζω), χρόνια (ασθένεια) – χρόνια (=έτος)], η αποβολή του τελικού ν, ο νόμος της τρισυλλαβίας (στα ελληνικά οι λέξεις τονίζονται πάντοτε σε μία από τις τρεις τελευταίες συλλαβές) (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Σε μορφολογικό επίπεδο πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην κλίση του ουσιαστικού, στην κλίση του επιθέτου, στις αντωνυμίες καθώς επίσης και στα ρήματα, που αποτελούν ίσως την πιο σημαντική και ενδιαφέρουσα αλλά και πολύπλοκη κατηγορία της ελληνικής γλώσσας (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Σε συντακτικό επίπεδο είναι σημαντικό να επισημανθεί η θέση των όρων της πρότασης, καθώς μια δυνατότητα της ελληνικής αποτελεί το γεγονός ότι οι κύριοι όροι της πρότασης μπορούν να τοποθετηθούν σε οποιαδήποτε θέση μέσα σε αυτήν. Επίσης, παρίσταται αναγκαία η παρουσίαση των ελλειπτικών προτάσεων και η εστίαση στη μεταβατικότητα των ρημάτων (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Το λεξιλόγιο συνιστά απαραίτητο στοιχείο για την εκμάθηση όχι μόνο της ελληνικής αλλά οποιασδήποτε άλλης γλώσσας. Ωστόσο, πρόβλημα αποτελεί η ύπαρξη σημαντικού πλήθους λέξεων λόγιας και αρχαίας προέλευσης, οι οποίες, αν και δεν χρησιμοποιούνται καθόλου ή χρησιμοποιούνται σπάνια μεμονωμένα, εντούτοις συναντώνται μέσα σε σύνθετες ή παράγωγες λέξεις πολύ συχνά στην Κοινή Νεοελληνική γλώσσα (π.χ. Ίππος: υπόδρομος, υποδύναμη, ορώ: όραμα, όραση, τηλεόραση, πανοραμικός). Επίσης ιδιαίτερη προσοχή χρήζουν οι ιδιωματικές εκφράσεις που αφθονούν στην ελληνική γλώσσα (τα έκανε θάλασσα, τα φόρτωσε στον κόκορα, έπεσε έξω...). Με την ευκαιρία της επεξεργασίας ενός θέματος είναι εφικτό να δίνονται και οι αντίστοιχοι ιδιωματισμοί. Οι ιδιωματικές εκφράσεις της

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

ελληνικής έχουν ως βάση ένα σχετικά μικρό αριθμό ρημάτων, τα οποία χρησιμοποιούνται πολύ στην καθημερινή προφορική ομιλία, όπως είναι τα ρήματα δίνω, βάζω, βγάζω, σηκώνω, παίρνω, κάνω, πιάνω, τρώω. Για το λόγο αυτό, θα ήταν εφικτό όταν κατά τη διδασκαλία του λεξιλογίου συναντηθεί κάποιο από αυτά τα ρήματα, να διδάσκονται ταυτόχρονα οι αντίστοιχες ιδιωματικές εκφράσεις. Για παράδειγμα για το ρήμα δίνω: «του 'δωσε και κατάλαβε», «του την έδωσε», «του 'δωσε τα παπούτσια στο χέρι», «έχουμε πολλά πάρε-δώσε» (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Ιδιαίτερη δυσκολία συναντάται και κατά τη διδασκαλία της μορφολογίας. Η εκμάθηση της ελληνικής ως κλιτής γλώσσας προϋποθέτει την κατάκτηση του σύνθετου μορφολογικού συστήματος της. Σημαντικές δυσχέρειες απαντώνται επίσης στη διδασκαλία του ρήματος, όπου η προσοχή πρέπει να επικεντρώνεται στο σχηματισμό του αορίστου και ιδιαίτερα του παθητικού, στη διδασκαλία των ανώμαλων ρημάτων και στο ποιον ενέργειας. Το ποιόν ενέργειας αποτελεί ίσως το πιο δύσκολο σημείο για έναν μη φυσικό ομιλητή της ελληνικής γλώσσας, καθώς πρόκειται για διάκριση που δεν υπάρχει σε άλλη ευρωπαϊκή γλώσσα και που η σωστή χρήση της σχετίζεται με το βαθμό ανάπτυξης του γλωσσικού αισθήματος του ομιλητή (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Η γλώσσα κάθε κοινότητας είναι απόλυτα συνδεδεμένη και οργανικά συνυφασμένη με τον πολιτισμό της. Επομένως, διδάσκοντας μια γλώσσα είναι σημαντικό να παρουσιάζεται και ο πολιτισμός των ομιλητών της. Τα κείμενα ή τα θέματα που επιλέγονται για τη διδασκαλία πρέπει να εμπεριέχουν ή και να προβάλλουν χαρακτηριστικές πλευρές του ελληνικού πολιτισμού. Η ελληνική φύση, τα επαγγέλματα των κατοίκων, τα ήθη και τα έθιμά τους, οι γιορτές, η διασκέδαση, τα τραγούδια, το ντύσιμο, τα φαγητά και οι μεταξύ τους σχέσεις, οι αξίες, οι ιδέες, η παράδοση και οι αντιλήψεις τους για τον άνθρωπο και τον κόσμο συζητούνται στην τάξη και αναζητούνται ομοιότητες και διαφορές στις απόψεις και στον τρόπο ζωής μεταξύ των κοινοτήτων που μιλούν την ελληνική και τη μητρική γλώσσα των εκπαιδευομένων. Βεβαίως, το διδακτικό υλικό πρέπει πάντα να ελέγχεται, προκειμένου να βεβαιωθεί ο δημιουργός αλλά και ο εκπαιδευτικός ότι δεν υπάρχουν πολιτιστικά στοιχεία μη αποδεκτά ή και προσβλητικά για τους εκπαιδευόμενους (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Η δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας έχει πολλαπλασιαστεί τα τελευταία χρόνια και τα εγχειρίδια που έχουν συνταχθεί είναι πολλά και προορίζονται για ποικίλα ακροατήρια, γεγονός που καθιστά δύσκολη την κατηγοριοποίησή τους. Επιχειρώντας μια γενική κατάταξη θα εντόπιζε κανείς δύο ευρείες κατηγορίες στα παραδοσιακά και τα επικοινωνιακά. Η βασική διαφορά που παρουσιάζουν τα παραδοσιακά εγχειρίδια έγκειται στο σκοπό τους, την εκμάθηση του συστήματος και όχι στη λειτουργική χρήση της γλώσσας. Εστιάζουν στη μορφή, στους τύπους και στις δομές της γλώσσας, θέτοντας σε δευτερεύουσα θέση τις λειτουργίες και την επικοινωνιακή διάσταση της. Εμμένουν στην ανάπτυξη δεξιοτήτων του γραπτού λόγου και λιγότερο στην ανάπτυξη δεξιοτήτων του προφορικού λόγου. Στόχος τους είναι προπάντων η γραμματική ορθότητα και είναι δασκαλοκεντρικά (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Σε αντίθεση με τα παραδοσιακά, τα επικοινωνιακού τύπου εγχειρίδια εστιάζουν στις επικοινωνιακές λειτουργίες της γλώσσας δίχως να παραμερίζουν τη μορφική διδασκαλία και

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

ανταποκρίνονται στο μέτρο του δυνατού στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των εκπαιδευόμενων. Αποβλέπουν κυρίως να καλλιεργήσουν γλωσσικές δεξιότητες και λιγότερο να διδάξουν γλωσσικές γνώσεις. Επιχειρούν μια σύμμετρη και ολιστική ανάπτυξη όλων των γλωσσικών δεξιοτήτων, τόσο αυτών που σχετίζονται με τον προφορικό όσο και αυτών που σχετίζονται με το γραπτό λόγο. Οι επιμέρους διδακτικές ενότητες αποσκοπούν στην ικανοποίηση ειδικών και συγκεκριμένων αναγκών. Ενθαρρύνουν την εργασία σε ομάδες και απαιτούν ουσιαστική συμμετοχή του διδάσκοντος τόσο σε διδακτικό όσο και σε οργανωτικό επίπεδο. Τέλος ασκούν το μαθητή στην ευχερή αλλά ταυτόχρονα ορθή χρήση της γλώσσας (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]) (Σακελλαρίου, 2006).

Κατά τη σύγχρονη επικοινωνιακή αντίληψη, η χρήση της ελληνικής γλώσσας επιβάλλεται ως μοναδικός κώδικας επικοινωνίας όταν αυτή διδάσκεται ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα. Αυτό συνεπάγεται ότι ο εκπαιδευτικός οφείλει να χρησιμοποιεί την ελληνική τόσο εντός όσο και εκτός του διδακτικού χρόνου (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]). Βέβαια αναφορικά με τη γλώσσα επικοινωνίας, ο Chomsky συνιστά τη χρήση και της μητρικής γλώσσας του εκπαιδευόμενου σε γραπτό και προφορικό λόγο, προκειμένου αυτός να εμπεδώσει τη δομή της ξένης γλώσσας (Σακελλαρίου, 2006). Πρέπει πάντως να επισημανθεί ότι συζητώντας ελεύθερα εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενοι και ανταλλάσσοντας απόψεις για διάφορα θέματα δημιουργείται ένα κλίμα οικειότητας και εμπιστοσύνης μεταξύ όλων των έμψυχων παραγόντων που συμμετέχουν στη διδακτική διαδικασία (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Η διαδικασία της διδασκαλίας όταν επαναλαμβάνεται σταθερά και ομοιόμορφα ενδέχεται να καταστεί πληκτική και αδιάφορη για τους εκπαιδευόμενους, ιδίως όταν στερούνται εσωτερικών κινήτρων για την εκμάθηση του Κ2. Για να προσπελαστεί το πρόβλημα αυτό ο εκπαιδευτής είναι υποχρεωμένος να αξιοποιεί στρατηγικές και να εφευρίσκει τρόπους προκειμένου να διεγείρει την προσοχή και να κρατά αμείωτο το ενδιαφέρον των μαθητών του (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Η γλώσσα συνιστά ένα δομημένο σύστημα αρχών, το οποίο ο μαθητής καλείται να δομήσει για τον εαυτό του ενεργητικά μέσα από τη συμμετοχή του σε γλωσσικές δραστηριότητες. Στην προσπάθειά του να λειτουργήσει ως ενεργός «συνομιλητής» και να παράγει λόγο, είναι αναμενόμενο να προκύψουν γλωσσικά λάθη. Τα λάθη αυτά δεν αποτελούν αποτυχία, αλλά το αναπόφευκτο και ουσιώδες στοιχείο της μαθησιακής διαδικασίας. Υπό αυτή την οπτική, δεν εκλαμβάνονται ως ενδείξεις αδυναμίας του μαθητή, ακαταλληλότητας της διδακτικής μεθόδου ή ανεπάρκειας του εκπαιδευτή, αλλά ως φυσικές συνέπειες της σταδιακής οικοδόμησης ενός νέου γλωσσικού συστήματος. Επιπλέον, τα λάθη παρέχουν πολύτιμες πληροφορίες στο διδάσκοντα για το βαθμό κατάκτησης των γλωσσικών δομών, την αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας, καθώς επίσης και την πορεία της μάθησης, τις δυσκολίες, τις στρατηγικές και την πρόοδο των μαθητών. Συνεπώς, πρέπει να αναγνωρίζονται ως θετικά σημεία αναφοράς που καθοδηγούν και εμπλουτίζουν τη διδακτική διαδικασία (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Πέραν τούτων δεν πρέπει να απαξιώνεται και η ανατροφοδοτική αξία που έχουν τα λάθη για τον ίδιο το διδάσκοντα, καθώς μέσα από αυτά αναπροσαρμόζει τη μαθησιακή διαδικασία και το εκπαιδευτικό υλικό προκειμένου να καταστήσει την πορεία προς τη

μάθηση πιο ευχάριστη και συνάμα πιο αποτελεσματική για τον εκπαιδευόμενο. Οι διορθωτικές παρεμβάσεις του εκπαιδευτικού πραγματοποιούνται με βάση την συγκεκριμένη και προγραμματισμένη διδακτική στρατηγική, η οποία στοχεύει στην ευχερέστερη και αμεσότερη επίτευξη των διδακτικών στόχων (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

Οι κυριότερες προϋποθέσεις του σωστού σχεδιασμού για τη διδακτική του δεύτερου κώδικα επικοινωνίας είναι η ύπαρξη αναλυτικών προγραμμάτων, τα οποία θα προβλέπουν δραστηριότητες και θα αποτελούν προτάσεις εργασίας, η συχνή επιμόρφωση εκπαιδευτικών που διδάσκουν τη νεοελληνική ως δεύτερη γλώσσα, η γνώση από πλευράς διδάσκοντος του επιπέδου της τάξης, των αναγκών, των ενδιαφερόντων και των αδυναμιών των εκπαιδευομένων, η σαφήνεια των στόχων, η εποπτεία του εκπαιδευτικού υλικού, ο σωστός υπολογισμός και η εκμετάλλευση του διατιθέμενου χρόνου, η δημιουργική αξιοποίηση των υπόλοιπων γνώσεων των μαθητών. Ο σχεδιασμός του διδακτικού υλικού πρέπει να ξεπερνά τα όρια του διδακτικού εγχειριδίου, ενώ ταυτόχρονα πρέπει να γίνεται συστηματική πρόβλεψη για την ικανοποίηση όλων των τομέων του γλωσσικού μαθήματος, οι οποίοι πρέπει να καλλιεργούνται ομοιόμορφα και ισοδύναμα (Μήτσης, 1998 [repr. 2004]).

3.4. Επίπεδα γλωσσομάθειας και δεξιότητες

3.4.1. Επίπεδα κατανόησης της γλώσσας

Τα επίπεδα κατανόησης αξιοποιούνται στη διδακτική πρακτική με διαφοροποιήσεις ανάλογα με το είδος της μάθησης και τα χαρακτηριστικά των μαθητών. Διακρίνονται τέσσερις βασικές κατηγορίες: πληροφοριακή, οργανωτική, επεξηγηματική και υπερβατική κατανόηση.

Η πληροφοριακή κατανόηση αφορά την ικανότητα του μαθητή να εντοπίζει και να ανακαλεί απομονωμένες πληροφορίες από το κείμενο, χωρίς να απαιτείται ερμηνευτική διεργασία ή κριτική ανάλυση. Πρόκειται για μια βασική μορφή κατανόησης που σχετίζεται άμεσα με την αναπαραγωγική μάθηση.

Η οργανωτική κατανόηση προχωρά πέρα από τη μηχανική αναπαραγωγή και περιλαμβάνει την ταξινόμηση, ιεράρχηση και συσχέτιση των πληροφοριών του κειμένου σύμφωνα με κριτήρια που θέτει ο ίδιος ο αναγνώστης. Έτσι, αρχίζει να οικοδομείται μια πιο ενεργή και ουσιαστική αλληλεπίδραση με το περιεχόμενο.

Η επεξηγηματική κατανόηση προϋποθέτει εις βάθος ενασχόληση με το κείμενο και τις έννοιες που αυτό εμπεριέχει. Ο αναγνώστης αναλύει τις δομές, αναζητά αιτιακές σχέσεις και κατανοεί τους κανόνες που διέπουν τη λειτουργία των συστημάτων ή των ιδεών που παρουσιάζονται.

Η υπερβατική κατανόηση συνιστά το ανώτερο επίπεδο κατανόησης, καθώς ο αναγνώστης προβαίνει σε γενικεύσεις και αφαιρέσεις, υπερβαίνοντας τα άμεσα δεδομένα του κειμένου. Μέσω σύνθετων γνωστικών διεργασιών, καταλήγει σε θεωρητικά σχήματα και

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

συνδέει τη νέα γνώση με ευρύτερα πλαίσια κατανόησης του κόσμου. Ο απώτερος διδακτικός στόχος είναι η σταδιακή κατάκτηση αυτών των ανώτερων επιπέδων από όλους τους μαθητές, ανεξαρτήτως γνωστικού αντικειμένου. (Ματσαγγούρας, 2007)

Ο Cummins (2005) διατύπωσε την υπόθεση ότι η γλωσσική επάρκεια δεν αποτελεί ενιαίο μέγεθος καθώς συναρτάται με το είδος της εκπαίδευσης που παρέχεται στους δίγλωσσους αλλά μπορεί να διακριθεί σε επιφανειακή γλωσσική ευχέρεια και σε πιο εξελιγμένες γλωσσικές δεξιότητες. Οι αρχικοί όροι που χρησιμοποιήθηκαν ήταν: οι Βασικές Διαπροσωπικές Επικοινωνιακές Δεξιότητες και η Γνωστική/ Ακαδημαϊκή Γλωσσική Ικανότητα. Οι βασικές δεξιότητες επικοινωνίας σε όλο το φάσμα των διαπροσωπικών σχέσεων είναι επαρκείς για να επικοινωνήσει κανείς με οικεία άτομα για απλά καθημερινά ζητήματα. Χαρακτηριστικό τους είναι η χρήση συχνόχρηστου λεξιλογίου και ελλειπτικού λόγου. (Χατζηδάκη, 2020)

Αντίθετα η γνωστική/ ακαδημαϊκή γλωσσική ικανότητα είναι το είδος της γλώσσας που επιτρέπει τόσο την κατανόηση όσο και τη μετάδοση μηνυμάτων σε αποπλαισιωμένες περιστάσεις επικοινωνίας, όπου δεν υπάρχει πλαίσιο υποστήριξης. (Χατζηδάκη, 2020)

Τα τελευταία χρόνια χρησιμοποιούνται οι όροι **συνομιλιακή ευχέρεια** και **ακαδημαϊκή γλωσσική ικανότητα**. Η συνομιλιακή ευχέρεια σχετίζεται με την ικανότητα να μπορεί κανείς να συνομιλήσει σε οικείες περιστάσεις προσωπικής επαφής. Η ακαδημαϊκή γλωσσική ικανότητα, με τη σειρά της, αφορά την ικανότητα κάποιου να συλλαμβάνει και να παράγει λόγο σύνθετο και προσεγμένο προφορικός και γραπτώς. (Χατζηδάκη, 2020)

3.4.2. Επίπεδα γλωσσομάθειας – Το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις γλώσσες (CEFR)

Το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες (Common European Framework of Reference for Languages – CEFR) αποτελεί ένα επίσημο εργαλείο του Συμβουλίου της Ευρώπης, σχεδιασμένο για την περιγραφή των επιπέδων γλωσσικής επάρκειας των μαθητευόμενων σε ξένες γλώσσες. Αποτελεί ένα ενιαίο πλαίσιο αναφοράς για τον σχεδιασμό προγραμμάτων διδασκαλίας, την επιλογή διδακτικού υλικού και τη διαδικασία αξιολόγησης της γλωσσικής επίδοσης. Η μεθοδολογική του προσέγγιση είναι εφαρμόσιμη σε όλες τις ευρωπαϊκές γλώσσες, προάγοντας έτσι τη διαφάνεια και τη συγκρισιμότητα μεταξύ διαφορετικών εκπαιδευτικών συστημάτων. Το CEFR ορίζει έξι διαβαθμισμένα επίπεδα γλωσσομάθειας (A1–C2), τα οποία λειτουργούν ως κοινό σημείο αναφοράς για την αναγνώριση και πιστοποίηση της γλωσσικής ικανότητας σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο (Ευρωπαϊκή Ένωση, n.d.) ανάλογα με το επίπεδο γνώσης της γλώσσας, ικανότητας χειρισμού της και επικοινωνίας με αυτή ως εξής:

A1 «στοιχειώδης γνώση»

A2 «βασική γνώση»

- B1 «μέτρια γνώση»**
- B2 «καλή γνώση»**
- G1 «πολύ καλή γνώση»**
- G2 «άριστη γνώση» (ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ, χ.χ.)**

Στο πλαίσιο αυτό, το οποίο διαιρείται σε τρεις κατηγορίες: **κατανόηση** (γραπτή και προφορική), **ομιλία** (επικοινωνία και προφορική έκφραση) και **γραφή**, παρουσιάζονται αναλυτικά ανά επίπεδο (από το Α1 έως το Γ2/С2) οι γνωστικές δεξιότητες που κατέχει ο κάθε εκπαιδευόμενος στο αντίστοιχο επίπεδο.

Αναφορικά με την **προφορική κατανόηση**, ο εκπαιδευόμενος στο Α1 είναι σε θέση να κατανοεί βασικές λέξεις και συχνές εκφράσεις που σχετίζονται με τον ίδιο, την οικογένειά του και το άμεσο περιβάλλον του, εφόσον η επικοινωνία γίνεται με αργό και καθαρό λόγο. Στο επίπεδο Α2, η κατανόηση επεκτείνεται σε πολύ συχνά χρησιμοποιούμενες φράσεις, που αφορούν καθημερινές ανάγκες όπως η εργασία, οι αγορές και το προσωπικό περιβάλλον. Στο επίπεδο Β1, ο εκπαιδευόμενος μπορεί να παρακολουθήσει τον βασικό ειρμό συζητήσεων με απλή γλώσσα και κατανοεί το κύριο νόημα από ραδιοφωνικές ή τηλεοπτικές εκπομπές, όταν αυτές σχετίζονται με ενδιαφέροντά του και ο λόγος είναι καθαρός. Στο επίπεδο Β2, μπορεί να παρακολουθήσει ομιλίες με περισσότερο σύνθετο περιεχόμενο, εφόσον το θέμα είναι οικείο, καθώς και να κατανοεί τα περισσότερα δελτία ειδήσεων, ντοκιμαντέρ και κινηματογραφικά έργα στην καθομιλουμένη. Στο επίπεδο Γ1, η κατανόηση επεκτείνεται και σε απαιτητικά ακουστικά κείμενα, ακόμη και όταν αυτά δεν είναι αυστηρά δομημένα, όπως και σε τηλεοπτικές ή κινηματογραφικές παραγωγές χωρίς ιδιαίτερη δυσκολία. Τέλος, στο επίπεδο Γ2, ο μαθητής μπορεί να κατανοεί πλήρως κάθε μορφή προφορικού λόγου —είτε σε άμεση επικοινωνία είτε μέσω των μέσων μαζικής ενημέρωσης— ακόμη και όταν οι ομιλητές μιλούν γρήγορα, αρκεί να έχει προηγηθεί μια ελάχιστη εξοικείωση με την ποικιλία της γλώσσας που χρησιμοποιείται. (Ευρωπαϊκή Ένωση, n.d.)

Στο πεδίο της **γραπτής κατανόησης**, ο εκπαιδευόμενος στο επίπεδο Α1 είναι σε θέση να αναγνωρίζει και να κατανοεί απλές λέξεις και φράσεις που εμφανίζονται σε αγγελίες, αφίσες και βασικά διαφημιστικά έντυπα. Στο επίπεδο Α2, μπορεί να αναγνώσει σύντομα και απλουστευμένα κείμενα, να εντοπίζει συγκεκριμένες πληροφορίες σε συνοπτικές μορφές γραπτού λόγου, όπως φυλλάδια, καταλόγους και αγγελίες, καθώς και να κατανοεί απλές προσωπικές επιστολές. Στο επίπεδο Β1, ο εκπαιδευόμενος μπορεί να προσεγγίσει κείμενα γραμμένα σε απλή καθημερινή γλώσσα ή σε ύφος σχετικό με το επαγγελματικό του πεδίο, ενώ είναι ικανός να κατανοεί περιγραφές γεγονότων, καθώς και εκφράσεις συναισθημάτων και ευχών. Στο επίπεδο Β2, αποκτά τη δυνατότητα να παρακολουθεί άρθρα και συνεντεύξεις που εκφράζουν προσωπικές απόψεις, καθώς και να κατανοεί σύγχρονα λογοτεχνικά έργα σε μορφή πρόζας. Στο επίπεδο Γ1, είναι σε θέση να κατανοεί εκτενέστερα και γλωσσικά πιο σύνθετα κείμενα, λογοτεχνικού ή εξειδικευμένου χαρακτήρα, αναγνωρίζοντας το ύφος και τις υφολογικές αποχρώσεις. Τέλος, στο επίπεδο Γ2, μπορεί να διαβάζει με ευχέρεια και

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

ακρίβεια οποιοδήποτε είδος γραπτού λόγου, εμβαθύνοντας στο περιεχόμενο χωρίς δυσκολία. (Ευρωπαϊκή Ένωση, n.d.)

Όσον αφορά την **προφορική επικοινωνία**, στο επίπεδο Α1 ο ομιλητής είναι ικανός να αλληλεπιδρά με απλό τρόπο, υπό την προϋπόθεση ότι ο συνομιλητής επαναλαμβάνει ή επαναδιατυπώνει τις φράσεις με αργό και σαφή ρυθμό. Μπορεί να θέτει και να απαντά σε βασικές ερωτήσεις σχετικές με ζητήματα άμεσης προσωπικής σημασίας. Στο επίπεδο Α2, είναι σε θέση να συμμετέχει σε απλές καθημερινές συνομιλίες που προϋποθέτουν ανταλλαγή πληροφοριών για γνώριμα θέματα. Αν και δεν μπορεί να παρακολουθήσει εύκολα εκτενείς συνομιλίες, μπορεί να διατηρήσει μια σύντομη αλληλεπίδραση. Στο επίπεδο Β1, είναι σε θέση να ανταποκρίνεται στις περισσότερες επικοινωνιακές ανάγκες κατά τη διάρκεια ταξιδιών και να συμμετέχει σε αυθόρμητες συζητήσεις για οικεία θέματα, χωρίς απαραίτητα να έχει προηγηθεί προετοιμασία. Στο επίπεδο Β2, διαθέτει επάρκεια για αυθόρμητη και άνετη επικοινωνία, με ενεργή συμμετοχή στη συζήτηση και ικανότητα να εκφράζει και να υπερασπίζεται τις απόψεις του με επιχειρήματα. Στο επίπεδο Γ1, ο ομιλητής μπορεί να εκφράζεται με φυσικότητα και συνέχεια, χωρίς να δυσκολεύεται στην αναζήτηση λεξιλογίου. Χειρίζεται τη γλώσσα αποτελεσματικά σε κοινωνικά και επαγγελματικά περιβάλλοντα, ενώ μπορεί να διατυπώνει απόψεις με ακρίβεια και να τις συσχετίζει με εκείνες των συνομιλητών του. Τέλος, στο επίπεδο Γ2, ο χρήστης της γλώσσας μπορεί να συμμετέχει χωρίς δυσκολία σε κάθε είδους συζήτηση, να εκφράζει με άνεση τις λεπτές αποχρώσεις της έννοιας και να διαχειρίζεται εννοιολογικές δυσκολίες χωρίς να διαταράσσει τη ροή της επικοινωνίας. (Ευρωπαϊκή Ένωση, n.d.)

Αναφορικά με την προφορική παραγωγή λόγου, στο επίπεδο Α1 ο ομιλητής μπορεί να χρησιμοποιεί απλές εκφράσεις και φράσεις για να περιγράψει την κατοικία του και άτομα του στενού του κύκλου. Στο επίπεδο Α2 έχει τη δυνατότητα να περιγράψει με σύντομες και απλές προτάσεις την οικογένειά του, άλλα πρόσωπα, την εκπαίδευσή του, καθώς και την παρούσα ή πρόσφατη επαγγελματική του δραστηριότητα. Στο επίπεδο Β1 είναι ικανός να περιγράψει εμπειρίες, γεγονότα, επιθυμίες, όνειρα και στόχους με απλό τρόπο και να αφηγείται την πλοκή μιας κινηματογραφικής ταινίας, περιλαμβάνοντας τις προσωπικές του αντιδράσεις. Στο επίπεδο Β2 μπορεί να εκφράζεται με ακρίβεια και πληρότητα σε θέματα προσωπικού ενδιαφέροντος, να διατυπώνει απόψεις σχετικά με την επικαιρότητα και να αναλύει τα θετικά και αρνητικά στοιχεία μιας συγκεκριμένης προσέγγισης. Στο επίπεδο Γ1 έχει την ικανότητα να παρουσιάζει με σαφήνεια και λεπτομέρεια σύνθετα ζητήματα, συνδέοντας οργανικά τις επιμέρους έννοιες και αναδεικνύοντας τα βασικά σημεία μέσα από προσωπική ανάπτυξη. Τέλος, στο επίπεδο Γ2 είναι σε θέση να εκφέρει λόγο με φυσικότητα, συνέπεια και προσαρμοσμένο ύφος, διατυπώνοντας σαφή επιχειρηματολογία και διευκολύνοντας το ακροατήριο να συγκρατήσει τα κύρια σημεία της παρουσίασής του. (Ευρωπαϊκή Ένωση, n.d.)

Τέλος, αναφορικά με την **παραγωγή γραπτού λόγου**, ο εκπαιδευόμενος στο επίπεδο **Α1** είναι σε θέση να γράφει σύντομα και απλά μηνύματα, όπως σε μια καρτ ποστάλ, καθώς και να συμπληρώνει προσωπικά στοιχεία σε βασικά έντυπα ή ερωτηματολόγια. Στο επίπεδο

A2 μπορεί να συντάσσει σύντομες σημειώσεις και μηνύματα καθημερινής χρήσης, καθώς και απλές προσωπικές επιστολές, όπως επιστολές ευχαριστιών. Στο επίπεδο **B1** έχει τη δυνατότητα να παράγει απλά και οργανωμένα κείμενα για θέματα οικείας θεματολογίας, καθώς και να διηγείται εμπειρίες σε προσωπικές επιστολές. Στο επίπεδο **B2** μπορεί να εκφράζει με σαφήνεια και λεπτομέρεια τις απόψεις του σε ποικίλα θέματα, να συντάσσει μελέτες, δοκίμια επιχειρηματολογίας και επίσημες ή ανεπίσημες επιστολές. Στο επίπεδο **G1** είναι σε θέση να διαμορφώνει κείμενα δομημένα και αναλυτικά, να αναπτύσσει απόψεις για σύνθετα ζητήματα σε επιστολές, αναφορές ή μελέτες και να επιλέγει το ύφος που αρμόζει στο επικοινωνιακό πλαίσιο. Τέλος, στο επίπεδο **G2** μπορεί να συντάσσει ολοκληρωμένα, ρέοντα και προσαρμοσμένα στις εκάστοτε περιστάσεις κείμενα, να συγγράφει σύνθετα άρθρα ή επιστολές με κατάλληλη δομή και να παρουσιάζει περιλήψεις ή κριτικές επαγγελματικών και λογοτεχνικών κειμένων με σαφήνεια και ακρίβεια. (Ευρωπαϊκή Ένωση, n.d.)

Μια σφαιρική παρουσίαση των επιπέδων αναφοράς εκτίθεται στον παρακάτω πίνακα του Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. (Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας)

Ικανός χρήστης	G2	Μπορεί να κατανοήσει με ευκολία σχεδόν όλα όσα ακούει ή διαβάζει. Μπορεί να κάνει περιλήψεις με βάση πληροφορίες που προέρχονται από διαφορετικές προφορικές ή γραπτές πηγές, ανασυνθέτοντας επιχειρήματα και περιγραφές σε μια συνεκτική παρουσίαση. Μπορεί να εκφραστεί αυθόρμητα, με μεγάλη άνεση και ακρίβεια, διαχωρίζοντας λεπτές σημασιολογικές αποχρώσεις ακόμα και σε ιδιαίτερα σύνθετες περιστάσεις
	G1	Μπορεί να κατανοήσει ένα ευρύ φάσμα απαιτητικών, μακροσκελών κειμένων και να αναγνωρίσει σημασίες που υπονοούνται. Μπορεί να εκφραστεί άνετα και αυθόρμητα χωρίς να φαίνεται συχνά πως αναζητά εκφράσεις. Μπορεί να χρησιμοποιεί τη γλώσσα ευέλικτα και αποτελεσματικά για κοινωνικούς, ακαδημαϊκούς και επαγγελματικούς σκοπούς. Μπορεί να παραγάγει σαφή, καλά διαρθρωμένα, λεπτομερή κείμενα για σύνθετα θέματα, επιδεικνύοντας ελεγχόμενη χρήση οργανωτικών σχημάτων, συνδετικών στοιχείων και μηχανισμών συνοχής.
Ανεξάρτητος χρήστης	B2	Μπορεί να κατανοήσει τις κύριες ιδέες ενός σύνθετου κειμένου, τόσο για συγκεκριμένα, όσο και για αφηρημένα θέματα, συμπεριλαμβανομένων συζητήσεων πάνω σε τεχνικά ζητήματα της ειδικότητάς του. Μπορεί να συνδιαλλαγεί με κάποια άνεση και αυθορμητισμό που καθιστούν δυνατή τη συνήθη επικοινωνία με φυσικούς ομιλητές της γλώσσας χωρίς επιβάρυνση για κανένα από τα δύο μέρη. Μπορεί να παραγάγει σαφές, λεπτομερές κείμενο για ένα ευρύ φάσμα θεμάτων και να εξηγήσει μια άποψη πάνω σε ένα κεντρικό ζήτημα, δίνοντας τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των διαφόρων επιλογών.

	B1	Μπορεί να κατανοήσει τα κύρια σημεία που του παρουσιάζονται με σαφήνεια και χωρίς αποκλίσεις από τον κοινό γλωσσικό τύπο και που αφορούν θέματα που συναντώνται τακτικά στη δουλειά, στο σχολείο, στον ελεύθερο χρόνο, κτλ. Μπορεί να χειριστεί καταστάσεις που είναι πιθανό να προκύψουν στη διάρκεια ενός ταξιδιού σε μια περιοχή όπου ομιλείται η γλώσσα. Μπορεί να παραγάγει απλό κείμενο σχετικό με θέματα που γνωρίζει ή που τον αφορούν προσωπικά. Μπορεί να περιγράψει εμπειρίες και γεγονότα, όνειρα, ελπίδες και φιλοδοξίες και να δώσει συνοπτικά λόγους και εξηγήσεις για τις γνώμες και τα σχέδιά του.
Βασικός χρήστης	A2	Μπορεί να κατανοήσει προτάσεις και εκφράσεις που χρησιμοποιούνται συχνά και που σχετίζονται με περιοχές που είναι άμεσα συναφείς (π.χ. πολύ βασικές ατομικές και οικογενειακές πληροφορίες, αγορές, τοπική γεωγραφία, εργασία). Μπορεί να επικοινωνήσει σε απλά και συνηθισμένα καθήκοντα που απαιτούν απλή και απευθείας ανταλλαγή πληροφοριών για θέματα που του είναι οικεία και για θέματα ρουτίνας. Μπορεί να περιγράψει με απλά λόγια πτυχές του ιστορικού του, του άμεσου περιβάλλοντός του καθώς και θέματα άμεσης ανάγκης.
	A1	Μπορεί να κατανοήσει και να χρησιμοποιήσει καθημερινές εκφράσεις που του είναι οικείες και πολύ βασικές φράσεις που έχουν στόχο την ικανοποίηση συγκεκριμένων αναγκών. Μπορεί να συστηθεί και να συστήσει άλλους και μπορεί να ρωτήσει και να απαντήσει ερωτήσεις που αφορούν προσωπικά στοιχεία, όπως το πού μένει, τα άτομα που γνωρίζει και τα πράγματα που κατέχει. Μπορεί να συνδιαλλαγεί με απλό τρόπο υπό την προϋπόθεση ότι ο συνομιλητής του μιλάει αργά και καθαρά και είναι διατεθειμένος να βοηθήσει.

3.5. Σύνοψη

Κάθε γλώσσα συνιστά ένα οργανωμένο σύστημα επικοινωνίας και αποτελείται από δομικά υλικά και γλωσσικά στοιχεία. Η ανθρώπινη ανάγκη για επικοινωνία οδήγησε στην εκμάθηση διαφορετικών γλωσσικών κωδίκων, άρα και στην εκμάθηση μιας ξένης ή/και δεύτερης γλώσσας.

Η εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας γίνεται ευκολότερη όταν υπάρχουν ομοιότητες ανάμεσα στις γλώσσες σε επίπεδο ύφους, λεξιλογίου και δομής. Επίσης, η ευφυΐα των εκπαιδευόμενων, η θετική τους στάση απέναντι στη γλώσσα-στόχο και η δεξιοτητα στις γλώσσες αποτελούν παραμέτρους που επηρεάζουν τη μάθηση. Εξ ορισμού η εκμάθηση ξένης

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

γλώσσας δομείται πάνω στη γνώση της πρώτης/μητρικής γλώσσας. Ωστόσο, κάθε εκπαιδευόμενος είναι διαφορετικός.

Οι έννοιες «δεύτερη» και «ξένη γλώσσα» δεν ταυτίζονται. «Ξένη» είναι η γλώσσα που μαθαίνει κάποιος χωρίς να εκτίθεται στην καθημερινότητά του σε αυτήν, ενώ «δεύτερη» είναι η γλώσσα που μαθαίνει κάποιος εκτιθέμενος σε καθημερινή βάση σε περιβάλλον φυσικών ομιλητών της. Ως εκ τούτου, οι συνθήκες και οι ανάγκες των εκπαιδευόμενων διαφέρουν σε κάθε περίπτωση.

Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στην ίδια τη φύση της ελληνικής γλώσσας, η οποία από μόνη της αποτελεί πρόκληση. Συγκεκριμένα, η ελληνική ως ξένη γλώσσα αποτελεί δύσκολο στόχο καθώς έχει μοναδικό αλφάβητο και σύνθετο σύστημα κανόνων. Οι εκπαιδευόμενοι φαίνεται να δυσκολεύονται στη συγγραφή κειμένου καθώς απαιτείται τόσο γνώση λεξιλογίου όσο και δεξιότητες και γνώσεις του γλωσσικού συστήματος. Για αυτό είναι σημαντικό το Ε.Υ. να είναι φιλικό στο χρήστη και να εμπλουτίζεται με διαδραστικό και εποπτικό υλικό που θα συμβάλει στην καλύτερη κατανόηση. Οι αρχές της εξΑΕ και της πολυμεσικής μάθησης μπορούν να συνεισφέρουν σημαντικά. Δυσκολίες υπάρχουν επίσης σε φωνολογικό και μορφολογικό επίπεδο.

Για όλους αυτούς τους λόγους η σύγχρονη επικοινωνιακή αντίληψη επιτάσσει τη χρήση της ελληνικής ως μοναδικό κώδικα επικοινωνίας, όταν αυτή διδάσκεται ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα τόσο εντός όσο και εκτός του διδακτικού χρόνου. Βέβαια και η μητρική γλώσσα χρησιμοποιείται για διευκρινίσεις.

Ταυτόχρονα ο εκπαιδευτικός οφείλει να ενισχύει την αυτενέργεια και την ενεργό εμπλοκή των εκπαιδευόμενων στη μαθησιακή διαδικασία, στοιχείο που αποτελεί δεδομένο στην εκπαίδευση ενηλίκων. Σε αυτή την κατεύθυνση σχεδιάζει και δημιουργεί το Ε.Υ. καλώντας τους εκπαιδευόμενους σε πεδία που άπτονται των ενδιαφερόντων τους και ανταποκρίνονται στις προσωπικές ανάγκες τους, στοιχείο επίσης συμβατό με τις αρχές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων.

Η ύπαρξη των παραπάνω προϋποθέσεων και η ευχάριστη μαθησιακή διαδικασία αποτελούν κίνητρα για τον εκπαιδευόμενο και έχουν συνδεθεί με την επιτυχία. Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία η διδασκαλία της γραμματικής δεν είναι αυτοσκοπός αλλά υλοποιείται ως οργανικό τμήμα στο σύνολο της μαθησιακής διαδικασίας και θεωρείται αναγκαία για την ανάπτυξη επικοινωνιακής δεξιότητας. Τόσο η γραμματική όσο και το λεξιλόγιο διδάσκονται μέσα από κείμενα με φυσική ροή του λόγου, με διαγράμματα και σκίτσα.

Σε κάθε περίπτωση η γλωσσική διδασκαλία πρέπει να γίνεται σε κλίμα οικειότητας και εμπιστοσύνης χωρίς να καθίσταται πληκτική. Τα λάθη αξιοποιούνται παιδαγωγικά και οι δραστηριότητες καθώς και το σύνολο του Ε.Υ. σχεδιάζονται σύμφωνα με τις ανάγκες και τα επίπεδα γλωσσομάθειας.

Τα πορίσματα αυτά της βιβλιογραφικής επισκόπησης αποτέλεσαν τους άξονες πάνω στους οποίους σχεδιάστηκε και δημιουργήθηκε το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

για τις ανάγκες της παρούσας εργασίας. Σε επόμενο κεφάλαιο παρουσιάζεται αναλυτικά το εκπαιδευτικό υλικό και οι αρχές πάνω στις οποίες βασίστηκε ο σχεδιασμός του.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Β' Μέρος: Ερευνητικό μέρος

Εισαγωγή ερευνητικού μέρους

Στο πλαίσιο της διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (Εξ ΑΕ) προκειμένου να αποτιμηθεί διαδραστικό εκπαιδευτικό υλικό (Ε.Υ.) μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης. Το εκπαιδευτικό υλικό απευθύνεται σε ενήλικες που έχουν κάποιες γνώσεις ελληνικών επιπέδου γλωσσομάθειας Α2 και έχει θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου στην ελληνική γλώσσα. Ανήκει στην κατηγορία της εκπαίδευσης ενηλίκων στο πλαίσιο της διά βίου μάθησης.

Στο δεύτερο μέρος της παρούσας εργασίας θα παρουσιαστεί η έρευνα που υλοποιήθηκε με άξονα αυτό το εκπαιδευτικό υλικό. Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζεται ο σχεδιασμός του εκπαιδευτικού υλικού και το καθ' εαυτό εκπαιδευτικό υλικό. Στο πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η αποτίμηση του εκπαιδευτικού υλικού από τους ειδικούς της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και από ενήλικες εθελοντές εκπαιδευόμενους στην ελληνική ως ξένη γλώσσα.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

4^ο Κεφάλαιο

Το εκπαιδευτικό υλικό

4.1 Εισαγωγή

Στο πλαίσιο της μεθοδολογίας της έρευνας στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζεται το θεωρητικό υπόβαθρο πάνω στο οποίο στηρίχτηκε ο σχεδιασμός του εκπαιδευτικού υλικού και η πορεία της δημιουργίας του.

4.2 Μεθοδολογία δημιουργίας εκπαιδευτικού υλικού

4.2.1 Θεωρητικό υπόβαθρο

Για το σχεδιασμό και τη δημιουργία του εκπαιδευτικού υλικού εφαρμόστηκαν οι αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, της εκπαίδευσης ενηλίκων και της πολυμεσικής μάθησης. Ακολουθώντας τη θεωρία, το παρόν εκπαιδευτικό υλικό σχεδιάστηκε θέτοντας τους εκπαιδευτικούς σκοπούς και στόχους σαν θεμέλιο.

Αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

Ως πρώτη και πολύ σημαντική αρχή κατά τους Λιοναράκη και Σπανακά είναι η ύπαρξη **Διδακτικών Στόχων και Μαθησιακών Αποτελεσμάτων**, τα οποία προσδιορίζονται με σαφήνεια και μετρησιμότητα.

Επίσης, **ο γραπτός λόγος** του Ε.Υ. οφείλει να προσομοιάζει στον προφορικό λόγο στις οδηγίες, ερμηνείες, επεξηγήσεις ώστε να «συνδιαλέγεται» με τους χρήστες.

Πολύ σημαντική είναι η αρχή της **ανακαλυπτικής μάθησης**, κατά την οποία οι σπουδαστές εξερευνούν τη γνώση σταδιακά μέσα από το ΕΥ και με τη βοήθεια του Καθηγητή-Συμβούλου.

Στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση επιβάλλεται να υπάρχουν αναφορές στις δεξιότητες που το ΕΥ επιδιώκει να καθοδηγήσει τους εκπαιδευόμενους να αναπτύξουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Προσδίδεται εσωτερικό κίνητρο με τη σκέψη: **«Τι είμαι ικανός να κάνω με αυτά που έμαθα;»**

Επιπλέον, θα πρέπει να διευκρινίζονται αυτά που ο εκπαιδευτής θεωρεί ως **αυτονόητα** σε όλες τις σημειώσεις και οδηγίες εκπαιδευτικού υλικού εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, δηλαδή, αυτά που θεωρεί ως δεδομένο ότι γνωρίζουν οι εκπαιδευόμενοι, χωρίς πάντα να συμβαίνει.

Η αρχή του «**Γιατί αυτό και όχι το άλλο;**» συνεπάγεται ότι οι επιλογές και οι προτάσεις του προς μελέτη υλικού πρέπει να είναι τεκμηριωμένες με τρόπο τέτοιο ώστε να αιτιολογείται η επιλογή τους.

Τέλος, η αρχή της **οπτικής απεικόνισης** (βίντεο, φωτογραφίες, infographic και γενικότερα οπτικό και εποπτικό υλικό κάθε μορφής) των αφηρημένων εννοιών ενισχύει την αποτελεσματικότητα του Ε.Υ. (Λιοναράκης & Σπανακά, 2017)

Αρχές της Πολυμεσικής μάθησης του Mayer

Η πρώτη αρχή της πολυμεσικής μάθησης είναι η **Πολυμεσική Αρχή**, η παράλληλη παρουσίαση, δηλαδή, των πληροφοριών **με λέξεις και εικόνες**. Ο συνδυασμός κειμένου και κατάλληλης εικόνας εκτιμάται ότι ενισχύει την ουσιαστικότερη κατανόηση των πληροφοριών από τους μαθητές και τους βοηθά να διαχειριστούν πιο αποτελεσματικά τις παρουσιαζόμενες πληροφορίες σε σύγκριση με τις πληροφορίες που παρουσιάζονται μονοτροπικά. (Αναστασιάδης & Κωτσίδης, 2015)

Ακολουθήθηκε επίσης η **Αρχή της Χωρικής Συνάφειας**, σύμφωνα με την οποία οι εκπαιδευόμενοι αντιλαμβάνονται καλύτερα τις πληροφορίες όταν οι λέξεις που αντιστοιχούν σε συγκεκριμένες εικόνες παρουσιάζονται σε κοντινή απόσταση μεταξύ τους. (Mayer, 2001)

Η **Αρχή της Χρονικής Συνάφειας**, σύμφωνα με την οποία οι λέξεις παρουσιάζονται την ίδια στιγμή με τις εικόνες, προκειμένου οι μαθητές να εξοικειώνονται καλύτερα με τις λέξεις που συνοδεύουν συγκεκριμένες εικόνες (Αναστασιάδης & Κωτσίδης, 2015) υπηρετήθηκε στο μέγιστο βαθμό.

Η **Αρχή της Συνοχής** (coherence principle), σύμφωνα με την οποία το περιβάλλον μάθησης οικοδομείται μόνο με τις απαραίτητες πληροφορίες, χωρίς περιττά κείμενα, εικόνες και ήχους, υπήρξε σημαντικός οδηγός στη διαδικασία δημιουργίας του Ε.Υ. (Ραλλιάς & Αναστασιάδης, 2015)

Η **Αρχή της Τροπικότητας** εφαρμόστηκε με τη χρήση της αφήγησης σχεδόν σε όλες τις διαφάνειες του Ε.Υ. (Mayer, 2017)

Η **Αρχή του Πλεονασμού** (redundancy principle), βάσει της οποίας το Ε.Υ. σχεδιάστηκε ώστε να μην περιέχει πλεονάζουσες και περιττές πληροφορίες, ούτε όμοιες πληροφορίες προσφερόμενες ταυτόχρονα με διαφορετικό τρόπο, αποσκοπεί στο να μην επιβαρύνει γνωστικά τον εκπαιδευόμενο. (Ραλλιάς & Αναστασιάδης, 2015)

Η **Αρχή της Προσωποποίησης** συνεπάγεται την φιλικότητα του Ε.Υ. στο χρήστη, η οποία επιτυγχάνεται με τη χρήση φιλικής γλώσσας, δεύτερου προσώπου, αφήγησης, γραφικών στοιχείων καθοδήγησης, προσωπικού στιλ και διαδραστικών δραστηριοτήτων. (Mayer, 2001)

Η **Αρχή της Κατάτμησης** αφορά στη διαίρεση του Ε.Υ. σε μικρότερα μέρη, προκειμένου να το διαχειριστούν και να το διατηρήσουν στη μνήμη τους οι μαθητές.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ ξένης γλώσσας.

Η **Αρχή της Σηματοδότησης** συνιστά την παροχή των σημάτων/ κατευθύνσεων, οι οποίες οδηγούν την εστίαση του μαθητή στην επεξεργασία της πληροφορίας. (Mayer, 2001)

Η **Αρχή της Προπαίδευσης** ενθαρρύνει να προηγείται η παρουσίαση απαραίτητων δεξιοτήτων για τη μελέτη σημαντικού μέρους του Ε.Υ. μέσω μιας εισαγωγικής δραστηριότητας. (Mayer, 2001)

Η **Αρχή της Φωνής** συνεπάγεται την ευγενική και φιλική στο χρήστη αφήγηση.

Η **Αρχή της Εικόνας** αποθαρρύνει την ύπαρξη της εικόνας του αφηγητή στο Ε.Υ., καθώς δεν είναι πάντα ωφέλιμη.

4.2.2. Σχεδιασμός – Δημιουργία Εκπαιδευτικού υλικού

Ο σχεδιασμός και η δημιουργία του εκπαιδευτικού υλικού (Ε.Υ.) αποτελεί σημείο κομβικής σημασίας για κάθε εκπαιδευτική διαδικασία, πολλώ δε μάλλον όταν πρόκειται για την ανοιχτή κι εξ αποστάσεως εκπαίδευση, όπου το Ε.Υ. έχει ρόλο διδάσκοντα. Για την δημιουργία του, όπως προαναφέρθηκε, ελήφθησαν υπόψιν οι αρχές της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και της Πολυμεσικής μάθησης.

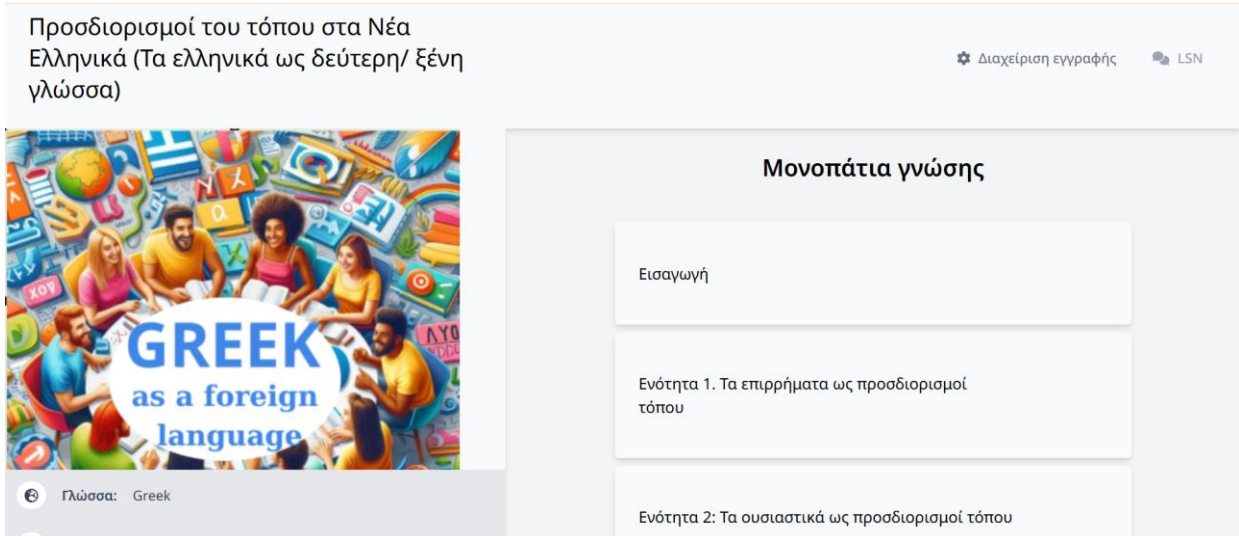
Η στόχευση ήταν η δημιουργία ενός Ε.Υ. εξ Αποστάσεως Ασύγχρονης Εκπαίδευσης για ενήλικες εκπαιδευόμενους που διδάσκονται την ελληνική ως δεύτερη ή ως ξένη γλώσσα. Το γεγονός ότι απευθύνεται σε ενήλικες εκπαιδευόμενους καθιστά αναγκαία συνθήκη να ληφθούν υπόψιν και οι αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων. Επίσης, το γεγονός ότι οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι έχουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, συγκεκριμένη στόχευση, σαφώς προσδιορισμένες ανάγκες, περιορισμένο χρόνο να διαθέσουν και διαφορετικά εσωτερικά ή εξωτερικά κίνητρα καθιστά το σχεδιασμό του παρόντος Ε.Υ. πρόκληση. Η επιλογή της ασύγχρονης εκπαίδευσης αφενός διευρύνει το περιθώριο μεγαλύτερου πληθυσμού για το δεύτερο μέρος της έρευνας, αφετέρου μεγαλώνει το βαθμό δυσκολίας στο σχεδιασμό, καθώς δημιουργείται ένα Ε.Υ., το οποίο καλείται να απευθυνθεί σε δέκτες διαφορετικούς μεταξύ τους αναφορικά με την καταγωγή, τον τόπο διαμονής, την κουλτούρα και το βαθμό γνώσης της ελληνικής γλώσσας. Για το λόγο αυτό, αποφασίστηκε να δημιουργηθεί Ε.Υ. για επίπεδο γλωσσομάθειας Α2 της ελληνικής γλώσσας.

Το Ε.Υ. σχεδιάστηκε βασισμένο σε Προηγμένες Μαθησιακές Τεχνολογίες στην σύγχρονη πλατφόρμα του [E.ΔΙ.Β.Ε.Α.](https://students.edivea.net) (students.edivea.net) με τη χρήση τεχνολογίας H5P. Το μάθημα με τίτλο **«Προσδιορισμοί του τόπου στα Νέα Ελληνικά (Τα ελληνικά ως δεύτερη/ ξένη γλώσσα)»**¹ είναι ανοιχτό και προσβάσιμο με συγκεκριμένους κωδικούς (Όνομα Χρήστη: guest_course_105@edivea.test και Κωδικός: guest_course_105).

¹ <https://students.edivea.net/courses/105>

Προσδιορισμοί του τόπου στα Νέα Ελληνικά (Τα ελληνικά ως δεύτερη/ ξένη γλώσσα)

Διαχείριση εγγραφής LSN

Μονοπάτια γνώσης

Εισαγωγή

Ενότητα 1. Τα επιρρήματα ως προσδιορισμοί τόπου

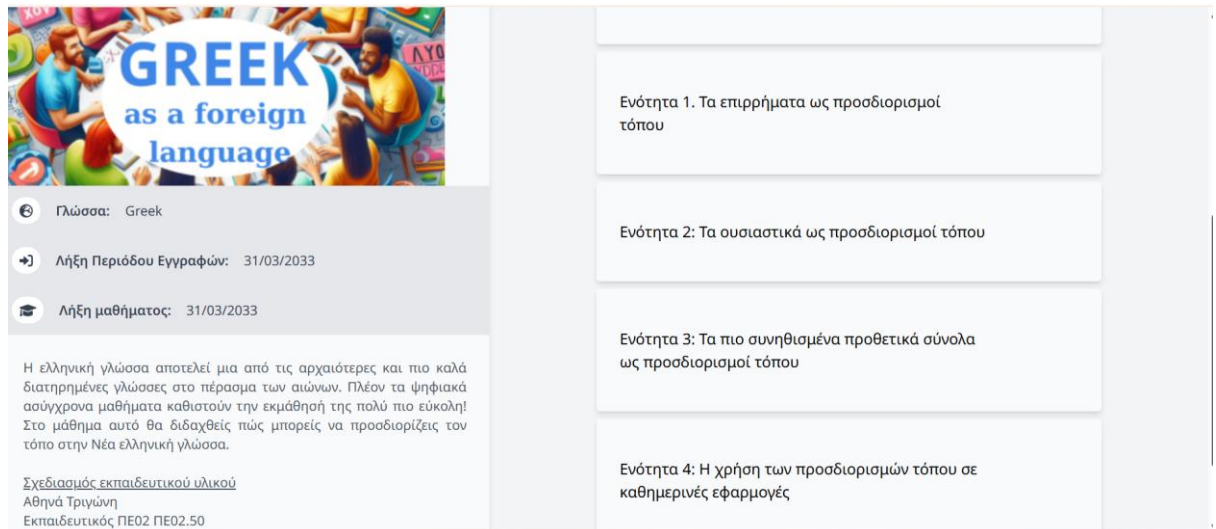
Ενότητα 2: Τα ουσιαστικά ως προσδιορισμοί τόπου

Γλώσσα: Greek

Εικόνα 47: Εξώφυλλο και πρώτη επαφή του χρήστη με το Ε.Υ.

Το Ε.Υ. εκτός από την εισαγωγή απαρτίζεται από τέσσερις διδακτικές ενότητες:

1. Τα επιρρήματα ως προσδιορισμοί τόπου.
2. Τα ουσιαστικά ως προσδιορισμοί τόπου.
3. Τα πιο συνηθισμένα προθετικά σύνολα ως προσδιορισμοί τόπου.
4. Η χρήση των προσδιορισμών τόπου σε καθημερινές εφαρμογές.

Ενότητα 1. Τα επιρρήματα ως προσδιορισμοί τόπου

Ενότητα 2: Τα ουσιαστικά ως προσδιορισμοί τόπου

Ενότητα 3: Τα πιο συνηθισμένα προθετικά σύνολα ως προσδιορισμοί τόπου

Ενότητα 4: Η χρήση των προσδιορισμών τόπου σε καθημερινές εφαρμογές

Γλώσσα: Greek

Λήξη Περιόδου Εγγραφών: 31/03/2033

Λήξη μαθήματος: 31/03/2033

Η ελληνική γλώσσα αποτελεί μια από τις αρχαιότερες και πιο καλά διατηρημένες γλώσσες στο πέρασμα των αιώνων. Πλέον τα ψηφιακά ασύγχρονα μαθήματα καθιστούν την εκμάθησή της πολύ πιο εύκολη! Στο μάθημα αυτό θα διδαχθείς πώς μπορείς να προσδιορίζεις τον τόπο στην Νέα ελληνική γλώσσα.

Σχεδιασμός εκπαιδευτικού υλικού
Αθηνά Τριγώνη
Εκπαιδευτικός ΠΕ02 ΠΕ02.50

Εικόνα 48: Εξώφυλλο και περιεχόμενα του Εκπαιδευτικού υλικού

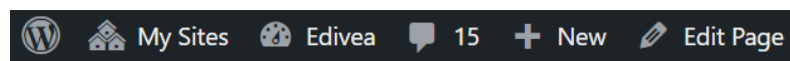
Όπως είναι εμφανές στην 3^η και στην 4^η εικόνα (Εικόνα 3 και 4) εφαρμόζεται η αρχή της Κατάτμησης του Ε.Υ. σε υποενότητες, κάθε μια από τις οποίες έχει διακριτό θέμα, σκοπό και προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα.

Το διδακτικό υλικό διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο καθώς οριοθετεί τους στόχους στη διδακτέα ύλη και τους ρόλους εκπαιδευτών και εκπαιδευόμενων. (Χατζηδάκη, 2020). Η

ύπαρξη **Διδακτικών Στόχων και Μαθησιακών Αποτελεσμάτων** αποτελεί βασική αρχή της εξ Α.Ε και κατά τους Λιοναράκη και Σπανακά. (Λιοναράκης & Σπανακά, 2017)

Ο προσδιορισμός των γενικών στόχων είναι ουσιώδης στην εκπαίδευση, καθώς «καθησυχάζει» τους εκπαιδευόμενους, επιτρέποντάς τους να μειώσουν τις αντιστάσεις τους στην αλλαγή, να οργανώσουν την ενεργό εμπλοκή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία επάνω σε υγιείς και σαφείς βάσεις. Είναι ευκολότερο να εγγραφεί κανείς σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα, οι στόχοι του οποίου είναι σαφείς και συγκεκριμένοι, παρά σε ένα πρόγραμμα του οποίου θα γνώριζε μόνο τον τίτλο. Διακρίνονται τρεις μορφές εκπαιδευτικών στόχων: ο γνωστικός στόχος ή γνώσεις, ο ψυχοκινητικός στόχος ή ικανότητες και ο θυμικός στόχος ή δεξιότητες. (Courau, 2000)

Για το λόγο αυτό στην ενότητα της εισαγωγής ο χρήστης μπορεί να δει σε μορφή Accordion του h5p το σκοπό του ΕΥ, τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα σε επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων, τις έννοιες κλειδιά και τον συνολικό εκτιμώμενο χρόνο μελέτης για το Ε.Υ. (Εικόνα 5).

> Σκοπός του μαθήματος

> Προσδοκώμενα αποτελέσματα

> Έννοιες κλειδιά

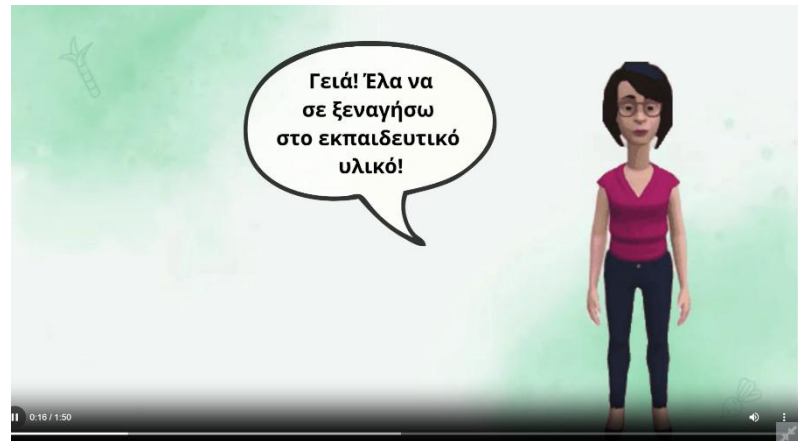
> Εκτιμώμενος χρόνος μελέτης

Εικόνα 49: Σκοπός και προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα με τη μορφή Accordion

Συγκεκριμένα, ο **σκοπός** του μαθήματος είναι να παρουσιάσει τους τρόπους με τους οποίους προσδιορίζεται ο τόπος στα νέα ελληνικά μέσα από παραδείγματα κι εφαρμογές στην καθημερινότητα. Ο εκτιμώμενος χρόνος μελέτης του συνόλου του Ε.Υ. είναι τα 80 λεπτά.

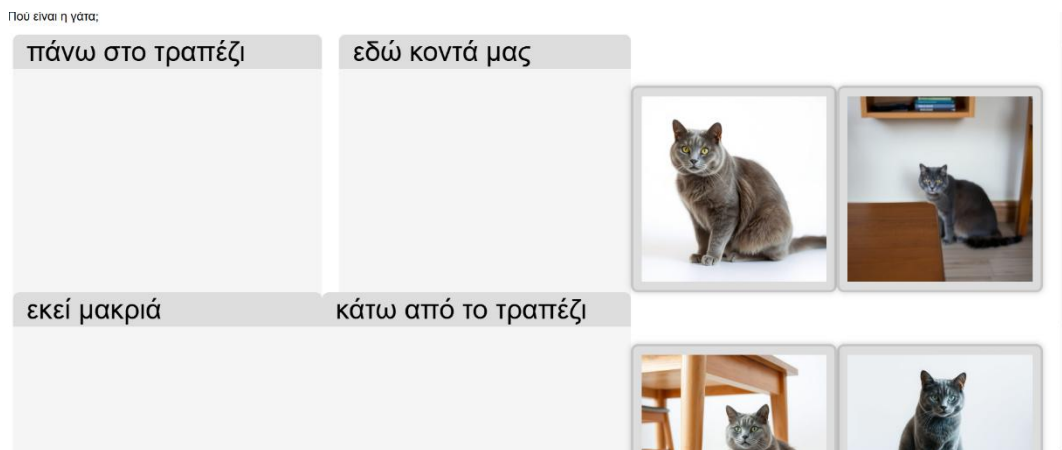
Επίσης στην έναρξη κάθε διδακτικής ενότητας (Δ.Ε.) του Ε.Υ. ο εκπαιδευόμενος μπορεί να δει το σκοπό της εκάστοτε ενότητας, τους επιμέρους στόχους με τη μορφή προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων, τις έννοιες κλειδιά της ενότητας αλλά και τον εκτιμώμενο χρόνο μελέτης για την κάθε ενότητα χωριστά σε μορφή Accordion του h5p. Ο εκτιμώμενος μέσος χρόνος μελέτης για την κάθε ενότητα είναι τα 20 λεπτά.

Επίσης στην εισαγωγική ενότητα ο χρήστης μπορεί να παρακολουθήσει έναν οδηγό μελέτης (Εικόνα 6), ο οποίος εξηγεί στο χρήστη με τρόπο πολυμεσικό (βίντεο, εικόνα, αφήγηση και σηματοδότηση) πώς μπορεί να περιηγηθεί στο υλικό, πώς μπορεί να μεγεθύνει την εικόνα του, πώς να εντοπίζει τις δραστηριότητες και συνάμα εξηγεί τη λειτουργία των εισαγωγικών δραστηριοτήτων.

Εικόνα 50: Στιγμιότυπο από το βίντεο "Οδηγός μελέτης"

Η πρώτη ενότητα του Ε.Υ. με τίτλο «Τα επιρρήματα ως προσδιορισμοί τόπου» περιλαμβάνει τα εισαγωγικά στοιχεία (σκοπός, προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα,

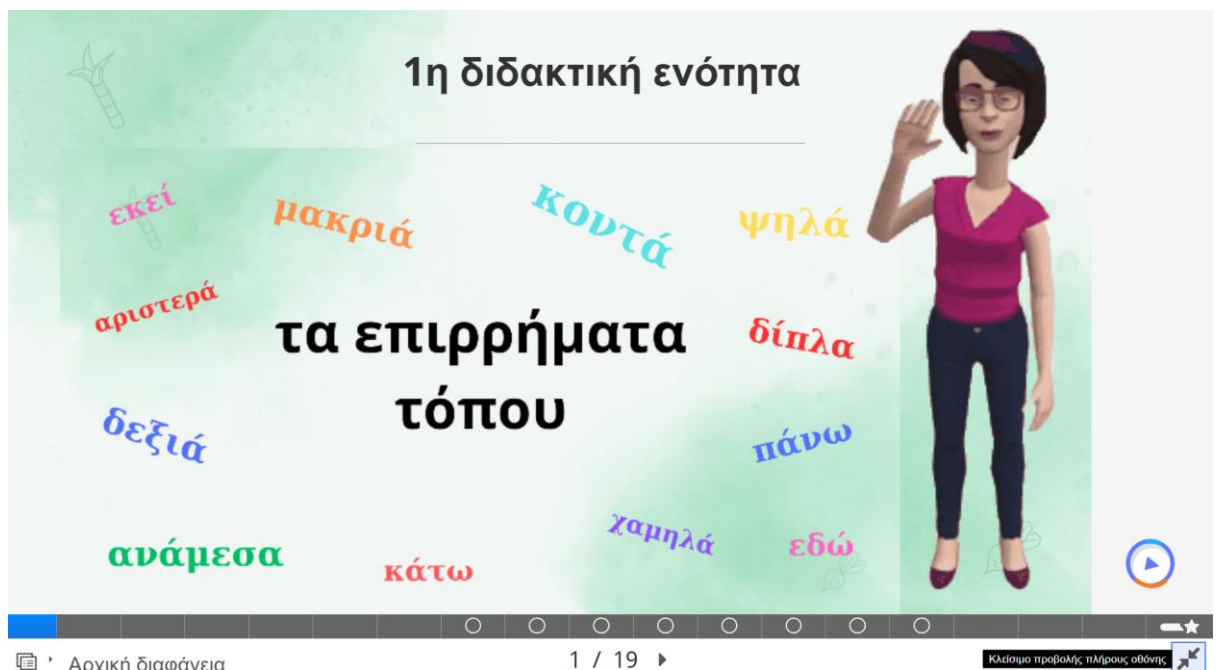
Εικόνα 51: Εισαγωγική δραστηριότητα 1ης ενότητας

έννοιες κλειδιά και εκτιμώμενο χρόνο μελέτης), όπως κάθε ενότητα, την εισαγωγική δραστηριότητα (βλ. Εικόνα 7) και το κατ' εξοχήν μέρος του Ε.Υ. «Τα επιρρήματα ως προσδιορισμοί τόπου» με τη μορφή course presentation του h5p. Η εισαγωγική δραστηριότητα εξυπηρετεί αφενός το σκοπό της διερεύνησης της προϋπάρχουσας γνώσης του εκπαιδευόμενου κι αφετέρου υπηρετεί την **αρχή τη Προπαιδείας**.

Η επιλογή αυτή δεν είναι τυχαία αλλά εδράζεται σε διαπιστώσεις που υπογραμμίζουν τη σημασία της διερεύνησης της προϋπάρχουσας γνώσης και αξιολογούν τις στρατηγικές διακρίνοντάς τις σε «εις βάθος στρατηγικές» και «επιφανειακές στρατηγικές». Οι εις βάθος στρατηγικές περιλαμβάνουν την επεξεργασία της νεοαποκτηθείσας γνώσης συνδυάζοντάς την με την προϋπάρχουσα γνώση. Οι επιφανειακές στρατηγικές αφορούν την επεξεργασία της νέας γνώσης ανεξάρτητα από τις προϋπάρχουσες γνώσεις. (Dillon & Greene, 2003)

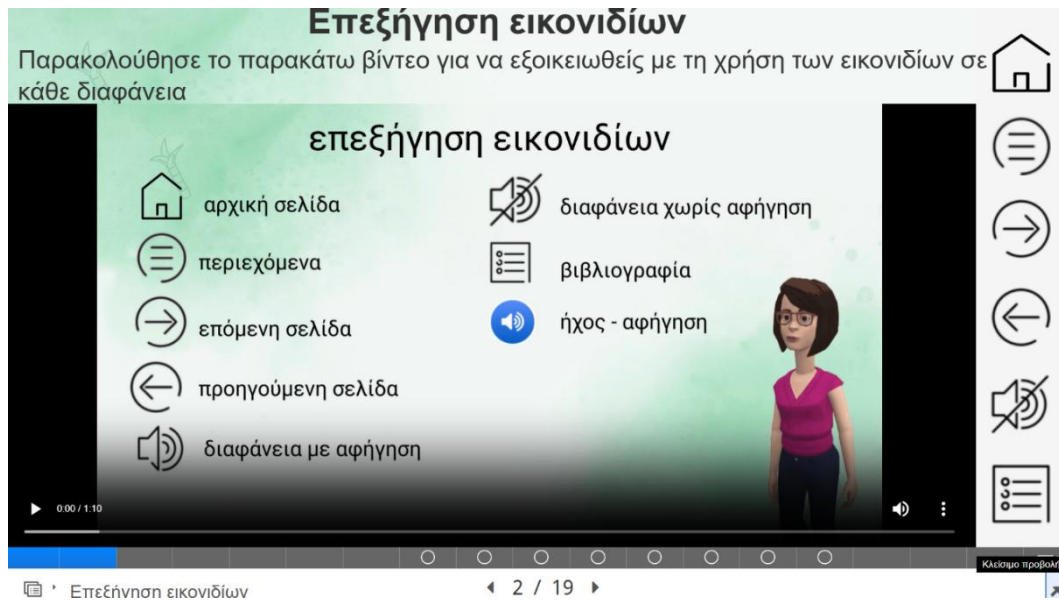
Αντίστοιχες εισαγωγικές δραστηριότητες συναντά ο εκπαιδευόμενος σε κάθε Δ.Ε., πάντα κατάλληλες για να διερευνήσουν την προϋπάρχουσα γνώση για το αντικείμενο της εκάστοτε ενότητας αλλά και να υπηρετήσουν την αρχή της Προπαιδείας. Συγκεκριμένα στην 2^η Δ.Ε. ο εκπαιδευόμενος καλείται να «παίξει» με ένα σταυρόλεξο, χρησιμοποιώντας λέξεις που συχνά αποτελούν προσδιορισμούς τόπου.

Η παρουσίαση της 1^{ης} διδακτικής ενότητας (Δ.Ε.) (Εικόνα 8) υλοποιείται σε 19 διαφάνειες, οι οποίες παρέχουν την αυτονομία στον εκπαιδευόμενο να τις διατρέξει κατά βούληση, είτε ακολουθώντας τη γραμμική σειρά είτε ελεύθερα από τη μπάρα διαφανειών είτε από τα περιεχόμενα. Αντίστοιχη δυνατότητα παρέχεται σε κάθε ενότητα με διαφοροποιημένο εξώφυλλο.

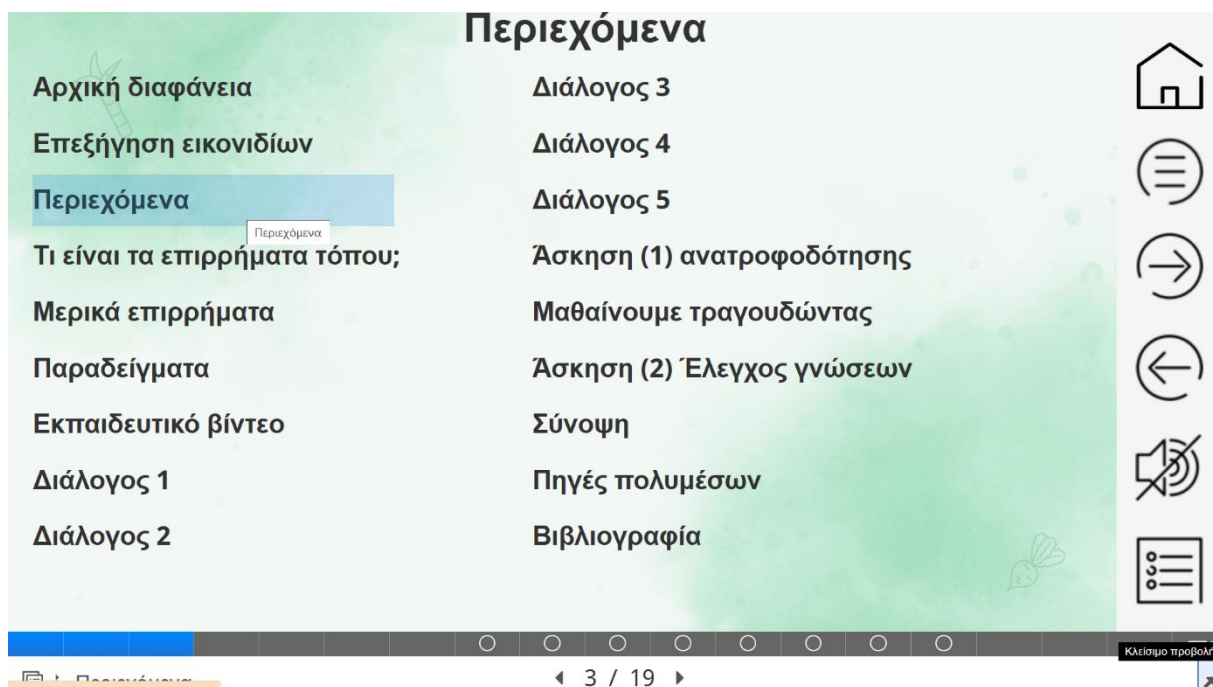
Εικόνα 52: Αρχική διαφάνεια/ εξώφυλλο 1ης Δ.Ε.

Στη 2^η διαφάνεια κάθε διδακτικής ενότητας συναντάται ένα σύντομο βίντεο – οδηγός με αφήγηση, το οποίο επεξηγεί τα εικονίδια του Ε.Υ. καθιστώντας το πιο προσιτό κι εύκολο στη χρήση (Εικόνα 9).

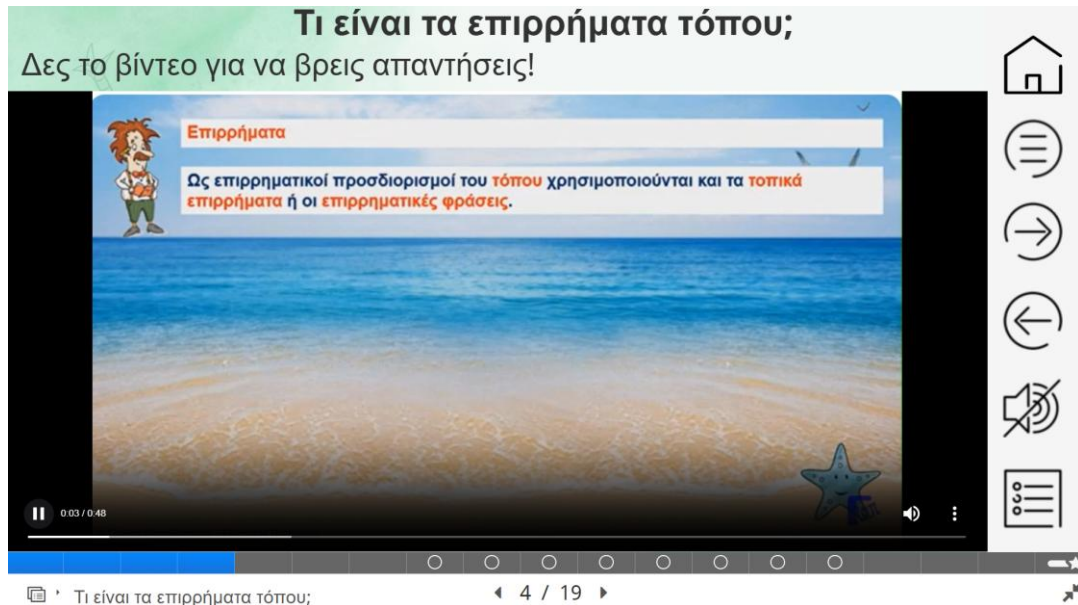
Εικόνα 53: Σύντομο βίντεο επεξήγησης εικονιδίων Ε.Υ.

Η 3^η διαφάνεια σε κάθε Δ.Ε. περιλαμβάνει τα περιεχόμενα της εκάστοτε ενότητας (βλ. Εικόνα 10) και προσφέρει τη δυνατότητα ελεύθερης πλοήγησης με υπερσυνδέσμους σε κάθε τίτλο που οδηγούν στην αντίστοιχη διαφάνεια.

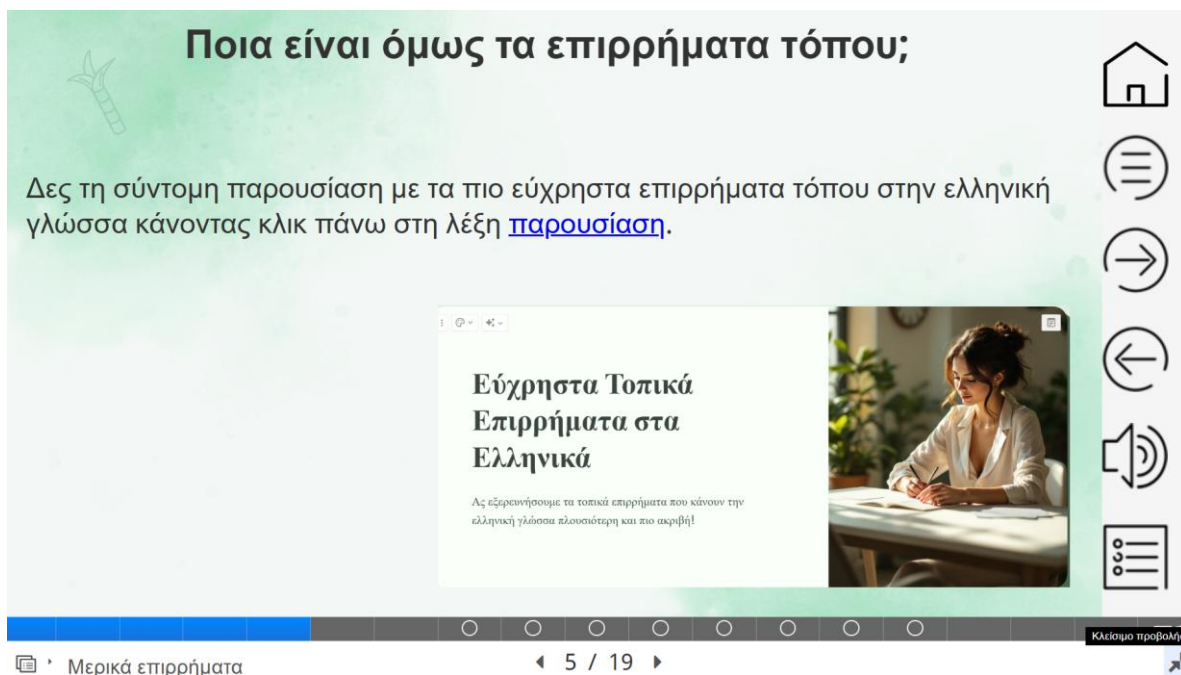
Εικόνα 54: Τα περιεχόμενα της 1ης Δ.Ε.

Στην 4η διαφάνεια υπάρχει ένα σύντομο βίντεο του Παπαθανασίου Γ. (βλ. Εικόνα 11) από την ιστοσελίδα του Ελληνικού πολιτισμού, το οποίο εξηγεί και παρουσιάζει τα επιρρήματα τόπου.

Εικόνα 55: Στιγμιότυπο από σύντομο βίντεο της 4ης διαφάνειας της 1ης Δ.Ε.

Στη συνέχεια προσφέρεται μια σύντομη παρουσίαση (βλ. Εικόνα 12) των πιο εύχρηστων επιρρημάτων τόπου στην ελληνική γλώσσα, η οποία δημιουργήθηκε από την ερευνήτρια για να παρουσιαστούν με τρόπο άμεσο κι αποτελεσματικό τα τοπικά επιρρήματα ακολουθώντας τις αρχές της Χωρικής και Χρονικής Συνάφειας καθώς και την Αρχή της Συνοχής.

Εικόνα 56: 5η Διαφάνεια της 1ης Δ.Ε. που ενθαρρύνει την παρακολούθηση της σύντομης παρουσίασης

Ενδεικτικά παρατίθεται η 6^η διαφάνεια της ενσωματωμένης παρουσίασης, στην οποία είναι εμφανής η εφαρμογή των αρχών της πολυμεσικής μάθησης (βλ. Εικόνα 13). Η παρουσίαση απαρτίζεται από 8 διαφάνειες, δημιουργήθηκε με το πρόγραμμα gamma.app και είναι διαθέσιμη για ανάγνωση αλλά και διαμοιρασμό στους δέκτες².

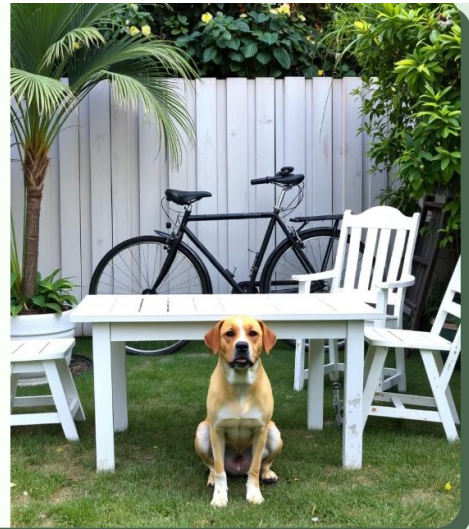
Μπροστά, Πίσω, Δεξιά, Αριστερά

Ο σκύλος βρίσκεται **μπροστά** από το τραπέζι.

Το ποδήλατο βρίσκεται **πίσω** από το τραπέζι.

Οι καρέκλες βρίσκονται **δεξιά** από το τραπέζι.

Ο φοίνικας βρίσκεται **αριστερά** από το τραπέζι.

Εικόνα 57: 6η Διαφάνεια της παρουσίασης των επιρρημάτων τόπου

Στη συνέχεια, στην 6^η διαφάνεια προσφέρονται παραδείγματα χρήσης των τοπικών επιρρημάτων μέσα σε προτάσεις καθημερινού φυσικού λόγου με αφήγηση από το άβαταρ υπακούοντας στις αρχές της **Φωνής** και της **Πολυμεσικότητας**, της **Τροπικότητας**, της **Χωρικής Συνάφειας** (βλ. Εικόνα 14). Αξίζει να σημειωθεί ότι κάθε πρόταση, παράδειγμα χρήσης του εκάστοτε επιρρήματος, συνοδεύεται από αντίστοιχη εικόνα, δημιουργημένη με πρόγραμμα τεχνητής νοημοσύνης, προκειμένου να διευκολύνει την κατανόηση και τη μνήμη του εκπαιδευόμενου.

² <https://gamma.app/docs/-mfi4v8ndxnvy5s?mode=doc>

Ορίστε μερικά παραδείγματα

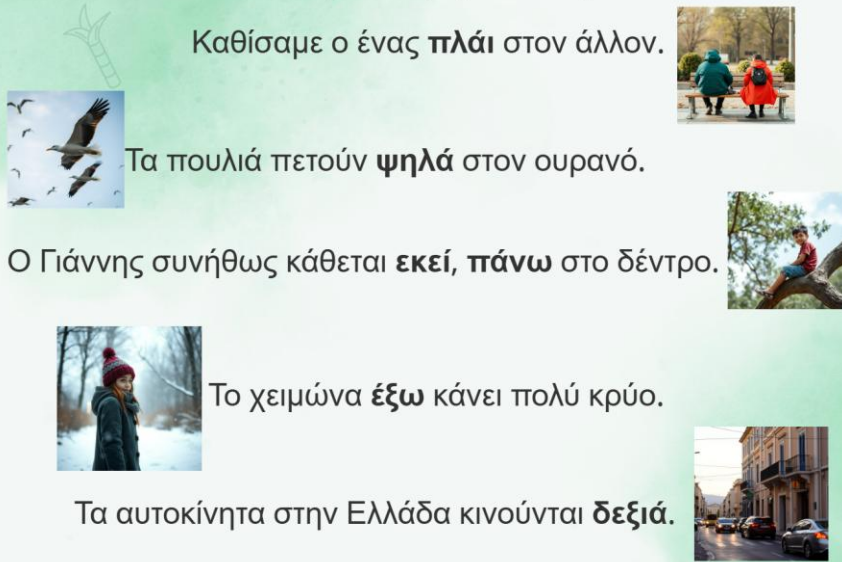

Καθίσαμε ο ένας **πλάι** στον άλλον.

Τα πουλιά πετούν **ψηλά** στον ουρανό.

Ο Γιάννης συνήθως κάθεται **εκεί, πάνω** στο δέντρο.

Το χειμώνα **έξω** κάνει πολύ κρύο.

Τα αυτοκίνητα στην Ελλάδα κινούνται **δεξιά**.

Παραδείγματα 6 / 19

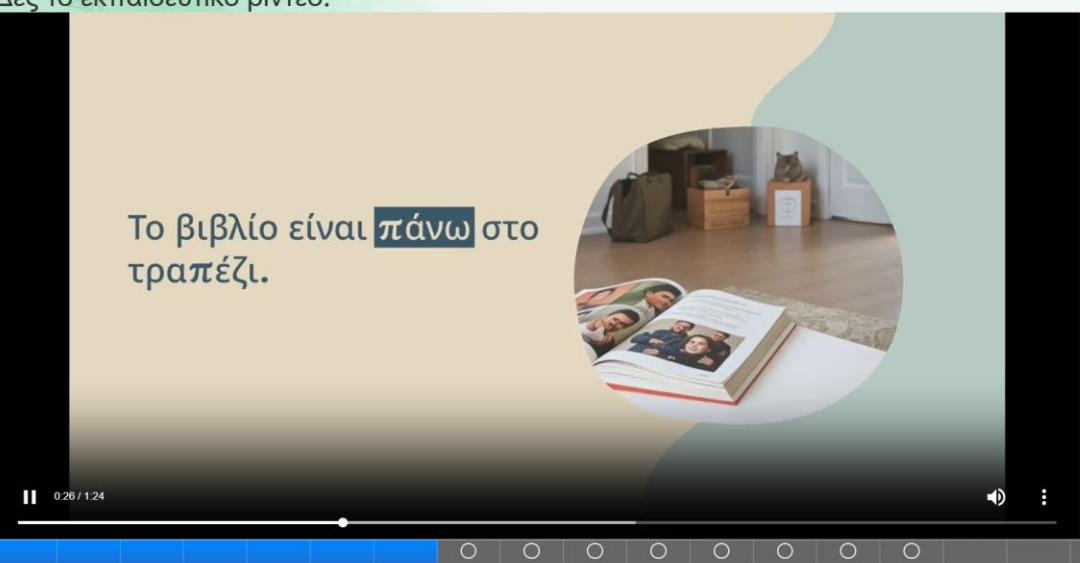

Εικόνα 58: 6η Διαφάνεια της 1ης Δ.Ε. με οπτικοποιημένα παραδείγματα χρήσης των τοπικών επιρρημάτων

Στη συνέχεια, στην 7^η διαφάνεια, μέσα από ένα σύντομο βίντεο επιδιώκεται η αναλυτικότερη επεξήγηση της χρήσης των τοπικών επιρρημάτων (βλ. Εικόνα 15). Στο βίντεο αυτό, που κατασκευάστηκε με το πρόγραμμα τεχνητής νοημοσύνης lumen5³, εφαρμόζονται οι αρχές της Πολυμεσικότητας, της Συνοχής, της Χρονικής και Χωρικής Συναφείας και της Τροπικότητας.

Εκπαιδευτικό βίντεο

Δες το εκπαιδευτικό βίντεο.

Το βιβλίο είναι **πάνω** στο τραπέζι.

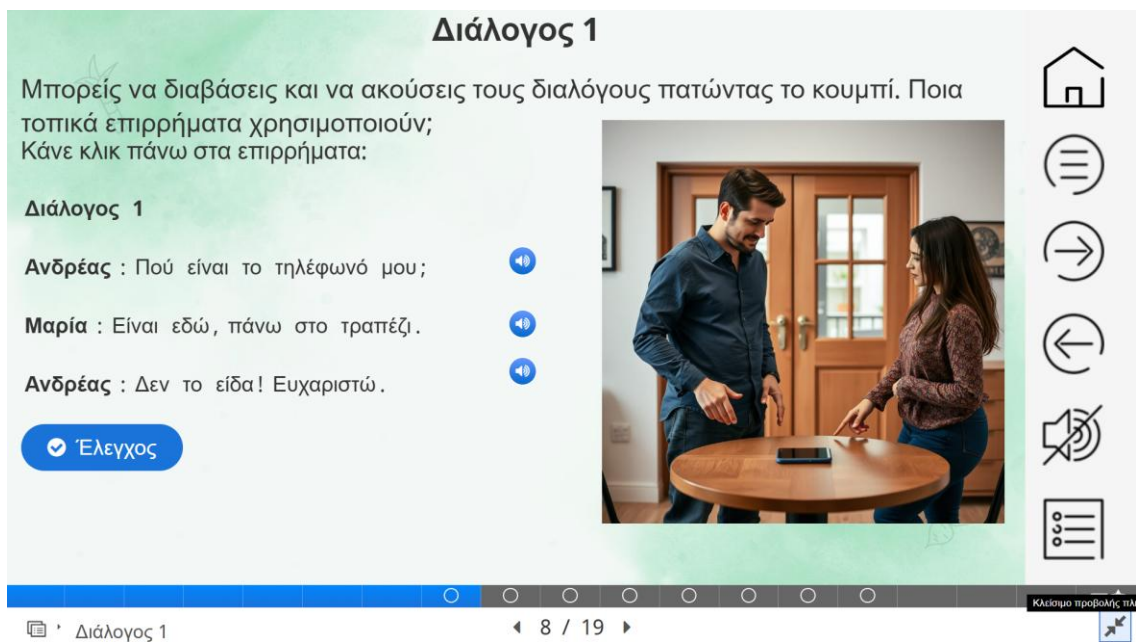

Εκπαιδευτικό βίντεο 7 / 19

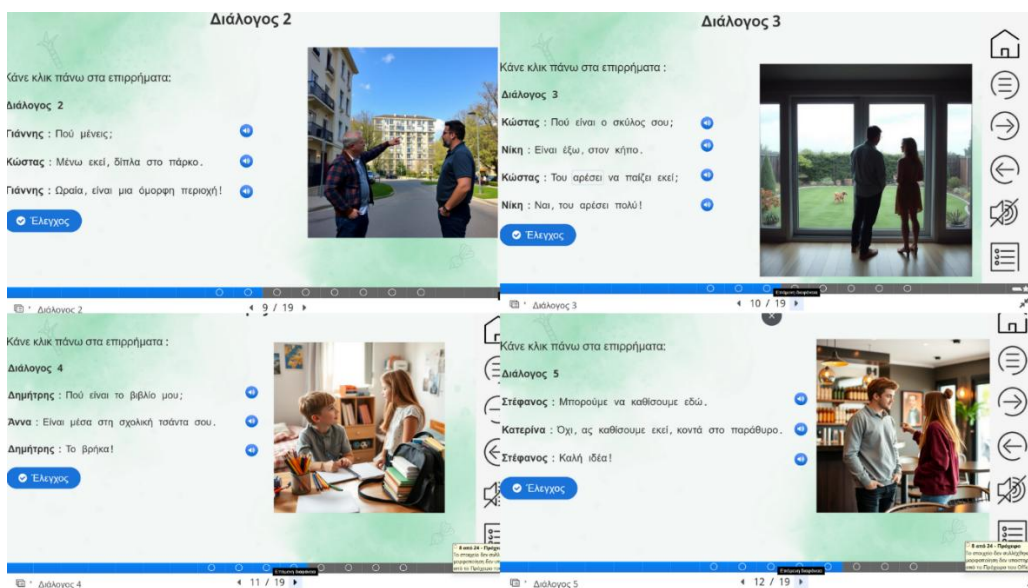
Εικόνα 59: Στιγμιότυπο από το σύντομο βίντεο της 1ης ενότητας για τα επιρρήματα τόπου

³ <https://lumen5.com/>

Στη συνέχεια του εκπαιδευτικού υλικού, στις διαφάνειες 8-12 της 1^{ης} ενότητας (βλ. Εικόνα 16 και 17) ακολουθούν σύντομοι διάλογοι, οι οποίοι αποτελούν ταυτόχρονα δραστηριότητες εντοπισμού των τοπικών επιρρημάτων. Αξιοποιώντας τις αρχές της **Φωνής**, της **Τροπικότητας**, της **Χωρικής** και της **Χρονικής Συνάφειας**, δίνεται η δυνατότητα στο χρήστη να ακούσει όσες φορές επιθυμεί την κάθε πρόταση πριν και μετά τη διεκπεραίωση της άσκησης, ενώ ταυτόχρονα η σχετική εικόνα πληροφορεί για το μήνυμα στην περίπτωση που ο χρήστης αγνοεί κάποιες έννοιες. Παράλληλα υπηρετείται και η αρχή της **ανακαλυπτικής μάθησης**, καθώς ο εκπαιδευόμενος αναζητά με τρόπο παιγνιώδη τη σωστή απάντηση και ανατροφοδοτείται άμεσα για τις σωστές αλλά και τις λανθασμένες απαντήσεις του.

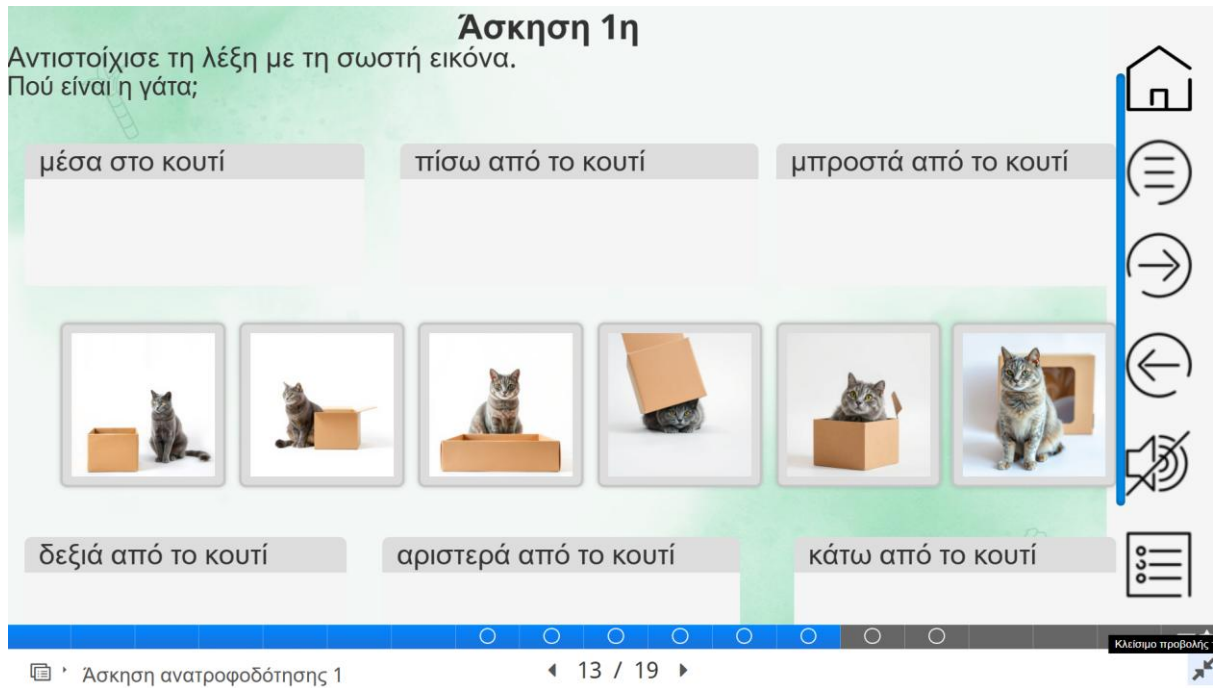

Εικόνα 60: Διάλογος / δραστηριότητα 8ης διαφάνειας

Εικόνα 61: Διάλογοι/ δραστηριότητες στις διαφάνειες 9-12

Στις διαφάνειες 13-15 ακολουθούν διαδραστικές δραστηριότητες ανατροφοδότησης. Συγκεκριμένα στη διαφάνεια 13 (βλ. Εικόνα 18) υπάρχει μια άσκηση που βοηθά τον εκπαιδευόμενο μέσα από παιχνίδι να θυμάται τα επιρρήματα τόπου.

Εικόνα 62: Δραστηριότητα ανατροφοδότησης 1ης ΔΕ

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στο σχεδιασμό των δραστηριοτήτων, καθώς όπως μαρτυρά η βιβλιογραφία εκτός από αποτελεσματικό μέσο μάθησης, είναι δυνατόν να λειτουργήσουν ως κίνητρο αλλά και ως αντικίνητρο για το δέκτη.

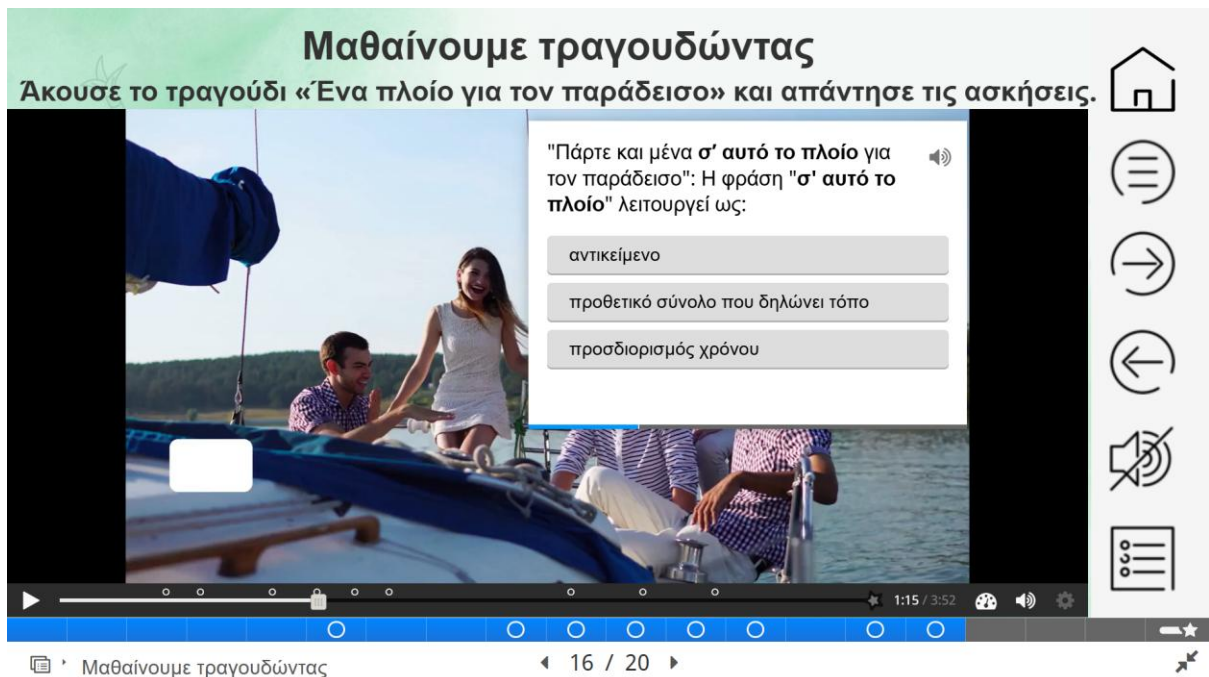
Μάλιστα οι Dillon & Greene τονίζουν ότι η αυτοαποτελεσματικότητα αναφέρεται στην αυτοπεποίθηση των εκπαιδευομένων για την ικανότητά τους να εκτελούν την ορισμένη από τον εκπαιδευτή δραστηριότητα. Σύμφωνα με τη θεωρία της αυτοαποτελεσματικότητας, όταν αμφισβητεί κανείς την ικανότητά του να ανταποκριθεί αποτελεσματικά σε μια δοθείσα κατάσταση, συχνά είτε προσπαθεί να αποφύγει την κατάσταση, είτε να την απαξιώσει για τον ίδιο, ενώ δραστηριότητες που θεωρούνται ότι εμπíπτουν στο εύρος των δυνατοτήτων του είναι πιο πιθανόν να προσεγγιστούν με θάρρος και συνειδητή προσπάθεια σε σχέση με τις δραστηριότητες που θεωρούνται εκτός του εύρους των δυνατοτήτων του. (Dillon & Greene, 2003)

Στη διαφάνεια 14 υπάρχει ένα διαδραστικό βίντεο με τίτλο «Μαθαίνουμε τραγουδώντας». Το βίντεο, φτιαγμένο για το σκοπό αυτό από την ερευνήτρια, αποτελεί απόσπασμα ενός τραγουδιού των Νίκου Μωραΐτη και Μιχάλη Χατζηγιάννη, περιέχει σύντομες δραστηριότητες, στις οποίες ο εκπαιδευόμενος καλείται να ακούσει το τραγούδι και να συμπληρώσει στους στίχους του τα τοπικά επιρρήματα που ακούγονται στο τραγούδι. Πρόκειται για δραστηριότητες κυρίως πολλαπλής επιλογής και σωστού/ λάθους (βλ. Εικόνα 19). Αντίστοιχο βίντεο υπάρχει και στην 3^η Δ.Ε. (βλ. Εικόνα 20), όπου αξιοποιείται το τραγούδι

«Ένα πλοίο για τον παράδεισο» των Φίλιππου Πλιάτσικα και του συγκροτήματος Δραμαμίνη κι εξυπηρετεί στον εντοπισμό προθετικών συνόλων που δηλώνουν τόπο. Η άσκηση αυτή υπηρετεί και την αρχή της ανακαλυπτικής μάθησης, αφού ο εκπαιδευόμενος «ανακαλύπτει» στο τραγούδι τα στοιχεία.

Εικόνα 63: Στιγμιότυπο από το διαδραστικό βίντεο "Μαθαίνουμε τραγουδώντας" (14^η διαφάνεια της 1^{ης} Δ.Ε.)

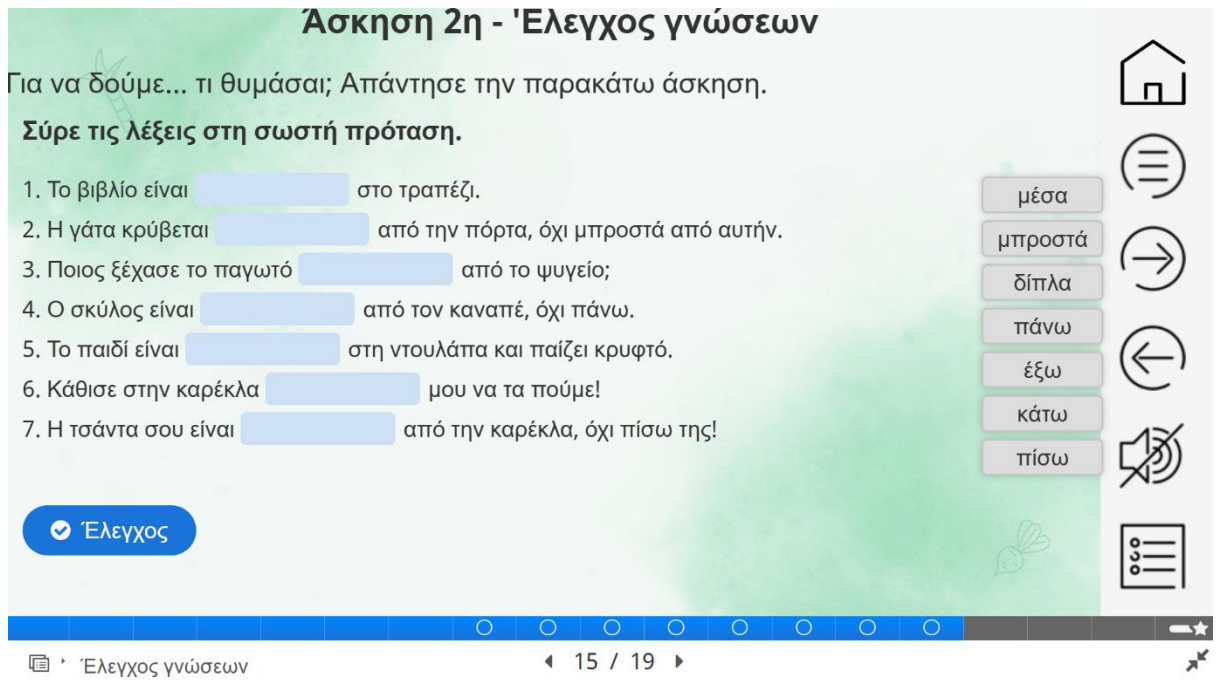

Εικόνα 64: 2ο Στιγμιότυπο από το διαδραστικό βίντεο "Μαθαίνουμε τραγουδώντας" (16^η διαφάνεια της 3^{ης} Δ.Ε.)

Αντίστοιχα διαδραστικά βίντεο συναντά ο εκπαιδευόμενος σε κάθε ενότητα του εκπαιδευτικού υλικού, εμπλουτισμένα με εικόνες δημιουργημένες με προγράμματα

τεχνητής νοημοσύνης, κατάλληλες για το συγκεκριμένο Ε.Υ. και ικανές να υπηρετήσουν τις αρχές της **Πολυμεσικότητας, της Συνοχής, της Χρονικής και της Χωρικής Συνάφειας και της Τροπικότητας.**

Στη διαφάνεια 15 υπάρχει μια τελευταία δραστηριότητα ελέγχου γνώσεων αναφορικά με τις πληροφορίες της 1^{ης} ενότητας του Ε.Υ. Πρόκειται για μια δραστηριότητα αντιστοίχισης των λέξεων/ επιρρημάτων στις προτάσεις (βλ. Εικόνα 21).

Άσκηση 2η - Έλεγχος γνώσεων

Για να δούμε... τι θυμάσαι; Απάντησε την παρακάτω άσκηση.

Σύρε τις λέξεις στη σωστή πρόταση.

1. Το βιβλίο είναι [] στο τραπέζι.
2. Η γάτα κρύβεται [] από την πόρτα, όχι μπροστά από αυτήν.
3. Ποιος ξέχασε το παγωτό [] από το ψυγείο;
4. Ο σκύλος είναι [] από τον καναπέ, όχι πάνω.
5. Το παιδί είναι [] στη ντουλάπα και παίζει κρυφτό.
6. Κάθισε στην καρέκλα [] μου να τα πούμε!
7. Η τσάντα σου είναι [] από την καρέκλα, όχι πίσω της!

Έλεγχος

15 / 19

Εικόνα 65: Δραστηριότητα ελέγχου γνώσεων

Σε επόμενη ενότητα αξιοποιούνται περισσότερο οι ασκήσεις προσφέροντας τη δυνατότητα της ενεργού εμπλοκής του εκπαιδευόμενου. Μέσα από παραδείγματα και ασκήσεις πολλαπλής επιλογής ο εκπαιδευόμενος εντρυφεί κι εφαρμόζει σε καθημερινά παραδείγματα τη νέα γνώση κατακτώντας την. Στο παράδειγμα της εικόνας 22 (Εικόνα 22) ο εκπαιδευόμενος μέσα από παραδείγματα κατακτά τη δεξιότητα να διακρίνει ένα ουσιαστικό που λειτουργεί ως προσδιορισμός τόπου από ένα ουσιαστικό που λειτουργεί ως αντικείμενο ρήματος. Μέσα από τις ασκήσεις αυτές ικανοποιούνται η αρχή της **ανακαλυπτικής μάθησης** και η αρχή της εφαρμογής των γνώσεων. Πρόκειται για την αρχή της εξ ΑΕ «**Τι είμαι ικανός να κάνω με αυτά που έμαθα;**» όπως χαρακτηριστικά παρουσιάζουν οι Λιοναράκης και Σπανακά. (Λιοναράκης & Σπανακά, 2017)

Αντικείμενο ή προσδιορισμός τόπου;

Μην ξεχνάς: Τα ουσιαστικά που λειτουργούν ως αντικείμενο συνοδεύουν το ρήμα και απαντούν στην ερώτηση «**ΤΙ...** (ρήμα);». Ενώ τα ουσιαστικά που δείχνουν τόπο απαντούν στην ερώτηση «**ΠΟΥ**;».

Ας το δούμε στα παραδείγματα της άσκησης:

Επίλεξε τη σωστή απάντηση:
Οι γονείς θα φροντίσουν **το σπίτι**.

προσδιορισμός τόπου

αντικείμενο του ρήματος

Αντικείμενο ή προσδιορισμός τόπου; 6 / 20 Exit fullscreen

Εικόνα 66: Άσκηση ενεργοποίησης του εκπαιδευόμενου που εξυπηρετεί τη διάκριση των ουσιαστικών που λειτουργούν ως προσδιορισμοί τόπου από τα ουσιαστικά που λειτουργούν ως αντικείμενα ρήματος (διαφάνεια 6 της 2^{ης} Δ.Ε.).

Στην 2^η Δ.Ε. ο εκπαιδευόμενος καλείται να συνθέσει μια προφορική περιγραφή εικόνας – στιγμιότυπου από το διαδραστικό βίντεο που προηγήθηκε. Με τον τρόπο αυτό εξυπηρετείται η **Αρχή της Συνοχής** αλλά ταυτόχρονα υλοποιούνται και τα **προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα** της ενότητας (βλ. Εικόνα 23). Παράλληλα υπηρετείται και η αρχή του «**Τι είμαι ικανός να κάνω με αυτά που έμαθα;**» δίνοντας επιπλέον κίνητρα στον εκπαιδευόμενο.

Περιγραφή εικόνας - Άσκηση 1

Περίγραψε την εικόνα. Θα σε βοηθήσουν οι ερωτήσεις.

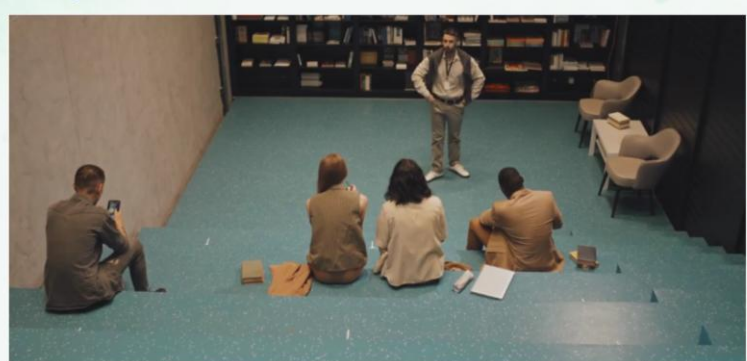
Πόσοι άνθρωποι βρίσκονται στην εικόνα;

Πού βρίσκονται;

Πού κάθονται;

Τι κρατούν;

Τι φαίνεται να κάνουν;

Μπορείς να ηχογραφήσεις την απάντησή σου [εδώ](#).

Περιγραφή εικόνας - Άσκηση 1 10 / 20 Exit fullscreen

Εικόνα 67: Άσκηση περιγραφής εικόνας που ενθαρρύνει την προφορική περιγραφή μιας εικόνας (διαφάνεια 10 της 2^{ης} Δ.Ε.)

Επειδή η περιγραφή εικόνας αποτελεί κατεξοχήν διδακτικό στόχο δεξιοτήτας του Ε.Υ. δημιουργήθηκαν περισσότερες ασκήσεις, που εστιάζουν και στη γραπτή περιγραφή, όπως είναι αυτή της εικόνας 24 (Εικόνα 24), στην οποία οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να δημοσιεύσουν την απάντησή τους – περιγραφή στο forum του μαθήματος, όπου μπορούν και να αλληλοεπιδράσουν μεταξύ τους, απαντώντας ή σχολιάζοντας (Εικόνα 25). Με τον τρόπο αυτό υπηρετείται και η αρχή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την συνεργατική μάθηση και γίνεται μια προσπάθεια ικανοποίησης της ανάγκης του «ανήκειν» των εκπαιδευομένων.

Περιγραφή εικόνας - Άσκηση 2

Μπορείς να περιγράψεις την εικόνα; Γράψε ένα σύντομο κείμενο και ανάρτησε την απάντησή σου [εδώ](#). Μην ξεχάσεις να κάνεις "Join Group" για να μπορέσεις να συμμετέχεις.

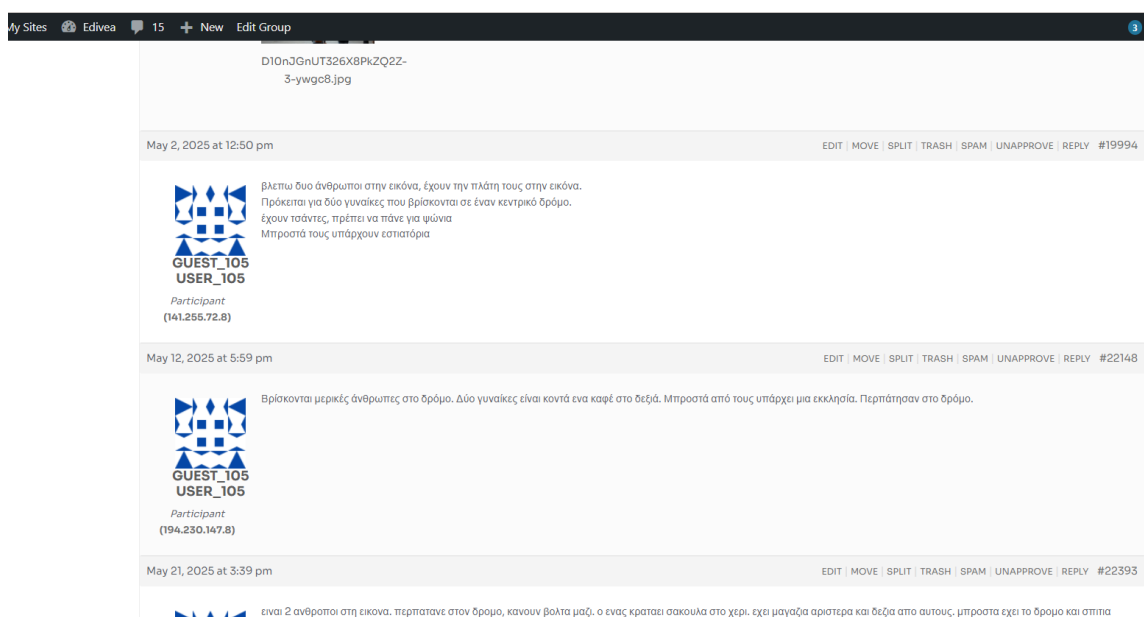
Οι ερωτήσεις θα σε βοηθήσουν:

- Πόσοι άνθρωποι είναι στην εικόνα;
- Πού βρίσκονται;
- Τι κάνουν; Πού πηγαίνουν;
- Τι κρατούν;
- Τι φαίνεται στο δρόμο τους;
- Τι υπάρχει μπροστά τους;
- Τι υπάρχει δεξιά και τι αριστερά τους;

Περιγραφή εικόνας - Άσκηση 2 16 / 20

Εικόνα 68: Άσκηση γραπτής περιγραφής εικόνας στο forum (διαφάνεια 16 της 2ης Δ.Ε.)

My Sites Edivia 15 + New Edit Group

D10nJGnUT326X8PkZQ2Z-3-ywgc8.jpg

May 2, 2025 at 12:50 pm EDIT | MOVE | SPLIT | TRASH | SPAM | UNAPPROVE | REPLY #19994

 βλεπω δυο άνθρωποι στην εικόνα, έχουν την πλάτη τους στην εικόνα. Πρόκειται για δύο γυναίκες που βρίσκονται σε έναν κεντρικό δρόμο. έχουν τσάντες, πρέπει να πάνε για ψώνια. Μπροστά τους υπάρχουν εστιατόρια

GUEST_105
USER_105
Participant
(141.255.72.8)

May 12, 2025 at 5:59 pm EDIT | MOVE | SPLIT | TRASH | SPAM | UNAPPROVE | REPLY #22148

 Βρίσκονται μερικές άνθρωπος στο δρόμο. Δύο γυναίκες είναι κοντά ένα καφέ στο δεξιά. Μπροστά από τους υπάρχει μια εκκλησία. Περιπάτησαν στο δρόμο.

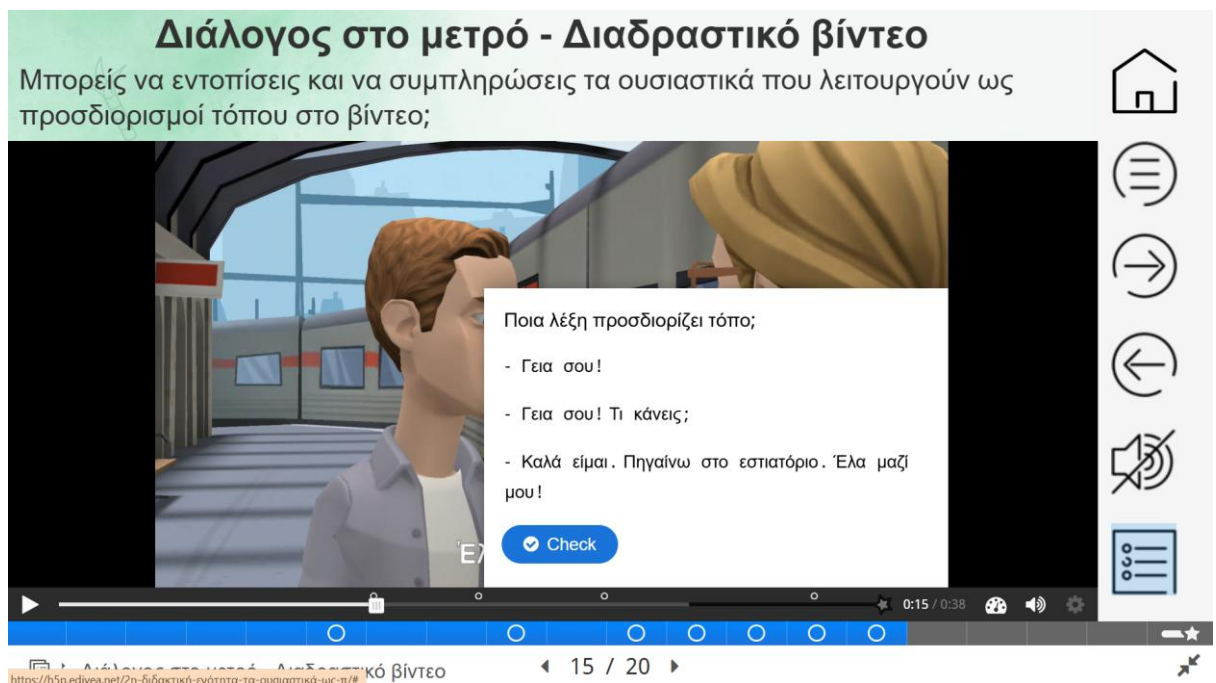
GUEST_105
USER_105
Participant
(194.230.147.8)

May 21, 2025 at 3:39 pm EDIT | MOVE | SPLIT | TRASH | SPAM | UNAPPROVE | REPLY #22393

 είναι 2 άνθρωποι στη εικόνα. περπατάνε στον δρομο, κανουν βολτα μαζί, ο ένας κραταιε σασκουλα στο χειρι. χειε μαγαζια αριστερα και δεξια απο αυτους, μπροστα χειε το δρομο και σπιτια

Εικόνα 69: Ενδεικτικές απαντήσεις των εκπαιδευόμενων στο forum του μαθήματος

Η αρχή της **Πολυμεσικότητας** υπηρετείται σχεδόν σε κάθε διαφάνεια του υλικού και η δύναμη της εικόνας αξιοποιείται τόσο για να παρουσιαστεί νέα γνώση όσο και σε μορφή άσκησης. Στην 2^η Δ.Ε. στην 15η διαφάνεια (βλ. Εικόνα 26) έχει δημιουργηθεί βίντεο με την εφαρμογή plotagon⁴ που αποσκοπεί με παιγνιώδη τρόπο να βοηθήσει τον εκπαιδευόμενο να εντοπίζει τα ουσιαστικά που δηλώνουν τόπο στον προφορικό και το γραπτό λόγο. Αρωγός υπήρξε και η τεχνητή νοημοσύνη με προγράμματα δημιουργίας φωνής (narakeet⁵) από κείμενο αλλά και το φιλικό περιβάλλον της ερευνήτριας που ευγενικά δάνεισε «φωνές» στους ήρωες των βίντεο όλου του Ε.Υ.

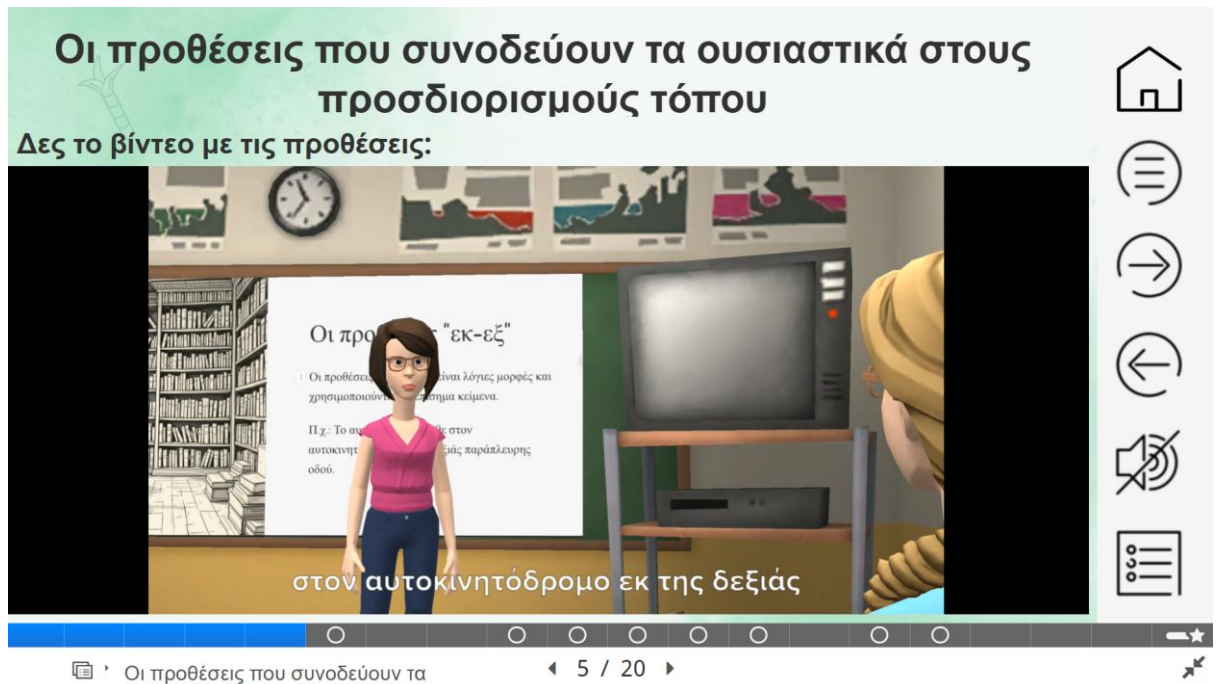
Εικόνα 70: Άσκηση σε διαδραστικό βίντεο που βοηθά τον εκπαιδευόμενο να εντοπίσει τα ουσιαστικά που λειτουργούν ως προσδιορισμοί τόπου σε προφορικό και γραπτό λόγο (διαφάνεια 15η στη 2η Δ.Ε.).

Αντίστοιχα, στην 5^η διαφάνεια της 3^{ης} Δ.Ε. (βλ. Εικόνα 27) επιλέχθηκε να παρουσιαστεί η θεωρία και οι προθέσεις που δηλώνουν τόπο μέσα από ένα νέο βίντεο που δημιουργήθηκε μέσω plotagon. Με τον τρόπο αυτό εξυπηρετείται η αρχή της **Πολυμεσικότητας** αλλά ταυτόχρονα η νέα γνώση παρουσιάζεται ευχάριστα μέσα από διαλόγους και καθημερινά παραδείγματα φυσικού λόγου. Το ίδιο συμβαίνει σε άλλα σημεία του Ε.Υ. όπως φαίνεται και στις εικόνες (βλ. Εικόνα 28)

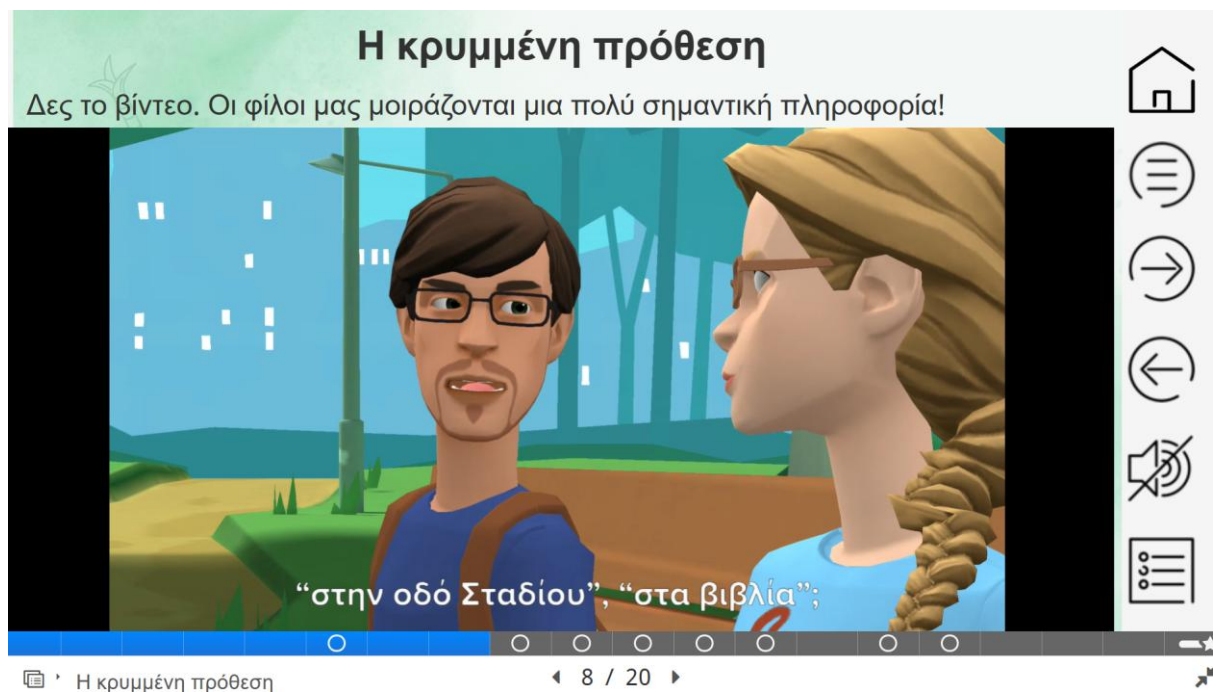
Γενικότερα, με γνώμονα και τις επισημάνσεις της βιβλιογραφίας για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, επιλέχθηκε η οπτικοποιημένη παρουσίαση της πληροφορίας, ενταγμένη σε καθημερινούς διαλόγους και βίντεο, καθιστώντας τη μαθησιακή διαδικασία πιο ευχάριστη για τον εκπαιδευόμενο, ικανή να τον κινητοποιήσει. Ταυτόχρονα απαντάται και το ερώτημα «**Γιατί αυτό και όχι το άλλο;**» που αποτελεί βασική αρχή της εξ ΑΕ κατά τους Λιοναράκη και Σπανακά.

⁴ <https://www.plotagon.com/>

⁵ <https://www.narakeet.com/>

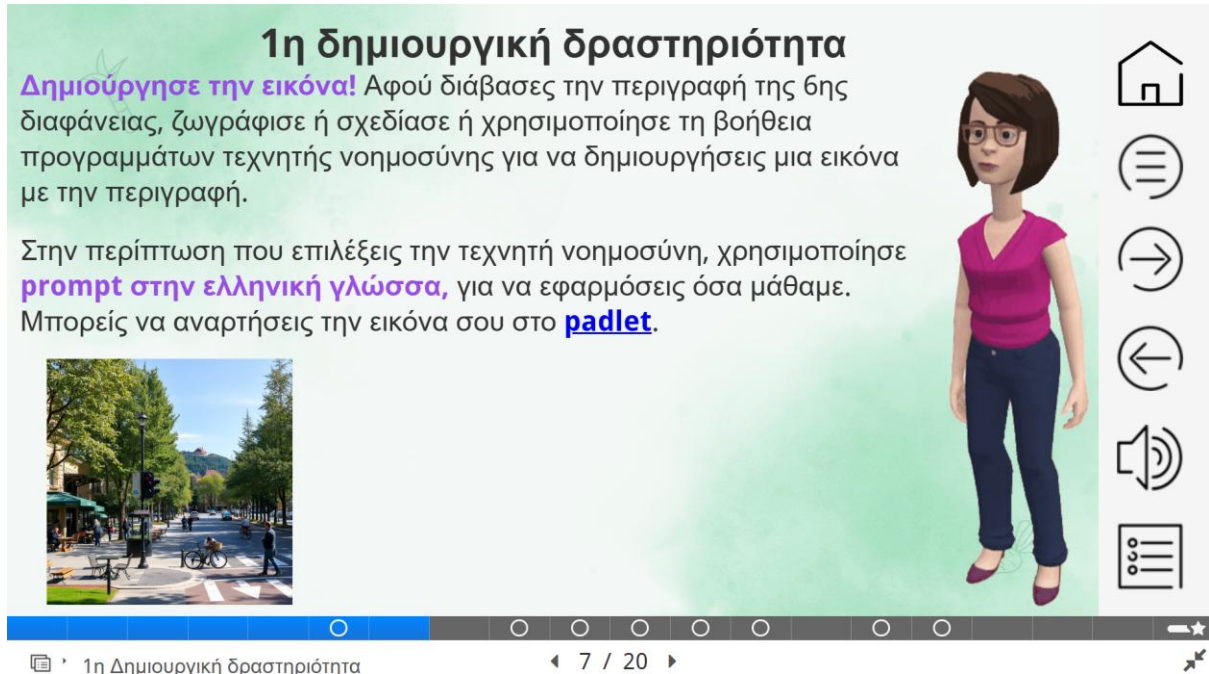
Εικόνα 71: Στιγμιότυπο από βίντεο που δημιουργήθηκε προκειμένου να παρουσιάσει τις πιο συνηθισμένες προθέσεις που δηλώνουν τόπο στην ελληνική γλώσσα (διαφάνεια 5^η στην 3^η Δ.Ε.).

Εικόνα 72: Στιγμιότυπο από το βίντεο "η κρυμμένη πρόθεση" (8^η διαφάνεια της 3^{ης} Δ. Ε.)

Στο Ε.Υ. υπάρχουν, επίσης, δημιουργικές δραστηριότητες όπως αυτή της 7^{ης} διαφάνειας της 3^{ης} Δ.Ε. (βλ. Εικόνα 29) που ενθαρρύνει τον εκπαιδευόμενο να αξιοποιήσει τις νέες δεξιότητές του σε μια σύγχρονη μορφή «επικοινωνιακής λειτουργίας» δίνοντας προτροπή σε εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης στην ελληνική γλώσσα. Υπηρετείται έτσι η αρχή της

εφαρμόσιμης γνώσης ή αλλιώς «**Τι είμαι ικανός να κάνω με αυτά που έμαθα;**». (Λιοναράκης & Σπανακά, 2017)

1η δημιουργική δραστηριότητα

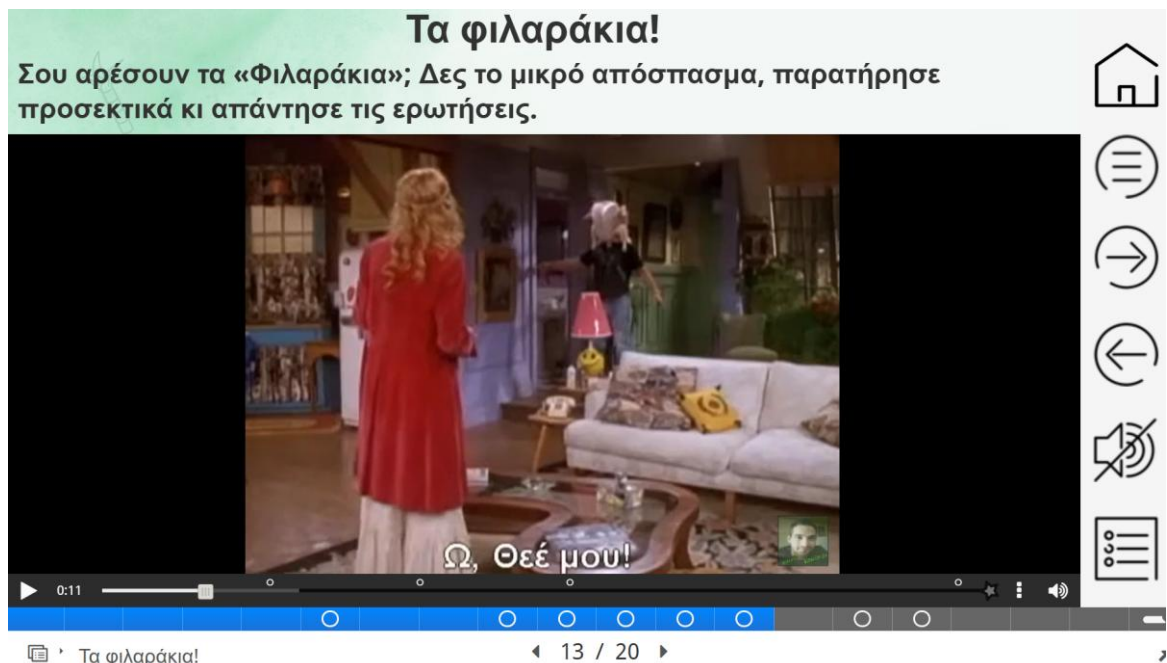
Δημιούργησε την εικόνα! Αφού διάβασες την περιγραφή της 6ης διαφάνειας, ζωγράφισε ή σχεδίασε ή χρησιμοποίησε τη βοήθεια προγραμμάτων τεχνητής νοημοσύνης για να δημιουργήσεις μια εικόνα με την περιγραφή.

Στην περίπτωση που επιλέξεις την τεχνητή νοημοσύνη, χρησιμοποίησε **prompt στην ελληνική γλώσσα**, για να εφαρμόσεις όσα μάθαμε. Μπορείς να αναρτήσεις την εικόνα σου στο [padlet](#).

1η Δημιουργική δραστηριότητα 7 / 20

Εικόνα 73: Δημιουργική δραστηριότητα (διαφάνεια 7^η της 3^{ης} Δ.Ε.)

Ιδιαίτερα φιλική και χιουμοριστική δραστηριότητα συναντά ο εκπαιδευόμενος σε ένα απόσπασμα από οικείο του βίντεο από τη δημοφιλή αμερικάνικη τηλεοπτική σειρά Friends, το οποίο έχει διαμορφωθεί ως διαδραστικό βίντεο (βλ. Εικόνα 30) κι αποσκοπεί στην κατανόηση του κειμένου μέσω των ελληνικών υπότιτλων.

Τα φιλαράκια!

Σου αρέσουν τα «Φιλαράκια»; Δες το μικρό απόσπασμα, παρατήρησε προσεκτικά κι απάντησε τις ερωτήσεις.

Ω, Θεέ μου!

Τα φιλαράκια! 13 / 20

Εικόνα 74: Στιγμιότυπο από το διαδραστικό βίντεο Friends

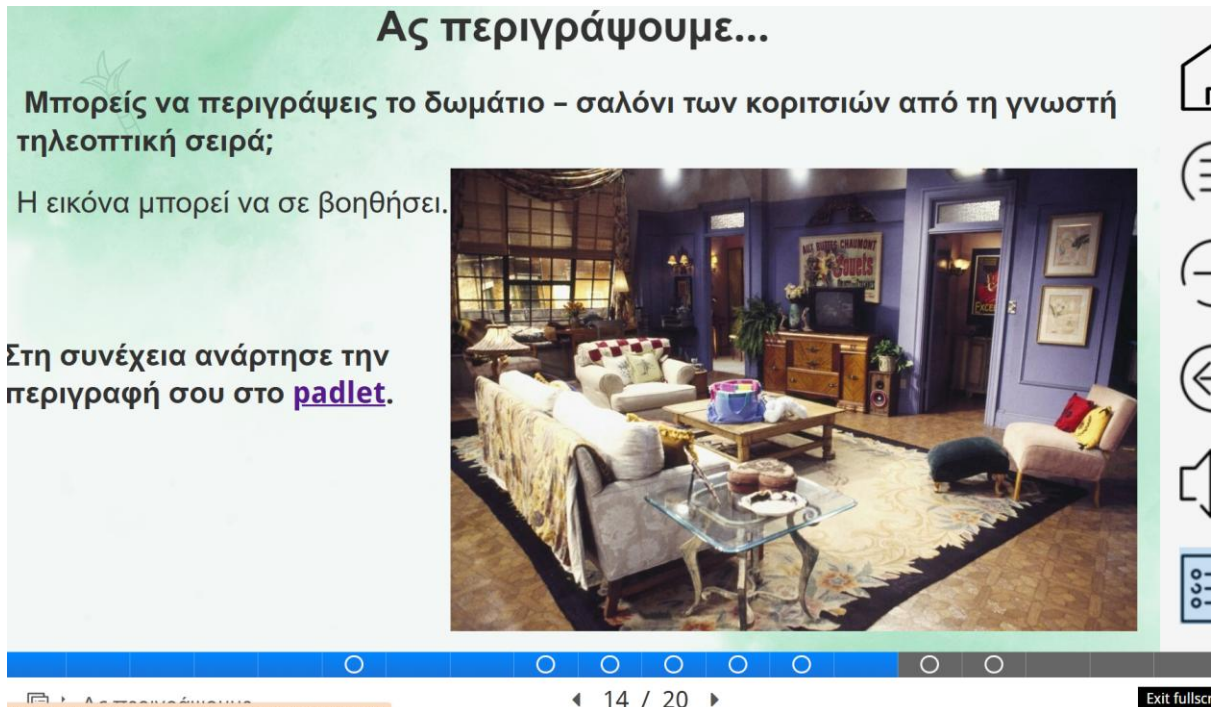
Στη συνέχεια ζητείται από τον εκπαιδευόμενο να περιγράψει το σκηνικό από τη σειρά (βλ. Εικόνα 31), εφαρμόζοντας τις γνώσεις και τις δεξιότητες που έχει κατακτήσει.

Ας περιγράψουμε...

Μπορείς να περιγράψεις το δωμάτιο - σαλόνι των κοριτσιών από τη γνωστή τηλεοπτική σειρά;

Η εικόνα μπορεί να σε βοηθήσει.

Στη συνέχεια ανάρτησε την περιγραφή σου στο **padlet**.

Εικόνα 75: Άσκηση σύνθετης περιγραφής (14^η διαφάνεια της 3^{ης} Δ.Ε.)

Οι εκπαιδευόμενοι καλούνται και εδώ να απαντήσουν με περιγραφή και μεταφέρονται με υπερσύνδεσμο στο padlet του μαθήματος σε σχετική ανάρτηση, όπως και σε άλλα σημεία του μαθήματος. Οι εικόνες 32, 33 και 34 αποτελούν στιγμιότυπα από το padlet που δημιουργήθηκε για το μάθημα.

Εδώ μπορείς να αναρτήσεις την περιγραφή της εικόνας σε ηχογράφηση.

Δες την εικόνα και περιγράψε την ηχογραφώντας σε σχόλιο.

Supportive Flamingo πριν 2 μήνες
πέντε άνθρωποι, βρίσκονται στην βιβλιοθήκη, κάθονται στις σκάλες, κράτουν κινητό, κάνουν μάθημα

Honest Eel πριν ένα μήνα
Κάθονται τέσσερα άτομα μέσα στην βιβλιοθήκη και ακούνε τον ένα άνθρωπο που στέκεται μπροστά. Ο ένας δεν προσέχει καθώς είναι στο τηλέφωνο του.

Kornelia

Εδώ μπορείς να αναρτήσεις την περιγραφή της εικόνας

Δες την εικόνα και ανάρτησε γραπτώς σε σχόλιο την περιγραφή σου.

Athina Trigoni πριν 3 μήνες
Δες την εικόνα και ηχογράφησε την περιγραφή της.

Προσθέστε σχόλιο

3η ενότητα: 1η δημιουργική δραστηριότητα

Εδώ μπορείς να αναρτήσεις την εικόνα που ζωγράφισες/ σκίταρες ή δημιούργησες με τη βοήθεια της τεχνητής νοημοσύνης από την 3η διδακτική ενότητα.

Προσθέστε σχόλιο

Friends!

Εδώ μπορείς να αναρτήσεις την περιγραφή σου για το σκηνικό που γυρίστηκε η δημοφιλής σειρά. Μπορείς να χρησιμοποιήσεις επιφρήματα, ουσιαστικά αλλά η προθέσεις για να προσδιορίσεις τη θέση των αντικειμένων.

Eleni Chartzoulaki πριν 2 μήνες
Πανω στου καναπέδες έχει όμορφα μαξιλάρια. Οι τοίχοι είναι μωβ με πολλά καθρα επανω και στα ντουλάπια υπάρχουν καθε λογης πραγματα

Adrien πριν 2 μήνες

Εικόνα 76: Περιεχόμενα από το padlet του μαθήματος

Δες την εικόνα και περιγράψε την ηχογραφώντας σε σχόλιο.

0 3

Supportive Flamingo
πριν 2 μήνες
πέντε άνθρωποι, βρίσκονται στην βιβλιοθήκη, κάθονται στις σκάλες, κρατούν κινητό, κάνουν μάθημα

Honest Eel
πριν ένα μήνα
Κάθονται τέσσερα άτομα μέσα στην βιβλιοθήκη και ακούνε τον ένα άνθρωπο που στέκεται μπροστά

Προσθέστε σχόλιο

Εικόνα 77: Στιγμιότυπο από το radlet του μαθήματος για την 2η ΔΕ, 10η διαφάνεια

4/6

Ανίτσι
πριν 2 μήνες
το λευκό χαλί είναι στο πάτωμα
Το ξύλινο τραπέζι και ο λευκός καναπές είναι στο χαλί
Υπάρχει μια μπλε τσάντα στο τραπέζι

Xavier
πριν ένα μήνα
το σαλони έχει πολλά επιπλα και οι τοίχοι είναι μοβ. έχει έναν καναπέ και μια καρεκλα μεγάλη. πάνω στο μικρο τραπέζι έχει μια τσάντα και ένα πιατο. έχει ένα μεγάλο χαλι κάτω και πίσω από τον καναπέ είναι η

Προσθέστε σχόλιο

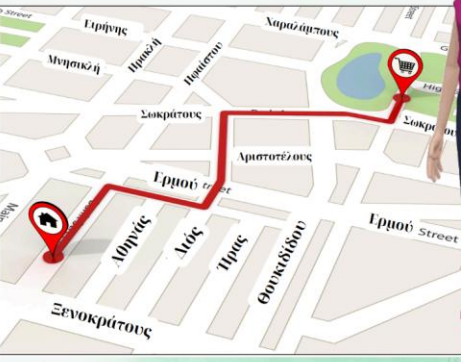
Εικόνα 78: Στιγμιότυπο από το radlet του μαθήματος για την 14η δραστηριότητα της 3ης ΔΕ

Σημειώνεται ότι υπάρχουν περισσότερες δημιουργικές δραστηριότητες, που αναδεικνύουν τη χρησιμότητα της διδαχθείσας ύλης κι απαντούν στον εκπαιδευόμενο το «Γιατί αυτό και όχι το άλλο;» αλλά και «Τι είμαι ικανός να κάνω με αυτά που έμαθα;», ερωτήσεις που απαντούν σε βασικές αρχές της εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο τέτοιων δραστηριοτήτων οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να περιγράψουν μια διαδρομή βασιζόμενοι στους τοπικούς προσδιορισμούς που έχουν μάθει (βλ. Εικόνα 35), να γράψουν

ένα κείμενο για κάποια αξιοθέατα της πόλης τους (βλ. Εικόνα 36) ενεργοποιώντας τους περισσότερο, αλλά και να περιγράψουν το χώρο εργασίας τους (βλ. Εικόνα 37).

Πρακτική δραστηριότητα

Προσπάθησε να καθοδηγήσεις έναν φίλο σου για να μεταβεί από το σημείο Α (σπίτι 🏠) στο σημείο Β (σούπερ- μάρκετ 🛒). Γράψε την απάντησή σου στο πλαίσιο.

Πρακτική δραστηριότητα 6 / 18 Exit fullscreen

Εικόνα 79: Πρακτική δραστηριότητα (6^η διαφάνεια της 4^{ης} Δ.Ε.)

Ας γίνουμε ξεναγοί στην πόλη μας ...

Δημιούργησε κι εσύ ένα σύντομο κείμενο για τα πιο σημαντικά αξιοθέατα της περιοχής σου. Μπορείς επίσης να προτείνεις μια διαδρομή για να τα επισκεφτούμε.

Στη συνέχεια ανάρτησε το κείμενό σου στο [padlet](#). Αν θέλεις μπορείς να αναρτήσεις και φωτογραφίες σχετικές.

Ας γίνουμε ξεναγοί στην πόλη μας ... 9 / 18 Exit fullscreen

Εικόνα 80: Δημιουργική δραστηριότητα (9^η διαφάνεια της 4^{ης} Δ.Ε.)

Ο χώρος εργασίας σου

Περιγράψε το δικό σου χώρο εργασίας, αφού γράψεις με τι ασχολείσαι επαγγελματικά. Στη συνέχεια ανάρτησε την απάντησή σου στο [padlet](#).

Μπορείς αν θέλεις να συνοδεύσεις την ανάρτησή σου με εικόνα που έχεις σχεδιάσει ή ζωγραφίσει ή έχεις δημιουργήσει με προγράμματα τεχνητής νοημοσύνης. Αν επιλέξεις την τεχνητή νοημοσύνη προσπάθησε να δώσεις prompt στην ελληνική γλώσσα.

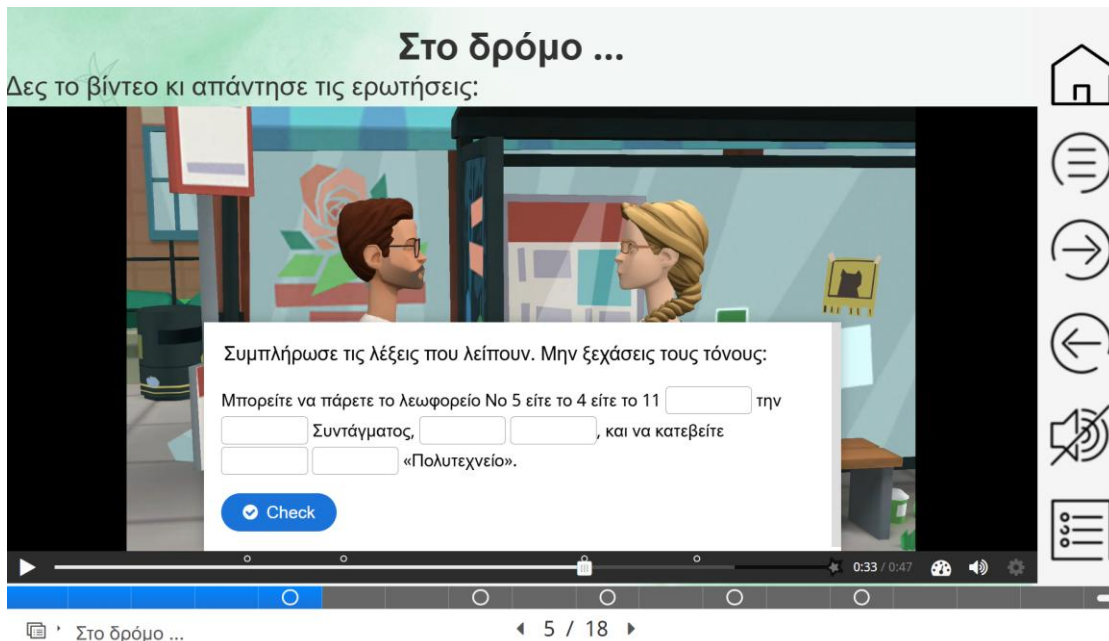

Ο χώρος εργασίας σου

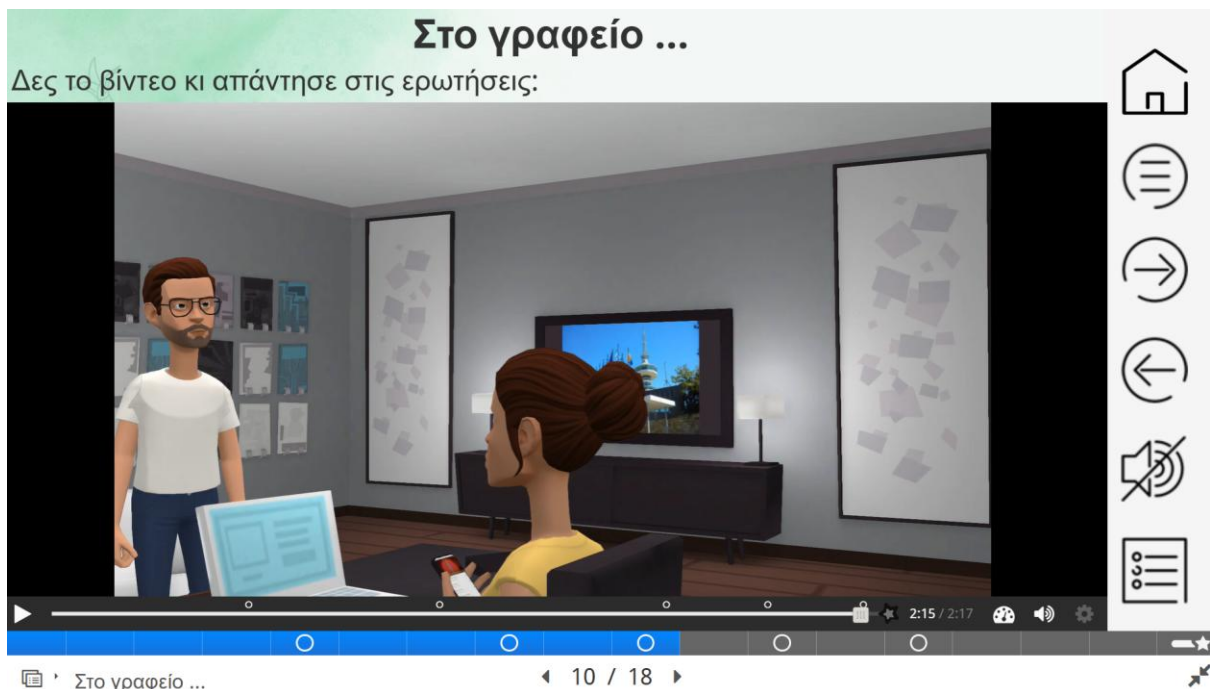
◀ 11 / 18 ▶

Εικόνα 81: Πρακτική δραστηριότητα εξάσκησης (11^η διαφάνεια της 4^{ης} Δ.Ε.)

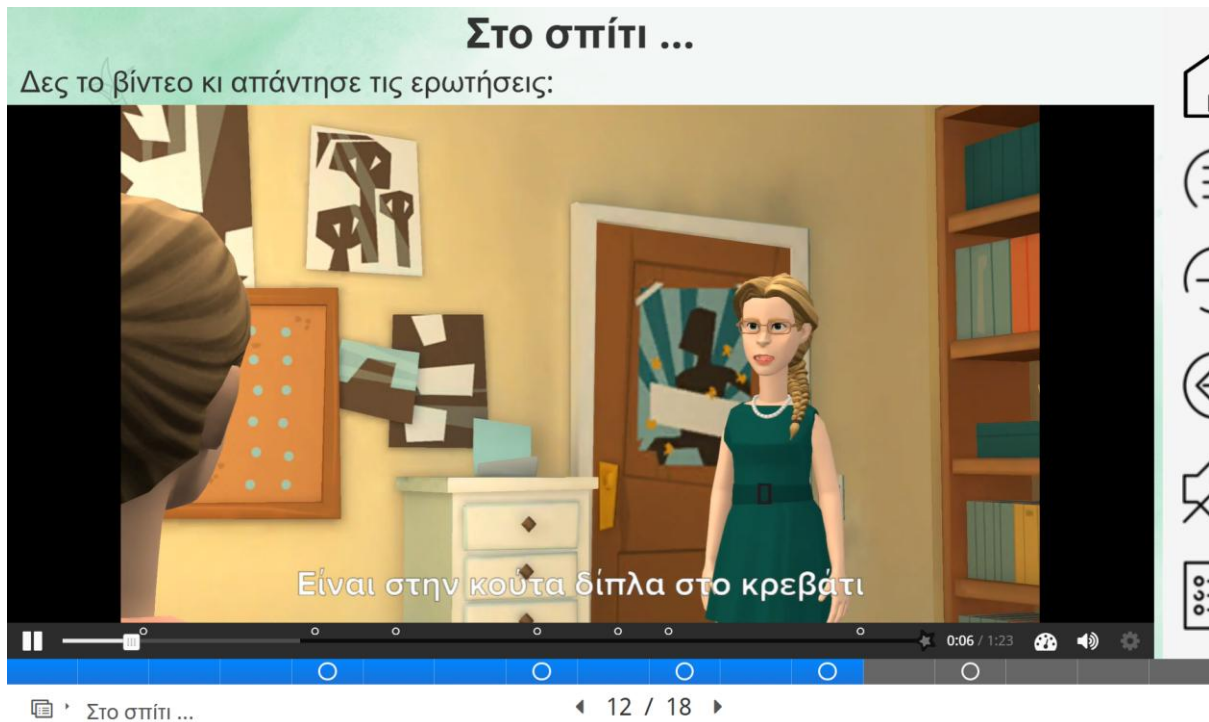
Για να δοθεί κίνητρο στους εκπαιδευόμενους αλλά και για να συνδεθεί η νέα γνώση με την καθημερινή ζωή δημιουργήθηκαν για την 4^η Δ.Ε. τέσσερα επιπλέον βίντεο στην εφαρμογή plotagon, τα οποία αξιοποιήθηκαν ως διαδραστικά βίντεο που εφαρμόζουν τις γνώσεις των τριών προηγούμενων ενοτήτων (1^η – 3^η). Τα βίντεο αφορούν στη χρήση των τοπικών προσδιορισμών στο δρόμο (βλ. Εικόνα 38), στο γραφείο (βλ. Εικόνα 39), στο σπίτι (βλ. Εικόνα 40) και στις διακοπές (βλ. Εικόνα 41). Αναδεικνύεται και εδώ η σημασία της διδαχθείσας ύλης και υπηρετούνται οι αρχές της εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης (το «**Γιατί αυτό και όχι το άλλο;**» αλλά και το «**Τι είμαι ικανός να κάνω με αυτά που έμαθα;**».)

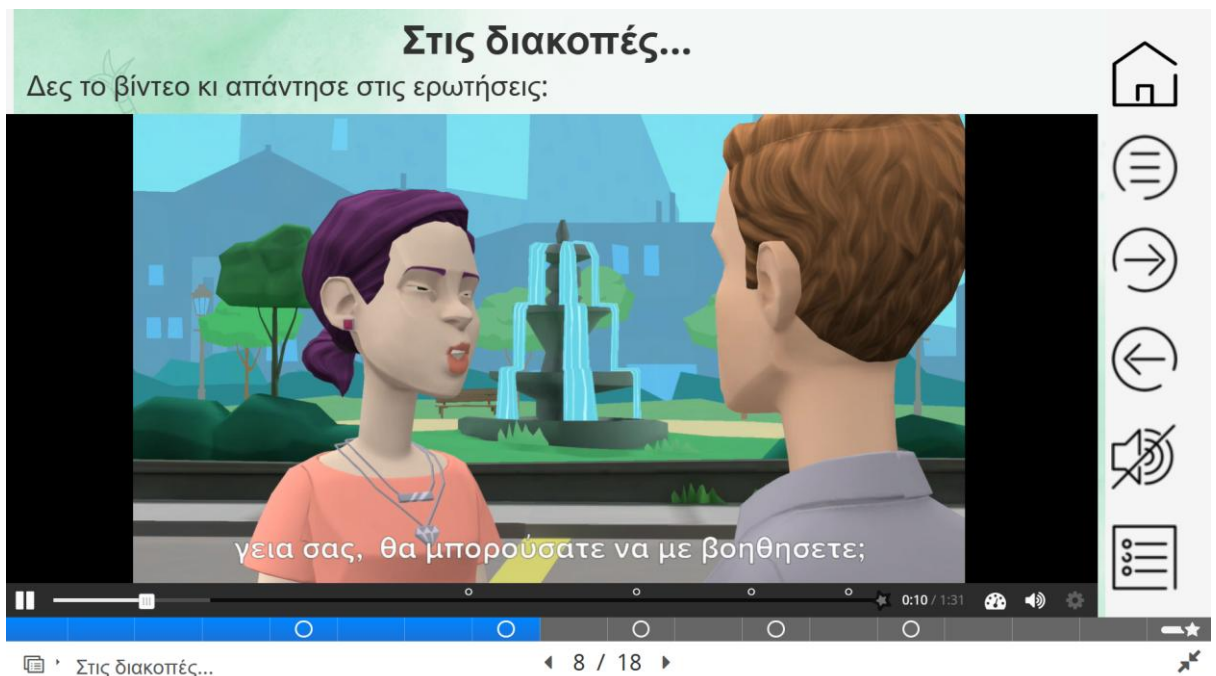
Εικόνα 82: Στιγμιότυπο από διαδραστικό βίντεο "στο δρόμο" (5^η διαφάνεια της 4^{ης} Δ.Ε.)

Εικόνα 83: Στιγμιότυπο από διαδραστικό βίντεο "στο γραφείο" (10^η διαφάνεια της 4^{ης} Δ.Ε.)

Εικόνα 84: Στιγμιότυπο από διαδραστικό βίντεο "στο σπίτι" (12^η διαφάνεια της 4^{ης} Δ.Ε.)

Εικόνα 85: Στιγμιότυπο από διαδραστικό βίντεο "στις διακοπές" (8^η διαφάνεια της 4^{ης} Δ.Ε.)

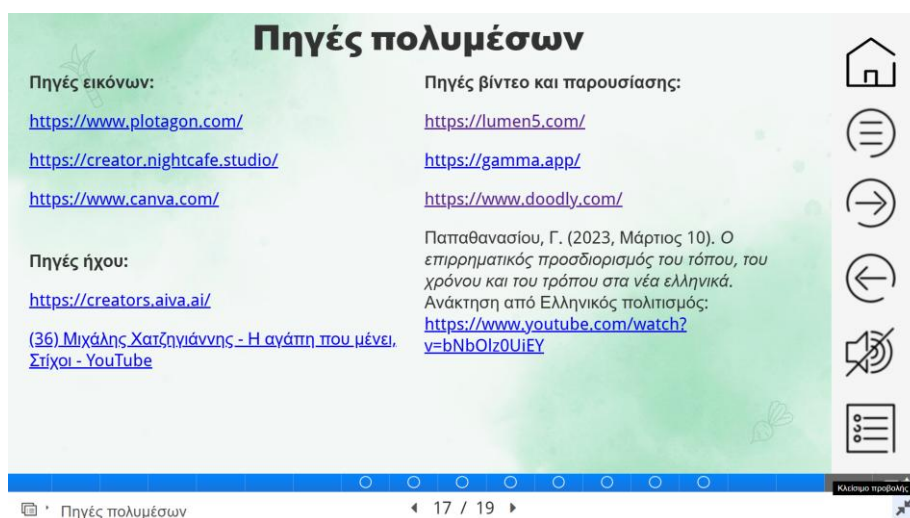
Στην 16^η διαφάνεια της πρώτης διδακτικής ενότητας (Δ.Ε.) αλλά και στο τέλος κάθε Δ.Ε. του εκπαιδευτικού υλικού παρουσιάζεται η σύνοψη της ενότητας σε ένα παιγνιώδες

βίντεο φτιαγμένο με την εφαρμογή doodly⁶ (βλ. Εικόνα 42), που βοηθά τον εκπαιδευόμενο να συνοψίσει όλα όσα έμαθε στην εκάστοτε ενότητα.

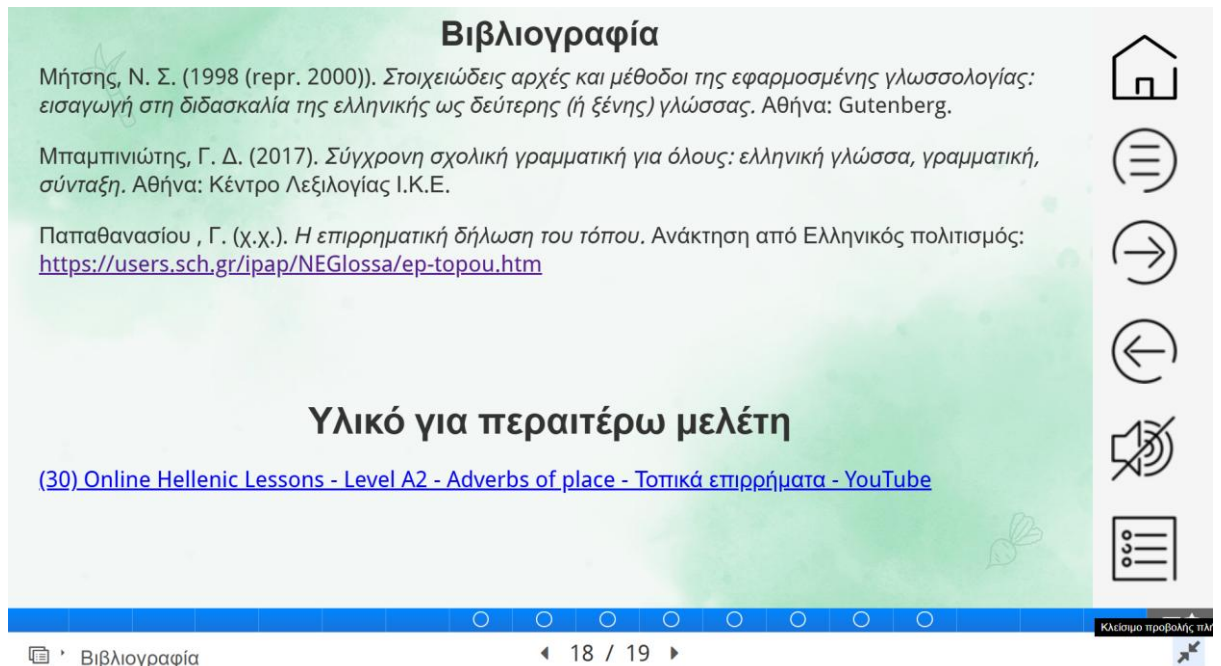
Εικόνα 86: Στιμμιότυπο από το βίντεο της σύνοψης της 1ης ενότητας

Στο τέλος κάθε διδακτικής ενότητας ο εκπαιδευόμενος μπορεί να βρει τις πηγές πολυμέσων και τη βιβλιογραφία που ακολούθησε η ερευνήτρια στο σχεδιασμό του εκπαιδευτικού υλικού (βλ. Εικόνα 43 και 44), καθώς επίσης και τις εφαρμογές που χρησιμοποιήθηκαν για να δημιουργηθούν οι εικόνες, τα βίντεο και τα ηχητικά στοιχεία και τέλος μια πρόταση υλικού για περαιτέρω μελέτη.

Εικόνα 87: Πηγές πολυμέσων 1ης Δ.Ε.

⁶ <https://www.doodly.com/>

Βιβλιογραφία

Μήτσης, Ν. Σ. (1998 (repr. 2000)). *Στοιχειώδεις αρχές και μέθοδοι της εφαρμοσμένης γλωσσολογίας: εισαγωγή στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης (ή ξένης) γλώσσας*. Αθήνα: Gutenberg.

Μπαμπινιώτης, Γ. Δ. (2017). *Σύγχρονη σχολική γραμματική για όλους: ελληνική γλώσσα, γραμματική, σύνταξη*. Αθήνα: Κέντρο Λεξιλογίας Ι.Κ.Ε.

Παπαθανασίου, Γ. (χ.χ.). *Η επιρρηματική δήλωση του τόπου*. Ανάκτηση από Ελληνικός πολιτισμός: <https://users.sch.gr/ipap/NEGlossa/ep-topou.htm>

Υλικό για περαιτέρω μελέτη

[\(30\) Online Hellenic Lessons - Level A2 - Adverbs of place - Τοπικά επιρρήματα - YouTube](#)

Βιβλιογραφία 18 / 19

Εικόνα 88: Βιβλιογραφία και Υλικό για περαιτέρω μελέτη της 1ης Δ.Ε.

4.3. Σύνοψη

Αφού μελετήθηκε βιβλιογραφία αναφορικά με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, την εκπαίδευση ενηλίκων και τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας, ακολούθησε το δημιουργικό μέρος του σχεδιασμού και της δημιουργίας του εκπαιδευτικού υλικού, που θα αποτελέσει τον καμβά πάνω στον οποίο διεξάγεται η παρούσα έρευνα.

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάστηκαν αναλυτικά οι αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και της πολυμεσικής μάθησης του Mayer, οι οποίες αποτέλεσαν θεμέλιο και οδηγό για το σχεδιασμό και τη δημιουργία του εκπαιδευτικού υλικού.

Στη συνέχεια παρουσιάστηκε το εκπαιδευτικό υλικό στην τελική του μορφή, διαιρούμενο σε διδακτικές ενότητες, μέσα από ενδεικτικές διαφάνειες. Το εκπαιδευτικό υλικό αποτελείται από 4 διδακτικές ενότητες, κάθε μία από τις οποίες διαθέτει εισαγωγή με στοχοθεσία, λέξεις κλειδιά κι εκτιμώμενο χρόνο μελέτης, όπως επιβάλλουν οι αρχές της ΕξΑΕ, εισαγωγική δραστηριότητα και κύριο μέρος παρουσίασης μέσα από την τεχνολογία course presentation του h5p. Στο πλαίσιο της κυρίως παρουσίασης κάθε διδακτική ενότητα περιλαμβάνει πλήθος δραστηριοτήτων που εξυπηρετούν την ενδιαφέρουσα και διαδραστική μάθηση και υπηρετούν τις αρχές της πολυμεσικής μάθησης. Στο τέλος κάθε ενότητας ο χρήστης μπορεί να βρει τη βιβλιογραφία που αξιοποιήθηκε καθώς και προτάσεις για περαιτέρω μελέτη.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Στη συνέχεια το εκπαιδευτικό υλικό διατέθηκε προς αξιολόγηση σε ειδικούς της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, προκειμένου να εκτιμήσουν αν πράγματι πληροί τις προϋποθέσεις της εξΑΕ και της πολυμεσικής μάθησης. Η ερευνητική διαδικασία που ακολουθήθηκε παρουσιάζεται στο πέμπτο κεφάλαιο. Σε επόμενο στάδιο το ίδιο εκπαιδευτικό υλικό δόθηκε σε εθελοντές εκπαιδευόμενους προκειμένου να διερευνηθούν τα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν. Αποτελέσματα και συμπεράσματα από τις εκτιμήσεις των εκπαιδευομένων υπάρχουν σε επόμενο κεφάλαιο.

5^ο κεφάλαιο

Αποτίμηση του εκπαιδευτικού υλικού

5.1. Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζεται η αποτίμηση και αξιολόγηση του από τους ειδικούς της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και από τους εθελοντές εκπαιδευόμενους μη Έλληνες, οι οποίοι μαθαίνουν ελληνικά την περίοδο διεξαγωγής της έρευνας που συμμετείχαν στην παρέμβαση. Στο πλαίσιο της μεθοδολογίας της έρευνας παρουσιάζεται ο σκοπός της έρευνας, οι στόχοι, τα ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας, η περιγραφή και ο πληθυσμός της, η συνολική διαδικασία εκτέλεσης της καθώς επίσης και τα μέσα συλλογής και κωδικοποίησης των δεδομένων και οι ερευνητικοί άξονες και κατηγορίες ανάλυσης. Σε επόμενο κεφάλαιο θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα της έρευνας.

5.2. Μεθοδολογία – ερευνητική διαδικασία

Οι ειδικοί στην εξ ΑΕ μελέτησαν το υλικό κι απάντησαν στα ερωτηματολόγια. Οι απαντήσεις των συμμετεχουσών, αφού παραλήφθηκαν μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, κωδικοποιήθηκαν με τους κωδικούς: Α, Β και C, αποθηκεύτηκαν με τη μορφή ψηφιακού εμπλουτισμένου κειμένου (.rtf) και μεταφορτώθηκαν στο πρόγραμμα atlas.ti προκειμένου να αναλυθούν ποιοτικά.

Αφού μελετήθηκαν οι απαντήσεις των ειδικών στην εξ ΑΕ, αποφασίστηκε ως μονάδα ανάλυσης η περίοδος λόγου, καθώς στην μεγάλη πλειοψηφία τους κάθε περίοδος λόγου αντιστοιχούσε σε μια ολοκληρωμένη απάντηση σε κάθε ερώτηση. Στη συνέχεια δημιουργήθηκαν οι κωδικοί, βάσει των οποίων υλοποιείται η ανάλυση περιεχομένου. Κάθε ερώτηση του ερωτηματολογίου κωδικοποιείται με διαφορετικό κωδικό. Οι ίδιοι οι ερευνητικοί άξονες λειτούργησαν και ως κατηγορίες μελέτης.

Στη συνέχεια οι απαντήσεις των ειδικών προσπελάστηκαν στο πρόγραμμα ποιοτικής ανάλυσης atlas.ti, κατηγοριοποιήθηκαν σύμφωνα με τις μονάδες ανάλυσης και τέλος κωδικοποιήθηκαν. Τα αποτελέσματα που προέκυψαν παρουσιάζονται στο ομώνυμο κεφάλαιο.

Επίσης, τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τις απαντήσεις των ειδικών λειτούργησαν ως διαμορφωτική αξιολόγηση. Οι προτάσεις των ειδικών ελήφθησαν υπόψιν για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού υλικού πριν αυτό προωθηθεί στους ενήλικες εθελοντές εκπαιδευόμενους.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Για την υλοποίηση του δεύτερου μέρους της έρευνας και την αποτίμηση του εκπαιδευτικού υλικού από ενήλικες εκπαιδευόμενους σχεδιάστηκε προσεκτικά η διαδικασία που θα επιτρέπει τη μέγιστη δυνατή ανταπόκριση από εθελοντές εκπαιδευόμενους.

Συγκεκριμένα σχεδιάστηκε ένα ψηφιακό αρχείο κειμένου (.pdf) σε ελληνική και αγγλική γλώσσα με εικόνες που καθοδηγούν τους υποψήφιους χρήστες να αποκτήσουν πρόσβαση στο εκπαιδευτικό υλικό και να το μελετήσουν. Το έγγραφο αυτό στάλθηκε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε πλήθος παραληπτών, οι οποίοι διδάσκονται την ελληνική ως ξένη γλώσσα. (Το έγγραφο υπάρχει διαθέσιμο στο παράθεμα Β). Στο μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, που συνόδευε το έγγραφο οδηγιών, δόθηκαν στοιχεία επικοινωνίας με την ερευνήτρια προκειμένου να προγραμματιστεί δια ζώσης ή διαδικτυακή συνέντευξη, από την οποία θα προκύψουν τα ερευνητικά δεδομένα. Επίσης, αναρτήθηκε αγγελία σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης σε ομάδες εκπαιδευομένων στην ελληνική ως ξένη γλώσσα. Συγκεκριμένα εστάλησαν είκοσι έξι (26) μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε διαφορετικούς παραλήπτες, μερικοί από τους οποίους προώθησαν το μήνυμα με τη σειρά τους σε άλλους υποψήφιους συμμετέχοντες. Παράλληλα η ερευνήτρια απευθύνθηκε και σε δομές του δήμου Ηρακλείου που διδάσκουν την ελληνική ως ξένη γλώσσα αλλά και ιδιωτικούς εκπαιδευτικούς φορείς, χωρίς ωστόσο ουσιαστικό αποτέλεσμα.

Από αυτούς απάντησαν θετικά 7 άτομα, τα οποία αποτέλεσαν και τον πληθυσμό της έρευνας (βλ. υποενότητα 5.8). Αξίζει να σημειωθεί ότι υπήρχε η ελευθερία επικοινωνίας με την εκπαιδευτικό/ ερευνήτρια καθ' όλη τη διάρκεια μελέτης του υλικού για οποιαδήποτε απορία ή δυσκολία αναφορικά με το εκπαιδευτικό υλικό ή την εκπαιδευτική πλατφόρμα, στην οποία αυτό φιλοξενείται. Ωστόσο, μόνο ένας συμμετέχων αξιοποίησε τη δυνατότητα επικοινωνίας, μόνο μια φορά, προκειμένου να καταλάβει πώς λειτουργεί η δομή του μαθήματος στην πλατφόρμα.

Αφού μελέτησε ο καθένας ξεχωριστά το υλικό στο δικό του χώρο και χρόνο, προγραμματίστηκαν 2 δια ζώσης και 5 διαδικτυακές συνεντεύξεις μέσω τηλεδιάσκεψης. Κατά τη διάρκεια μιας συνέντευξης η ερευνήτρια πληκτρολόγούσε σε φόρμα τις απαντήσεις των συμμετεχόντων καθώς επίσης και τις διευκρινιστικές ερωτήσεις που χρειάστηκε να θέσει.

Στη συνέχεια τα δεδομένα αυτά περάστηκαν σε χωριστό για κάθε συμμετέχοντα/ συμμετέχουσα έγγραφο. Κωδικοποιήθηκαν με τους κωδικούς: interview A, interview B, interview C, interview D, interview E, interview F και interview G, αποθηκεύτηκαν με τη μορφή ψηφιακού εμπλουτισμένου κειμένου (.rtf) word και μεταφορτώθηκαν στο πρόγραμμα atlas.ti προκειμένου να αναλυθούν ποιοτικά.

5.3. Σκοπός της έρευνας

Ο σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να δημιουργηθεί εκπαιδευτικό υλικό σύμφωνα με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης κατάλληλο για ενήλικες για την εκμάθηση των προσδιορισμών του τόπου στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ ξένης γλώσσας σε αρχάριους εκπαιδευόμενους και στη συνέχεια να αποτιμηθεί από ειδικούς στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και από τους συμμετέχοντες ενήλικες εκπαιδευόμενους σε μια ολοκληρωμένη παρέμβαση με τη μέθοδο της εξ ΑΕ με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το αρχάριο και μέσο επίπεδο στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ ξένης γλώσσας.

5.4. Στόχοι της έρευνας

Στόχος αυτής της πρώτης φάσης της έρευνας είναι να αναπτυχθεί εκπαιδευτικό υλικό σύμφωνα με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και της πολυμεσικής μάθησης. Για το λόγο αυτό, το εκπαιδευτικό υλικό δόθηκε σε παιδαγωγούς και εκπαιδευτικούς, ειδικούς στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, οι οποίοι στη συνέχεια το αξιολόγησαν. Πρόκειται για έμπειρους εκπαιδευτικούς τελειόφοιτους του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ε.Δι.Β.Ε.Α. του Πανεπιστημίου Κρήτης «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)».

Επίσης, άλλος ένας στόχος είναι να αξιολογηθεί το εκπαιδευτικό υλικό, που δημιουργήθηκε σύμφωνα με τις αρχές της εξ ΑΕ και της πολυμεσικής μάθησης, και να ελεγχθεί εάν βοηθάει τους εκπαιδευόμενους να αναγνωρίζουν και να χρησιμοποιούν στον προφορικό και το γραπτό λόγο τους προσδιορισμούς του τόπου.

5.5. Ερευνητικά ερωτήματα

Τα ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας προέκυψαν από τους παραπάνω στόχους:

- Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;
- Το εκπαιδευτικό υλικό έχει σχεδιαστεί σύμφωνα με τις αρχές της πολυμεσικής μάθησης;
- Το εκπαιδευτικό υλικό που δημιουργήθηκε σύμφωνα με τις αρχές της εξ ΑΕ και της πολυμεσικής μάθησης, βοήθησε τους εκπαιδευόμενους να μπορούν να

αναγνωρίζουν και να χρησιμοποιούν στον προφορικό λόγο τους προσδιορισμούς του τόπου;

- Το εκπαιδευτικό υλικό που δημιουργήθηκε σύμφωνα με τις παραπάνω αρχές, βοήθησε τους εκπαιδευόμενους να μπορούν να αναγνωρίζουν στον γραπτό λόγο τους προσδιορισμούς του τόπου;

5.6. Περίοδος εκτέλεσης της έρευνας

Το πρώτο μέρος της έρευνας υλοποιήθηκε κατά τους μήνες Μάρτιο, Απρίλιο και Μάιο του έτους 2025. Συγκεκριμένα κατά τον Μάρτιο και τον Απρίλιο σχεδιάστηκε το εκπαιδευτικό υλικό, ενώ το μήνα Μάιο παρουσιάστηκε στις τρεις εκπαιδευτικούς, ειδικούς στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, προκειμένου να το διατρέξουν και να το αξιολογήσουν.

Κατά τους μήνες Μάιο και Ιούνιο του 2025 υλοποιήθηκε η ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαιδευτική παρέμβαση σε ενήλικες εθελοντές εκπαιδευόμενους. Συγκεκριμένα από τα τέλη Απριλίου του 2025 η ερευνήτρια ξεκίνησε να στέλνει τα πρώτα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και να διαχέει την πληροφορία για την επικείμενη υλοποίηση της έρευνας προφορικά σε ανθρώπους που ενδεχομένως ενδιαφέρονταν αλλά και διαδικτυακά αξιοποιώντας τις ομάδες εκπαιδευομένων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Στη συνέχεια οι εκπαιδευόμενοι που ενδιαφέρθηκαν ξεκίνησαν να μελετούν το εκπαιδευτικό υλικό και να συμμετέχουν απαντώντας ασύγχρονα στην πλατφόρμα. Η συγκεκριμένη διαδικασία διήρκεσε αρκετό διάστημα, δεδομένου ότι οι συμμετέχοντες είναι ενήλικες εκπαιδευόμενοι, οι οποίοι, λόγω επαγγελματικών και προσωπικών υποχρεώσεων, έχουν περιορισμένα λεπτά να διαθέσουν στην καθημερινότητά τους για τη συμμετοχή σε μια έρευνα – εκπαιδευτική παρέμβαση – η οποία εξ ορισμού απαιτεί χρόνο. Τελική ημερομηνία συλλογής των δεδομένων υπήρξε η 27^η Ιουνίου.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η ερευνήτρια αρχικά είχε υπολογίσει λιγότερο χρόνο υλοποίησης της έρευνας (έναν μήνα περίπου). Ωστόσο, ο μικρός αριθμός απαντήσεων των εθελοντών για τη συμμετοχή, κατέστησε αναγκαία την παράταση αυτή.

5.7. Το είδος της έρευνας

Σύμφωνα με τους Cohen και Manion (1994) έρευνα αποτελεί κάθε συστηματική αναζήτηση της αλήθειας η οποία κοινοποιείται (Cohen & Manion, 1994). Σύμφωνα με την Κασιμάτη πρόκειται για μια συστηματική προσπάθεια γιατί η γνώση που παράγεται

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

προκύπτει ύστερα από μια καλά σχεδιασμένη συλλογή και ανάλυση δεδομένων (Κασιμάτη, 2011). Η ποιοτική ερευνητική μέθοδος στοχεύει στην ερμηνεία του κοινωνικού κόσμου μέσα από τη μελέτη των δρώντων υποκειμένων του και την αλληλεπίδραση μαζί τους (Glesne, 2018).

Όπως περιγράφει η Κασιμάτη (2011) οι ποιοτικές έρευνες εντάσσονται στο ερμηνευτικό πλαίσιο επιστημονικής έρευνας στηριζόμενες κυρίως σε ερμηνείες λεκτικών χαρακτηρισμών και στοχεύουν στην περιγραφή των φαινομένων μέσα από την οπτική των συμμετεχόντων (Κασιμάτη, 2011). Σύμφωνα με τον τρόπο συλλογής των δεδομένων οι έρευνες διακρίνονται σε έρευνες ερωτηματολογίου, συνέντευξης, παρατήρησης και σταθμισμένου τεστ. Σύμφωνα με το σκοπό διεξαγωγής τους διαχωρίζονται σε βασικές και εφαρμοσμένες. Τέλος σύμφωνα με τη χρονική διάρκεια διακρίνονται σε συγχρονικές και διαχρονικές έρευνες (Κασιμάτη, 2011).

Η παρούσα έρευνα είναι μια ατομική έρευνα, καθώς διεξήχθη με πρωτοβουλία της ερευνήτριας, σε εκπαιδευτικούς ειδικούς στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και σε ενήλικες εκπαιδευόμενους που διδάσκονται τώρα ή έχουν διδαχθεί στο παρελθόν την ελληνική γλώσσα με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Πρόκειται για επιτόπια και συγχρονική έρευνα, καθώς υλοποιείται σε ένα συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο. Αποτελεί περιγραφική έρευνα, καθώς μελετά και περιγράφει φαινόμενο όπως αυτό εξελίσσεται στο φυσικό του χώρο, και στα αποτελέσματά της εφαρμόστηκε ποιοτική ανάλυση.

5.8. Ο πληθυσμός της έρευνας

Ο πληθυσμός του πρώτου μέρους της έρευνας απαρτίζεται από τρεις εκπαιδευτικούς, δύο δασκάλες της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και μια φιλόλογο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με πολυετή εκπαιδευτική εμπειρία. Όλα τα μέλη είναι τελειόφοιτοι του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ε.Δι.Β.Ε.Α. «Επιστήμες της Αγωγής – Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)», στοιχείο που πιστοποιεί την εξειδίκευσή τους στην ανοιχτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Συγκεκριμένα, όπως συμπλήρωσαν οι ίδιες στα ερωτηματολόγια, η ηλικία τους εντοπίζεται στο φάσμα 41-50 ετών και τα χρόνια προϋπηρεσίας τους στο φάσμα 11-20 ετών. Αναφορικά με την εξοικείωσή τους στις ΤΠΕ, οι δύο συμμετέχουσες επέλεξαν το βαθμό 3 στην κλίμακα Likert (όπου 1= διαφωνώ απόλυτα και 5= συμφωνώ απόλυτα) και η μία επέλεξε το βαθμό 5. Στην ερώτηση αν χρησιμοποιούν στην πράξη τις ΤΠΕ οι 2 συμμετέχουσες επέλεξαν τον βαθμό 3 και η μία επέλεξε το βαθμό 4. Στην ερώτηση για τον βαθμό εξοικείωσής τους με τη μέθοδο της εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (εξΑΕ) με τη χρήση των ΤΠΕ οι 2 επέλεξαν το βαθμό 3 και η μία επέλεξε το βαθμό 5. Τέλος στην ερώτηση “Είστε εξοικειωμένοι με τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού, το οποίο έχει σχεδιαστεί με τη μέθοδο της εξ Αποστάσεως

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Εκπαίδευσης (εξΑΕ)” υπήρξε μεγαλύτερη ποικιλία απαντήσεων καθώς η μία επέλεξε τον βαθμό 3, η δεύτερη τον βαθμό 4 και η τρίτη τον βαθμό 5.

Σε γενικές γραμμές ο πληθυσμός των συμμετεχουσών θα μπορούσε να θεωρηθεί ομοιογενής.

Ο πληθυσμός των συμμετεχόντων στην εκπαιδευτική παρέμβαση και στο δεύτερο μέρος της έρευνας αποτελείται από επτά (7) ενήλικες εκπαιδευόμενους στην ελληνική γλώσσα. Όλοι τους έχουν διδαχτεί ή διδάσκονται την ελληνική αυτή την περίοδο, και τυγχάνει να μην έχουν ελληνική καταγωγή. Συμμετείχαν τρεις (3) άνδρες και τέσσερις (4) γυναίκες με καταγωγή από τις χώρες: Αγγλία, Ιταλία, Ολλανδία, Γερμανία, Ισπανία και Γαλλία.

Οι ίδιοι κλήθηκαν να επιλέξουν το επίπεδο ελληνομάθειάς τους στις παρακάτω επιλογές:

Δεν καταλαβαίνω καλά την ελληνική γλώσσα

Καταλαβαίνω λίγο την ελληνική γλώσσα αλλά δυσκολεύομαι να εκφραστώ

Καταλαβαίνω την ελληνική γλώσσα αλλά δυσκολεύομαι να εκφραστώ

Καταλαβαίνω καλά την ελληνική γλώσσα και μπορώ να εκφραστώ σε μικρό βαθμό

Καταλαβαίνω πολύ καλά ελληνικά και μπορώ να επικοινωνήσω και να εκφραστώ

Μόνο μια γυναίκα απάντησε πως «καταλαβαίνει πολύ καλά ελληνικά και μπορεί να επικοινωνήσει και να εκφραστεί». Τρεις συμμετέχοντες απάντησαν πως «καταλαβαίνουν λίγο την ελληνική γλώσσα αλλά δυσκολεύονται να εκφραστούν» και τρεις απάντησαν πως «καταλαβαίνουν την ελληνική γλώσσα αλλά δυσκολεύονται να εκφραστούν».

5.9. Μέσα συλλογής και κωδικοποίησης δεδομένων

Ως μέσο συλλογής δεδομένων από τους ειδικούς στην εξ ΑΕ αξιοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο του Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α. διαμορφωμένο με τέτοιο τρόπο, ώστε να εξυπηρετήσει τις ανάγκες της ποιοτικής έρευνας. Κάθε συμμετέχουσα έλαβε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου το διαμορφωμένο ερωτηματολόγιο, το απάντησε αφού μελέτησε επισταμένως το εκπαιδευτικό υλικό και το απέστειλε πάλι στην ερευνήτρια προς επεξεργασία.

Το ερωτηματολόγιο απαρτίζεται από τρία μέρη. Στο πρώτο ζητείται από τους συμμετέχοντες να συμπληρώσουν κάποια δημογραφικά στοιχεία αναφορικά με το φύλο, την ηλικία, τα χρόνια προϋπηρεσίας τους στην εκπαίδευση, την εξοικείωσή τους με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) γενικότερα αλλά και στην εκπαιδευτική πράξη. Στο δεύτερο μέρος του ερωτηματολογίου επιχειρείται να απαντηθεί το

πρώτο ερευνητικό ερώτημα: **«Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;»**. Διερευνάται η επιστημονική συνοχή και τεκμηρίωση του Ε.Υ., κατά πόσο συμβάλλει στην κατανόηση του γνωστικού αντικείμενου, η ευχρηστία του Ε.Υ., κατά πόσο υποστηρίζει και καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του, κατά πόσο παρέχει τη δυνατότητα αναστοχασμού και αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευόμενο και κατά πόσο επιτυγχάνεται ο σκοπός και τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Στο τελευταίο μέρος του ερωτηματολογίου επιχειρείται να απαντηθεί το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα **«Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;»**. Αντίγραφο του ερωτηματολογίου παρατίθεται στο παράθεμα Α της παρούσας διπλωματικής εργασίας.

Ως μέσο συλλογής δεδομένων από τους εκπαιδευόμενους στην εκπαιδευτική παρέμβαση αξιοποιήθηκε η ημιδομημένη συνέντευξη. Οι συμμετέχοντες, αφού ολοκλήρωσαν τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού και τις ασκήσεις από τις οποίες αυτό συνοδεύεται, προγραμματίζαν από κοινού με την ερευνήτρια μια προφορική συνέντευξη είτε δια ζώσης, είτε διαδικτυακά, καθώς κάποιοι από τους συμμετέχοντες δεν ζουν στην Ελλάδα. Η φόρμα με τις ερωτήσεις της ερευνήτριας προς τους εκπαιδευόμενους είναι διαθέσιμη στο παράθεμα Γ.

Οι ερωτήσεις και τα στοιχεία που ζητούσε η ερευνήτρια στη συνέντευξη μπορούν να ταξινομηθούν σε δύο άξονες με τις ακόλουθες ερωτήσεις:

Α) την Επίδραση του Υλικού στη Γλωσσική Μάθηση

- Πώς σου φάνηκε το μάθημα γενικά; Ποια ήταν η πρώτη εντύπωση;
- Το μάθημα σε βοήθησε να πεις στα ελληνικά πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια δραστηριότητα σε βοήθησε πιο πολύ;
- Το μάθημα σε βοήθησε να καταλαβαίνεις όταν ακούς πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια δραστηριότητα σε βοήθησε πιο πολύ;
- Πιστεύεις ότι μπορείς να γράψεις πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια άσκηση σε βοήθησε πιο πολύ;
- Πιστεύεις ότι καταλαβαίνεις καλύτερα όταν διαβάζεις πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια άσκηση σε βοήθησε πιο πολύ;
- Υπάρχει κάτι στο υλικό που νιώθεις ότι σε βοήθησε περισσότερο απ' όλα; Τι ήταν αυτό;
- Νιώθεις ότι καταλαβαίνεις καλύτερα την ελληνική γλώσσα μετά από αυτό το μάθημα; Σε ποια πράγματα είδες διαφορά;

και Β) την Εμπειρία χρήσης του εκπαιδευτικού υλικού

- Θέλεις να συνεχίσεις να μαθαίνεις ελληνικά μετά από αυτό το μάθημα; Γιατί;
- Ποια σημεία του μαθήματος σε δυσκόλεψαν; Γιατί;

- Πώς σου φάνηκε συνολικά το μάθημα; Ήταν ευχάριστο ή όχι; Ποια κομμάτια του μαθήματος σου άρεσαν και γιατί;
- Έχεις κάποια πρόταση για να γίνει το μάθημα καλύτερο ή πιο βοηθητικό για τους μαθητές;

Όπως εύκολα διαπιστώνεται οι ερωτήσεις της συνέντευξης δημιουργήθηκαν με τρόπο τέτοιο ώστε να απαντηθούν τα ερευνητικά ερωτήματα. Αυτά λειτούργησαν και σαν θεμέλιο για τη διαμόρφωση των ερευνητικών αξόνων και των κατηγοριών ανάλυσης.

5.10. Ερευνητικοί άξονες και κατηγορίες ανάλυσης

Οι ερευνητικοί άξονες που μελετήθηκαν, προέκυψαν από το ερωτηματολόγιο του ΕΔΙΒΕΑ και είναι οι εξής:

Στο 1^ο ερευνητικό ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;

- Α. Επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση του Ε.Υ.
- Β. Το Ε.Υ. συμβάλει στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού Αντικειμένου
- Γ. Ευχρηστία του Ε.Υ.
- Δ. Το Ε.Υ. υποστηρίζει - καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του
- Ε. Το Ε.Υ υποστηρίζει την αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του
- Στ. Το Ε.Υ. παρέχει δυνατότητα Αναστοχασμού - Αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευόμενο
- Ζ. Σκοπός / Προσδοκώμενα Αποτελέσματα

Στο 2^ο ερευνητικό ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;

1. Πολυμεσική Αρχή
2. Αρχή της Τροπικότητας
3. Αρχή της Συνοχής
4. Αρχή της Φωνής
5. Αρχή της Εικόνας
6. Αρχή της Προσωποποίησης
7. Αρχή της Κατάτμησης
8. Αρχή της Σηματοδότησης
9. Αρχή της Προπαιδείας

Τόσο οι κατηγορίες μελέτης όσο και οι κωδικοί που δημιουργήθηκαν πληρούν τις προϋποθέσεις της μεθοδολογίας της ποιοτικής έρευνας καθώς είναι αμοιβαία

αποκλειόμενες, ώστε το υπό εξέταση κείμενο να εμπίπτει μόνο σε μια κατηγορία. Επίσης, είναι εξαντλητικές καθώς όλες οι μονάδες ανάλυσης ανήκουν σε κάποια κατηγορία. Τέλος διακρίνονται από καταλληλόλητα και αντικειμενικότητα.

Οι κωδικοί που χρησιμοποιήθηκαν για την κωδικοποίηση των απαντήσεων παρουσιάζονται στους παρακάτω πίνακες:

1^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;

Φύλο	sex
Ηλικία	age
Χρόνια Προϋπηρεσίας	experience
Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας	Know_TPE
Χρησιμοποιείτε τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας;	Use_TPE
Είστε εξοικειωμένοι με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ);	Know_exAE
Είστε εξοικειωμένοι με τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού το οποίο έχει σχεδιαστεί με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ);	Know_EY_exAE
A. Επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση του Ε.Υ.	
A.1. Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται παράθεση πληροφοριών / απόψεων με την σχετική βιβλιογραφική τεκμηρίωση;	info_parathesi_prove
A.2. Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται αναφορά σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών (Βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικά συνέδρια κλπ);	references
A.3. Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών / απόψεων;	compare
A.4. Το Ε.Υ. θεωρείτε ότι είναι εμπλουτισμένο με την ερμηνεία / κριτική συζήτηση των πληροφοριών;	EY_enriched
A.5. Το Ε.Υ. θεωρείτε ότι παρέχει τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο για περαιτέρω μελέτη σε διαφορετικές πηγές;	Study_further

Β. Το Ε.Υ. συμβάλει στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού Αντικειμένου	
B.1. Το ύφος γραφής του Ε.Υ. θεωρείτε ότι είναι φιλικό για τον αναγνώστη;	Friendly_EY
B.2. Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών;	Personal_possesive_pronouns
B.3. Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται κατά το δυνατόν χρήση της καθομιλούμενης γλώσσας;	Speaking_language
B.4. Θεωρείτε ότι η γραφή του Ε.Υ. είναι ευανάγνωστη;	Easy_reading
B.5. Θεωρείτε ότι η πυκνότητα των πληροφοριών του Ε.Υ. είναι ικανοποιητική;	Info_satisfied
B.6. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. παρουσιάζεται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης;	Letter_size
B.7. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. περιέχει μόνο κείμενο;	Only_text
B.8. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ περιέχει κείμενο και εικόνες;	Text&pictures
B.9. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ περιέχει κείμενο, εικόνες και video;	Text&pictures&video
B.10. Θεωρείτε ότι οι χρωματικές συνθέσεις του Ε.Υ. συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση;	Helpful_colours
Γ. Ευχρηστία του Ε.Υ.	
Γ.1. Θεωρείτε ότι τα κουμπιά που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (εμπρός, πίσω κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα;	buttons
Γ.2. Θεωρείτε ότι τα εικονίδια που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (πρόσθετες πηγές, δραστηριότητες κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα;	Pictures_buttons
Γ.3. Θεωρείτε ότι η πλοήγηση στο Ε.Υ. είναι εύκολη;	Easy_navigation
Γ.4. Θεωρείτε ότι οι υπερσύνδεσμοι του Ε.Υ. οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο;	Hyperlinks_to_content
Δ. Το Ε.Υ. υποστηρίζει - καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του	

Δ.1. Θεωρείτε ότι παρέχονται συμβουλές για το πώς να μελετηθεί το εκπαιδευτικό υλικό;	Advicestostudy
Δ.2. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο προκειμένου να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία (Υπάρχουν πλαίσια ή έντονη γραφή (σήμανση) ώστε να τονίζονται σημαντικές έννοιες);	emphasize
Δ.3. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια τα οποία υποστηρίζουν τον σπουδαστή στη μελέτη του;	explainspots
Ε. Το Ε.Υ υποστηρίζει την αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του	
Ε.1. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές απόψεις (κρίσεις) πάνω σε σημαντικά ζητήματα;	Express_critical_activities
Ε.2. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να διατυπώνει τις δικές του ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα;	Questionable_activities
Ε.3. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εμπλακεί συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του ενδιαφέροντα;	Personal_activities
Ε.4. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ανταλλάξει απόψεις με τους άλλους εκπαιδευόμενους;	Communication_activities
Ε.5. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να θεωρήσει τον εαυτό του ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες;	Participate_activities
Ε.6. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει / εμπλουτίσει τις απόψεις του σε αυτό;	Enrich_view_activities
Στ. Το Ε.Υ. παρέχει δυνατότητα Αναστοχασμού - Αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευόμενο	

Στ.1. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευόμενου;	self-assessment
Στ.2. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης του εκπαιδευόμενου;	Create_critical_thinking_activities
Στ.3. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη διάυλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του εκπαιδευόμενου;	Commucation_feedback
Στ.4. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του πραγματικότητα;	Reality_connect_activities
Στ.5. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εφαρμόσει τη νέα γνώση στη δική του πραγματικότητα;	Apply_knowledge
Ζ. Σκοπός / Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	
Z.1. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. διατυπώνεται σαφώς ο σκοπός της κάθε διδακτικής ενότητας;	Purpose_clear
Z.2. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. διατυπώνονται σαφώς τα προσδοκώμενα αποτελέσματα σε κάθε διδακτική ενότητα;	learningResults_clear
Z.3. Θεωρείτε ότι τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο γνώσεων;	Knowledge_Motivational_results
Z.4. Θεωρείτε ότι τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο δεξιοτήτων;	Skill_motivational_results
Z.5. Θεωρείτε ότι τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο στάσεων;	Attitudinal_motivational_results
Z.6. Θεωρείτε ότι ο εκπαιδευόμενος ελέγχει την πρόοδό του με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα;	Control_progress

2^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;

A.1. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχει συνδυασμός κείμενου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου;	multimedia
A.2. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. η χρήση των εικόνων σας βοηθάει να κατανοήσετε το γνωστικό αντικείμενο;	helpfulpictures
A.3. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία αφήγησης (μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλια κ.ά.);	Tropicality_narration
A.4. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. συμπεριλαμβάνονται μη σχετικές πληροφορίες (λέξεις, εικόνες, ήχοι) με το γνωστικό αντικείμενο;	Irrelevant_infos_coherence
A.5. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας;	Language_personalization
A.6. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. γίνεται χρήση δεύτερου προσώπου;	You_personalization
A.7. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. γίνεται ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου;	Sound_personalization
A.8. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό για τον εκπαιδευόμενο;	Friendly_voice
A.9. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. εμφανίζεται ένας φιλικός χαρακτήρας (avatar) που ενισχύει τη διαδικασία μάθησης των εκπαιδευόμενων;	Avatar_picture
A.10. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. η παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου γίνεται τμηματικά;	Segmentation
A.11. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν διαδραστικές δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση στους εκπαιδευόμενους;	Feedback_personalization
A.12. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν μακροσκελή κείμενα για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου;	Long_texts_Segmentation
A.13. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. παρέχει σαφείς οδηγίες στους εκπαιδευόμενους για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και εργασιών;	Signalization_guidance

A.14. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης (έντονη γραφή, υπογράμμιση, χρωματισμός κ.ά.);	Signalization_clear
A.15. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικειμένου;	Prestudy_activities
Γενικές Επισημάνσεις	
1. Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία πιο δυνατά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού;	3positive_aspects
2. Γράψτε έως τρεις αλλαγές που προτείνετε προκειμένου να βελτιωθεί το εκπαιδευτικό υλικό.	3suggestions

Οι ερευνητικοί άξονες που διερευνήθηκαν και μελετήθηκαν στους ενήλικες εκπαιδευόμενους αφορούσαν πέρα από τα δημογραφικά στοιχεία του πληθυσμού, την επίδραση του υλικού στη γλωσσική μάθηση και την εμπειρία χρήσης του υλικού. Όπως προαναφέρθηκε, πυρήνας των ερευνητικών αξόνων υπήρξαν τα ερευνητικά ερωτήματα:

- Το εκπαιδευτικό υλικό που δημιουργήθηκε σύμφωνα με τις αρχές της εξ ΑΕ και της πολυμεσικής μάθησης, βοήθησε τους εκπαιδευόμενους να μπορούν να αναγνωρίζουν και να χρησιμοποιούν στον προφορικό λόγο τους προσδιορισμούς του τόπου;
- Το εκπαιδευτικό υλικό που δημιουργήθηκε σύμφωνα με τις παραπάνω αρχές, βοήθησε τους εκπαιδευόμενους να μπορούν να αναγνωρίζουν στον γραπτό λόγο τους προσδιορισμούς του τόπου;

Με αυτό ως κριτήριο οι ερωτήσεις του πρώτου άξονα «Επίδραση του υλικού στη γλωσσική μάθηση» διερευνούν αν και σε ποιο βαθμό το υλικό ήταν ευχάριστο, αν βοήθησε τους εκπαιδευόμενους να μιλήσουν, να κατανοήσουν ό,τι ακούνε, να γράψουν και να διαβάσουν στα ελληνικά. Επίσης, ρωτήθηκαν ποιες δραστηριότητες του εκπαιδευτικού υλικού τους βοήθησαν για τον κάθε σκοπό. Οι ερωτήσεις του δεύτερου άξονα «Εμπειρία χρήσης του υλικού» ρωτούν την γενικότερη εντύπωση των συμμετεχόντων, τα στοιχεία που τους δυσκόλεψαν αλλά και αυτά που τους ωφέλησαν περισσότερο. Τέλος ζητείται από τους συμμετέχοντες να προτείνουν βελτιώσεις και αλλαγές για το εκπαιδευτικό υλικό. Πλαισιώνονται έτσι και τα δύο ερευνητικά ερωτήματα.

Αναλυτικά διακρίνονται οι κατηγορίες σε κάθε ερευνητικό άξονα στο παρακάτω σχήμα:

Επίδραση του υλικού στη γλωσσική μάθηση

- 1) πρώτη εντύπωση
- 2) προφορική επικοινωνία
- 3) δραστηριότητες προφορικές
- 4) κατανόηση ακουστική
- 5) δραστηριότητες κατανόησης
- 6) γραπτός λόγος
- 7) δραστηριότητες γραπτού λόγου
- 8) ανάγνωση
- 9) δραστηριότητες ανάγνωσης
- 10) βοηθητικές δραστηριότητες
- 11) γενικότερη κατανόηση

Εμπειρία χρήσης του υλικού

- 1) συνέχιση μαθημάτων ελληνικής γλώσσας
- 2) δυσκολίες που αντιμετώπισαν
- 3) συνολική γνώμη
- 4) τι άρεσε περισσότερο
- 5) προτάσεις βελτίωσης

Πίνακας 2 Ερευνητικοί άξονες

Σαν μονάδα ανάλυσης χρησιμοποιήθηκε η κάθε ολοκληρωμένη απάντηση των συμμετεχόντων στην κάθε ερώτηση της ερευνήτριας. Επιλέχθηκε η συγκεκριμένη μονάδα προκειμένου να διευκολυνθεί η παρουσίαση των αποτελεσμάτων και να προκύψουν συμπεράσματα για κάθε ερώτηση και συνεπώς για κάθε κατηγορία ανάλυσης.

Παρακάτω παρουσιάζεται η κωδικοποίηση που ακολουθήθηκε στην ποιοτική ανάλυση περιεχομένου των δεδομένων.

Δημογραφικά στοιχεία	
Φύλο	Sex
Χώρα καταγωγής	Country
Επίπεδο γνώσης της ελληνικής γλώσσας	Level
Επίδραση του Υλικού στη Γλωσσική Μάθηση	
Πώς σου φάνηκε το μάθημα γενικά; Ποια ήταν η πρώτη εντύπωση;	First_impression
Το μάθημα σε βοήθησε να πεις στα ελληνικά πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια δραστηριότητα σε βοήθησε πιο πολύ;	Oral_progress
	Oral_progress_activity
Το μάθημα σε βοήθησε να καταλαβαίνεις όταν ακούς πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια δραστηριότητα σε βοήθησε πιο πολύ;	Understand_progress
	Understand_progress_activity

Πιστεύεις ότι μπορείς να γράψεις πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια άσκηση σε βοήθησε πιο πολύ;	Write_progress
	Write_progress_activity
Πιστεύεις ότι καταλαβαίνεις καλύτερα όταν διαβάζεις πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια άσκηση σε βοήθησε πιο πολύ;	Read_progress
	Read_progress_activity
Υπάρχει κάτι στο υλικό που νιώθεις ότι σε βοήθησε περισσότερο απ' όλα; Τι ήταν αυτό;	Helpful
Νιώθεις ότι καταλαβαίνεις καλύτερα την ελληνική γλώσσα μετά από αυτό το μάθημα; Σε ποια πράγματα είδες διαφορά;	Understand_greek
Εμπειρία χρήσης υλικού	
Θέλεις να συνεχίσεις να μαθαίνεις ελληνικά μετά από αυτό το μάθημα; Γιατί;	Continue_greek
Ποια σημεία του μαθήματος σε δυσκόλεψαν; Γιατί;	difficulties
Πώς σου φάνηκε συνολικά το μάθημα; Ήταν ευχάριστο ή όχι;	General_opinion
Ποια κομμάτια του μαθήματος σου άρεσαν και γιατί;	Like_most
Έχεις κάποια πρόταση για να γίνει το μάθημα καλύτερο ή πιο βοηθητικό για τους μαθητές;	Recommendation

5.11. Περιορισμοί της Έρευνας

Οι περιορισμοί στους οποίους υπόκειται η παρούσα έρευνα ενδεχομένως να επηρεάσουν τη γενίκευση των αποτελεσμάτων και των συμπερασμάτων της. Οι βασικότεροι λόγοι αφορούσαν το μικρό πληθυσμό των ειδικών της εξ ΑΕ και τα κοινά στοιχεία τους καθώς είναι όλες γυναίκες εκπαιδευτικοί που ανήκουν στο ίδιο φάσμα ετών προϋπηρεσίας στην εκπαίδευση, στο ίδιο ηλικιακό φάσμα και διαμένουν στην ίδια γεωγραφική περιφέρεια.

Επίσης μικρός είναι και ο πληθυσμός των συμμετεχόντων στην εκπαιδευτική παρέμβαση. Μια παράμετρος που λειτούργησε ανασταλτικά και επηρέασε το μικρό πληθυσμό υπήρξε το γεγονός ότι το εκπαιδευτικό υλικό απευθύνεται σε ενήλικες εκπαιδευόμενους, οι οποίοι έχουν συγκεκριμένες ανάγκες, συγκεκριμένη στόχευση και περιορισμένο χρόνο να διαθέσουν.

Επίσης το γεγονός ότι το υλικό δομήθηκε στην ελληνική γλώσσα περιορίσε τον αριθμό των υποψηφίων σε όσους ενήλικες μπορούν να διαβάσουν ελληνικά σε αρχάριο επίπεδο. Για το λόγο αυτό τέθηκε ως περιορισμός εξ αρχής ως κατώτατο επίπεδο γλωσσομάθειας στην ελληνική γλώσσα το Α2.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

5.12. Ζητήματα Δεοντολογίας

Η έρευνα υλοποιήθηκε τηρώντας απολύτως τον κώδικα ερευνητικής δεοντολογίας. Οι συμμετέχοντες ήταν απόλυτα ελεύθεροι να εκφράσουν τη γνώμη τους, τις διαφωνίες και τις προτάσεις τους.

Η ερευνήτρια κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων διατηρούσε την αντικειμενικότητά της και κατέγραφε τις απαντήσεις των συμμετεχόντων. Έκανε διευκρινιστικές ερωτήσεις, προκειμένου να βεβαιωθεί ότι απαντώνται τα ερευνητικά ερωτήματα και προσπάθησε να διατηρήσει αυτούσια τα λόγια των εκπαιδευομένων. Για το λόγο αυτό διατήρησε και τις ξένες λέξεις που οι ίδιοι χρησιμοποίησαν στην ανάλυση περιεχομένου.

Βεβαίως, τηρήθηκε η ανωνυμία των συμμετεχόντων στην ανάλυση των δεδομένων.

5.13. Σύνοψη

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάστηκε η μεθοδολογία της έρευνας κατά την οποία σχεδιάστηκε και αποτιμήθηκε το Ε.Υ. Συγκεκριμένα παρουσιάστηκε αναλυτικά ο σχεδιασμός του εκπαιδευτικού υλικού και οι αρχές της εξ ΑΕ και της πολυμεσικής εκπαίδευσης πάνω στις οποίες στηρίχθηκε η δημιουργία του. Παρουσιάστηκε, επίσης, η περιγραφή της έρευνας, ο σκοπός, οι στόχοι και τα ερευνητικά ερωτήματα, ο πληθυσμός των συμμετεχόντων, ο χρόνος διεξαγωγής της, τα μέσα συλλογής δεδομένων και ο τρόπος επεξεργασίας τους μέσα από την κωδικοποίησή τους. Τέλος παρουσιάστηκαν οι περιορισμοί αλλά και η ερευνητική δεοντολογία που τηρήθηκε.

6^ο Κεφάλαιο

Αποτελέσματα αποτίμησης Ε.Υ. από ειδικούς στην εξ ΑΕ και συζήτηση

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της αποτίμησης του εκπαιδευτικού υλικού από τους ειδικούς της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και η συζήτηση των αποτελεσμάτων. Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων δομείται πάνω στα ερευνητικά ερωτήματα και στη συνέχεια στους επιμέρους άξονες. Στο τέλος κάθε ερώτησης, αφού παρουσιαστούν τα αποτελέσματα, ακολουθεί η συζήτησή τους.

Στο παράθεμα Α υπάρχουν διαθέσιμα τα απαντημένα ερωτηματολόγια των ειδικών της εξ ΑΕ.

6.1. 1^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;

Συγκεκριμένα το πρώτο ερευνητικό ερώτημα «**Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;**» απαντάται διαιρούμενο στους εξής άξονες:

- Α. Επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση του Ε.Υ.
- Β. Το Ε.Υ. συμβάλει στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού Αντικειμένου
- Γ. Ευχρηστία του Ε.Υ.
- Δ. Το Ε.Υ. υποστηρίζει - καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του
- Ε. Το Ε.Υ υποστηρίζει την αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του
- Στ. Το Ε.Υ. παρέχει δυνατότητα Αναστοχασμού - Αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευόμενο
- Ζ. Σκοπός / Προσδοκώμενα Αποτελέσματα

Α. Επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση του Ε.Υ.

Για την διερεύνηση της επιστημονικής συνοχής και της τεκμηρίωσης του εκπαιδευτικού υλικού το ερωτηματολόγιο διέθετε 5 ερωτήματα.

Στο ερώτημα: «**Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται παράθεση πληροφοριών/ απόψεων με την σχετική βιβλιογραφική τεκμηρίωση;**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Εξαιρετική και πολύ προσεγμένη δουλειά! (Α)

Και συμπληρώνει:

Βεβαίως ο εκπαιδευόμενος μπορεί να ανατρέξει εύκολα στη βιβλιογραφία. (Α)

Το εκπαιδευτικό υλικό παραθέτει πληροφορίες που συνοδεύονται από σχετική βιβλιογραφία, γεγονός που ενισχύει την εγκυρότητα και την αξιοπιστία του. (Β)

Παρατίθεται πληθώρα πληροφοριών συνοδευόμενη από την αντίστοιχη βιβλιογραφική τεκμηρίωση, εύχρηστη και κατατοπιστική στο τέλος κάθε ενότητας. (C)

Και οι τρεις συμμετέχουσες θεωρούν ότι γίνεται παράθεση πληροφοριών με σχετική τεκμηρίωση, στοιχείο που ενισχύει την αξιοπιστία του ΕΥ.

Στο ερώτημα: «**Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται αναφορά σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών (βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικά συνέδρια κλπ.);**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Πολύ χρήσιμες και μπορούν να καθοδηγήσουν τον εκπαιδευόμενο (Α)

Το υλικό περιλαμβάνει αναφορές σε διάφορες επιστημονικές πηγές, δίνοντας έτσι στον εκπαιδευόμενο τη δυνατότητα να προσεγγίσει το αντικείμενο από διαφορετικές οπτικές γωνίες. (Β)

Γίνεται αναφορά σε σχετικές με το υλικό πηγές. (C)

Οι συμμετέχουσες δήλωσαν πως γίνονται χρήσιμες αναφορές σχετικές με το υλικό.

Στο ερώτημα: «**Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών / απόψεων;**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Γίνεται αρκετά σαφής ανάλυση των πληροφοριών αλλά και απόψεων (Α)

Παρατήρησα ότι το υλικό κάνει καλή προσπάθεια να συγκρίνει και να συνθέσει διαφορετικές απόψεις και πληροφορίες, ενισχύοντας την κριτική σκέψη του εκπαιδευόμενου. (Β)

Όπου απαιτείται. (C)

Οι συμμετέχουσες δήλωσαν ότι υπάρχει σαφής ανάλυση πληροφοριών και γίνεται προσπάθεια σύνθεσης πληροφοριών από διαφορετικές πηγές, όπου απαιτείται.

Στο ερώτημα: «**Το Ε.Υ. θεωρείτε ότι είναι εμπλουτισμένο με την ερμηνεία/ κριτική συζήτηση των πληροφοριών;**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Είναι ένα υλικό πάρα πολύ εμπλουτισμένο με πολλές ερμηνείες και quiz που δεν αφήνουν με απορίες τον εκπαιδευόμενο. (Α)

Το εκπαιδευτικό υλικό προσφέρει ερμηνεία και σχολιασμό των πληροφοριών, κάνοντάς το πιο εύληπτο και διευκολύνοντας την κατανόηση. (Β)

Οι πληροφορίες είναι επαρκώς τεκμηριωμένες. (C)

Οι ειδικοί της εξΑΕ δήλωσαν ότι πρόκειται για ΕΥ με πολλές ερμηνείες, δραστηριότητες και σχολιασμό πληροφοριών που καθιστούν το ΕΥ εύληπτο στο δέκτη με πληροφορίες επαρκώς τεκμηριωμένες.

Στο ερώτημα: «Το Ε.Υ. θεωρείτε ότι παρέχει τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο για περαιτέρω μελέτη σε διαφορετικές πηγές;» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Οι πηγές του εκπαιδευτικού υλικού είναι πολύ σαφείς για τον εκπαιδευόμενο για περαιτέρω μελέτη. (Α)

Το υλικό περιλαμβάνει αναφορές και προτάσεις για περαιτέρω μελέτη, δίνοντας τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο να εμβαθύνει στο αντικείμενο. (Β)

Παρατίθενται τόσο βιβλιογραφικές όσο και ηλεκτρονικές πηγές χρήσιμες για περαιτέρω μελέτη εκ μέρους του εκπαιδευόμενου. (C)

Οι συμμετέχουσες θεωρούν ότι το ΕΥ προσφέρει τη δυνατότητα για περαιτέρω μελέτη στον εκπαιδευόμενο με πηγές, βιβλιογραφικές αναφορές και προτάσεις για περαιτέρω μελέτη.

B. Το Ε.Υ. συμβάλει στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού Αντικειμένου

Προκειμένου να διερευνηθεί κατά πόσο το εκπαιδευτικό υλικό συμβάλλει στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου χρησιμοποιήθηκαν 10 ερωτήματα.

Στο ερώτημα: «Το ύφος γραφής του Ε.Υ. θεωρείτε ότι είναι φιλικό για τον αναγνώστη;» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Το συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο έχει ένα βαθμό δυσκολίας για μαθητές κάθε ηλικίας. (Α)

Και συμπληρώνει:

Ο τρόπος που είναι δομημένος δίνει τη δυνατότητα κατανόησης αλλά και εμπέδωσης του στον εκπαιδευόμενο. (Α)

Το υλικό είναι γραμμένο με απλό και φιλικό τρόπο, γεγονός που βοηθά πολύ στην κατανόηση και στην προσέγγιση του θέματος. (Β)

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Ο συνδυασμός ήχου, εικόνας και κειμένου συμβάλει απόλυτα στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού Αντικειμένου (C)

Οι συμμετέχουσες τεκμηρίωσαν τη θέση τους για το κατά πόσο είναι φιλικό το υλικό στον εκπαιδευόμενο λέγοντας ότι υπάρχει διαβαθμισμένη δυσκολία στις δραστηριότητες, είναι γραμμένο με φιλικό τρόπο και συνδυάζει ήχο, εικόνα και κείμενο για την απλή και κατανοητή παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου.

Στο ερώτημα: «Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών;» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Βεβαίως γίνεται! (A)

Η χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών προσδίδει στο υλικό έναν πιο προσωπικό και άμεσο τόνο, κάτι που βοηθά να αισθάνομαι ότι απευθύνεται σε μένα. (B)

Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών κυρίως σε β πρόσωπο συμβάλλοντας στην δημιουργία κλίματος αμεσότητας με τον εκπαιδευόμενο. (C)

Αναφορικά με τη χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών, υπογραμμίζεται ότι γίνεται χρήση τους, στοιχείο το οποίο βοηθά στην οικειότητα με τον εκπαιδευόμενο, προσδίδει προσωπικό και άμεσο τόνο.

Στο ερώτημα: «Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται κατά το δυνατόν χρήση της καθομιλούμενης γλώσσας;» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Το Ε.Υ. είναι πολύ σωστά διατυπωμένο σε γλώσσα φιλική και κατανοητή για τον εκπαιδευόμενο. (A)

Η καθομιλουμένη γλώσσα που χρησιμοποιείται το κάνει πιο προσιτό και ευχάριστο, αποφεύγοντας πολύπλοκες εκφράσεις που θα δυσκόλευαν τον αναγνώστη. (B)

Στο Ε.Υ. γίνεται κατά το δυνατόν χρήση της απλής δημοτικής γλώσσας, στοιχείο που συμβάλλει στην καλύτερη κατανόησή του, ειδικά από τη στιγμή που απευθύνεται σε αλλοδαπούς μαθητές. (C)

Και οι 3 συμμετέχουσες συμφωνούν ότι το ΕΥ είναι διατυπωμένο με γλώσσα φιλική, απλή δημοτική, στοιχείο που το καθιστά προσιτό, ευχάριστο και κατανοητό στους αλλοδαπούς μαθητές, αποφεύγοντας πολύπλοκες εκφράσεις που θα δυσκόλευαν έναν αρχάριο αναγνώστη.

Στο ερώτημα: «Θεωρείτε ότι η γραφή του Ε.Υ. είναι ευανάγνωστη;» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Εξαιρετικά ευανάγνωστο για τον εκπαιδευόμενο. (A)

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Η γραφή του υλικού είναι καθαρή και κατανοητή, χωρίς δύσκολες λέξεις ή πυκνό κείμενο, διευκολύνοντας σημαντικά την ανάγνωση. (B)

Η γραφή του Ε.Υ. είναι ευανάγνωστη χάρη στην προσεγγμένη επιλογή τόσο της γραμματοσειράς όσο και του μεγέθους των χαρακτήρων. (C)

Και οι 3 συμμετέχουσες συμφωνούν ότι το ΕΥ διαθέτει γραφή καθαρή και ευανάγνωστη για τον εκπαιδευόμενο. Μάλιστα μία συμμετέχουσα προσθέτει την προσεγγμένη επιλογή της γραμματοσειράς και του μεγέθους των χαρακτήρων.

Στο ερώτημα: **«Θεωρείτε ότι η πυκνότητα των πληροφοριών του Ε.Υ. είναι ικανοποιητική;»** οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Η πυκνότητα των πληροφοριών είναι τόση όση ώστε να μην αφήνει απορίες στον εκπαιδευόμενο, ούτε να κουράζει. (A)

Η ποσότητα των πληροφοριών είναι ισορροπημένη και κατανεμημένη με τρόπο που δεν κουράζει, αλλά αντίθετα βοηθάει στην καλύτερη αφομοίωση της γνώσης. (B)

Η πυκνότητα των πληροφοριών του Ε.Υ. είναι ικανοποιητική, αφού καλύπτονται όλες οι πιθανές περιπτώσεις χρήσεις του προς διδασκαλία αντικείμενου. (C)

Οι συμμετέχουσες συμφωνούν ότι η πυκνότητα των πληροφοριών είναι ικανοποιητική σε βαθμό τέτοιο ώστε δεν αφήνει απορίες στον εκπαιδευόμενο ούτε τον κουράζει, βοηθά στην καλύτερη αφομοίωση της γνώσης και καλύπτει όλες τις πιθανές χρήσεις του προς διδασκαλία αντικείμενου.

Στο ερώτημα: **«Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. παρουσιάζεται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης;»** οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Το Ε.Υ. παρουσιάζεται σε όλο το μέγεθος της οθόνης και με διαφορετικούς τρόπους. (A)

Το υλικό είναι χωρισμένο σε επιμέρους ενότητες ή μικρά τμήματα που διευκολύνουν την κατανόηση και αποτρέπουν τη σύγχυση. (B)

Το Ε.Υ. παρουσιάζεται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης ώστε να είναι εύκολη η παρακολούθησή του. (C)

Οι συμμετέχουσες παρατηρούν ότι το υλικό είναι χωρισμένο σε επιμέρους ενότητες, παρουσιάζεται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης και με διαφορετικούς τρόπους.

Στο ερώτημα: **«Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. περιέχει μόνο κείμενο;»** οι συμμετέχοντες απάντησαν συχνά με περισσότερες περιόδους λόγου:

Φυσικά και όχι. (A)

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Και συμπληρώνει:

Το Ε.Υ. περιέχει εκτός από κείμενο, πολλές εικόνες, quiz, video. (Α)

Και

Γενικά παρέχει έντονη διάδραση προς τον εκπαιδευόμενο. (Α)

Εκτός από κείμενο, έχει εικόνες ήχο και βίντεο. (Β)

Και συμπληρώνει:

Το υλικό είναι τόσο καλά διαρθρωμένο που το καθιστά εύκολο στην ανάγνωση και κατανόηση. (Β)

Το Ε.Υ. περιέχει επεξηγηματικό και καθοδηγητικό κείμενο, εικόνες σχετικές με το διδασκόμενο αντικείμενο, διαδραστικά και όχι μόνο βίντεο και καθαρό και ευχάριστο ήχο. (C)

Οι συμμετέχουσες θεωρούν ότι το εκπαιδευτικό υλικό δεν περιέχει μόνο κείμενο αλλά πλαισιώνεται από εικόνες, κουίζ, ευχάριστο ήχο, βίντεο και δραστηριότητες διαδραστικές για τον εκπαιδευόμενο. Μια συμμετέχουσα σημειώνει ότι είναι τόσο καλά διαρθρωμένο που το καθιστά εύκολο στον αναγνώστη για κατανόηση.

Στο ερώτημα: «**Θεωρείτε ότι το Ε.Υ περιέχει κείμενο και εικόνες;**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Είναι ένα αρκετά πλούσιο και ποικιλόμορφο υλικό για τον εκπαιδευόμενο. (Α)

Οι εικόνες που συνοδεύουν το κείμενο βοηθούν πάρα πολύ στην κατανόηση και στην εμπέδωση του περιεχομένου. (Β)

Το Ε.Υ. περιέχει επεξηγηματικό και καθοδηγητικό κείμενο, εικόνες σχετικές με το διδασκόμενο αντικείμενο, διαδραστικά και όχι μόνο βίντεο και καθαρό και ευχάριστο ήχο. (C)

Οι συμμετέχουσες παρατήρησαν ότι πρόκειται για ένα αρκετά πλούσιο και ποικιλόμορφο υλικό με βοηθητικές εικόνες για την εμπέδωση του περιεχομένου και διαδραστικά στοιχεία.

Στο ερώτημα: «**Θεωρείτε ότι το Ε.Υ περιέχει κείμενο, εικόνες και video;**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Βεβαίως είναι ένα αρκετά πλούσιο υλικό τόσο σε βίντεο όσο και σε εικόνες και κείμενο για τον εκπαιδευόμενο. (Α)

Η χρήση βίντεο μαζί με εικόνες και κείμενο καθιστά το μάθημα πιο διαδραστικό και ελκυστικό για τον εκπαιδευόμενο. (Β)

Το Ε.Υ. περιέχει επεξηγηματικό και καθοδηγητικό κείμενο, εικόνες σχετικές με το διδασκόμενο αντικείμενο, διαδραστικά και όχι μόνο βίντεο και καθαρό και ευχάριστο ήχο. (C)

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Οι συμμετέχουσες επανέλαβαν ότι πρόκειται για ένα αρκετά πλούσιο υλικό τόσο σε πλήθος από βίντεο, εικόνες, καθαρό και ευχάριστο ήχο και επεξηγηματικό κείμενο.

Στο ερώτημα: «**Θεωρείτε ότι οι χρωματικές συνθέσεις του Ε.Υ. συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση;**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Οι χρωματικές αντιθέσεις είναι τόσο όσο ώστε να προσελκύουν μεν αλλά και να μην κουράζουν δε τον εκπαιδευόμενο. (Α)

Τα χρώματα που έχουν επιλεγεί είναι ευχάριστα στο μάτι και διευκολύνουν την ανάγνωση, δημιουργώντας μια θετική εμπειρία. (Β)

Ευχάριστα και ξεκούραστα χρώματα συνοδεύουν το ΕΥ. (C)

Οι συμμετέχουσες θεωρούν ότι έχουν επιλεγεί ευχάριστα και ξεκούραστα χρώματα που διευκολύνουν την ανάγνωση και προσελκύουν τον αναγνώστη χωρίς να τον κουράζουν.

Γ. Ευχρηστία του Ε.Υ.

Προκειμένου να εξεταστεί η ευχρηστία του Ε.Υ. στους συμμετέχοντες υποβλήθηκαν τέσσερις ερωτήσεις αναφορικά με τα «κουμπιά», τα εικονίδια, την πλοήγηση και τη λειτουργία των υπερσυνδέσμων στο Ε.Υ.

Στο ερώτημα: «**Θεωρείτε ότι τα κουμπιά που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (εμπρός, πίσω κλπ.) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα;**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Αρκετά σαφή και κατανοητά για τον εκπαιδευόμενο. (Α)

Τα κουμπιά που χρησιμοποιούνται στο εκπαιδευτικό υλικό είναι πολύ ξεκάθαρα και ευδιάκριτα, κάτι που διευκολύνει την πλοήγηση και μειώνει την πιθανότητα λάθους. (Β)

Απολύτως κατανοητά, γεγονός στο οποίο συμβάλλει και το επεξηγηματικό βίντεο στην αρχή του υλικού. (C)

Οι συμμετέχουσες θεωρούν ότι τα κουμπιά που χρησιμοποιήθηκαν στο ΕΥ είναι σαφή και κατανοητά, στοιχείο που διευκολύνει την πλοήγηση και μειώνει την πιθανότητα λάθους. Μια συμμετέχουσα επισημαίνει και το επεξηγηματικό βίντεο στην αρχή του υλικού που συμβάλλει στην κατανόηση των εικονιδίων.

Στο ερώτημα: «**Θεωρείτε ότι τα εικονίδια που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (πρόσθετες πηγές, δραστηριότητες κλπ.) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα;**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Βεβαίως επίσης σαφή και κατανοητά για τον εκπαιδευόμενο. (Α)

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Τα εικονίδια είναι σωστά επιλεγμένα και ευανάγνωστα, κάτι που βοηθά τον χρήστη να βρίσκει γρήγορα τις απαραίτητες πληροφορίες και δραστηριότητες. (B)

Απολύτως κατανοητά, γεγονός στο οποίο συμβάλλει και το επεξηγηματικό βίντεο στην αρχή του υλικού. (C)

Και σε αυτή την ερώτηση οι συμμετέχουσες επαναλαμβάνουν ότι χρησιμοποιούνται σαφή, κατανοητά και σωστά επιλεγμένα εικονίδια ευανάγνωστα που βοηθούν τον αναγνώστη να βρίσκει σύντομα τις πληροφορίες. Μια συμμετέχουσα επισημαίνει και το επεξηγηματικό βίντεο στην αρχή του υλικού που συμβάλλει στην κατανόηση των εικονιδίων.

Στο ερώτημα: «Θεωρείτε ότι η πλοήγηση στο Ε.Υ. είναι εύκολη;» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Πάρα πολύ εύκολη και ευχάριστη η πλοήγηση για τον εκπαιδευόμενο. (A)

Η πλοήγηση είναι απλή και ξεκάθαρη, επιτρέποντας στον εκπαιδευόμενο να μετακινείται εύκολα από τη μία ενότητα στην άλλη, χωρίς δυσκολίες. (B)

Υπάρχουν σαφείς ενδείξεις που βοηθούν στην πλοήγηση. (C)

Οι συμμετέχουσες συμφωνούν ότι η πλοήγηση είναι εύκολη, απλή και ξεκάθαρη για τον εκπαιδευόμενο με σαφείς ενδείξεις.

Στο ερώτημα: «Θεωρείτε ότι οι υπερσύνδεσμοι του Ε.Υ. οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο;» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Βεβαίως! Όλοι οι υπερσύνδεσμοι είναι σαφείς και κατανοητοί. (A)

Οι υπερσύνδεσμοι λειτουργούν σωστά και οδηγούν τον εκπαιδευόμενο ακριβώς εκεί που χρειάζεται, κάνοντας τη μάθηση πιο οργανωμένη και ευχάριστη. (B)

Ναι, οδηγούν στο αναμενόμενο, σχετικό με τη διδασκαλία, περιεχόμενο. (C)

Οι συμμετέχουσες συμφωνούν ότι οι υπερσύνδεσμοι είναι σαφείς, κατανοητοί και λειτουργούν σωστά καθοδηγώντας τον εκπαιδευόμενο όπου χρειάζεται και καθιστώντας τη μάθηση του πιο οργανωμένη και ευχάριστη.

Δ. Το Ε.Υ. υποστηρίζει - καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του

Για να αποτιμηθεί κατά πόσο το εκπαιδευτικό υλικό διευκολύνει και υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του οι συμμετέχοντες υποβλήθηκαν σε τρία ερωτήματα.

Στο ερώτημα: «Θεωρείτε ότι παρέχονται συμβουλές για το πώς να μελετηθεί το εκπαιδευτικό υλικό;» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Βεβαίως ο εκπαιδευόμενος μπορεί πολύ εύκολα να το μελετήσει μόνος του χωρίς ιδιαίτερη καθοδήγηση. (Α)

Το υλικό περιέχει πολύτιμες συμβουλές που βοηθούν τον εκπαιδευόμενο να οργανώσει τον χρόνο και τη μελέτη του, κάνοντάς τον να νιώθει πιο σίγουρος για το πώς να προχωρήσει. (Β)

Σαφείς και κατανοητές οδηγίες. (C)

Οι συμμετέχουσες επισημαίνουν ότι δίνονται σαφείς και κατανοητές οδηγίες σε βαθμό τέτοιο ώστε ο εκπαιδευόμενος να μπορεί εύκολα να μελετήσει το υλικό μόνος του χωρίς ιδιαίτερη καθοδήγηση καθώς αυτό περιλαμβάνει πολύτιμες συμβουλές για να οργανώσει το χρόνο και τη μελέτη του.

Στο ερώτημα: «Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο προκειμένου να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία (Υπάρχουν πλαίσια ή έντονη γραφή (σήμανση) ώστε να τονίζονται σημαντικές έννοιες);» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Το κείμενο είναι πολύ ενδιαφέρον και ζωντανό για τον εκπαιδευόμενο. (Α)

Η παρουσία πλαισίων και σημάνσεων (π.χ. έντονη γραφή) κάνει πολύ εύκολο τον εντοπισμό των πιο σημαντικών σημείων, διευκολύνοντας την αφομοίωση του περιεχομένου. (Β)

Χρησιμοποιείται ποικιλία μέσων (έντονη γραφή, πλαίσια, χρώματα) προκειμένου να τονιστούν σημαντικές έννοιες. (C)

Οι συμμετέχουσες θεωρούν ότι η παρουσία πλαισίων και σημάνσεων κάνει το κείμενο ενδιαφέρον, ζωντανό και διευκολύνουν την αφομοίωση του περιεχομένου από τον εκπαιδευόμενο. Επισημαίνουν, επίσης, την ποικιλία μέσων που χρησιμοποιούνται για την επισήμανση, όπως η έντονη γραφή, τα πλαίσια, τα χρώματα προκειμένου να τονιστούν σημαντικές έννοιες.

Στο ερώτημα: «Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια τα οποία υποστηρίζουν τον σπουδαστή στη μελέτη του;» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Σε όλο το Ε.Υ. δίδονται επεξηγήσεις και επισημάνσεις που δεν αφήνουν απορίες στον εκπαιδευόμενο. (Α)

Τα επεξηγηματικά σχόλια βοηθούν σημαντικά στην κατανόηση, προσφέροντας διευκρινίσεις που κάνουν τη μελέτη πιο αποτελεσματική και ευχάριστη. (Β)

Υπάρχουν σε αρκετά σημεία. (C)

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Οι συμμετέχουσες θεωρούν ότι δίνονται επεξηγήσεις και επισημάνσεις σε αρκετά σημεία που δεν αφήνουν απορίες στον εκπαιδευόμενο προσφέροντας διευκρινήσεις που κάνουν τη μελέτη αποτελεσματική και ευχάριστη.

E. Το Ε.Υ υποστηρίζει την αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του

Ο πέμπτος άξονας εξετάζει κατά πόσο το εκπαιδευτικό υλικό υποστηρίζει την αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του. Για το σκοπό αυτό κάνει πέντε ερωτήματα στους συμμετέχοντες.

Στο ερώτημα: **«Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές απόψεις (κρίσεις) πάνω σε σημαντικά ζητήματα;»** οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Το υλικό δεν περιορίζει καθόλου τον εκπαιδευόμενο. (A)

Το υλικό παρέχει δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να διατυπώσει τις προσωπικές του απόψεις, κάτι που τον βοηθά να σκεφτεί κριτικά και δημιουργικά. (B)

*Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές απόψεις (κρίσεις), αλλά και να χρησιμοποιήσει όσα έμαθε απαντώντας βιωματικά σε δραστηριότητες μέσω του *radlet* και του *forum* του μαθήματος. (C)*

Οι συμμετέχουσες θεωρούν ότι το εκπαιδευτικό υλικό δεν περιορίζει τον εκπαιδευόμενο. Απεναντίας του παρέχει δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την έκφραση προσωπικών απόψεων, τον βοηθούν να σκεφτεί κριτικά αλλά και να χρησιμοποιήσει βιωματικά όσα έμαθε σε δραστηριότητες μέσω του *radlet* και του *forum* του μαθήματος.

Στο ερώτημα: **«Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να διατυπώνει τις δικές του ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα;»** οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Βεβαίως ο εκπαιδευόμενος μπορεί να διατυπώνει πάντα ερωτήσεις σε ότι τον απασχολεί. (A)

Το υλικό περιλαμβάνει ερωτήσεις που κινητοποιούν τον εκπαιδευόμενο να αναζητήσει απαντήσεις και να διατυπώσει τα δικά του ερωτήματα, προάγοντας την ενεργό συμμετοχή. (B)

*Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές απόψεις (κρίσεις), αλλά και να χρησιμοποιήσει όσα έμαθε απαντώντας βιωματικά σε δραστηριότητες μέσω του *radlet* και του *forum* του μαθήματος. (C)*

Οι συμμετέχουσες θεωρούν ότι ο εκπαιδευόμενος μπορεί να διατυπώνει πάντα ερωτήσεις σε ότι τον απασχολεί. Μια συμμετέχουσα υπογραμμίζει ότι το εκπαιδευτικό υλικό περιλαμβάνει ερωτήσεις που κινητοποιούν τον εκπαιδευόμενο να αναζητήσει απαντήσεις

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

και να διατυπώσει τα δικά του ερωτήματα προάγοντας την ενεργό συμμετοχή. Μια άλλη συμμετέχουσα επαναλαμβάνει ότι μπορεί ο εκπαιδευόμενος να αξιοποιήσει όσα έμαθε απαντώντας βιωματικά σε δραστηριότητες στο *radlet* και στο *forum* του μαθήματος.

Στο ερώτημα: «**Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εμπλακεί συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του ενδιαφέροντα;**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Θα μπορούσε βέβαια στις ερωτήσεις ανοιχτού τύπου. (Α)

Οι δραστηριότητες του υλικού δίνουν χώρο στον εκπαιδευόμενο να συνδέσει το περιεχόμενο με τις προσωπικές του εμπειρίες και ενδιαφέροντα, κάνοντάς το πιο ενδιαφέρον και ουσιαστικό. (Β)

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές απόψεις (κρίσεις), αλλά και να χρησιμοποιήσει όσα έμαθε απαντώντας βιωματικά σε δραστηριότητες. (C)

Οι συμμετέχουσες θεωρούν ότι το εκπαιδευτικό υλικό εμπεριέχει δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη συναισθηματική εμπλοκή του εκπαιδευόμενου κυρίως σε δραστηριότητες ανοιχτού τύπου και δραστηριότητες που συνδέουν το γνωστικό αντικείμενο με τις προσωπικές εμπειρίες και τα ενδιαφέροντα του εκπαιδευόμενου. Τον βοηθούν έτσι να χρησιμοποιήσει όσα έμαθε απαντώντας βιωματικά.

Στο ερώτημα: «**Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ανταλλάξει απόψεις με τους άλλους εκπαιδευόμενους;**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Ναι θα μπορούσε να γίνει αυτό με λίγη βοήθεια από τον εκπαιδευτικό. (Α)

Το υλικό περιλαμβάνει δραστηριότητες που προτρέπουν τον εκπαιδευόμενο να μοιραστεί τις σκέψεις του με άλλους, δημιουργώντας γόνιμο διάλογο και συνεργασία. (Β)

*Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ανταλλάξει απόψεις με τους άλλους εκπαιδευόμενους, αλλά και να χρησιμοποιήσει όσα έμαθε απαντώντας βιωματικά σε δραστηριότητες μέσω του *radlet* και του *forum* του μαθήματος. (C)*

Οι απαντήσεις στην ερώτηση αυτή διακρίνονται από μεγάλη ποικιλία. Η πρώτη συμμετέχουσα θεωρεί ότι ο εκπαιδευόμενος με λίγη βοήθεια από τον εκπαιδευτικό μπορεί να ανταλλάξει απόψεις με άλλους εκπαιδευόμενους. Η δεύτερη θεωρεί ότι το υλικό περιλαμβάνει δραστηριότητες που προτρέπουν τον εκπαιδευόμενο να μοιραστεί τις σκέψεις του δημιουργώντας ένα γόνιμο διάλογο και η τρίτη θεωρεί ότι οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να απαντήσουν βιωματικά στις δραστηριότητες που αναρτώνται στο *radlet* και στο *forum*

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

του μαθήματος υπονοώντας ότι εκεί είναι δυνατόν να υπάρξει διάλογος με τους συνεκπαιδευόμενους.

Στο ερώτημα: «**Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να θεωρήσει τον εαυτό του ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες;**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Ναι το υλικό απευθύνεται σε κοινό που έχουν σαφώς ίδιες δυσκολίες και συνάμα επιθυμία για διερευνητική ανακαλυπτική μάθηση. (Α)

Οι δραστηριότητες βοηθούν τον εκπαιδευόμενο να αντιληφθεί ότι αποτελεί μέρος μιας μεγαλύτερης μαθησιακής κοινότητας, ενισχύοντας το αίσθημα του «ανήκειν». (Β)

Ναι, της ομάδας εκπαιδευόμενων στους οποίους απευθύνεται το συγκεκριμένο υλικό. (C)

Και σε αυτή την ερώτηση υπάρχει μεγάλη ποικιλία στις απαντήσεις των συμμετεχουσών. Η πρώτη συμμετέχουσα απάντησε ότι το υλικό απευθύνεται σε κοινό με κοινές δυσκολίες και επιθυμία για διερευνητική μάθηση. Η δεύτερη επισημαίνει ότι οι δραστηριότητες του εκπαιδευτικού υλικού βοηθούν τον εκπαιδευόμενο να αντιληφθεί ότι ανήκει σε μια μεγαλύτερη μαθησιακή κοινότητα και η τρίτη συμμετέχουσα θεωρεί ότι ο εκπαιδευόμενος ενθαρρύνεται να θεωρήσει τον εαυτό του ως μέλος της ομάδας των εκπαιδευομένων στους οποίους απευθύνεται το υλικό.

Στο ερώτημα: «**Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει/ εμπλουτίσει τις απόψεις του σε αυτό;**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Το υλικό αυτό μπορεί να προσφέρει πολλά στον εκπαιδευόμενο. (Α)

Το υλικό δίνει στον εκπαιδευόμενο τη δυνατότητα να προσθέσει τη δική του οπτική, ενσωματώνοντας τις εμπειρίες και τις ιδέες του, κάτι που κάνει τη μάθηση πιο δυναμική και προσωπική. (Β)

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να καταθέσει τη δημιουργικότητα και την φαντασία του σε αυτό. (C)

Οι συμμετέχουσες συμφωνούν ότι το υλικό μπορεί να προσφέρει πολλά στοιχεία στον εκπαιδευόμενο, του δίνει τη δυνατότητα να παρουσιάσει τη δική του οπτική ενσωματώνοντας τις εμπειρίες και τις ιδέες του και να καταθέσει τη δημιουργικότητα και τη φαντασία του.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Στ. Το Ε.Υ. παρέχει δυνατότητα Αναστοχασμού - Αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευόμενο

Η δυνατότητα αναστοχασμού και αυτοαξιολόγησης του εκπαιδευόμενου είναι μείζονος σημασίας στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Για το λόγο αυτό οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να απαντήσουν σε πέντε ερωτήσεις σχετικά με το κατά πόσο το παρόν εκπαιδευτικό υλικό παρέχει τη δυνατότητα αναστοχασμού και αυτοαξιολόγησης στο χρήστη.

Στο ερώτημα: **«Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευόμενου;»** οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Ο αναστοχασμός και η αυτοαξιολόγηση παρέχεται σε κάθε ενότητα για τον εκπαιδευόμενο. (Α)

Το υλικό περιλαμβάνει δραστηριότητες που δίνουν τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο να αξιολογεί την πρόοδό του και να αναγνωρίζει τα δυνατά και αδύνατα σημεία του. (Β)

Πολλές και ποικίλες δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης με ανατροφοδοτικό χαρακτήρα. (C)

Και οι 3 συμμετέχουσες συμφωνούν ότι ο αναστοχασμός και η αυτοαξιολόγηση παρέχεται σε κάθε ενότητα στον εκπαιδευόμενο μέσα από τις δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης που υπάρχουν σε κάθε ενότητα, οι οποίες έχουν πάντα ανατροφοδοτικό χαρακτήρα.

Στο ερώτημα: **«Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης του εκπαιδευόμενου;»** οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Βεβαίως! Κύριος στόχος είναι αυτός για τον εκπαιδευόμενο. (Α)

Οι δραστηριότητες προωθούν τη σκέψη και την ανάλυση, δίνοντας στον εκπαιδευόμενο την ευκαιρία να αναπτύξει την προσωπική του κριτική ικανότητα. (Β)

Πολλές δραστηριότητες απαιτούν την κριτική σκέψη και δημιουργικότητα του εκπαιδευόμενου. (C)

Και οι 3 συμμετέχουσες συμφωνούν ότι το εκπαιδευτικό υλικό εμπεριέχει δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την ανάπτυξη αυτόνομης κριτικής σκέψης του εκπαιδευόμενου δίνοντάς του την ευκαιρία να εκφραστεί και να αναπτύξει τη δημιουργικότητά του.

Στο ερώτημα: **«Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη δίαυλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του εκπαιδευόμενου;»** οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Η ανατροφοδότηση έρχεται πάντα από τον ίδιο τον εκπαιδευόμενο. (Α)

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Το υλικό προσφέρει ευκαιρίες για διάλογο και ανατροφοδότηση, κάτι που βοηθά σημαντικά στην πρόοδο και την ενίσχυση της μάθησης. (B)

Πολλές και ποικίλες δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης με ανατροφοδοτικό χαρακτήρα. (C)

Και οι 3 συμμετέχουσες θεωρούν ότι η ανατροφοδότηση του εκπαιδευόμενου τον βοηθά σημαντικά στην πρόοδο και την ενίσχυση της μάθησης του όπως προκύπτει από τις πολλές και ποικίλες δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης με ανατροφοδοτικό χαρακτήρα.

Στο ερώτημα: «Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του πραγματικότητα;» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Οι δραστηριότητες είναι πολυμεσικές, ξεφεύγουν από τον παραδοσιακό τρόπο μάθησης και εννοείται να γίνει σύγκριση και συσχετισμός από τον εκπαιδευόμενο. (A)

Οι δραστηριότητες συνδέουν τη θεωρία με την καθημερινότητα, κάνοντας τη μάθηση πιο ουσιαστική και άμεσα εφαρμόσιμη. (B)

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τη νέα γνώση με την καθημερινή του πραγματικότητα ως χρήστης της ελληνικής γλώσσας. (C)

Η πρώτη συμμετέχουσα θεωρεί ότι οι πολιτιστικές δραστηριότητες, οι οποίες ξεφεύγουν από τις παραδοσιακές μεθόδους μάθησης, ευνοούν τη σύγκριση και το συσχετισμό από τον εκπαιδευόμενο. Η δεύτερη συμμετέχουσα θεωρεί ότι οι δραστηριότητες συνδέουν τη θεωρία με την καθημερινότητα καθιστώντας τη μάθηση ουσιαστική και εφαρμόσιμη. Τέλος η τρίτη συμμετέχουσα θεωρεί ότι το εκπαιδευτικό υλικό εμπεριέχει δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τη νέα γνώση με την καθημερινή του πραγματικότητα στην ελληνική γλώσσα.

Στο ερώτημα: «Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εφαρμόσει τη νέα γνώση στη δική του πραγματικότητα;» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Η μάθηση για τη νέα γνώση θα γίνεται πιο εύκολη από τον εκπαιδευόμενο. (A)

Το υλικό δίνει ευκαιρίες στον εκπαιδευόμενο να εφαρμόσει όσα έμαθε σε πραγματικές συνθήκες, ενισχύοντας τη χρησιμότητα της γνώσης. (B)

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τη νέα γνώση με την καθημερινή του πραγματικότητα ως χρήστης της ελληνικής γλώσσας. (C)

Οι τρεις συμμετέχουσες συμφωνούν ότι μέσα από το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό υλικό η μάθηση καθίσταται πιο εύκολη καθώς δίνονται ευκαιρίες εφαρμογής των νέων γνώσεων σε πραγματικές συνθήκες.

Z. Σκοπός / Προσδοκώμενα Αποτελέσματα

Για τον τελευταίο ερευνητικό άξονα του πρώτου ερωτήματος ασκήθηκαν στους συμμετέχοντες έξι ερωτήσεις προκειμένου να αποτιμηθεί εάν διατυπώνεται με σαφήνεια ο σκοπός και τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα σε επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων.

Στο ερώτημα: **«Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. διατυπώνεται σαφώς ο σκοπός της κάθε διδακτικής ενότητας;»** οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Πάρα πολύ καθαρά! (A)

Ο σκοπός κάθε διδακτικής ενότητας αναφέρεται με σαφήνεια και βοηθά τον εκπαιδευόμενο να κατανοεί τι αναμένεται να επιτύχει. (B)

Ξεκάθαρα, στην αρχή της κάθε ενότητας. (C)

Οι συμμετέχουσες συμφωνούν ότι ο σκοπός στο εκπαιδευτικό υλικό διαμορφώνεται ξεκάθαρα στην αρχή κάθε ενότητας.

Στο ερώτημα: **«Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. διατυπώνονται σαφώς τα προσδοκώμενα αποτελέσματα σε κάθε διδακτική ενότητα;»** οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Ξεκάθαρα και τα προσδοκώμενα! (A)

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρουσιάζονται ξεκάθαρα και δίνουν τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο να γνωρίζει τι θα έχει μάθει στο τέλος. (B)

Ξεκάθαρα, στην αρχή της κάθε ενότητας. (C)

Οι συμμετέχουσες συμφωνούν ότι τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα στο εκπαιδευτικό υλικό διαμορφώνονται ξεκάθαρα στην αρχή κάθε ενότητας.

Στο ερώτημα: **«Θεωρείτε ότι τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο γνώσεων;»** οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Φυσικά και μπορούν να παρακινήσουν τον εκπαιδευόμενο. (A)

Τα αποτελέσματα διατυπώνονται έτσι ώστε να ενισχύουν τη μάθηση και να δίνουν κίνητρο στον εκπαιδευόμενο να αποκτήσει νέες γνώσεις. (B)

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο γνώσεων, καθώς παρουσιάζουν άμεση σύνδεση με την καθημερινότητά του. (C)

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Οι συμμετέχουσες συμφωνούν ότι τα προσδοκώμενα αποτελέσματα μπορούν να παρακινήσουν τον εκπαιδευόμενο στο επίπεδο των γνώσεων, καθώς παρουσιάζουν άμεση σύνδεση με την καθημερινότητά του.

Στο ερώτημα: **«Θεωρείτε ότι τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο δεξιοτήτων;»** οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Φυσικά και μπορούν να δώσουν δεξιότητες περαιτέρω στον εκπαιδευόμενο. (Α)

Προβάλλεται ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη δεξιοτήτων, κάτι που κάνει τη μάθηση πιο πρακτική και χρήσιμη. (Β)

Ναι, καθώς τον καλούν να εμπλακεί σε πλήθος διαφορετικών δραστηριοτήτων και καταστάσεων που θα μπορούσε να βιώσει στην καθημερινότητά του. (C)

Επίσης συμφωνούν ότι τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα μπορούν να παρακινήσουν τον εκπαιδευόμενο και σε επίπεδο δεξιοτήτων, όπου δίνεται ιδιαίτερη έμφαση, καθώς τον καλούν να εμπλακεί σε πλήθος δραστηριοτήτων που θα μπορούσε να βιώσει στην καθημερινότητά του, όπως δηλώνει η τρίτη συμμετέχουσα.

Στο ερώτημα: **«Θεωρείτε ότι τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο στάσεων;»** οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Φυσικά και παρακινούν σε επίπεδο στάσεων εκπαιδευόμενο. (Α)

Τα αποτελέσματα ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να υιοθετήσει θετική στάση απέναντι στο αντικείμενο της μάθησης, γεγονός που τον ενδυναμώνει. (Β)

Ναι, καθώς τον καλούν να εμπλακεί σε πλήθος διαφορετικών δραστηριοτήτων και καταστάσεων που θα μπορούσε να βιώσει στην καθημερινότητά του. (C)

Και στο επίπεδο των στάσεων οι συμμετέχουσες θεωρούν ότι τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο να υιοθετήσει θετική στάση απέναντι στο αντικείμενο μάθησης και να εμπλακεί σε πλήθος διαφορετικών δραστηριοτήτων και καταστάσεων της καθημερινότητας.

Στο ερώτημα: **«Θεωρείτε ότι ο εκπαιδευόμενος ελέγχει την πρόοδό του με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα;»** οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Ο εκπαιδευόμενος στο τέλος της ενότητας θα γνωρίζει ότι έφτασε στα προσδοκώμενα κάθε φορά. (Α)

Το υλικό παρέχει σαφή κριτήρια για να ελέγξει ο εκπαιδευόμενος την πρόοδό του, γεγονός που τον βοηθά να κατανοεί τη μαθησιακή του πορεία. (Β)

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Ναι, μέσα από πολλές και ποικίλες δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης με ανατροφοδοτικό χαρακτήρα. (C)

Τέλος, η πρώτη συμμετέχουσα θεωρεί ο εκπαιδευόμενος στο τέλος κάθε ενότητας μπορεί να ελέγξει την πρόοδό του καθώς θα γνωρίζει ότι έφτασε τα προσδοκώμενα κάθε φορά μαθησιακά αποτελέσματα. Η δεύτερη συμμετέχουσα επισημαίνει ότι το υλικό παρέχει σαφή κριτήρια προκειμένου να ελέγξει ο εκπαιδευόμενος την πρόοδό του και να κατανοήσει τη μαθησιακή του πορεία, κάτι που επιβεβαιώνει και η τρίτη συμμετέχουσα κάνοντας λόγο για τις ποικίλες δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης με ανατροφοδοτικό χαρακτήρα.

6.2. 2^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;

Το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα εξετάζει αν το Ε.Υ. έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της πολυμεσικής μάθησης του Mayer. Για το σκοπό αυτό οι συμμετέχοντες καλούνται να απαντήσουν σε δεκαπέντε (15) ερωτήσεις και μια από τις οποίες εξετάζει ένα διαφορετικό χαρακτηριστικό της πολυμεσικής μάθησης. Ως ερευνητικοί άξονες λαμβάνονται οι ίδιες οι αρχές της Πολυμεσικής μάθησης:

1. Πολυμεσική Αρχή
2. Αρχή της Τροπικότητας
3. Αρχή της Συνοχής
4. Αρχή της Φωνής
5. Αρχή της Εικόνας
6. Αρχή της Προσωποποίησης
7. Αρχή της Κατάτμησης
8. Αρχή της Σηματοδότησης

Πολυμεσική Αρχή

Στην πολυμεσική αρχή αντιστοιχούν δύο ερωτήσεις.

Στο ερώτημα: «**Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχει συνδυασμός κείμενου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου;**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Υπάρχει ξεκάθαρα! (A)

Το υλικό συνδυάζει αρμονικά κείμενο και εικόνες, ενισχύοντας την κατανόηση και καθιστώντας τη μελέτη πιο ενδιαφέρουσα. (B)

Υπάρχει σε μέγιστο βαθμό σε όλη την έκταση του κειμένου. (C)

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Και οι 3 συμμετέχουσες θεωρούν ότι στο εκπαιδευτικό υλικό υπάρχει συνδυασμός κειμένου και εικόνας στο μέγιστο βαθμό, κάτι που ενισχύει την κατανόηση και καθιστά τη μελέτη πιο ενδιαφέρουσα.

Στο ερώτημα: «**Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. η χρήση των εικόνων σας βοηθάει να κατανοήσετε το γνωστικό αντικείμενο;**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Το Ε.Υ. είναι βασισμένο στην πολυμεσική αρχή. (Α)

Οι εικόνες που συνοδεύουν το κείμενο βοηθούν ουσιαστικά να κατανοήσω το αντικείμενο, καθώς συνδέουν τη θεωρία με την πράξη. (Β)

Ναι, γιατί σχετίζονται απόλυτα με το περιεχόμενο και τον σκοπό της διδασκαλίας. (C)

Και οι 3 συμμετέχουσες θεωρούν ότι το εκπαιδευτικό υλικό είναι βασισμένο στην πολυμεσική αρχή με εικόνες που συνοδεύουν το κείμενο, καθώς συνδέουν τη θεωρία με την πράξη και σχετίζονται απόλυτα με το περιεχόμενο και το σκοπό της διδασκαλίας.

Αρχή της Τροπικότητας

Στο ερώτημα: «**Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία αφήγησης (μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλια κ.ά.);**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Το Ε.Υ. είναι βασισμένο και στην αρχή της τροπικότητας. (Α)

Το υλικό αξιοποιεί περιγραφή και σχόλια με τρόπο που ζωντανεύει το περιεχόμενο και το κάνει πιο ελκυστικό. (Β)

Στο Ε.Υ. υπάρχουν πολλά στοιχεία αφήγησης (μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλια κ.ά.) καταναμημένα σε διάφορα σημεία του ανάλογα με τον εκάστοτε σκοπό και στόχο. (C)

Και οι 3 συμμετέχουσες θεωρούν ότι στο εκπαιδευτικό υλικό υπάρχουν στοιχεία αφήγησης, περιγραφής και σχόλια καταναμημένα σε διάφορα σημεία ανάλογα με τον εκάστοτε σκοπό και στόχο, υπηρετώντας την αρχή της τροπικότητας.

Αρχή της Συνοχής

Στο ερώτημα: «**Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. συμπεριλαμβάνονται μη σχετικές πληροφορίες (λέξεις, εικόνες, ήχοι) με το γνωστικό αντικείμενο;**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Το Ε.Υ. είναι βασισμένο στην αρχή της συνοχής. (Α)

Το υλικό είναι καλοσχεδιασμένο και εστιάζει μόνο στις πληροφορίες που σχετίζονται με το αντικείμενο, χωρίς να αποσπά την προσοχή (Β)

Το ΕΥ διέπεται από συνοχή και αλληλουχία. (C)

Οι συμμετέχουσες συμφωνούν ότι το εκπαιδευτικό υλικό είναι βασισμένο στην αρχή της συνοχής αλλά και διέπεται από συνοχή και αλληλουχία. Η δεύτερη θεωρεί ότι είναι καλοσχεδιασμένο και εστιάζει μόνο στις πληροφορίες που σχετίζονται άμεσα με το αντικείμενο χωρίς να αποσπά την προσοχή του δέκτη.

Αρχή της Προσωποποίησης

Προκειμένου να πιστοποιηθεί η ύπαρξη της αρχής της προσωποποίησης οι συμμετέχοντες καλούνται να απαντήσουν σε τέσσερις διαφορετικές ερωτήσεις που αντιστοιχούν στα διαφορετικά χαρακτηριστικά της αρχής. Πρόκειται για τις ερωτήσεις Α5, Α6, Α7 και Α11 του ερωτηματολογίου.

Συγκεκριμένα στο ερώτημα «**Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας;**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Το Ε.Υ. είναι βασισμένο έχει αρκετά φιλική γλώσσα. (Α)

Η φιλική γλώσσα κάνει το υλικό πιο προσιτό και ευχάριστο, ενισχύοντας τη συμμετοχή. (Β)

Χρήση γλώσσας απλή, φιλική και κατανοητή. (C)

Οι συμμετέχουσες θεωρούν ότι το εκπαιδευτικό υλικό υπηρετεί την αρχή της προσωποποίησης καθώς είναι βασισμένο σε φιλική γλώσσα, είναι προσιτό και ευχάριστο στο δέκτη ενισχύοντας τη συμμετοχή του.

Στο ερώτημα: «**Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. γίνεται χρήση δεύτερου προσώπου;**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Στο Ε.Υ. έχουμε έντονη τη χρήση Β' ενικού προσώπου. (Α)

Η χρήση δεύτερου προσώπου κάνει το κείμενο πιο άμεσο και δίνει την αίσθηση ότι μιλάει κατευθείαν σε εμένα. (Β)

Κατεξοχήν χρήση του Β' ενικού προσώπου. (C)

Οι συμμετέχουσες συμφωνούν ότι στο εκπαιδευτικό υλικό γίνεται έντονη χρήση του δεύτερου προσώπου, γεγονός που το καθιστά πιο άμεσο στον εκπαιδευόμενο. Η δεύτερη συμμετέχουσα επισημαίνει ότι μοιάζει το εκπαιδευτικό υλικό να απευθύνεται κατευθείαν σε αυτήν.

Στο ερώτημα: «**Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. γίνεται ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου;**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Στο Ε.Υ. υπάρχει η ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου. (Α)

Η ύπαρξη ηχητικής παρουσίασης ενισχύει την κατανόηση, καθώς προσφέρει πολλαπλές μορφές πρόσληψης της γνώσης. (Β)

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Σε όλη του την έκταση (C)

Οι συμμετέχουσες θεωρούν ότι υπάρχει ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου σε όλη την έκταση του ΕΥ, γεγονός που ενισχύει την κατανόηση καθώς προσφέρει πολλαπλές μορφές πρόσληψης της γνώσης.

Στο ερώτημα: «**Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν διαδραστικές δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση στους εκπαιδευόμενους;**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Το Ε.Υ. έχει αρκετή ανατροφοδότηση από την αρχή μέχρι το τέλος. (A)

Οι διαδραστικές δραστηριότητες είναι πολύ χρήσιμες γιατί με κάνουν να συμμετέχω ενεργά και να λαμβάνω ανατροφοδότηση. (B)

Πολλές και ποικίλες δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης με ανατροφοδοτικό χαρακτήρα. (C)

Θεωρούν ότι το εκπαιδευτικό υλικό έχει πολλές δραστηριότητες ανατροφοδότησης από την αρχή μέχρι το τέλος.

Αρχή της Φωνής

Στο ερώτημα: «**Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό για τον εκπαιδευόμενο;**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Στο Ε.Υ. το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι αρκετά φιλικό για τον εκπαιδευόμενο. (A)

Η ηχητική παρουσίαση είναι ευχάριστη και φιλική, γεγονός που βοηθάει στο να παραμείνω συγκεντρωμένος και να συμμετέχω ενεργά. (B)

Οι φωνές που ακούγονται είναι καθαρές και χαρακτηρίζονται από ευγένεια και ο σεβασμό στις ανάγκες του εκπαιδευόμενου. (C)

Οι συμμετέχουσες χαρακτηρίζουν το ύφος της ηχητικής παρουσίασης φιλικό, με φωνές καθαρές που χαρακτηρίζονται από ευγένεια και σεβασμό στις ανάγκες του εκπαιδευόμενου, βοηθώντας τον να παραμείνει συγκεντρωμένος και να συμμετέχει ενεργά.

Αρχή της Εικόνας

Στο ερώτημα: «**Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. εμφανίζεται ένας φιλικός χαρακτήρας (avatar) που ενισχύει τη διαδικασία μάθησης των εκπαιδευόμενων;**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Το Ε.Υ. είναι βασισμένο και στην αρχή της εικόνας. (A)

Η χρήση avatar προσδίδει στο μάθημα διαδραστικότητα και κάνει τη μάθηση πιο ευχάριστη και φιλική. (B)

Καλαίσθητο και βοηθητικό avatar. (C)

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Οι συμμετέχουσες θεωρούν ότι η χρήση του άβαταρ προσδίδει διαδραστικότητα στο εκπαιδευτικό υλικό. Η τρίτη υπογραμμίζει ότι πρόκειται για ένα καλαίσθητο και βοηθητικό άβαταρ.

Αρχή της Κατάτμησης

Στο ερώτημα: **«Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. η παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου γίνεται τμηματικά;»** οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Το Ε.Υ. είναι βασισμένο πολύ πιστά στην αρχή της κατάτμησης. (Α)

Το υλικό παρουσιάζεται σε μικρές ενότητες, γεγονός που διευκολύνει την κατανόηση και την εμπέδωση. (Β)

Το ΕΥ μοιράζεται σε 4 συνολικά ενότητες με διαφορετικό κομμάτι του μαθήματος η καθεμιά. (C)

Οι ειδικοί της εξΑΕ επισημαίνουν ότι το εκπαιδευτικό υλικό υπηρετεί πιστά την αρχή της κατάτμησης καθώς είναι δομημένο σε τέσσερις ενότητες με διαφορετικό «κομμάτι» του μαθήματος η καθεμιά.

Στο ερώτημα: **«Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν μακροσκελή κείμενα για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου;»** οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Όχι το Ε.Υ. είναι χωρισμένο σε μικρά ισόποσα και σαφή τμήματα. (Α)

Δεν παρατήρησα ιδιαίτερα μακροσκελές περιεχόμενο, είναι όλο δομημένο με τρόπο που δεν κουράζει, αλλά αντιθέτως με βοηθά να κατανοώ εις βάθος το αντικείμενο. (Β)

Κείμενα σύντομα και σχετικά με το περιεχόμενα που συνοδεύονται από ήχο. (C)

Οι συμμετέχουσες συμφωνούν ότι το εκπαιδευτικό υλικό είναι χωρισμένο σε μικρά ισόποσα τμήματα χωρίς μακροσκελή κείμενο, ώστε να μην κουράζει τον αναγνώστη.

Αρχή της Σηματοδότησης

Τέλος για την αρχή της Σηματοδότησης κλήθηκαν να απαντήσουν σε τρία (3) ερωτήματα:

Στο ερώτημα: **«Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. παρέχει σαφείς οδηγίες στους εκπαιδευόμενους για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και εργασιών;»** οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Το Ε.Υ. είναι πολύ σωστά τοποθετημένο με πολλές και σαφείς οδηγίες. (Α)

Οι οδηγίες είναι απόλυτα κατανοητές και με βοηθούν να ολοκληρώσω τις δραστηριότητες με επιτυχία. (Β)

Απολύτως (C)

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Οι ειδικοί συμφωνούν ότι παρέχονται σαφείς οδηγίες στους εκπαιδευόμενους, βοηθώντας τους να ολοκληρώσουν τις δραστηριότητες με επιτυχία.

Στο ερώτημα: «**Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης (έντονη γραφή, υπογράμμιση, χρωματισμός κ.ά.)**;» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Βεβαίως! (Α)

Και συμπληρώνει:

Το Ε.Υ. ακολουθεί την αρχή της σηματοδότησης. (Α)

Τα στοιχεία επισήμανσης κάνουν πολύ εύκολο τον εντοπισμό των πιο σημαντικών σημείων και διευκολύνουν τη μελέτη. (Β)

Χρησιμοποιείται ποικιλία μέσων (έντονη γραφή, πλαίσια, χρώματα) προκειμένου να τονιστούν σημαντικές έννοιες. (C)

Οι συμμετέχουσες θεωρούν ότι το εκπαιδευτικό υλικό διαθέτει στοιχεία επισήμανσης ακολουθώντας την αρχή της σηματοδότησης, που κάνουν πιο εύκολο τον εντοπισμό των πιο σημαντικών σημείων και διευκολύνουν τη μελέτη.

Αρχή της προπαίδευσης

Και τέλος στο ερώτημα: «**Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. παρέχει σαφείς οδηγίες στους εκπαιδευόμενους για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και εργασιών**;» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Βεβαίως! (Α)

Και συμπληρώνει:

Στο Ε.Υ. υπάρχουν πάντα δραστηριότητες εισαγωγής. (Α)

Οι εισαγωγικές δραστηριότητες δημιουργούν μια ομαλή μετάβαση στο αντικείμενο, προετοιμάζοντας τον εκπαιδευόμενο να το κατανοήσει καλύτερα. (Β)

Σε όλες τις ενότητες πριν την έναρξη της διδασκαλίας. (C)

Θεωρούν ότι στο εκπαιδευτικό υλικό υπάρχουν πάντα δραστηριότητες εισαγωγής που δημιουργούν μια ομαλή μετάβαση στο αντικείμενο προετοιμάζοντας τον εκπαιδευόμενο για να το κατανοήσει καλύτερα.

6.3. Γενικές επισημάνσεις

Στο τελευταίο μέρος του ερωτηματολογίου ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να κάνουν κάποιες γενικότερες επισημάνσεις πάνω στο εκπαιδευτικό υλικό. Συγκεκριμένα του

ζητήθηκε να επιλέξουν τρία (3) θετικά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού και να κάνουν τρεις (3) προτάσεις για τη βελτίωσή του.

Στο ερώτημα: «**Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία πιο δυνατά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού;**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Υπέροχες ασκήσεις εμπέδωσης. (Α)

Εμπνευσμένα βίντεο. (Α)

Εξαιρετικές ασκήσεις εισαγωγικές. (Α)

Η φιλική και ευανάγνωστη παρουσίαση, που κάνει το υλικό προσιτό και εύκολο στην κατανόηση. (Β)

Ο συνδυασμός διαφορετικών μορφών πολυμέσων (κείμενο, εικόνες, βίντεο) που εμπλουτίζουν τη μάθηση και τη διατηρούν ενδιαφέρουσα. (Β)

Οι δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη συμμετοχή του εκπαιδευόμενου και προάγουν την αλληλεπίδραση με το υλικό. (Β)

Αφήγηση, δραστηριότητες, χρήση βίντεο. (C)

Στην ερώτηση για το ποιο θεωρούν το πιο δυνατό σημείο του εκπαιδευτικού υλικού οι συμμετέχουσες έδωσαν ποικιλία απαντήσεων κάνοντας λόγο για “υπέροχες” ασκήσεις εμπέδωσης, εμπνευσμένα βίντεο, εξαιρετικές ασκήσεις εισαγωγής, φιλική και ευανάγνωστη παρουσίαση, συνδυασμό διαφορετικών μορφών πολυμέσων και χρήση αφήγησης.

Στο ερώτημα: «**Γράψτε έως τρεις αλλαγές που προτείνετε προκειμένου να βελτιωθεί το εκπαιδευτικό υλικό**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Δε θα άλλαζα κάτι. (Α)

Ίσως να πρόσθετα ένα δύσκολο quiz σύνοψης στο τέλος κάθε ενότητας για να ελέγξω το βαθμό εμπέδωσης. (Α)

Το υλικό είναι ήδη αρκετά ευανάγνωστο και καλογραμμένο, αλλά θα ήταν καλό να προστεθούν περισσότερες δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευόμενων, ώστε να ενισχυθεί η αίσθηση της κοινότητας μάθησης. (Β)

Λιγότερα βίντεο (C)

Ηχογραφήσεις αυθεντικών συζητήσεων από εκπαιδευόμενους (C)

Στην ερώτηση που ζητείται από τους ειδικούς της εξΑΕ να προτείνουν τρεις αλλαγές για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού υλικού, η πρώτη συμμετέχουσα, αρχικά απαντά πως δεν θα άλλαζε κάτι, αλλά ίσως να προσέθετε ένα πιο δύσκολο κουίζ ή σύνοψη στο τέλος κάθε ενότητας προκειμένου να ελεγχθεί ο βαθμός εμπέδωσης. Η δεύτερη συμμετέχουσα χαρακτηρίζει το υλικό αρκετά ευανάγνωστο και καλογραμμένο και δηλώνει ότι θα προσέθετε περισσότερες δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη συνεργασία μεταξύ των

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

εκπαιδευομένων προκειμένου να ενισχυθεί η κοινότητα της μάθησης. Τέλος η τρίτη εκπαιδευόμενη προτείνει τη χρήση λιγότερων βίντεο και ηχογραφήσεις αυθεντικών συζητήσεων από εκπαιδευόμενους.

6.4. Σύνοψη

Το έκτο κεφάλαιο παρουσιάζει αναλυτικά τις απαντήσεις των ειδικών της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, δομημένες, καταρχάς, στα δύο ερευνητικά ερωτήματα. Συγκεκριμένα το πρώτο ερευνητικό ερώτημα εξετάζει αν το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Για τη διερεύνηση του το ερωτηματολόγιο δομήθηκε σε επτά άξονες αναφορικά με: α) την επιστημονική συνοχή / τεκμηρίωση του ΕΥ, β) τη συμβολή του ΕΥ στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου, γ) την ευχρηστία του ΕΥ, δ) την υποστήριξη του εκπαιδευόμενου από το ΕΥ στη μελέτη του, ε) τη δυνατότητα αλληλεπίδρασης του ΕΥ με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του, στ) τη δυνατότητα αναστοχασμού - αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευόμενο από το ΕΥ και ζ) το σκοπό και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα του ΕΥ. Οι απαντήσεις των ειδικών της εξΑΕ φανερώνουν πως το ΕΥ είναι σχεδιασμένο σύμφωνα με τις αρχές της εξΑΕ.

Το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα εξετάζει αν το Ε.Υ. έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της πολυμεσικής μάθησης του Mayer και συγκεκριμένα την Πολυμεσική Αρχή, την Αρχή της Τροπικότητας, την Αρχή της Συνοχής, την Αρχή της Φωνής, την Αρχή της Εικόνας, την Αρχή της Προσωποποίησης, την Αρχή της Κατάτμησης και την Αρχή της Σηματοδότησης. Οι απαντήσεις φαίνεται να συμφωνούν και εδώ ότι το εξετασθέν ΕΥ πληροί τις αρχές της πολυμεσικής μάθησης του Mayer.

Τέλος, ζητήθηκε από τους ειδικούς να επισημάνουν έως τρία δυνατά στοιχεία του ΕΥ και στη συνέχεια να προτείνουν τρεις αλλαγές για την βελτίωσή του. Σε γενικές γραμμές ιδιαίτερα θετικά σχόλια απέσπασαν οι πολυμεσικές εργασίες και τα διαδραστικά βίντεο, ενώ ως άκρως ενδιαφέρουσα αξιολογήθηκε η παρουσίαση, παράλληλα δε προτείνεται η χρήση περισσότερων ανακεφαλαιωτικών ασκήσεων και λιγότερων βίντεο.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

7^ο Κεφάλαιο

Αποτελέσματα αποτίμησης Ε.Υ. από εκπαιδευόμενους και συζήτηση

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της αποτίμησης του εκπαιδευτικού υλικού από τους ίδιους τους εκπαιδευόμενους και η συζήτηση των αποτελεσμάτων. Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων δομείται πάνω στους ερευνητικούς άξονες, οι οποίοι με τη σειρά τους απαρτίζονται από συγκεκριμένα ερωτήματα, τα οποία οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να απαντήσουν. Στο τέλος κάθε ερώτησης, αφού παρουσιαστούν τα αποτελέσματα, ακολουθεί η συζήτησή τους.

Στο παράθεμα Γ υπάρχουν διαθέσιμες οι καταγεγραμμένες απαντήσεις των εκπαιδευομένων από τις συνεντεύξεις.

7.1. Επίδραση του Υλικού στη Γλωσσική Μάθηση

7.1.1. 3^ο Ερευνητικό ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό που δημιουργήθηκε σύμφωνα με τις αρχές της Εξ ΑΕ και της Πολυμεσικής μάθησης, βοήθησε τους εκπαιδευόμενους να μπορούν να αναγνωρίζουν και να χρησιμοποιούν στον προφορικό λόγο τους προσδιορισμούς του τόπου;

Στο ερώτημα «**Πώς σου φάνηκε το μάθημα γενικά; Ποια ήταν η πρώτη εντύπωση;**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Το μάθημα μου έδωσε την εντύπωση ότι ήταν φτιαγμένο για κάποιον που γνωρίζει πολύ καλά ελληνικά. Ιδιαίτερα, οι οδηγίες πριν κάθε άσκηση ήταν πολύ δύσκολο να γίνουν αντιληπτές από κάποιον που μαθαίνει ελληνικά. (interview A)

Ενδιαφέρον και το απολαμβάνω. Μου αρέσει πολύ. (interview B)

Το μάθημα είναι δύσκολο για έναν στο Α2 ή Β1 στα ελληνικά. Όλα είναι στα ελληνικά χωρίς μετάφραση σε άλλη γλώσσα, χωρίς βοήθεια για ξένους μαθητές. Πρέπει να χρησιμοποιήσω πολύ google translate για να καταλάβω το νόημα και την εξήγηση από το μάθημα. Ακόμα και τα βήματα για να κάνω είναι στα ελληνικά, κάτι έκανε το navigation στο

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

μάθημα πολύ μπέρδεμα. (=Ακόμα και τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσεις ήταν στα ελληνικά, που έκανε την πλοήγηση πιο δύσκολη) (interview C)

Το μάθημα είναι γεμάτο με πολλή πληροφορία και είχε πολλούς διαφορετικούς τρόπους να μάθεις. (interview D)

Δεν ήταν εύκολο για μένα να καταλάβω την περιγραφή στο μάθημα. Όταν κατάλαβα ήταν αστείο και ενδιαφέρον. Έμαθα μερικές καινούριες λέξεις και εκφράσεις. (interview E)

Πολύ ενδιαφέρον. Μου άρεσε. Μου άρεσε που έχει πολλές διαφορετικές ασκήσεις και ήταν interactive (=διαδραστικό). (interview F)

Σε κάποιες ερωτήσεις μου πήρε χρόνο να καταλάβω τί πρέπει να κάνω. Έχει πολλούς διαφορετικούς τύπους ασκήσεων (συμπλήρωση, αντιστοίχιση, βίντεο, δημιουργικά) και αυτό μου φαίνεται δύσκολο στο να αποκτήσει κάποιος μια ροή για να προχωράει την ύλη. (interview G)

Στο πρώτο ερώτημα οι συμμετέχοντες απάντησαν αναλυτικά και σε γενικές γραμμές εξέφρασαν θετική πρώτη εντύπωση για το εκπαιδευτικό υλικό. Ωστόσο, οι περισσότεροι φαίνεται να δυσκολεύτηκαν στην αρχή μέχρι να εξοικειωθούν με την λειτουργία της πλατφόρμας αλλά και με το γεγονός ότι οι εκφωνήσεις και το σύνολο του υλικού είναι μόνο στην ελληνική γλώσσα, χωρίς μετάφραση στην αγγλική. Επίσης σχολιάζεται η ποικιλία των ασκήσεων άλλοτε θετικά κι άλλοτε αρνητικά, καθώς δύο από αυτούς σχολίασαν θετικά την ποικιλία, σαν στοιχείο ευχάριστο και διασκεδαστικό ενώ ένας υπογράμμισε πως η ποικιλία των ασκήσεων δεν τους βοηθούσε να έχουν «ροή».

Στο ερώτημα «**Το μάθημα σε βοήθησε να πεις στα ελληνικά πού είναι κάποιος ή κάτι;**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Εγώ ξέρω ελληνικά. Αλλά από την θέση κάποιου που μαθαίνει τη γλώσσα, σίγουρα δεν βοήθησε πολύ. Το αρχικό υλικό που δόθηκε ήταν πολύπλοκο αντί να είναι προσιτό στον μαθητή μιας ξένης γλώσσας (interview A)

Ναι, με βοήθησε λίγο να πω για το που είναι κάποια πράγματα. (interview C)

Ναι, με βοήθησε (interview D)

Ναι, με βοήθησε αλλά ήξερα τις λέξεις (interview E)

Ναι, με βοήθησε (interview F)

Ναι (interview G)

Οι έξι (6) από τους επτά (7) απάντησαν σύντομα ότι βοηθήθηκαν στον προφορικό τους λόγο να εκφράσουν την τοποθεσία ενός προσώπου ή ενός πράγματος, ενώ μια συμμετέχουσα επεσήμανε τη δυσκολία και την πολυπλοκότητα του υλικού για έναν αρχάριο εκπαιδευόμενο στην ελληνική γλώσσα.

Η επόμενη ερώτηση, η οποία αποτελεί συνέχεια της προηγούμενης, «**Αν σε βοήθησε να πεις στα ελληνικά πού είναι κάποιος ή κάτι, ποια δραστηριότητα σε βοήθησε πιο πολύ;**» έλαβε τις απαντήσεις:

Βοήθησαν τα βίντεο και η άσκηση στη διαφάνεια 13. (interview B)

Η μόνη εύκολη άσκηση που μπορούσα να κάνω μόνος μου χωρίς άλλη βοήθεια, ήταν αυτή με τη γάτα και που ήταν η γάτα γιατί οι εικόνες βοήθησαν πολύ. Με βοήθησε και η άσκηση με τις λέξεις που βάζω σε πρόταση. (interview C)

Και συμπληρώνει μετά από διευκρινιστική ερώτηση της ερευνήτριας:

Ναι, που μπαίνει η σωστή λέξη σε πρόταση. Αυτή με το drag and drop τη λέξη στην πρόταση ήταν πολύ καλή για έναν ξένο που δεν ξέρει καλά τη γλώσσα. (interview C)

πιο βοηθητικό ήταν το διαδραστικό βίντεο και τα τραγούδια και οι ασκήσεις με τις εικόνες (παράδειγμα αυτή: που είναι ο άνδρας;) (interview D)

Οι περιγραφές ήταν γρήγορα και δύσκολο και οι ασκήσεις είχαν πολλές επαναλήψεις. Οι λέξεις ήταν πολύ καλά παρουσιασμένες. (interview D)

Οι ασκήσεις με τις εικόνες που έπρεπε να ενώσεις την εικόνα με τη σωστή φράση βοήθησε πολύ. Και τα interactive videos. (interview F)

Στη 2η ενότητα βοήθησαν οι διάλογοι που έχουν ήχο και το interactive βίντεο με τις διακοπές. Και στην τελευταία ενότητα η άσκηση που γράφω από το χάρτη πού να πάει μου άρεσε πολύ. (interview G)

Στην ερώτηση με την οποία η ερευνήτρια ζητούσε να διευκρινίσουν ποια άσκηση αισθάνονται ότι τους βοήθησε περισσότερο να εκφραστούν στον προφορικό λόγο οι τέσσερις (4) από τους έξι (6) υπέδειξαν τα διαδραστικά βίντεο ως πιο αποτελεσματικά. Επίσης, φαίνεται να έκαναν θετική εντύπωση οι ασκήσεις με «τις γάτες», καθώς πρόκειται για εύκολες ασκήσεις αντιστοίχισης εικόνας με τη σωστή φράση. Ακόμη, φαίνεται να βοήθησαν τα τραγούδια και οι διάλογοι, δραστηριότητες οι οποίες είχαν σχεδιαστεί με προσανατολισμό την βοήθεια στον προφορικό λόγο. Τέλος, φαίνεται να είχε θετικό αντίκτυπο η άσκηση που ζητείται από τους εκπαιδευόμενους να γράψουν οδηγίες σε κάποιον για να τον καθοδηγήσουν να φτάσει από το σημείο Α στο σημείο Β.

Στην ερώτηση «**Το μάθημα σε βοήθησε να καταλαβαίνεις όταν ακούς πού είναι κάποιος ή κάτι;**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Σίγουρα δεν βοήθησε πολύ. Ήταν πολύπλοκο και όχι εύκολο στον μαθητή μιας ξένης γλώσσας. (interview A)

Με βοήθησε κάπως, ναι. Αλλά θέλω χρόνο να καταλάβω το πρόγραμμα γιατί όλα ήταν στα ελληνικά και δεν είχε πολλές εικόνες που εξηγούν τι ακούω (interview C)

Ναι με βοήθησε σε όλα. (interview D)

Ναι (interview E)

Ναι (interview G)

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Με εξαίρεση την πρώτη συμμετέχουσα, η οποία ήταν μάλλον αρνητική, οι υπόλοιποι έξι (6) συμμετέχοντες δήλωσαν ότι το μάθημα τους βοήθησε να κατανοούν τους προσδιορισμούς του τόπου στην ελληνική γλώσσα.

Σε συνέχεια της προηγούμενης ερώτησης, οι συμμετέχοντες ρωτήθηκαν **«ποια δραστηριότητα σε βοήθησε πιο πολύ;»** και απάντησαν:

Ναι, πιο πολύ βοήθησαν οι ασκήσεις 8-12 στην αρχή. Πολλές ασκήσεις βοήθησαν να καταλάβω. (interview B)

Πραγματικά είχε πολλές εικόνες αλλά νομίζω πρέπει να έχει πιο πολλές εικόνες και με άλλο τρόπο. Και τα τραγούδια. Ήταν πολύ ωραία και διασκεδαστικά ήταν πολύ δύσκολα να καταλάβω χωρίς πολλές εικόνες. Το καλό ήταν ότι είχε πολύ επανάληψη και μετά από λίγο μπορούσα να θυμάμαι λέξεις που δείχνουν τόπο. (interview C)

Μου άρεσαν πολύ όλα μαζί. Πιο βοηθητικό ήταν το διαδραστικό βίντεο και τα τραγούδια. (interview D)

Οι προφορικές ασκήσεις. Βοηθάει πολύ να θάλεις μερικά παραδείγματα για να καταλάβω καλύτερα τις ασκήσεις (π.χ. δεν ήξερα τη λέξη «επίρρημα» στα ελληνικά). (interview E)

Τα interactive videos βοήθησαν πολύ. (interview F)

Στη 2η ενότητα μου άρεσε το βίντεο στο μετρό. Και στην 3η ενότητα τα σωστό-λάθος και η άσκηση που βρίσκω στο κείμενο τις λέξεις. (interview G)

Σε αυτή την ερώτηση απάντησαν μόνο οι 6 εκπαιδευόμενοι, οι οποίοι είχαν απαντήσει θετικά στην προηγούμενη ερώτηση. Οι περισσότεροι τόνισαν ότι το γεγονός ότι είχε πολλές ασκήσεις τους βοήθησε να εξοικειωθούν. Ψηφίζουν περισσότερο τα διαδραστικά βίντεο αλλά και τα βίντεο με πληροφορίες. Άλλοι επιλέγουν τις προφορικές ασκήσεις, τις ασκήσεις Σωστού/Λάθους και τις ασκήσεις εντοπισμού των λέξεων μέσα σε κείμενο.

Αξίζει να σημειωθεί ότι κανείς εκπαιδευόμενος δεν δήλωσε ότι βοηθήθηκε από τις κατ'εξοχήν ασκήσεις προφορικού λόγου, όπως είναι οι δημιουργικές δραστηριότητες που ζητούσαν ηχογράφηση της απάντησης. Το γεγονός αυτό προβληματίζει και μπορεί να ερμηνευτεί είτε λόγω της ανεπαρκώς δομημένης εκφώνησης της συγκεκριμένης άσκησης, είτε λόγω λακωνικής και διεκπεραιωτής απάντησης των ερωτηθέντων. Παράλληλα, οι εκπαιδευόμενοι επισημαίνουν πως θα ήθελαν περισσότερες εικόνες και παραδείγματα στο ΕΥ.

7.1.2. 4^ο Ερευνητικό ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό που δημιουργήθηκε σύμφωνα με τις παραπάνω αρχές, βοήθησε τους εκπαιδευόμενους να μπορούν να αναγνωρίζουν στον γραπτό λόγο τους προσδιορισμούς του τόπου;

Στο ερώτημα «Πιστεύεις ότι μπορείς να γράψεις πού είναι κάποιος ή κάτι;» οι εκπαιδευόμενοι απάντησαν:

Όχι. Δεν βοηθά αυτό το υλικό. (interview A)

Ναι, πιστεύω ότι μπορώ να γράψω που είναι κάποιος ή κάτι. (interview C.)

Είναι πιο δύσκολο να γράψω με υπολογιστή. Το μάθημα δεν βοήθησε πολύ γιατί δυσκολεύομαι να γράψω στον υπολογιστή ελληνικά. (interview D)

Ναι, μπορώ λίγο (interview E)

Πιστεύω ότι μπορώ να χρησιμοποιώ πολλές από τις λέξεις που έμαθα στο μάθημα. Αλλά κάποιες είναι πιο δύσκολες και δεν είμαι σίγουρη πως πάει το ουσιαστικό μετά από αυτές, γιατί το ουσιαστικό αλλάζει. (interview F)

Ναι (interview G)

Οι περισσότεροι (5/7) απάντησαν ότι το ΕΥ τους βοήθησε να γράφουν για την τοποθεσία κάποιου προσώπου ή πράγματος. Ένας συμμετέχων τόνισε ότι δυσκολεύεται να γράψει ελληνικά στο πληκτρολόγιο, υπονοώντας ότι πιθανόν χειρόγραφα να ήταν πιο εύκολο και βοηθητικό και μια συμμετέχουσα ότι μπορεί να χρησιμοποιεί πολλές λέξεις που έμαθε στο μάθημα.

Σε συνέχεια της προηγούμενης ερώτησης η ερευνήτρια ρωτούσε «ποια άσκηση σε βοήθησε πιο πολύ να γράψεις πού είναι κάποιος ή κάτι;» και οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Βοήθησε το βίντεο «Σύνοψη» στο τέλος και η διαφάνεια 13 με τις γάτες. (interview B)

Η άσκηση με τη γάτα και η εικόνα από το «Friends» και το μουσείο με βοήθησαν να γράψω αλλά είχα πολλή βοήθεια από το google translate. (interview C)

Οι ασκήσεις με τις προτάσεις με βοήθησαν πιο πολύ να γράψω που είναι πράγματα και άνθρωποι. (interview E)

Οι ασκήσεις με τις εικόνες και τις φράσεις με βοήθησαν πολύ. (interview F)

Στην 1η ενότητα οι ασκήσεις 13 και 15 ήταν καλές. Στην 2η ενότητα οι ασκήσεις που περιγράφω τις εικόνες βοήθησε και αυτές οι ασκήσεις που τραβάω τις λέξεις. Μου άρεσε και η άσκηση με το μουσείο αλλά θα βοηθούσε να γράψεις ποια επιρρήματα να χρησιμοποιήσουν. ((interview G)

Στην ερώτηση αυτή υπήρξε μεγαλύτερη ποικιλία απαντήσεων. Αναλυτικά, λένε ότι τους βοήθησαν τα βίντεο της Σύνοψης, οι ασκήσεις με τις γάτες, οι περιγραφές των εικόνων τόσο

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

για το πλατό της τηλεοπτικής σειράς «Friends» όσο και για το μουσείο, οι ασκήσεις με τις προτάσεις. Επεσήμαναν, όμως, ότι χρειάστηκαν βοήθεια αναφορικά με το λεξιλόγιο και μια συμμετέχουσα πρότεινε να δοθεί ως βοήθεια στην άσκηση του μουσείου μια σειρά από επιρρήματα προς αξιοποίηση.

Στο ερώτημα «**Πιστεύεις ότι καταλαβαίνεις καλύτερα όταν διαβάζεις πού είναι κάποιος ή κάτι;**» οι εκπαιδευόμενοι απάντησαν:

Από την θέση κάποιου που μαθαίνει τη γλώσσα, σίγουρα δεν βοήθησε πολύ. Το αρχικό υλικό που δόθηκε ήταν πολύπλοκο αντί να είναι προσιτό στον μαθητή μιας ξένης γλώσσας (interview A)

Ναι, πιστεύω ότι μπορώ να καταλάβω καλύτερα. (interview C)

Ναι, όπως είπα και πριν (interview E)

Ναι, σίγουρα! (interview F)

Ναι (interview G)

Οι περισσότεροι (6/7) εκπαιδευόμενοι απάντησαν θετικά στην ερώτηση και κάποιοι έσπευσαν να δηλώσουν και τις δραστηριότητες που τους βοήθησαν, πριν ερωτηθούν. Ωστόσο, επειδή απαντούσαν και τον κωδικό της επόμενης ερώτησης, οι απαντήσεις τους καταχωρήθηκαν ακριβώς παρακάτω. Μια συμμετέχουσα δήλωσε πως το υλικό δεν είναι προσιτό σε αρχάριο εκπαιδευόμενο χρήστη της γλώσσας, επομένως δεν ήταν βοηθητικό.

Σε συνέχεια της προηγούμενης ερώτησης, η ερευνήτρια ζητούσε διευκρινήσεις ρωτώντας «**ποια άσκηση σε βοήθησε πιο πολύ;**» και έλαβε τις απαντήσεις:

Ναι, βοήθησε το βίντεο Σύνοψη διαφάνεια 16. (interview B)

Οι ασκήσεις που με βοήθησαν να μάθω ήταν αυτές με βοήθεια από εικόνες. Οι ασκήσεις με τις γάτες και η άσκηση με τη βιβλιοθήκη και οι άνθρωποι που δουλεύουν μέσα σε αυτήν. (interview C)

Ναι, με βοήθησαν οι υπότιτλοι. (interview D)

Οι ασκήσεις που οι προτάσεις ήταν γραμμένες με βοήθησαν πολύ σ' αυτό. (interview E)

Οι ασκήσεις με τις εικόνες και τις φράσεις βοήθησαν. (interview F)

Στην 1η ενότητα το 5 αλλά θα μπορούσε η παρουσίαση να συνοδεύεται με ήχο και υποτιτλισμό, δε μου άρεσε όμως που έπρεπε να βγω από την πλατφόρμα σε εξωτερικό link γιατί με μπερδεύει στο να επιστρέψω. (interview G)

Δύο εκπαιδευόμενοι δήλωσαν ότι τους βοήθησαν οι υπότιτλοι στα βίντεο, και μάλιστα η μια πρότεινε υποτιτλισμό και στην παρουσίαση που υπάρχει. Άλλοι δήλωσαν ότι τους βοήθησαν τα βίντεο της «Σύνοψης», το βίντεο της παρουσίασης, οι ασκήσεις με τις εικόνες, οι ασκήσεις με τις γάτες, η άσκηση περιγραφής της βιβλιοθήκης και οι γραμμένες προτάσεις.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Μια συμμετέχουσα πρότεινε η παρουσίαση να βρίσκεται μέσα στο course presentation και όχι σε εξωτερικό σύνδεσμο για να μην μπερδεύεται.

Στην ερώτηση «**Υπάρχει κάτι στο υλικό που νιώθεις ότι σε βοήθησε περισσότερο απ' όλα; Τι ήταν αυτό;**» οι εκπαιδευόμενοι απάντησαν:

Όχι δεν υπήρχε κάτι που να μου αρέσει. (interview A)

Η άσκηση με τις γάτες μου άρεσε πολύ και ήταν ευχάριστη. (interview B)

Με βοήθησαν όλες οι ασκήσεις βοήθεια τις εικόνες. (interview C)

Και κατόπιν διευκρινιστικής ερώτησης της ερευνήτριας συμπληρώνει:

Ναι. Οι συζητήσεις που μιλούσαν μόνο χωρίς να δείχνει πού είναι κάτι δεν βοήθησαν τόσο πολύ. Αυτές οι ασκήσεις πρέπει να ξέρεις καλά τη γλώσσα να καταλαβαίνεις και δεν έχουν εικόνες να βοηθούν στο μάθημα. (interview C)

Πιο πολύ απ' όλα βοήθησε το διαδραστικό βίντεο και τα τραγούδια και οι ασκήσεις με εικόνες (interview D)

Αυτό που με βοήθησε πιο πολύ ήταν ότι το υλικό είναι όμορφα φτιαγμένο και είναι ευχάριστο να μαθαίνεις ελληνικά. (interview E)

Αυτές οι ασκήσεις με τις εικόνες και τις φράσεις ήταν ξεκάθαρες και βοήθησαν. (interview F)

Τα διαδραστικά βίντεο με του υποτιτλισμένους διαλόγους. Θα ήθελα να μπορώ να βλέπω υπότιτλους και στα αγγλικά. (interview G)

Υπήρξε μεγάλη ποικιλία απαντήσεων και στην ερώτηση για το ποιο στοιχείο θεώρησαν ιδιαίτερα βοηθητικό. Μια συμμετέχουσα δήλωσε πως δεν βοηθήθηκε καθόλου και δεν της άρεσε το υλικό. Βοηθητικές φαίνεται να ήταν οι ασκήσεις με τις γάτες και όλες οι ασκήσεις με τις εικόνες, στοιχείο που επεσήμαναν τρεις εκπαιδευόμενοι, τα βίντεο με τα τραγούδια, τα διαδραστικά βίντεο με υποτιτλισμό και η συνολική αισθητική του υλικού. Μια εκπαιδευόμενη προτείνει να εισαχθούν περισσότερες εικόνες στο ΕΥ και μια άλλη να υπάρχουν και υπότιτλοι στην αγγλική γλώσσα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η συμμετέχουσα που απάντησε αρνητικά σχεδόν σε όλες τις ερωτήσεις (για τον προφορικό και τον γραπτό λόγο), κρίνοντας το ΕΥ ακατάλληλο για αρχάριους χρήστες, επανέλαβε πολλές φορές, σε διαφορετικές ερωτήσεις με τα ίδια λόγια ότι το υλικό δεν είναι προσιτό σε αρχάριο εκπαιδευόμενο χρήστη της γλώσσας, επομένως δεν το θεωρεί βοηθητικό.

Στην ερώτηση «**Νιώθεις ότι καταλαβαίνεις καλύτερα την ελληνική γλώσσα μετά από αυτό το μάθημα; Σε ποια πράγματα είδες διαφορά;**» οι εκπαιδευόμενοι απάντησαν:

Μετά το μάθημα δεν είδα καμία διαφορά. Μάλλον έχω μπερδευτεί θα έλεγα (interview A)

Ναι, ξέρω περισσότερο πώς γράφονται οι λέξεις που ακούω (*interview B*)

Λίγο ναι. Αλλά όχι σε σημαντικό level. Το μάθημα ήταν δύσκολο και έχει πολλές δύσκολες λέξεις χωρίς πολλές εικόνες να εξηγούν το νόημα της πρότασης. Έμαθα εκφράσεις να λέω που είναι κάτι και να λέω γενικά τον τόπο, αλλά μερικές ήταν για μεγάλο level. Για παράδειγμα “επί της πλατείας” είναι κάτι που δεν άκουσα ξανά και ήταν δύσκολο να καταλάβω. Παρόλο που υπάρχουν πράγματα που εγώ μπορώ να καταλαβαίνω καλύτερα τώρα και να δοκιμάζω και να βλέπω τον κρυμμένο τόπο σε λέξεις και να τα χρησιμοποιώ. Αλλά πάλι ήταν δύσκολο για μένα να καταλάβω στην αρχή.

Φυσικά, τα ελληνικά είναι δύσκολη γλώσσα να ξεκινάς. (*interview C*)

Ναι καταλαβαίνω καλύτερα πως να περιγράψω που είναι κάτι (*interview D*)

Έμαθα καινούριες λέξεις και φράσεις θυμήθηκα πράγματα που ήξερα αλλά τα είχα ξεχάσει. (*interview E*)

Σίγουρα μπορώ να μιλήσω για τη θέση καλύτερα. (*interview F*)

Ναι, μπορώ να πω πιο εύκολα που είναι κάτι. (*interview G*)

Οι περισσότεροι εκπαιδευόμενοι (6/7) δήλωσαν ότι βοηθήθηκαν από το μάθημα, όχι βέβαια όλοι στον ίδιο βαθμό. Μια εκπαιδευόμενη δήλωσε ότι αντί να βοηθηθεί, μπερδεύτηκε περισσότερο και ένας άλλος ότι βοηθήθηκε σίγουρα μεν, σε μικρό βαθμό δε. Ο τελευταίος επισημαίνει τη δυσκολία του μαθήματος και τη μη ύπαρξη πολλών επεξηγηματικών εικόνων αλλά ταυτόχρονα το γεγονός ότι βοηθήθηκε να καταλαβαίνει καλύτερα τους κρυμμένους προσδιορισμούς τόπου, παραδεχόμενος την εν γένει δυσκολία της ελληνικής γλώσσας. Οι υπόλοιποι δήλωσαν με περισσότερη αοριστία ότι βοηθήθηκαν να προσδιορίσουν τον τόπο κάποιου προσώπου ή πράγματος.

7.2. Εμπειρία χρήσης υλικού

Στην ερώτηση «Θέλεις να συνεχίσεις να μαθαίνεις ελληνικά μετά από αυτό το μάθημα; Γιατί;» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Ναι θα ήθελα, αλλά με άλλον τρόπο (*interview A*)

Ναι, θέλω και θα συνεχίσω να μαθαίνω ελληνικά. Μου αρέσει η γλώσσα. (*interview B*)

Θέλω να συνεχίσω να μαθαίνω ελληνικά αλλά δεν ξέρω σίγουρα τι τρόπος να μαθαίνω είναι το στιλ μου. Γιατί θέλω να ρωτάω ερωτήσεις και να έχω άτομο να απαντά εκεί. Το μάθημα αυτό έχει *interactive elements* (=διαδραστικά στοιχεία) αλλά δε νομίζω ότι θα συνεχίσω χωρίς δάσκαλο κοντά. (*interview C*)

Ναι ναι γιατί είναι διαφορετικό και μου άρεσαν οι διαφορετικές πληροφορίες και οι διαφορετικοί τρόποι μάθησης. Δεν ήταν βαρετό. Είχε ποικιλία από ασκήσεις. (*interview D*)

Ναι, γιατί θέλω να μιλάω καλύτερα ελληνικά (*interview E*)

Μου αρέσουν τα ελληνικά και θέλω να συνεχίσω να μαθαίνω. Αγαπώ τις ασκήσεις. **(interview F)**

Ναι. Τα χρειάζομαι στη δουλειά μου. **(interview G)**

Όλοι οι εκπαιδευόμενοι θα ήθελαν να συνεχίσουν αν μαθαίνουν ελληνικά, είτε για προσωπικούς, είτε για επαγγελματικούς λόγους. Η πρώτη συμμετέχουσα δηλώνει ότι θα ήθελε να συνεχίσει να μαθαίνει ελληνικά αλλά με άλλον τρόπο.

Στην ερώτηση «**Ποια σημεία του μαθήματος σε δυσκόλεψαν; Γιατί;**» οι συμμετέχοντες απάντησαν:

Οι οδηγίες ήταν πιο δύσκολες να τις καταλάβω, από όσο το μάθημα **(interview A)**

Η εκφώνηση ήταν δύσκολη και το βίντεο στο τέλος ήταν δύσκολο γιατί πάει γρήγορα. **(interview B)**

Όπως είπα, όλα ήταν στα ελληνικά, και η εισαγωγή και τα βήματα στο μάθημα και ήταν πολύ *challenging* (=πρόκληση) για μένα αλλά πολύ δύσκολο και απογοητευτικό πολλές φορές. Καταλαβαίνω ότι το υλικό πρέπει να είναι στα ελληνικά, προτείνω να έχει τουλάχιστον μετάφραση στα αγγλικά για άνθρωπο που δεν μιλά καλά ελληνικά και θα το βρει πολύ *challenging*.

Η πλατφόρμα ήταν δύσκολη και οι εκφωνήσεις στις ασκήσεις. **(interview C)**

Και κατόπιν διευκρινιστικής ερώτησης της ερευνήτριας («**αν έχει αγγλική μετάφραση θα είναι καλύτερο και θα είναι πρόκληση για κάποιον που μαθαίνει ελληνικά;**») συμπληρώνει:

Ναι, ναι. Η μετάφραση στα αγγλικά βοηθάει και το κάνει πρόκληση.

Και η πλατφόρμα δεν είναι φιλική γιατί πολλές φορές δεν ξέρω που να κάνω κλικ, και τι κλικ να απαντήσω την ερώτηση. Παράδειγμα: τα *interactive videos* που πρέπει να κάνω κλικ σε λέξεις, αλλά δεν καταλαβαίνω ότι κάθε λέξη μπορεί να γίνει κλικ. **(interview C)**

Οι τόνοι στο πληκτρολόγιο, και όταν έπρεπε να ακούσω ξανά όλο το τραγούδι. Στην αρχή είναι δύσκολο να καταλάβω ασκήσεις. **(interview D)**

Ήταν δύσκολο να καταλάβω τις οδηγίες τις ασκήσεις. **(interview E)**

Η παρουσίαση της γραμματικής και των λέξεων και οι οδηγίες είναι δύσκολα σε κάποια σημεία. Δεν τα καταλαβαίνω πάντα. Θέλω πιο απλές λέξεις εκεί. **(interview F)**

Η θεωρία μου φάνηκε πολύ δύσκολη. Αν κάποιος δεν έχει ενδιαφέρον για δάσκαλος για να μάθει τα ελληνικά, η ορολογία μου φαίνεται περίπλοκη. **(interview G)**

Κατά γενική ομολογία οι περισσότεροι εκπαιδευόμενοι δυσκολεύτηκαν στις οδηγίες και τις εκφωνήσεις των ασκήσεων. Ένας εκπαιδευόμενος επεσήμανε πως θα ήταν πολύ βοηθητικό αν οι εκφωνήσεις τουλάχιστον ήταν και στα αγγλικά, προκειμένου να

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

καταστήσουν το υλικό πιο προσιτό στους δέκτες και ταυτόχρονα να αποτελεί «πρόκληση». Ένας συμμετέχων δήλωσε πως η πλατφόρμα δεν ήταν λειτουργική και φιλική στο χρήστη και δύο άλλοι εκπαιδευόμενοι δήλωσαν δυσκολία στην θεωρία και τον τρόπο που παρουσιαζόταν η γραμματική. Μάλιστα μια από αυτούς υπογράμμισε πως το επίπεδο ήταν ιδιαίτερα υψηλό και απευθυνόταν σε ανθρώπους με ακαδημαϊκά ενδιαφέροντα. Ένας συμμετέχων δήλωσε ότι δυσκολεύτηκε με τους τόνους στο πληκτρολόγιο και όταν έπρεπε, στο πλαίσιο της ανατροφοδότησης του λάθους, να ακούσει ξανά όλο το τραγούδι. Η μεγάλη ποικιλία των απαντήσεων μαρτυρά τη διαφορετικότητα των ενήλικων εκπαιδευομένων.

Στην ερώτηση «**Πώς σου φάνηκε συνολικά το μάθημα; Ήταν ευχάριστο ή όχι;**» οι εκπαιδευόμενοι απάντησαν:

Δεν ήταν φιλικό προς τον χρήστη (interview A)

Ήταν ευχάριστο. (interview B)

Η πλατφόρμα και το σχέδιο και όλο το υλικό δεν είναι το καλύτερο για τους δικούς μου στόχους και πρόοδο. Πιστεύω ότι ο σχεδιασμός του υλικού πρέπει να γίνει πιο καλός για να είναι μια καλή εμπειρία μάθησης. Τα διαδραστικά βίντεο είναι ενδιαφέρον, αλλά, μερικές φορές στα βίντεο χρειαζόταν να επιστρέφω για να θυμάμαι τι έλεγαν οι άλλοι και να μπορώ να γράψω τα κενά. (interview C)

Είναι ευχάριστο (interview D)

Ναι, ήταν ευχάριστο και διασκεδαστικό και είχε ποικιλία. (interview E)

Μου αρέσει πολύ. Ήταν ευχάριστο και ενδιαφέρον. (interview F)

Ναι ήταν ευχάριστο. (interview G)

Οι περισσότεροι εκπαιδευόμενοι (5/7) δήλωσαν ότι το μάθημα ήταν ευχάριστο και κάποιοι πρόσθεσαν πως ήταν διασκεδαστικό, ενδιαφέρον και με μεγάλη ποικιλία. Μια συμμετέχουσα δήλωσε πως το ΕΥ δεν ήταν φιλικό στο χρήστη και ένας άλλος ότι τόσο το ΕΥ όσο και η πλατφόρμα δεν ανταποκρινόταν στους δικούς του μαθησιακούς στόχους. Ο ίδιος βρήκε ενδιαφέροντα τα διαδραστικά βίντεο αλλά χρειαζόταν να επιστρέφει σ' αυτά για να συμπληρώσει τις ασκήσεις. Προτείνει μάλιστα αλλαγές στο σχεδιασμό προκειμένου το ΕΥ να λειτουργεί ως καλύτερη εμπειρία για τον εκπαιδευόμενο.

Στην ερώτηση «**Ποια κομμάτια του μαθήματος σου άρεσαν και γιατί;**» δόθηκαν οι απαντήσεις:

Είχε ωραίες ασκήσεις. Καλό επίπεδο για μένα. (interview B)

Το καλό σε αυτό το στάδιο ήταν ότι όταν έφευγα από την απάντηση για να επιστρέψω στο βίντεο, οι απαντήσεις μου δεν σβήνονται όταν επιστρέφω στις απαντήσεις. (interview C)

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Μου άρεσε πολύ ότι ήταν μόνο για ένα αντικείμενο και όλα για ένα θέμα. Γιατί είναι πολύ ενδιαφέρον να μαθαίνω και μετά να χρησιμοποιώ ξανά κ ξανά τις ίδιες λέξεις. Βοήθησε να μαθαίνω καλύτερα. **(interview D)**

Μου αρέσει που οι ασκήσεις είναι interactive και μου αρέσουν τα τραγούδια. **(interview F)**

Μου άρεσαν τα βίντεο. Στην 1η ενότητα το 7 μου άρεσε γιατί ήταν πιο σύγχρονο, γρήγορο, συνοπτικό και θα μπορούσε να είναι και το εισαγωγικό σου βίντεο ή το βίντεο της σύνοψης. **(interview G)**

Όταν οι συμμετέχοντες ρωτήθηκαν για τα στοιχεία του ΕΥ που τους άρεσαν περισσότερο και εδώ υπερτερούν τα διαδραστικά βίντεο. Οι συμμετέχοντες επέλεξαν τα βίντεο, τα τραγούδια και τις ασκήσεις. Μια συμμετέχουσα δήλωσε ικανοποιημένη από το γεγονός ότι το ΕΥ είχε ενιαίο και συγκεκριμένο θέμα και επεσήμανε τα οφέλη της επανάληψης στη μάθησή της. Ένας συμμετέχων θεώρησε ότι το ΕΥ ανταποκρίνεται άριστα στο δικό του μαθησιακό επίπεδο και μια άλλη ξεχωρίζει το βίντεο της διαφάνειας 7 από την 1^η ενότητα ως το καλύτερο, μάλιστα επισημαίνει πως θα μπορούσε να είναι εισαγωγικό βίντεο ή βίντεο της σύνοψης.

Τέλος στην ερώτηση «Έχεις κάποια πρόταση για να γίνει το μάθημα καλύτερο ή πιο βοηθητικό για τους μαθητές;» οι εκπαιδευόμενοι προτείνουν:

Να απλοποιηθούν οι οδηγίες και το μάθημα να ακολουθεί κλίμακα από απλό προς πολύπλοκο και όχι αντίθετα. **(interview A)**

Και λίγο πριν ολοκληρωθεί η συνέντευξη μέσω τηλεδιάσκεψης η συμμετέχουσα πρόσθεσε:

Τέλος να προσέξετε το ελληνικό συντακτικό στις προτάσεις που χρησιμοποιείτε **(interview A)**

Η παρουσίαση στην αρχή και το μενού πρέπει να είναι και στα αγγλικά. Και τα βίντεο στη σύνοψη πρέπει να είναι πιο αργά για να διαβάζω. **(interview B)**

Είπα πριν τι προτείνω σε άλλες ερωτήσεις. Γενικά προτείνω καλύτερο σχεδιασμό στην πλατφόρμα και πιο φιλικό, πολλές εικόνες και βίντεο βοηθούν τη γνώση, ίσως μετάφραση σε αγγλικά σε κανόνες και εισαγωγή και σίγουρα μετάφραση στα βήματα που ακολουθώ και οδηγίες και σε σύνοψη.

Η επόμενη ενότητα μπορεί να μπαίνει αμέσως με κουμπί, όχι να κάνεις πολλά κλικ. **(interview C)**

Είναι πολύ μεγάλο και ήθελε πολύ χρόνο. Ήταν κουραστικό για 40 λεπτά στο υπολογιστή. Είναι δύσκολο να καταλαβαίνω τις ασκήσεις. Η εκφώνηση θα ήθελα να είναι και στα αγγλικά. Και θα ήταν πιο εύκολο και γρήγορο. Χωρίς αγγλικά χρειάζεται δασκάλα. **(interview D)**

Να εξηγείς τις ασκήσεις στα αγγλικά ή με παραδείγματα. Και ίσως να έχεις πίνακες με περιλήψεις. (interview E)

Πιο απλές οδηγίες. Η παρουσίαση της γραμματικής και των λέξεων είναι σαν πιο πάνω επίπεδο στα ελληνικά. Έχει λέξεις και πράγματα στη γραμματική που δεν καταλαβαίνω. (interview F)

Τα γραφικά, βίντεο κλπ. θα ήθελα να είναι πιο σύγχρονα. Θα προτιμούσα να βλέπω εσένα και όχι τη Σοφία.

Τις δημιουργικές δραστηριότητες που θέλουν ΑΙ και παραπάνω χρόνο θα τις αφήνα για το τέλος και για προαιρετικές, γιατί είναι πολύ χρονοβόρες.

Θα ήθελα να υπάρχει μία εισαγωγή στη θεωρία, καλύτερα 10 ασκήσεις ανά ενότητα και η σύνοψη να είναι πιο σύντομη, ίσως χωρίς animation. (interview G)

Υπάρχει ποικιλία προτάσεων για τη βελτίωση του ΕΥ. Η πρώτη συμμετέχουσα προτείνει να απλοποιηθούν οι οδηγίες και το επίπεδο των ασκήσεων να πηγαίνει από το ευκολότερο στο δυσκολότερο, και όχι το αντίστροφο. Η ίδια συστήνει και στην ερευνήτρια να προσέξει το συντακτικό της στην ελληνική γλώσσα. Άλλη συμμετέχουσα προτείνει η εισαγωγή να υπάρχει και στην αγγλική γλώσσα και τα βίντεο της σύνοψης να έχουν πιο αργό ρυθμό για να προλαβαίνει να διαβάσει. Ο τρίτος εκπαιδευόμενος, ο οποίος έκανε προτάσεις και σε προηγούμενες απαντήσεις του, προτείνει καλύτερο και πιο φιλικό σχεδιασμό στην πλατφόρμα, περισσότερες εικόνες και βίντεο, αγγλική μετάφραση στην εισαγωγή και ενδεχομένως και στις εκφωνήσεις των ασκήσεων και μεγαλύτερη ευκολία μετάβασης (με ένα κλικ) από την μια ενότητα στην άλλη. Άλλος εκπαιδευόμενος επισημαίνει τη μεγάλη διάρκεια του μαθήματος και επίσης την ανάγκη αγγλικής μετάφρασης. Με το τελευταίο συμφωνεί και ο επόμενος εκπαιδευόμενος, ο οποίος προσθέτει την επιθυμία του για ύπαρξη παραδειγμάτων και πινάκων με περιλήψεις. Την ανάγκη για πιο απλές οδηγίες και πιο απλή παρουσίαση της θεωρίας επισημαίνει και άλλη μια εκπαιδευόμενη. Η τελευταία εκπαιδευόμενη προτείνει να χρησιμοποιηθούν πιο σύγχρονα γραφικά και βίντεο. Μάλιστα δηλώνει ότι θα προτιμούσε την δημιουργό του υλικού στη θέση του άβαταρ. Επίσης προτείνει να παρέχονται οι δημιουργικές δραστηριότητες στο τέλος των εννοιών καθώς απαιτούν περισσότερο χρόνο. Τέλος προτείνει να υπάρχει μια εισαγωγή στη θεωρία και περισσότερες ασκήσεις με πιο σύντομη σύνοψη χωρίς animation.

7.3. Σύνοψη

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα του δεύτερου μέρους της έρευνας που αφορούν στο τρίτο και το τέταρτο ερευνητικό ερώτημα σχετικά με το αν το εκπαιδευτικό υλικό που δημιουργήθηκε σύμφωνα με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και της πολυμεσικής μάθησης του Mayer βοήθησε τους εκπαιδευόμενους να μπορούν να αναγνωρίζουν στον προφορικό αλλά και στον γραπτό τους λόγο αντίστοιχα τους προσδιορισμούς τόπου στην ελληνική γλώσσα. Επίσης, ζητήθηκε από τους εκπαιδευόμενους

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

να χαρακτηρίσουν την εμπειρία από την χρήση του εκπαιδευτικού υλικού. Οι απαντήσεις προέκυψαν μέσα από ημιδομημένες συνεντεύξεις με τους εκπαιδευόμενους αφού αυτοί είχαν ολοκληρώσει τη μελέτη του ΕΥ. Όπως φανερώνεται στις απαντήσεις τους αναλυτικά, αλλά και στα συμπεράσματα (βλ. Κεφάλαιο 8) οι περισσότεροι εκπαιδευόμενοι θεωρούν ότι βοηθήθηκαν σε κάποιο βαθμό να αναγνωρίζουν και να χρησιμοποιούν τους προσδιορισμούς τόπου στην ελληνική γλώσσα τόσο στον προφορικό όσο και στο γραπτό λόγο. Ωστόσο, όπως είναι φυσικό οι απαντήσεις ποικίλουν και κάθε εκπαιδευόμενος απαντά σύμφωνα με την προσωπική του εμπειρία, τις προσωπικές του ανάγκες και προσδοκίες.

8^ο Κεφάλαιο

1.1. Συζήτηση – Συμπεράσματα

Αντικείμενο της παρούσας διπλωματικής εργασίας υπήρξε ο σχεδιασμός διαδραστικού εκπαιδευτικού υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της εξ ΑΕ για ενήλικες. Στο πλαίσιο της εργασίας διερευνήθηκε αν το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό υλικό υπηρετεί τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και της πολυμεσικής μάθησης και αν βοήθησε τους εκπαιδευόμενους να αναγνωρίζουν και να χρησιμοποιούν στον προφορικό και στον γραπτό τους λόγο τους προσδιορισμούς του τόπου.

Από την έρευνα που διεξήχθη σε εκπαιδευτικούς ειδικούς στην εξ ΑΕ εξάγεται με ασφάλεια το συμπέρασμα ότι το εκπαιδευτικό υλικό που σχεδιάστηκε υπηρετεί της αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και της πολυμεσικής μάθησης. Στη θέση ότι το αποτελεσματικό εκπαιδευτικό υλικό στην ξένη γλώσσα προσφέρει συνδυασμό εικόνας με προφορικό και γραπτό λόγο (π.χ. βίντεο με ήχο και ενσωματωμένο κείμενο) καταλήγει και η Μάρκου (2020). Συγκεκριμένα οι ειδικοί στην εξ ΑΕ χαρακτηρίζουν το υλικό πλήρες, άρτια τεκμηριωμένο, εύληπτο, με πλήθος πολυμεσικών στοιχείων και διαδραστικών δραστηριοτήτων, κατάλληλο για αρχάριο χρήστη της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας.

Συμφωνούν ότι πρόκειται για εκπαιδευτικό υλικό φιλικό στον εκπαιδευόμενο, καθώς κάνει χρήση προσωπικών αντωνυμιών, δεύτερου προσώπου και απλής καθομιλουμένης γλώσσας, όπως επιτάσσουν οι αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης αλλά και η αρχή της προσωποποίησης του Mayer (Αναστασιάδης & Κωτσίδης, 2015), καλλιεργώντας οικειότητα στον εκπαιδευόμενο και προσδίδοντας αμεσότητα και φιλικό τόνο. Επίσης, συμφωνούν ότι η οπτική παρουσίασή του είναι κατάλληλη για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση (Keegan, 1986), καθώς διαθέτει ευανάγνωστη γραφή, ευχάριστα και ξεκούραστα χρώματα, προσεγμένη επιλογή γραμματοσειράς και μεγέθους γραμμάτων, πλαίσια και σημάνσεις με χρώματα κι έντονη γραφή, ικανοποιητική ποσότητα πληροφοριών σε κάθε ενότητα και σε κάθε διαφάνεια, υπηρετώντας ταυτόχρονα και την πολυμεσική αρχή, την αρχή της τροπικότητας και την αρχή της κατάτμησης, αφού το υλικό διαιρείται σε 4 διδακτικές ενότητες και κάθε ενότητα σε επιμέρους διαφάνειες (Αναστασιάδης & Κωτσίδης, 2015). Θεωρούν επίσης ότι η πλοήγηση στο ΕΥ είναι εύκολη, έχει συνοχή και ευδιάκριτη σήμανση. Επιτρέπει στους εκπαιδευόμενους να εκφραστούν ελεύθερα αλλά και να αλληλεπιδράσουν μεταξύ τους απαντώντας σε δραστηριότητες είτε στο forum είτε στο padlet του μαθήματος. Άλλωστε, όπως επιβεβαιώνουν και οι Sherman, Ruhovskiy, Kambalova & Kdyrova (2022) η διαδικασία της εξ ΑΕ δομείται στην αξιοποίηση διαφόρων τεχνολογιών τα πληροφορίας και της επικοινωνίας. Τέλος υπηρετεί την αρχή της προπαίδευσης (Αναστασιάδης & Κωτσίδης, 2015) μέσα από τις εισαγωγικές δραστηριότητες, επιτρέπει την αυτοαξιολόγηση του χρήστη

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

μέσα από ποικίλες ασκήσεις και άμεση ανατροφοδότηση για κάθε απάντηση, σωστή ή λανθασμένη και υπηρετεί τους σκοπούς και τους στόχους που έχει θέσει.

Οι εθελοντές εκπαιδευόμενοι μετά την ολοκλήρωση της παρέμβασης εξέφρασαν τη θετική γενική εντύπωσή τους για το εκπαιδευτικό υλικό μέσω των συνεντεύξεων που πραγματοποιήθηκαν. Αρχικά, το μεγάλο εύρος και η ποικιλία των απαντήσεων επιβεβαιώνει μια βασική αρχή της εκπαίδευσης ενηλίκων για την διαφορετικότητά τους στις ανάγκες, τα κίνητρα, την προηγούμενη μαθησιακή τους εμπειρία κ.ο.κ., η οποία επισημαίνεται από τους Garrison, Βεργίδη και Μπαγάκη στην βιβλιογραφία (Garrison, 2003· Βεργίδης, 2003· Μπαγάκης, 2003). Ως εκ τούτου, συνεπάγεται ότι το ΕΥ δεν μπορεί πλήρως να ικανοποιήσει όλες τις ανάγκες όλων των εκπαιδευομένων. Το συμπέρασμα αυτό επιβεβαιώνεται σχεδόν σε όλους τους ερευνητικούς άξονες/ ερωτήματα της συνέντευξης.

Στην πλειοψηφία τους οι εκπαιδευόμενοι (συγκεκριμένα οι 6 από τους 7) δήλωσαν ότι βοηθήθηκαν στον προφορικό λόγο, τόσο στο επίπεδο της κατανόησης όσο και στο επίπεδο της έκφρασης, να προσδιορίσουν την τοποθεσία ενός προσώπου ή ενός πράγματος στην ελληνική γλώσσα, επισημαίνοντας πως τα διαδραστικά βίντεο ήταν πολύ αποτελεσματικά για το σκοπό αυτό, γεγονός που επιβεβαιώνεται από την αρχή της πολυμεσικότητας και την αρχή της εικόνας (Αναστασιάδης & Κωτσιδής, 2015). Ιδιαίτερα αγαπητές φαίνεται να ήταν οι ασκήσεις αντιστοίχισης εικόνας με τη σωστή φράση, όπως επίσης και τα τραγούδια και οι διάλογοι, δραστηριότητες οι οποίες είχαν σχεδιαστεί με προσανατολισμό την βοήθεια στον προφορικό λόγο.

Αναφορικά με την κατανόηση και την έκφραση στον γραπτό λόγο οι περισσότεροι εκπαιδευόμενοι (οι 5 από τους 7) δήλωσαν ότι βοηθήθηκαν. Επεσήμαναν, όμως, τις δυσκολίες που συνάντησαν ιδιαίτερα στην ψηφιακή αποτύπωση της ελληνικής γλώσσας (δυσκολεύτηκαν δηλαδή να γράψουν ελληνικά στο πληκτρολόγιο, υπονοώντας ότι έχουν συνηθίσει να γράφουν ελληνικά χειρόγραφα). Μεγάλη ποικιλία υπήρξε στις απαντήσεις σχετικά με τις δραστηριότητες που τους βοήθησαν στη βελτίωσή τους στο γραπτό λόγο, στοιχείο που επιβεβαιώνει τη θεωρία της εκπαίδευσης ενηλίκων, σύμφωνα με την οποία κάθε ενήλικος μαθαίνει με διαφορετικό τρόπο, τονίζοντας την πολυπλοκότητα σχεδιασμού του ΕΥ εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και εκπαίδευσης ενηλίκων, όπως επισημαίνει και ο Μανωλάς (Μανωλάς, 2015).

Στο ίδιο συμπέρασμα καταλήγει κανείς και μέσα από τις απαντήσεις των εκπαιδευομένων όταν ρωτήθηκαν ποιο στοιχείο του εκπαιδευτικού υλικού θεώρησαν ιδιαίτερα βοηθητικό. Παρά την ποικιλία των απαντήσεων, κοινό τόπο αποτελεί ότι τα οπτικοακουστικά μέσα, τα τραγούδια και τα διαδραστικά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού κέρδισαν τις εντυπώσεις. Επιβεβαιώνονται έτσι οι αρχές της θεωρίας της πολυμεσικής μάθησης του Mayer (Αναστασιάδης & Κωτσιδής, 2015).

Κατά γενική ομολογία οι περισσότεροι εκπαιδευόμενοι δήλωσαν ότι βοηθήθηκαν από το μάθημα, όχι όμως όλοι στον ίδιο βαθμό, επιβεβαιώνοντας για άλλη μια φορά τις αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων (Garrison, 2003· Βεργίδης, 2003· Μπαγάκης, 2003). Μια

εκπαιδευόμενη δήλωσε ότι αντί να βοηθηθεί, μπερδεύτηκε περισσότερο και ένας άλλος ότι βοηθήθηκε σίγουρα σε μικρό βαθμό. Οι υπόλοιποι δήλωσαν με περισσότερη αοριστία ότι βοηθήθηκαν να προσδιορίσουν τον τόπο κάποιου προσώπου ή πράγματος.

Το στοιχείο που φαίνεται να δυσκόλεψε περισσότερο τους εκπαιδευόμενους ήταν οι οδηγίες στις εκφωνήσεις των ασκήσεων. Για το λόγο αυτό προτείνουν οι εκφωνήσεις και η εισαγωγή να παρουσιάζονται και στην αγγλική γλώσσα. Ομολογουμένως πρόκειται για ζήτημα για το οποίο απαντώνται στη βιβλιογραφία διαφορετικές απόψεις. Κατά τον Μήτση (1998) η χρήση της ελληνικής γλώσσας επιβάλλεται ως μοναδικός κώδικας επικοινωνίας όταν αυτή διδάσκεται ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα (Μήτση, 1998 [repr. 2004]), ενώ κατά τον Chomsky, όπως γράφει ο Σακελλαρίου (2006), συνιστάται η αξιοποίηση και της μητρικής γλώσσας του εκπαιδευόμενου σε γραπτό και προφορικό λόγο, προκειμένου να εμπεδωθεί η δομή της ξένης γλώσσας (Σακελλαρίου, 2006).

Κάποιοι χαρακτηρίζουν δύσχροστη την πλατφόρμα που χρησιμοποιήθηκε, άλλοι εστιάζουν στη δυσκολία και το ανεβασμένο επίπεδο του εκπαιδευτικού υλικού σε σχέση με το δικό τους. Η μεγάλη ποικιλία των απαντήσεων μαρτυρά και εδώ τη διαφορετικότητα των ενήλικων εκπαιδευομένων, όπως επισημαίνεται και στη βιβλιογραφία της εκπαίδευσης ενηλίκων (Garrison, 2003· Βεργίδης, 2003· Μπαγάκης, 2003).

Οι απαντήσεις τους μοιάζουν να έρχονται σε σύγκρουση με τις απαντήσεις των ειδικών της εξΑΕ. Αυτό συμβαίνει αφενός γιατί οι τελευταίοι, εξ ορισμού έχουν μεγαλύτερη εξοικείωση με εκπαιδευτικές πλατφόρμες, αφετέρου είτε επειδή οι εκπαιδευόμενοι ενδεχομένως να μην παρακολούθησαν τα εισαγωγικά βίντεο με τις οδηγίες, είτε γιατί αυτά ενδεχομένως ήταν ανεπαρκή.

Βέβαια, παρά τις δυσκολίες στο τέλος του μαθήματος, όλοι οι εκπαιδευόμενοι δήλωσαν ότι θα ήθελαν να συνεχίσουν να μαθαίνουν ελληνικά, είτε για προσωπικούς, είτε για επαγγελματικούς λόγους.

Τα στοιχεία του ΕΥ που άρεσαν περισσότερο στους χρήστες ήταν τα διαδραστικά βίντεο, τα τραγούδια και οι ασκήσεις. Ένας συμμετέχων, μάλιστα, θεώρησε ότι το ΕΥ ανταποκρίνεται άριστα στο δικό του μαθησιακό επίπεδο. Αξιολογήθηκε θετικά αφενός το γεγονός πως το ΕΥ είχε ενιαίο και συγκεκριμένο θέμα και αφετέρου η επανάληψη λέξεων και φράσεων, η οποία φαίνεται να λειτούργησε αποτελεσματικά στη μάθηση. Αξίζει να σημειωθεί στο σημείο αυτό ότι όπως ισχυρίζεται και η Παπαδοπούλου (2018) είναι σημαντικό η διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα να δομείται γύρω από ένα «κοινωνικό γεγονός», μια ενιαία θεματική, όπως ακολουθήθηκε και στην παρούσα παρέμβαση, ώστε οι εκπαιδευόμενοι να κληθούν να δημιουργήσουν το δικό τους λόγο μέσα από την εμπειρία. Έτσι με το δικό τους τρόπο να συνεισφέρουν στο μέλλον της ελληνικής γλώσσας με σεβασμό τόσο για την ελληνική όσο και για την μητρική τους γλώσσα. (Papadopoulou, 2018).

Όλοι οι εκπαιδευόμενοι εξέφρασαν ενδιαφέρουσες προτάσεις για τη βελτίωση του ΕΥ. Συγκεκριμένα προτείνουν:

- την απλοποίηση των οδηγιών και του επιπέδου των ασκήσεων, ώστε να έχει αύξουσα διαβαθμισμένη δυσκολία.
- την αγγλική μετάφραση στην εισαγωγή και ενδεχομένως και στις εκφωνήσεις των ασκήσεων
- τα βίντεο της σύνοψης να έχουν πιο αργό ρυθμό
- καλύτερο και πιο φιλικό σχεδιασμό στην πλατφόρμα
- περισσότερες εικόνες και βίντεο
- μεγαλύτερη ευκολία μετάβασης από την μια ενότητα στην άλλη
- μικρότερη διάρκεια μαθήματος
- περισσότερα παραδείγματα και πίνακες με περιλήψεις.
- πιο σύγχρονα γραφικά και βίντεο.
- την δημιουργό του υλικού στη θέση του άβαταρ.
- οι δημιουργικές δραστηριότητες να ανατίθενται στο τέλος των ενοτήτων
- περισσότερες ασκήσεις
- σύντομη σύνοψη χωρίς animation.

Καταλήγοντας, ο σχεδιασμός και η δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση συνιστά μια διαδικασία σύνθετη, καθώς είναι αναγκαίο να ληφθούν υπόψη όλες οι παράμετροι που θα μεγιστοποιήσουν την αποτελεσματικότητα και τη λειτουργικότητα του υλικού. Ωστόσο, όταν το ΕΥ είναι δομημένο με βάση τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και της πολυμεσικής μάθησης είναι ιδιαίτερα βοηθητικό για τους χρήστες και έχει θετικά αποτελέσματα στην πρόδοό τους. Στην προκειμένη περίπτωση, το ΕΥ ανήκε σε αυτή την κατηγορία και για αυτό το λόγο βοήθησε την πρόοδο των συμμετεχόντων, όπως προέκυψε από τα αποτελέσματα της έρευνας.

Τέλος, αστάθμητο παράγοντα για την παρούσα έρευνα αποτέλεσε το γεγονός ότι αυτή διεξήχθη στο πεδίο της εκπαίδευσης ενηλίκων. Συγκεκριμένα το ΕΥ σχεδιάστηκε για να απευθύνεται σε ενήλικες εκπαιδευόμενους, δηλαδή σε ανθρώπους προερχόμενους από διαφορετικό πλαίσιο, με διαφορετικές εμπειρίες, γνωστικό υπόβαθρο, με διαφορετικούς στόχους και διαφορετικά κίνητρα. Από την έρευνα για άλλη μια φορά επιβεβαιώνονται οι αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων, σύμφωνα με τις οποίες οι ενήλικοι εκπαιδευόμενοι μαθαίνουν πιο εύκολα με ένα εξατομικευμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα προσαρμοσμένο όσο το δυνατόν περισσότερο στις δικές τους εκπαιδευτικές ανάγκες και στους συγκεκριμένους μαθησιακούς στόχους. Η παραπάνω θέση επιβεβαιώνεται από τη μεγάλη ποικιλία που υπήρξε στις απαντήσεις των εκπαιδευόμενων, δεδομένου ότι πρώτα δημιουργήθηκε το υλικό και στη συνέχεια απευθύνθηκε στους εκπαιδευόμενους.

Εν κατακλείδη, η διαδικτυακή μάθηση έχει διευρυνθεί παγκοσμίως εκπαιδευτικά αλλά και ερευνητικά. Η παροχή ελευθερίας και ελέγχου της διαδικτυακής μάθησης στους εκπαιδευόμενους συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη μάθηση, ειδικά στους ενήλικες εκπαιδευόμενους (Fernando, De Mel, Rajapakse, & Kumara, 2022).

1.2. Συνεισφορά και προτάσεις για μελλοντική έρευνα

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω συμπεράσματα, η έρευνα σε πολλά σημεία επιβεβαιώνει τη βιβλιογραφία. Συνάμα προτείνει μια μέθοδο εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας για ενήλικες στο πλαίσιο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, κάτι που η ερευνήτρια δεν έχει εντοπίσει σε άλλες προηγηθείσες έρευνες.

Επίσης, τα συμπεράσματα δύνανται να αποτελέσουν εφαλτήριο για νέα ερευνητική διαδικασία. Συγκεκριμένα γεννάται η ανάγκη διεξαγωγής νέας έρευνας με διαφορετική μεθοδολογία. Προτείνεται στο πλαίσιο της νέας αυτής ερευνητικής διαδικασίας πριν το σχεδιασμό του εκπαιδευτικού υλικού να προηγηθεί μια δημιουργία ομάδας εθελοντών εκπαιδευόμενων, να επιδιωχθεί επικοινωνία μαζί τους και καταγραφή των εκπαιδευτικών αναγκών και των στόχων τους. Εν συνεχεία με βάση τα πορίσματα της εν λόγω καταγραφής θα σχεδιαστεί το ΕΥ, το οποίο θα δοθεί προς μελέτη στην ίδια ομάδα εθελοντών εκπαιδευόμενων, ώστε να διερευνηθεί αν αυτό ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες που είχαν εκφράσει.

Σε αυτό το πλαίσιο θα μπορούσε να γίνει προσπάθεια για μεγαλύτερο πληθυσμό, ώστε να διασφαλιστεί η εγκυρότητα των πορισμάτων. Κάτι τέτοιο σαφώς θα καθιστούσε το σχεδιασμό και τη δημιουργία του Ε.Υ. δύσκολο έργο, αλλά ταυτόχρονα πρόκληση για τις σύγχρονες εκπαιδευτικές ανάγκες.

Τέλος θεωρώντας πως η εξ αποστάσεως εκπαίδευση θα συνεχίσει να επεκτείνεται, ιδίως σε μεικτά μαθήματα (blended courses), τα διαδραστικά μαθήματα που παρακολουθούνται από τους εκπαιδευόμενους στο δικό τους ρυθμό θα κερδίζουν έδαφος σύμφωνα με τον Clark (2020). Επομένως, θα ήταν ιδιαίτερα ενδιαφέρον το παρόν μάθημα ως τεχνολογία μάθησης να επεκταθεί και να διαμορφωθεί κατάλληλα ώστε να είναι προσβάσιμο για χρήση και από έξυπνα κινητά τηλέφωνα (smartphone), καθώς τα τελευταία είναι ιδιαίτερα διαδεδομένα ακόμη και σε χώρες με χαμηλό και μεσαίο εισόδημα (Clark, 2020).

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Anastasiades, P. S. (2003). Distance learning in elementary schools in Cyprus: the evaluation methodology and results. *Computers & Education*, 40. [https://doi.org/10.1016/S0360-1315\(02\)00077-5](https://doi.org/10.1016/S0360-1315(02)00077-5)
- Clark J. Tobey (2020). Chapter 62 - Distance education. Στο Ernesto Iadanza, *Clinical Engineering Handbook (Second Edition)*. Academic Press, 410-415. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-813467-2.00063-8>
- Cohen L. & Manion L. (1994). Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας. Αθήνα: Μεταίχιμο.
- Courau, S. (2000). Τα βασικά "εργαλεία" του εκπαιδευτή ενηλίκων. Αθήνα: Μεταίχιμο.
- Dillon, C., & Greene, B. (2003). Learner differences in Distance Learning: Finding differences that matter. Στο M. G. Moore, & W. G. Anderson, *Handbook of distance education*. Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates.
- WWDP Fernando, WDH De Mel, RMNP Rajapakse, & IKJP Kumara. (2022). Impact of online learning readiness on online learning effectiveness. *World Journal of Advanced Research and Reviews*, 16(3), 627–633. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7903495>
- Garrison, R. (2003). Self-directed learning and distance education. Στο M. G. Moore, & W. G. Anderson, *Handbook of distance education*. Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates.
- Gibson, C. (2003). Learners and learning: The need for theory. Στο M. G. Moore, & W. G. Anderson, *Handbook of distance education*. Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates.
- Glesne, C. O. R. I. N. E. (2018). Η Ποιοτική Έρευνα. *Οδηγός για Νέους Επιστήμονες*. Αθήνα: Μεταίχιμο.
- Granger, D., & Bowman, M. (2003). Constructing Knowledge at a distance: The learner in Context. Στο M. G. Moore, & W. G. Anderson, *Handbook of distance learning*. Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates.
- Keegan, D. (1986). *Οι βασικές αρχές της Ανοιχτής και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Μεταίχιμο.
- Mayer, R. E. (2001). *Multimedia learning*. New York: Cambridge University Press.
- Mayer, R. E. (2017). Using multimedia for e-learning. *Journal of Computer Assisted Learning*, 403–423. Doi: [10.1111/jcal.12197](https://doi.org/10.1111/jcal.12197)
- Moore, M. G. (2003). *Handbook of distance education*. Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates.
- Papadopoulou, Smaragda (2018). Teaching approaches of greek as a foreign language at the greek language center of the university of Ioannina: Dynamics of the greek language regarding foreign scholars of IKY (state scholarships foundation), as well as free students. *European Journal of Foreign Language Teaching*, 3(2). <https://doi.org/10.5281/zenodo.1213277>

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

- Richards, J. C. ((n.d.)). *The role of age in second language learning*. Ανάκτηση από Professor Jack C. Richards - The official website of educator Jack C Richards:
<https://www.professorjackrichards.com/the-role-of-age-in-second-language-learning/>
- Saba, F. (2003). Distance education theory, methodology, and epistemology: a pragmatic paradigm. Στο M. Moore, & W. Anderson, *Handbook of distance education*. Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates.
- Sammons, M. (2003). Exploring the new conception of teaching and learning in distance education. Στο M. G. Moore, & W. G. Anderson, *Handbook of distance education*. Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates.
- Sears, C. (1998). *Second Language Students in the Classroom*. Clevedon: Multicultural Matters.
- Shearer, R. (2003). Instructional Design in distance education: an overview. Στο M. G. Moore, & W. G. Anderson, *Handbook of distance education*. Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates.
- Sherman, M., Puhovskiy, E., Kambalova, Y., & Kdyrova, I. (2022). The Future of Distance Education in War or the Education of the Future (The Ukrainian Case Study). *Futurity Education*, 2(3), 15–24. <https://doi.org/10.57125/FED/2022.10.11.30>
- Zafar, S., & Meenakshi, K. (2012). Individual learner differences and second language acquisition: A review. *Journal of Language Teaching and Research*, 639-646. Ανακτήθηκε 18 Μαΐου 2025 από: <https://www.academypublication.com/issues/past/jltr/vol03/04/07.pdf>
- Αθανασούλα-Ρέππα, Α. (2006). Ο ρόλος του Καθηγητή - Συμβούλου στην Ανοιχτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Στο Α. Λιοναράκης, & (επιμ.), *Ανοιχτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Στοιχεία Θεωρίας και Πράξης* (σσ. 78-107). Αθήνα: Προπομπός.
- Αναστασιάδης, Π. (2016). Σχεδιασμός και υλοποίηση ολοκληρωμένου διαδικτυακού περιβάλλοντος επιμόρφωσης εκπαιδευτικών της ομογένειας (2011-2014). Στο Π. Αναστασιάδης, & (επιμ.), *Εξ αποστάσεως επιμόρφωση των εκπαιδευτικών με τη χρήση προηγμένων μαθησιακών τεχνολογιών διαδικτύου (e-Learning)*. Από τη θεωρία στην πράξη. (σσ. 13-55). Αθήνα: Gutenberg.
- Αναστασιάδης, Π. Σ. (2006). Περιβάλλοντα μάθησης στο διαδίκτυο και εκπαίδευση από απόσταση. Στο Α. Λιοναράκης, & (επιμ.), *Ανοιχτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Στοιχεία Θεωρίας και Πράξης* (σσ. 108-150). Αθήνα : Προπομπός.
- Αναστασιάδης, Π., & Κωτσίδης, Κ. (2016). Εξ αποστάσεως επιμόρφωση εκπαιδευτικών με τη χρήση των ΤΠΕ: "η αξιοποίηση του web. 2.0 στο σύγχρονο σχολείο - από τη θεωρία στην πράξη με έμφαση στη συνεργασία, τη δημιουργικότητα και την κριτική σκέψη". Στο Π. Αναστασιάδης, & (επιμ.), *Εξ αποστάσεως επιμόρφωση εκπαιδευτικών με τη χρήση προηγμένων μαθησιακών τεχνολογιών διαδικτύου (e-Learning)*. Από τη θεωρία στην πράξη. (σσ. 57-128). Αθήνα: Gutenberg.
- Αναστασιάδης, Π. & Κωτσίδης, Κ. (2015). Βασικές Αρχές Πολυμεσικής μάθησης [πανεπιστημιακές σημειώσεις]. Πανεπιστήμιο Κρήτης, Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Εαρινό εξάμηνο 2020 – 2021. Ρέθυμνο. Ανακτήθηκε 24 Φεβρουαρίου 2022 από <https://www.edivea.org/mayer.html>

- Απόστολος, Κ., Σοφός, Α., & Βιτσιλάκη, Χ. (2016). Το e-Learning ως σημείο σύγκλισης της επιμόρφωσης εκπαιδευτικών και της δια βίου μάθησης: η περίπτωση του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Στο Π. Αναστασιάδης, *Εξ αποστάσεως επιμόρφωση των εκπαιδευτικών με τη χρήση προηγμένων μαθησιακών τεχνολογιών διαδικτύου (e-Learning)* (σσ. 129-173). Αθήνα: Gutenberg .
- Βαϊκούση, Δ. (2003). Οι δυσκολίες στην επικοινωνία εκπαιδευτών και εκπαιδευομένων. Στο Δ. (. Βεργίδης, *Εκπαίδευση ενηλίκων. Συμβολή στην εξειδίκευση στελεχών και εκπαιδευτικών*. Αθήνα: Ελληνικά γράμματα.
- Βαρλοκώστα Σ., & Τριανταφυλλίδου Λ. (2003). *Επίπεδα γλωσσομάθειας στην ελληνική ως δεύτερη γλώσσα* (ΕΠΕΑΕΚ, Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων εκδ.). Αθήνα: Βιβλιοσυνοργατική ΑΕΠΕΕ.
- Βεργίδης, Δ. (2003). Σχεδιασμός προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων για ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Στο Δ. Βεργίδης, & (επιμ.), *Εκπαίδευση ενηλίκων. Συμβολή στην εξειδίκευση στελεχών και εκπαιδευτικών*. Αθήνα: Ελληνικά γράμματα.
- Γλένη, Χ. (2013). Η κειμενική διδασκαλία σε διαπολιτισμικό επίπεδο. Στο Χ. Γκόβαρης, *Διδασκαλία και μάθηση στο διαπολιτισμικό σχολείο*. Αθήνα: Gutenberg .
- Διαμαντή, Σ. (2003). Σύστημα πιστοποίησης εκπαίδευσης εκπαιδευτών για τη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση. Στο Δ. Βεργίδης, & (επιμ.), *Εκπαίδευση ενηλίκων. Συμβολή στην εξειδίκευση στελεχών και εκπαιδευτικών*. Αθήνα: Ελληνικά γράμματα.
- Ευαγγελάτος, Α., & Παναγιωτόπουλος, Γ. (2017). Ανοιχτοί Εκπαιδευτικοί Πόροι και Εκπαίδευση Ενηλίκων: τι μας διδάσκει η μέχρι σήμερα πρακτική, τι πρέπει να προσέξουμε για το μέλλον;. *9ο Διεθνές συνέδριο για την Ανοιχτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Ο σχεδιασμός της μάθησης* (σσ. 97-105). Αθήνα: Ελληνικό Δίκτυο Ανοιχτής κι εξ Αποστάσεως εκπαίδευσης.
- Ευρωπαϊκή Ένωση. (χ.χ.). *Τι είναι το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις γλώσσες (CEFR)*;. Ανακτήθηκε 26 Μαΐου 2025 από europass: <https://europass.europa.eu/el/what-common-european-framework-languages-cefr>
- Καλογρίδη, Σ. (2019). Η αυτοκατευθυνόμενη μάθηση σε προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Ο ρόλος του εκπαιδευτή ενηλίκων. *Διαμορφώνοντας από κοινού το μέλλον της εκπαίδευσης* (σσ. 115-126). Αθήνα: Ελληνικό Ανοιχτό Πανεπιστήμιο.
- Καραλής, Θ. (2007). *Συμμετοχικές εκπαιδευτικές τεχνικές. Διδακτικές σημειώσεις*. Ανακτήθηκε 18 Μαΐου 2025 από Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική ηλικία: https://eclass.upatras.gr/modules/document/file.php/PN1453/%CE%A3%CE%A5%CE%9C%E%9C%CE%95%CE%A4%CE%9F%CE%A7%CE%99%CE%9A%CE%95%CE%A3_%CE%95%CE%9A%CE%A0_%CE%A4%CE%95%CE%A7%CE%9D%CE%99%CE%9A%CE%95%CE%A3_%CE%9A%CE%91%CE%A1%CE%91%CE%9B%CE%97%CE%A3_%CE%A0%CE%91
- Καρασαββίδης, Η. (2000). Γλωσσικό είδος, εκμάθηση εννοιών και πρόσκτηση γλώσσας: μια εμπειρική διερεύνηση. *Μάθηση και διδασκαλία της ελληνικής ως μητρικής και ως δεύτερης γλώσσας: Πρακτικά Συνεδρίου*. Ρέθυμνο: Ατραπός.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

- Κασιμάτη, Α. (2011). Εισαγωγή στη διδακτική μεθοδολογία-Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας. Παιδαγωγική επιμόρφωση εκπαιδευτών του ΟΑΕΔ. Ανακτήθηκε 29 Αυγούστου 2025 από http://repository.edulll.gr/edulll/retrieve/3698/1095_01_oaed_enotita07_v04.pdf
- Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. (χ.χ.). *Κοινά Επίπεδα Αναφοράς: σφαιρική κλίμακα*. Ανακτήθηκε 18 Ιουνίου 2025 από Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας - Πιστοποίηση ελληνομάθειας: https://www.greek-language.gr/certification/sites/greeklanguage.gr.certification/files/Common-Levelmatching_0.pdf
- ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ. (χ.χ.). *Πιστοποίηση Ελληνομάθειας*. Ανακτήθηκε 18 Ιουνίου 2025 από <https://www.greek-language.gr/certification/node/63.html>
- Κοντάκος, Α., & Γκόβαρης, Χ. (2011). *Εκπαίδευση Ενηλίκων. 2. Θεωρίες και μοντέλα εκπαίδευσης ενηλίκων*. Ανακτήθηκε 25 Μαΐου από <http://edulll.ekt.gr/edulll/bitstream/10795/778/2/778.pdf>
- Κουτσογιάννης, Δ. (2000). Επιλέγοντας λογισμικό για τη διδασκαλία του μαθήματος της ελληνικής γλώσσας στους μουσουλμάνους της Θράκης. *Μάθηση και διδασκαλία της ελληνικής ως μητρικής και ως δεύτερης γλώσσας. Πρακτικά συνεδρίου. Ρέθυμνο - Πανεπιστήμιο Κρήτης 6-8 Οκτωβρίου 2000*. Ρέθυμνο: Ατραπός.
- Κουτσονίκος, Γ., & Κατσιγιάννη, Μ. (2003). Ο ρόλος του διαδικτύου στην ενημέρωση στελεχών και εκπαιδευτών ενηλίκων. Στο Δ. Βεργίδης, *Εκπαίδευση ενηλίκων. Συμβολή στην εξειδίκευση στελεχών και εκπαιδευτικών*. Αθήνα: Ελληνικά γράμματα.
- Κώστας, Α. (2017). Η Μεικτή Μάθηση ως πλαίσιο συγκερασμού της δια ζώσης και της online εκπαίδευσης: Εννοιολογική οριοθέτηση και πλαίσιο εφαρμογής. Στο Α. Σοφός, Ε. Αυγερινός, Π. Καραμούζης, Λ. Χριστοδουλίδου, & Μ. Δάρρα, *Εκπαίδευση με χρήση νέων τεχνολογιών. Παιδαγωγική αξιοποίηση ψηφιακών μέσων στην εκπαιδευτική διαδικασία* (σσ. 34- 55). Αθήνα: Γρηγόρη.
- Κωστούλα - Μακράκη, Ν., & Μακράκης, Β. (2006 [repr. 2016]). *Διαπολιτισμικότητα και εκπαίδευση για ένα βιώσιμο μέλλον*. Ρέθυμνο: Media.
- Κωστούλα-Μακράκη, Ν. (2001). *Γλώσσα και κοινωνία. Βασικές έννοιες*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Λιοναράκης, Α. (2001). Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Πολυμορφική Εκπαίδευση. Προβληματισμοί για μία ποιοτική προσέγγιση σχεδιασμού διδακτικού υλικού. Στο *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Πολυμορφική Εκπαίδευση. Προβληματισμοί για μία ποιοτική προσέγγιση σχεδιασμού διδακτικού υλικού* (σσ. 33-52). Αθήνα: ΠΡΟΠΟΜΠΟΣ.
- Λιοναράκης, Α. (2006). Η θεωρία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και η πολυπλοκότητα της πολυμορφικής της διάστασης. Στο Α. Λιοναράκης, & (επιμ), *Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Στοιχεία θεωρίας και πράξης* (σσ. 11-41). Αθήνα: Προπομπός.
- Λιοναράκης, Α., & Ευμορφοπούλου, Ε. (2015). Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στη σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση σε μεικτά. *Πρακτικά 8ου Συνεδρίου Καινοτομία & Έρευνα στην Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση & στις Τεχνολογίες Πληροφορίας & Επικοινωνίας* (σσ. 168-182). Αθήνα: Ελληνικό δίκτυο Ανοιχτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

- Λιοναράκης, Α., & Σπανακά, Α. (2017). Οι Επτά Αρχές Δημιουργίας Εκπαιδευτικού Υλικού. Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Ο σχεδιασμός της μάθησης. Αθήνα: Ε.Κ.Τ.
- Μακράκης, Β. (2000). *Υπερμέσα στην εκπαίδευση. Μία κοινωνικό-επικοινωνιακή προσέγγιση*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Μανωλάς, Μ. Μ. (2015). *Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση και η δια βίου μάθηση στην εκπαίδευση ενηλίκων στις νέες τεχνολογίες*. Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ).
- Μάρκου, Βασιλική (2020). Η εξ αποστάσεως διδασκαλία της ξένης γλώσσας στο δημοτικό σχολείο: η περίπτωση της μεικτής σύγχρονης και ασύγχρονης διδασκαλίας της Γερμανικής ως ξένης γλώσσας. *I-teacher. Διδακτική της γλώσσας σε πολυγλωσσικές τάξεις: προτάσεις και εφαρμογές*, 22, 132-140. (<https://www.openbook.gr/i-teacher-22/>)
- Ματσαγγούρας, Η. (2007). *Σχολικός εγγραμματισμός λειτουργικός, κριτικός, επιστημονικός*. Αθήνα: Γρηγόρη.
- Μήτσης, Ν. Σ. (1998 [repr. 2004]). *Στοιχειώδεις αρχές και μέθοδοι της εφαρμοσμένης γλωσσολογίας: Εισαγωγή στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης (ή ξένης) γλώσσας*. Αθήνα: Gutenberg.
- Μιχάλης, Α. (2013). Ομοιότητες και διαφορές μεταξύ γλωσσών. Ο ρόλος τους στην απόκτηση και εκμάθηση γλωσσών. Στο Χ. Γκόβαρης, *Διδασκαλία και μάθηση στο διαπολιτισμικό σχολείο*. Αθήνα: Gutenberg.
- Μουζάκης, Δ. (2003). Η επιμόρφωση των εκπαιδευτών ενηλίκων στα πλαίσια της Λαϊκής Επιμόρφωσης. Στο Δ. Βεργίδης, & (επιμ.), *Εκπαίδευση ενηλίκων. Συμβολή στην εξειδίκευση στελεχών και εκπαιδευτικών*. Αθήνα: Ελληνικά γράμματα.
- Μουζάκης, Χ. (2006). *Εκπαίδευση Ενηλίκων. 9. Τεχνικές εκπαίδευσης ενηλίκων από απόσταση και ο ρόλος του εκπαιδευτή*. Ανακτήθηκε 26 Μαΐου 2025 από Ψηφιακή βιβλιοθήκη. Επιχειρησιακό πρόγραμμα "Εκπαίδευση και Δια βίου μάθηση": <http://hdl.handle.net/10795/791>
- Μουζάκης, Χ. (2006). *Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην εκπαίδευση ενηλίκων - Παραδείγματα και περιπτώσεις εφαρμογής*. Ανακτήθηκε 26 Μαΐου 2025 από Ψηφιακή βιβλιοθήκη. Επιχειρησιακό πρόγραμμα "Εκπαίδευση και Δια βίου μάθηση": <http://hdl.handle.net/10795/790>
- Μπαγάκης, Γ. (2003). Η συμβολή της έρευνας δράσης στην εκπαίδευση ενηλίκων. Στο Δ. Βεργίδης, *Εκπαίδευση ενηλίκων. Συμβολή στην εξειδίκευση στελεχών και εκπαιδευτικών*. Αθήνα: Ελληνικά γράμματα.
- Ντεμουντέρ, Π. (2003). Η κατάρτιση των στελεχών της εκπαίδευσης ενηλίκων. Στο Δ. Βεργίδης, *Εκπαίδευση ενηλίκων. Συμβολή στην εξειδίκευση στελεχών και εκπαιδευτικών*. Αθήνα: Ελληνικά γράμματα.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

- Παναγιωτόπουλος, Γ. (2012). Χαρακτηριστικά των ενήλικων εκπαιδευομένων - διδακτική της εκπαίδευσης ενηλίκων. Στο *Εκπαίδευση ενηλίκων συνδικαλιστικής εκπαίδευσης*. Αθήνα: Κοινωνικό Πολύκεντρο.
- Παπαχρήστος, Κ. (χ.χ.). Η Διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας ως Δεύτερη/ Ξένη: Θεωρία και πράξη. *Σημειώσεις από το πρόγραμμα επιμόρφωσης εκπαίδευσης εκπαιδευτικών: Διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης/Ξένης Γλώσσας: Θεωρία και Πράξη*. Μυτιλήνη: Πανεπιστήμιο Αιγαίου - Προγράμματα Δια βίου μάθησης.
- Πρεβεζάνου, Β. (2013). Ετερότητα και λογοτεχνία για μικρά παιδιά. Στο Χ. Γκόβαρης, *Διδασκαλία και μάθηση στο διαπολιτισμικό σχολείο*. Αθήνα: Gutenberg.
- Ραλλιάς, Δ., & Αναστασιάδης, Π. (2015). Δημιουργία διαδραστικού εκπαιδευτικού υλικού με την μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση* (σσ. 1-15). Αθήνα: Ελληνικό δίκτυο Ανοιχτής κι εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.
- Σακελλαρίου, Α. (2006). *Διδακτική της ελληνικής ως δεύτερης/ ξένης γλώσσας*. Αθήνα: Γρηγόρη.
- Σοφός, Α. (2017). Η χωροταξική αποπλαισίωση της διδασκαλίας - τύποι και παιδαγωγικές θέσεις της ψηφιακής μάθησης. Στο Α. Σοφός, Ε. Αυγερινός, Π. Καραμούζης, Λ. Χριστοδουλίδου, & Μ. Δάρρα, *Εκπαίδευση με χρήση νέων τεχνολογιών. Παιδαγωγική αξιοποίηση ψηφιακών μέσων στην εκπαιδευτική διαδικασία* (σσ. 15-33). Αθήνα: Γρηγόρη.
- Σπαντιδάκης, Ι., Κούρτη - Καζούλλη, Β., & Βαρσαμίδου, Δ. (2017). Γραμματισμός στο συνδυαστικό μοντέλο γλωσσικής μάθησης (ΣΔΜΓΜ) της ελληνικής ως δεύτερης και ξένης γλώσσας του ΕΔΙΑΜΜΕ. Στο Α. Σοφός, Ε. Αυγερινός, Π. Καραμούζης, Λ. Χριστοδουλίδου, & Μ. Δάρρα, *Εκπαίδευση με χρήση νέων τεχνολογιών. Παιδαγωγική αξιοποίηση ψηφιακών μέσων στην εκπαιδευτική διαδικασία* (σσ. 139-168). Αθήνα: Γρηγόρη.
- Φρατζής, Γ. Μ. (2000). Η διδασκαλία των ελληνικών σε αρχάριους στην Αυστραλία: από την παραδοσιακή εκπαίδευση στην τηλεεκπαίδευση: Προβλήματα και προοπτικές. *Μάθηση και διδασκαλία της ελληνικής ως μητρικής και ως δεύτερης γλώσσας. Πρακτικά συνεδρίου. Ρέθυμνο - Πανεπιστήμιο Κρήτης 6-8 Οκτωβρίου 2000*. Ρέθυμνο: Ατραπός.
- Φωκίδης, Ε. (2017). Εκπαιδευτικά ηλεκτρονικά παιχνίδια - σοβαρά παιχνίδια. Στο Α. Σοφός, Ε. Αυγερινός, Π. Καραμούζης, Λ. Χριστοδουλίδου, & Μ. Δάρρα, *Εκπαίδευση με χρήση νέων τεχνολογιών. Παιδαγωγική αξιοποίηση ψηφιακών μέσων στην εκπαιδευτική διαδικασία* (σσ. 75-91). Αθήνα: Γρηγόρη.
- Χατζηδάκη, Α. (2020). *Διδάσκοντας δίγλωσσα παιδιά. Θεωρητικά ζητήματα και εκπαιδευτικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Πεδίο.
- Χατζησαββίδης, Σ. (2000). Η διδασκαλία της δομής της γλώσσας και το ενιαίο πλαίσιο προγράμματος σπουδών της ελληνικής γλώσσας στο δημόσιο σχολείο. *Μάθηση και διδασκαλία της ελληνικής ως μητρικής και ως δεύτερης γλώσσας. Πρακτικά συνεδρίου. Ρέθυμνο - Πανεπιστήμιο Κρήτης 6-8 Οκτωβρίου 2000*. Ρέθυμνο: Ατραπός.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ ξένης γλώσσας.

Παράρτημα Α

Απαντήσεις ερωτηματολογίων από τους ειδικούς της εξ ΑΕ

Ερωτηματολόγιο

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)».

UNIVERSITY OF CRETE
Department of Primary Education

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε.

E-Learning Lab

Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α
www.edivea.org

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΡΟΗΓΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

«Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ ξένης γλώσσας»

Επιβλέπων: Κωτσίδης Κωνσταντίνος

Υπεύθυνος Έρευνας: Αθηνά Τριγώνη

Οδηγίες

Το παρόν ερωτηματολόγιο αποτελεί μια προσπάθεια διερεύνησης των απόψεών σας σχετικά με το Εκπαιδευτικό Υλικό (Ε.Υ.) που μελετήσατε.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Ο σκοπός του ερωτηματολογίου είναι διττός. Αφενός διερευνάται εάν το υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και αφετέρου αν το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία και η εγκυρότητα των συμπερασμάτων που θα προκύψουν από την παρούσα έρευνα, είναι αναγκαία η αντικειμενική προσέγγιση των ερωτήσεων.

Κατά την επεξεργασία των δεδομένων του ερωτηματολογίου, το οποίο προορίζεται αποκλειστικά για ερευνητική χρήση, θα είναι σεβαστό το απόρρητο των απαντήσεών σας. Τα αποτελέσματα της έρευνας θα σας κοινοποιηθούν αμέσως μετά το τέλος της στατιστικής επεξεργασίας.

Ο Υπεύθυνος Έρευνας: Αθηνά Τριγώνη

Υπογραφή

Δημογραφικά στοιχεία

(Ζητείται η συμπλήρωση δημογραφικών στοιχείων)

1. Φύλλο (Κυκλώστε)	Άντρας	Γυναίκα		
2. Ηλικία (Κυκλώστε)	22-30	31-40	41-50	>51
3. Χρόνια Προϋπηρεσίας (Κυκλώστε)	0-4	5-10	11-20	>20

4. Είστε εξοικειωμένοι με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ).

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

5. Χρησιμοποιείτε τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική πράξη.

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

1

2

3

4

5

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

6. Είστε εξοικειωμένοι με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ) με τη χρήση των ΤΠΕ.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

7. Είστε εξοικειωμένοι με τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού το οποίο έχει σχεδιαστεί με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ).

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

1^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;

A. Επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση του Ε.Υ.

A.1. Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται παράθεση πληροφοριών / απόψεων με την σχετική βιβλιογραφική τεκμηρίωση;

A.2. Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται αναφορά σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών (Βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικά συνέδρια κλπ);

A.3. Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών / απόψεων;

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

A.4. Το Ε.Υ. θεωρείτε ότι είναι εμπλουτισμένο με την ερμηνεία / κριτική συζήτηση των πληροφοριών;

A.5. Το Ε.Υ. θεωρείτε ότι παρέχει τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο για περαιτέρω μελέτη σε διαφορετικές πηγές;

B. Το Ε.Υ. συμβάλει στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού Αντικειμένου

B.1. Το ύφος γραφής του Ε.Υ. θεωρείτε ότι είναι φιλικό για τον αναγνώστη;

B.2. Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών;

B.3. Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται κατά το δυνατόν χρήση της καθομιλούμενης γλώσσας;

B.4. Θεωρείτε ότι η γραφή του Ε.Υ. είναι ευανάγνωστη;

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

B.5. Θεωρείτε ότι η πυκνότητα των πληροφοριών του Ε.Υ. είναι ικανοποιητική;

B.6. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. παρουσιάζεται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης;

B.7. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. περιέχει μόνο κείμενο;

B.8. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ περιέχει κείμενο και εικόνες;

B.9. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ περιέχει κείμενο, εικόνες και video;

B.10. Θεωρείτε ότι οι χρωματικές συνθέσεις του Ε.Υ. συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση;

Γ. Ευχρηστία του Ε.Υ.

Γ.1. Θεωρείτε ότι τα κουμπιά που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (εμπρός, πίσω κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα;

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Γ.2. Θεωρείτε ότι τα εικονίδια που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (πρόσθετες πηγές, δραστηριότητες κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα;

Γ.3. Θεωρείτε ότι η πλοήγηση στο Ε.Υ. είναι εύκολη;

Γ.4. Θεωρείτε ότι οι υπερσύνδεσμοι του Ε.Υ. οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο;

Δ. Το Ε.Υ. υποστηρίζει - καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του

Δ.1. Θεωρείτε ότι παρέχονται συμβουλές για το πώς να μελετηθεί το εκπαιδευτικό υλικό;

Δ.2. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο προκειμένου να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία (Υπάρχουν πλαίσια ή έντονη γραφή (σήμανση) ώστε να τονίζονται σημαντικές έννοιες);

Δ.3. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια τα οποία υποστηρίζουν τον σπουδαστή στη μελέτη του;

Ε. Το Ε.Υ υποστηρίζει την αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Ε.1. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές απόψεις (κρίσεις) πάνω σε σημαντικά ζητήματα;

Ε.2. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να διατυπώνει τις δικές του ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα;

Ε.3. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εμπλακεί συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του ενδιαφέροντα;

Ε.4. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ανταλλάξει απόψεις με τους άλλους εκπαιδευόμενους;

Ε.5. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να θεωρήσει τον εαυτό του ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες;

Ε.6. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει / εμπλουτίσει τις απόψεις του σε αυτό;

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Στ. Το Ε.Υ. παρέχει δυνατότητα Αναστοχασμού - Αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευόμενο

Στ.1. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευόμενου;

Στ.2. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης του εκπαιδευόμενου;

Στ.3. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη διάυλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του εκπαιδευόμενου;

Στ.4. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του πραγματικότητα;

Στ.5. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εφαρμόσει τη νέα γνώση στη δική του πραγματικότητα;

Ζ. Σκοπός / Προσδοκώμενα Αποτελέσματα

Ζ.1. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. διατυπώνεται σαφώς ο σκοπός της κάθε διδακτικής ενότητας;

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Z.2. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. διατυπώνονται σαφώς τα προσδοκώμενα αποτελέσματα σε κάθε διδακτική ενότητα;

Z.3. Θεωρείτε ότι τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο γνώσεων;

Z.4. Θεωρείτε ότι τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο δεξιοτήτων;

Z.5. Θεωρείτε ότι τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο στάσεων;

Z.6. Θεωρείτε ότι ο εκπαιδευόμενος ελέγχει την πρόοδό του με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα;

2^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;

(Για να θυμηθείτε τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης δείτε εδώ:

<https://www.edivea.org/mayer.html>)

A.1. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχει συνδυασμός κείμενου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου; **[\(Πολυμεσική Αρχή\)](#)**

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

A.2. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. η χρήση των εικόνων σας βοηθάει να κατανοήσετε το γνωστικό αντικείμενο; [\(Πολυμεσική Αρχή\)](#)

A.3. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία αφήγησης (μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλια κ.ά.); [\(Αρχή της Τροπικότητας\)](#)

A.4. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. συμπεριλαμβάνονται μη σχετικές πληροφορίες (λέξεις, εικόνες, ήχοι) με το γνωστικό αντικείμενο; [\(Αρχή της Συνοχής\)](#)

A.5. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας; [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

A.6. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. γίνεται χρήση δεύτερου προσώπου; [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

A.7. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. γίνεται ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου; [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

A.8. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό για τον εκπαιδευόμενο; [\(Αρχή της Φωνής\)](#)

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

A.9. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. εμφανίζεται ένας φιλικός χαρακτήρας (avatar) που ενισχύει τη διαδικασία μάθησης των εκπαιδευόμενων; [\(Αρχή της Εικόνας\)](#)

A.10. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. η παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου γίνεται τμηματικά; [\(Αρχή της Κατάτμησης\)](#)

A.11. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν διαδραστικές δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση στους εκπαιδευόμενους; [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

A.12. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν μακροσκελή κείμενα για την παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου; [\(Αρχή της Κατάτμησης\)](#)

A.13. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. παρέχει σαφείς οδηγίες στους εκπαιδευόμενους για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και εργασιών; [\(Αρχή της Σηματοδότησης\)](#)

A.14. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης (έντονη γραφή, υπογράμμιση, χρωματισμός κ.ά.); [\(Αρχή της Σηματοδότησης\)](#)

A.15. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικείμενου; [\(Αρχή της Προπαίδευσης\)](#)

Γενικές Επισημάνσεις

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

3. Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία πιο δυνατά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού;

4. Γράψτε έως τρεις αλλαγές που προτείνετε προκειμένου να βελτιωθεί το εκπαιδευτικό υλικό.

Ευχαριστούμε για τη συνεργασία σας

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ ξένης γλώσσας.

Απαντήσεις

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμες της
Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ
(e-Learning)».

UNIVERSITY OF CRETE
Department of Primary Education

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε.

E-Learning Lab

Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α
www.edivea.org

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΡΟΗΓΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ ξένης γλώσσας

Επιβλέπων: Κωτσίδης Κωνσταντίνος

Υπεύθυνος Έρευνας: Αθηνά Τριγώνη

Οδηγίες

Το παρόν ερωτηματολόγιο αποτελεί μια προσπάθεια διερεύνησης των απόψεών σας σχετικά με το Εκπαιδευτικό Υλικό (Ε.Υ.) που μελετήσατε.

Ο σκοπός του ερωτηματολογίου είναι διττός. Αφενός διερευνάται εάν το υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και αφετέρου αν το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία και η εγκυρότητα των συμπερασμάτων που θα προκύψουν από την παρούσα έρευνα, είναι αναγκαία η αντικειμενική προσέγγιση των ερωτήσεων.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Κατά την επεξεργασία των δεδομένων του ερωτηματολογίου, το οποίο προορίζεται αποκλειστικά για ερευνητική χρήση, θα είναι σεβαστό το απόρρητο των απαντήσεών σας. Τα αποτελέσματα της έρευνας θα σας κοινοποιηθούν αμέσως μετά το τέλος της στατιστικής επεξεργασίας.

Ο Υπεύθυνος Έρευνας: Αθηνά Τριγώνη

Υπογραφή

Δημογραφικά στοιχεία				
----------------------	--	--	--	--

1. Φύλλο (Κυκλώστε)	Άντρας	Γυναίκα		
2. Ηλικία (Κυκλώστε)	22-30	31-40	41-50	>51
3. Χρόνια Προϋπηρεσίας (Κυκλώστε)	0-4	5-10	11-20	>20

4. Είστε εξοικειωμένοι με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ).

☐	☐	☒	☐	☐
1	2	3	4	5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

5. Χρησιμοποιείτε τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική πράξη.

☐	☐	☒	☐	☐
1	2	3	4	5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

6. Είστε εξοικειωμένοι με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ) με τη χρήση των ΤΠΕ.

☐	☐	☒	☐	☐
1	2	3	4	5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

7. Είστε εξοικειωμένοι με τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού το οποίο έχει σχεδιαστεί με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ).

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

1^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;

A. Επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση του Ε.Υ.

A.1. Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται παράθεση πληροφοριών / απόψεων με την σχετική βιβλιογραφική τεκμηρίωση;

Εξαιρετική και πολύ προσεγμένη δουλειά! Βεβαίως ο εκπαιδευόμενος μπορεί να ανατρέξει εύκολα στη βιβλιογραφία.

A.2. Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται αναφορά σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών (Βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικά συνέδρια κλπ);

Πολύ χρήσιμες και μπορούν να καθοδηγήσουν τον εκπαιδευόμενο.

A.3. Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών / απόψεων;

Γίνεται αρκετά σαφής ανάλυση των πληροφοριών αλλά και απόψεων

A.4. Το Ε.Υ. θεωρείτε ότι είναι εμπλουτισμένο με την ερμηνεία / κριτική συζήτηση των πληροφοριών;

Είναι ένα υλικό πάρα πολύ εμπλουτισμένο με πολλές ερμηνείες και quiz που δεν αφήνουν με απορίες τον εκπαιδευόμενο.

A.5. Το Ε.Υ. θεωρείτε ότι παρέχει τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο για περαιτέρω μελέτη σε διαφορετικές πηγές;

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Οι πηγές του εκπαιδευτικού υλικού είναι πολύ σαφείς για τον εκπαιδευόμενο για περαιτέρω μελέτη.

Β. Το Ε.Υ. συμβάλει στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού Αντικειμένου

B.1. Το ύφος γραφής του Ε.Υ. θεωρείτε ότι είναι φιλικό για τον αναγνώστη;

Το συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο έχει ένα βαθμό δυσκολίας για μαθητές κάθε ηλικίας. Ο τρόπος που είναι δομημένος δίνει τη δυνατότητα κατανόησης αλλά και εμπέδωσης του στον εκπαιδευόμενο.

B.2. Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών;

Βεβαίως γίνεται!

B.3. Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται κατά το δυνατόν χρήση της καθομιλούμενης γλώσσας;

Το Ε.Υ. είναι πολύ σωστά διατυπωμένο σε γλώσσα φιλική και κατανοητή για τον εκπαιδευόμενο.

B.4. Θεωρείτε ότι η γραφή του Ε.Υ. είναι ευανάγνωστη;

Εξαιρετικά ευανάγνωστο για τον εκπαιδευόμενο.

B.5. Θεωρείτε ότι η πυκνότητα των πληροφοριών του Ε.Υ. είναι ικανοποιητική;

Η πυκνότητα των πληροφοριών είναι τόση όση ώστε να μην αφήνει απορίες στον εκπαιδευόμενο, ούτε να κουράζει.

B.6. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. παρουσιάζεται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης;

Το Ε.Υ. παρουσιάζεται σε όλο το μέγεθος της οθόνης και με διαφορετικούς τρόπους.

B.7. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. περιέχει μόνο κείμενο;

Φυσικά και όχι. Το Ε.Υ. περιέχει εκτός από κείμενο, πολλές εικόνες, quiz, video. Γενικά παρέχει έντονη διάδραση προς τον εκπαιδευόμενο.

B.8. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. περιέχει κείμενο και εικόνες;

Είναι ένα αρκετά πλούσιο και ποικιλόμορφο υλικό για τον εκπαιδευόμενο.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

B.9. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ περιέχει κείμενο, εικόνες και video;

Βεβαίως είναι ένα αρκετά πλούσιο υλικό τόσο σε βίντεο όσο και σε εικόνες και κείμενο για τον εκπαιδευόμενο.

B.10. Θεωρείτε ότι οι χρωματικές συνθέσεις του Ε.Υ. συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση;

Οι χρωματικές αντιθέσεις είναι τόσο όσο ώστε να προσελκύουν μεν αλλά και να μην κουράζουν δε τον εκπαιδευόμενο.

Γ. Ευχρηστία του Ε.Υ.

Γ.1. Θεωρείτε ότι τα κουμπιά που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (εμπρός, πίσω κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα;

Αρκετά σαφή και κατανοητά για τον εκπαιδευόμενο.

Γ.2. Θεωρείτε ότι τα εικονίδια που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (πρόσθετες πηγές, δραστηριότητες κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα;

Βεβαίως επίσης σαφή και κατανοητά για τον εκπαιδευόμενο.

Γ.3. Θεωρείτε ότι η πλοήγηση στο Ε.Υ. είναι εύκολη;

Πάρα πολύ εύκολη και ευχάριστη η πλοήγηση για τον εκπαιδευόμενο.

Γ.4. Θεωρείτε ότι οι υπερσύνδεσμοι του Ε.Υ. οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο;

Βεβαίως! Όλοι οι υπερσύνδεσμοι είναι σαφείς και κατανοητοί.

Δ. Το Ε.Υ. υποστηρίζει - καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του

Δ.1. Θεωρείτε ότι παρέχονται συμβουλές για το πώς να μελετηθεί το εκπαιδευτικό υλικό;

Βεβαίως ο εκπαιδευόμενος μπορεί πολύ εύκολα να το μελετήσει μόνος του χωρίς ιδιαίτερη καθοδήγηση.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Δ.2. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο προκειμένου να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία (Υπάρχουν πλαίσια ή έντονη γραφή (σήμανση) ώστε να τονίζονται σημαντικές έννοιες);

Το κείμενο είναι πολύ ενδιαφέρον και ζωντανό για τον εκπαιδευόμενο.

Δ.3. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια τα οποία υποστηρίζουν τον σπουδαστή στη μελέτη του;

Σε όλο το Ε.Υ. δίδονται επεξηγήσεις και επισημάνσεις που δεν αφήνουν απορίες στον εκπαιδευόμενο.

Ε. Το Ε.Υ υποστηρίζει την αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του

Ε.1. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές απόψεις (κρίσεις) πάνω σε σημαντικά ζητήματα;

Το υλικό δεν περιορίζει καθόλου τον εκπαιδευόμενο.

Ε.2. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να διατυπώνει τις δικές του ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα;

Βεβαίως ο εκπαιδευόμενος μπορεί να διατυπώνει πάντα ερωτήσεις σε ότι τον απασχολεί.

Ε.3. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εμπλακεί συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του ενδιαφέροντα;

Θα μπορούσε βέβαια στις ερωτήσεις ανοιχτού τύπου.

Ε.4. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ανταλλάξει απόψεις με τους άλλους εκπαιδευόμενους;

Ναι θα μπορούσε να γίνει αυτό με λίγη βοήθεια από τον εκπαιδευτικό.

Ε.5. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να θεωρήσει τον εαυτό του ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες;

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Ναι το υλικό απευθύνεται σε κοινό που έχουν σαφώς ίδιες δυσκολίες και συνάμα επιθυμία για διετηννητική ανακαλυπτική μάθηση.

Ε.6. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει / εμπλουτίσει τις απόψεις του σε αυτό;

Το υλικό αυτό μπορεί να προσφέρει πολλά στον εκπαιδευόμενο.

Στ. Το Ε.Υ. παρέχει δυνατότητα Αναστοχασμού - Αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευόμενο

Στ.1. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευόμενου;

Ο αναστοχασμός και η αυτοαξιολόγηση παρέχεται σε κάθε ενότητα για τον εκπαιδευόμενο.

Στ.2. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης του εκπαιδευόμενου;

Βεβαίως! Κύριος στόχος είναι αυτός για τον εκπαιδευόμενο.

Στ.3. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη διάυλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του εκπαιδευόμενου;

Η ανατροφοδότηση έρχεται πάντα από τον ίδιο τον εκπαιδευόμενο.

Στ.4. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του πραγματικότητα;

Οι δραστηριότητες είναι πολυμεσικές, ξεφεύγουν από τον παραδοσιακό τρόπο μάθησης και εννοείται θα γίνει σύγκριση και συσχετισμός από τον εκπαιδευόμενο.

Στ.5. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εφαρμόσει τη νέα γνώση στη δική του πραγματικότητα;

Η μάθηση για τη νέα γνώση θα γίνεται πιο εύκολη από τον εκπαιδευόμενο.

Ζ. Σκοπός / Προσδοκώμενα Αποτελέσματα

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Z.1. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. διατυπώνεται σαφώς ο σκοπός της κάθε διδακτικής ενότητας;

Πάρα πολύ καθαρά!

Z.2. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. διατυπώνονται σαφώς τα προσδοκώμενα αποτελέσματα σε κάθε διδακτική ενότητα;

Ξεκάθαρα και τα προσδοκώμενα!

Z.3. Θεωρείτε ότι τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο γνώσεων;

Φυσικά και μπορούν να παρακινήσουν τον εκπαιδευόμενο.

Z.4. Θεωρείτε ότι τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο δεξιοτήτων;

Φυσικά και μπορούν να δώσουν δεξιότητες περαιτέρω στον εκπαιδευόμενο.

Z.5. Θεωρείτε ότι τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο στάσεων;

Φυσικά και παρακινούν σε επίπεδο στάσεων εκπαιδευόμενο.

Z.6. Θεωρείτε ότι ο εκπαιδευόμενος ελέγχει την πρόοδό του με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα;

Ο εκπαιδευόμενος στο τέλος της ενότητας θα γνωρίζει ότι έφτασε στα προσδοκώμενα κάθε φορά.

2^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;

(Για να θυμηθείτε τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης δείτε εδώ:

<https://www.edivea.org/mayer.html>)

A.1. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχει συνδυασμός κείμενου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου; (**Πολυμεσική Αρχή**)

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Υπάρχει ξεκάθαρα!

A.2. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. η χρήση των εικόνων σας βοηθάει να κατανοήσετε το γνωστικό αντικείμενο; ([Πολυμεσική Αρχή](#))

Το Ε.Υ. είναι βασισμένο στην πολυμεσική αρχή.

A.3. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία αφήγησης (μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλια κ.ά.); ([Αρχή της Τροπικότητας](#))

Το Ε.Υ. είναι βασισμένο και στην αρχή της τροπικότητας.

A.4. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. συμπεριλαμβάνονται μη σχετικές πληροφορίες (λέξεις, εικόνες, ήχοι) με το γνωστικό αντικείμενο; ([Αρχή της Συνοχής](#))

Το Ε.Υ. είναι βασισμένο στην αρχή της συνοχής.

A.5. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας; ([Αρχή της Προσωποποίησης](#))

Το Ε.Υ. είναι βασισμένο έχει αρκετά φιλική γλώσσα.

A.6. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. γίνεται χρήση δεύτερου προσώπου; ([Αρχή της Προσωποποίησης](#))

Στο Ε.Υ. έχουμε έντονη τη χρήση Β' ενικού προσώπου.

A.7. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. γίνεται ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου; ([Αρχή της Προσωποποίησης](#))

Στο Ε.Υ. υπάρχει η ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου.

A.8. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό για τον εκπαιδευόμενο; ([Αρχή της Φωνής](#))

Στο Ε.Υ. το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι αρκετά φιλικό για τον εκπαιδευόμενο.

A.9. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. εμφανίζεται ένας φιλικός χαρακτήρας (avatar) που ενισχύει τη διαδικασία μάθησης των εκπαιδευόμενων; ([Αρχή της Εικόνας](#))

Το Ε.Υ. είναι βασισμένο και στην αρχή της εικόνας.

A.10. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. η παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου γίνεται τμηματικά; ([Αρχή της Κατάτμησης](#))

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Το Ε.Υ. είναι βασισμένο πολύ πιστά στην αρχή της κατάτμησης.

A.11. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν διαδραστικές δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση στους εκπαιδευόμενους; [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

Το Ε.Υ. έχει αρκετή ανατροφοδότηση από την αρχή μέχρι το τέλος.

A.12. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν μακροσκελή κείμενα για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου; [\(Αρχή της Κατάτμησης\)](#)

Όχι το Ε.Υ. είναι χωρισμένο σε μικρά ισόποσα και σαφή τμήματα.

A.13. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. παρέχει σαφείς οδηγίες στους εκπαιδευόμενους για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και εργασιών; [\(Αρχή της Σηματοδότησης\)](#)

Το Ε.Υ. είναι πολύ σωστά τοποθετημένο με πολλές και σαφείς οδηγίες.

A.14. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης (έντονη γραφή, υπογράμμιση, χρωματισμός κ.ά.); [\(Αρχή της Σηματοδότησης\)](#)

Βεβαίως! Το Ε.Υ. ακολουθεί την αρχή της σηματοδότησης.

A.15. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικειμένου; [\(Αρχή της Προπαίδευσης\)](#)

Βεβαίως! Στο Ε.Υ. υπάρχουν πάντα δραστηριότητες εισαγωγής.

Γενικές Επισημάνσεις

5. Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία πιο δυνατά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού;

Υπέροχες ασκήσεις εμπέδωσης.

Εμπνευσμένα βίντεο.

Εξαιρετικές ασκήσεις εισαγωγικές.

6. Γράψτε έως τρεις αλλαγές που προτείνετε προκειμένου να βελτιωθεί το εκπαιδευτικό υλικό.

Δε θα άλλαζα κάτι. Ίσως να πρόσθετα ένα δύσκολο quiz σύνοψης στο τέλος κάθε ενότητας για να ελέγξω το βαθμό εμπέδωσης.

Ευχαριστούμε για τη συνεργασία σας

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ ξένης γλώσσας.

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)».

UNIVERSITY OF CRETE
Department of Primary Education

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε.

E-Learning Lab

Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α
www.edivea.org

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΡΟΗΓΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ ξένης γλώσσας

Επιβλέπων: Κωτσίδης Κωνσταντίνος

Υπεύθυνος Έρευνας: Αθηνά Τριγώνη

Οδηγίες

Το παρόν ερωτηματολόγιο αποτελεί μια προσπάθεια διερεύνησης των απόψεών σας σχετικά με το Εκπαιδευτικό Υλικό (Ε.Υ.) που μελετήσατε.

Ο σκοπός του ερωτηματολογίου είναι διττός. Αφενός διερευνάται εάν το υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και αφετέρου αν το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία και η εγκυρότητα των συμπερασμάτων που θα προκύψουν από την παρούσα έρευνα, είναι αναγκαία η αντικειμενική προσέγγιση των ερωτήσεων.

Κατά την επεξεργασία των δεδομένων του ερωτηματολογίου, το οποίο προορίζεται αποκλειστικά για ερευνητική χρήση, θα είναι σεβαστό το απόρρητο των απαντήσεών σας. Τα αποτελέσματα της έρευνας θα σας κοινοποιηθούν αμέσως μετά το τέλος της στατιστικής επεξεργασίας.

Ο Υπεύθυνος Έρευνας: Αθηνά Τριγώνη

Υπογραφή

Δημογραφικά στοιχεία

(Ζητείται η συμπλήρωση δημογραφικών στοιχείων)

1. Φύλλο (Κυκλώστε)	Άντρας	Γυναίκα		
2. Ηλικία (Κυκλώστε)	22-30	31-40	41-50	>51
3. Χρόνια Προϋπηρεσίας (Κυκλώστε)	0-4	5-10	11-20	>20

4. Είστε εξοικειωμένοι με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ).

☐	☐	☐	☐	☒
1	2	3	4	5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

5. Χρησιμοποιείτε τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική πράξη.

☐	☐	☐	☒	☐
1	2	3	4	5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

6. Είστε εξοικειωμένοι με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ) με τη χρήση των ΤΠΕ.

☐	☐	☐	☐	☒
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	-------------------------------------

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

1 2 3 4 5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

7. Είστε εξοικειωμένοι με τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού το οποίο έχει σχεδιαστεί με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕΞΑΕ).

1 2 3 4 5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

1^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;

A. Επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση του Ε.Υ.

A.1. Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται παράθεση πληροφοριών / απόψεων με την σχετική βιβλιογραφική τεκμηρίωση;

Το εκπαιδευτικό υλικό παραθέτει πληροφορίες που συνοδεύονται από σχετική βιβλιογραφία, γεγονός που ενισχύει την εγκυρότητα και την αξιοπιστία του.

A.2. Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται αναφορά σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών (Βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικά συνέδρια κλπ);

Το υλικό περιλαμβάνει αναφορές σε διάφορες επιστημονικές πηγές, δίνοντας έτσι στον εκπαιδευόμενο τη δυνατότητα να προσεγγίσει το αντικείμενο από διαφορετικές οπτικές γωνίες.

A.3. Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών / απόψεων;

Παρατήρησα ότι το υλικό κάνει καλή προσπάθεια να συγκρίνει και να συνθέσει διαφορετικές απόψεις και πληροφορίες, ενισχύοντας την κριτική σκέψη του εκπαιδευόμενου.

A.4. Το Ε.Υ. θεωρείτε ότι είναι εμπλουτισμένο με την ερμηνεία / κριτική συζήτηση των πληροφοριών;

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Το εκπαιδευτικό υλικό προσφέρει ερμηνεία και σχολιασμό των πληροφοριών, κάνοντάς το πιο εύληπτο και διευκολύνοντας την κατανόηση.

A.5. Το Ε.Υ. θεωρείτε ότι παρέχει τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο για περαιτέρω μελέτη σε διαφορετικές πηγές;

Το υλικό περιλαμβάνει αναφορές και προτάσεις για περαιτέρω μελέτη, δίνοντας τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο να εμβαθύνει στο αντικείμενο.

B. Το Ε.Υ. συμβάλει στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού Αντικειμένου

B.1. Το ύφος γραφής του Ε.Υ. θεωρείτε ότι είναι φιλικό για τον αναγνώστη;

Το υλικό είναι γραμμένο με απλό και φιλικό τρόπο, γεγονός που βοηθά πολύ στην κατανόηση και στην προσέγγιση του θέματος.

B.2. Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών;

Η χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών προσδίδει στο υλικό έναν πιο προσωπικό και άμεσο τόνο, κάτι που βοηθά να αισθανόμαστε ότι απευθύνεται σε μένα.

B.3. Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται κατά το δυνατόν χρήση της καθομιλούμενης γλώσσας;

Η καθομιλουμένη γλώσσα που χρησιμοποιείται το κάνει πιο προσιτό και ευχάριστο, αποφεύγοντας πολύπλοκες εκφράσεις που θα δυσκόλευαν τον αναγνώστη.

B.4. Θεωρείτε ότι η γραφή του Ε.Υ. είναι ευανάγνωστη;

Η γραφή του υλικού είναι καθαρή και κατανοητή, χωρίς δύσκολες λέξεις ή πυκνό κείμενο, διευκολύνοντας σημαντικά την ανάγνωση.

B.5. Θεωρείτε ότι η πυκνότητα των πληροφοριών του Ε.Υ. είναι ικανοποιητική;

Η ποσότητα των πληροφοριών είναι ισορροπημένη και κατανεμημένη με τρόπο που δεν κουράζει, αλλά αντίθετα βοηθάει στην καλύτερη αφομοίωση της γνώσης.

B.6. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. παρουσιάζεται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης;

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Το υλικό είναι χωρισμένο σε επιμέρους ενότητες ή μικρά τμήματα που διευκολύνουν την κατανόηση και αποτρέπουν τη σύγχυση.

B.7. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. περιέχει μόνο κείμενο;

Εκτός από κείμενο, έχει εικόνες ήχο και βίντεο. Το υλικό είναι τόσο καλά διαρθρωμένο που το καθιστά εύκολο στην ανάγνωση και κατανόηση.

B.8. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. περιέχει κείμενο και εικόνες;

Οι εικόνες που συνοδεύουν το κείμενο βοηθούν πάρα πολύ στην κατανόηση και στην εμπέδωση του περιεχομένου.

B.9. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. περιέχει κείμενο, εικόνες και video;

Η χρήση βίντεο μαζί με εικόνες και κείμενο καθιστά το μάθημα πιο διαδραστικό και ελκυστικό για τον εκπαιδευόμενο.

B.10. Θεωρείτε ότι οι χρωματικές συνθέσεις του Ε.Υ. συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση;

Τα χρώματα που έχουν επιλεγεί είναι ευχάριστα στο μάτι και διευκολύνουν την ανάγνωση, δημιουργώντας μια θετική εμπειρία.

Γ. Ευχρηστία του Ε.Υ.

Γ.1. Θεωρείτε ότι τα κουμπιά που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (εμπρός, πίσω κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα;

Τα κουμπιά που χρησιμοποιούνται στο εκπαιδευτικό υλικό είναι πολύ ξεκάθαρα και ευδιάκριτα, κάτι που διευκολύνει την πλοήγηση και μειώνει την πιθανότητα λάθους.

Γ.2. Θεωρείτε ότι τα εικονίδια που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (πρόσθετες πηγές, δραστηριότητες κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα;

Τα εικονίδια είναι σωστά επιλεγμένα και ευανάγνωστα, κάτι που βοηθά τον χρήστη να βρίσκει γρήγορα τις απαραίτητες πληροφορίες και δραστηριότητες.

Γ.3. Θεωρείτε ότι η πλοήγηση στο Ε.Υ. είναι εύκολη;

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Η πλοήγηση είναι απλή και ξεκάθαρη, επιτρέποντας στον εκπαιδευόμενο να μετακινείται εύκολα από τη μία ενότητα στην άλλη, χωρίς δυσκολίες.

Γ.4. Θεωρείτε ότι οι υπερσύνδεσμοι του Ε.Υ. οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο;

Οι υπερσύνδεσμοι λειτουργούν σωστά και οδηγούν τον εκπαιδευόμενο ακριβώς εκεί που χρειάζεται, κάνοντας τη μάθηση πιο οργανωμένη και ευχάριστη.

Δ. Το Ε.Υ. υποστηρίζει - καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του

Δ.1. Θεωρείτε ότι παρέχονται συμβουλές για το πώς να μελετηθεί το εκπαιδευτικό υλικό;

Το υλικό περιέχει πολύτιμες συμβουλές που βοηθούν τον εκπαιδευόμενο να οργανώσει τον χρόνο και τη μελέτη του, κάνοντάς τον να νιώθει πιο σίγουρος για το πώς να προχωρήσει.

Δ.2. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο προκειμένου να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία (Υπάρχουν πλαίσια ή έντονη γραφή (σήμανση) ώστε να τονίζονται σημαντικές έννοιες);

Η παρουσία πλαισίων και σημάνσεων (π.χ. έντονη γραφή) κάνει πολύ εύκολο τον εντοπισμό των πιο σημαντικών σημείων, διευκολύνοντας την αφομοίωση του περιεχομένου.

Δ.3. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια τα οποία υποστηρίζουν τον σπουδαστή στη μελέτη του;

Τα επεξηγηματικά σχόλια βοηθούν σημαντικά στην κατανόηση, προσφέροντας διευκρινίσεις που κάνουν τη μελέτη πιο αποτελεσματική και ευχάριστη.

Ε. Το Ε.Υ υποστηρίζει την αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του

Ε.1. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές απόψεις (κρίσεις) πάνω σε σημαντικά ζητήματα;

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Το υλικό παρέχει δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να διατυπώσει τις προσωπικές του απόψεις, κάτι που τον βοηθά να σκεφτεί κριτικά και δημιουργικά.

Ε.2. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να διατυπώνει τις δικές του ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα;

Το υλικό περιλαμβάνει ερωτήσεις που κινητοποιούν τον εκπαιδευόμενο να αναζητήσει απαντήσεις και να διατυπώσει τα δικά του ερωτήματα, προάγοντας την ενεργό συμμετοχή.

Ε.3. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εμπλακεί συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του ενδιαφέροντα;

Οι δραστηριότητες του υλικού δίνουν χώρο στον εκπαιδευόμενο να συνδέσει το περιεχόμενο με τις προσωπικές του εμπειρίες και ενδιαφέροντα, κάνοντάς το πιο ενδιαφέρον και ουσιαστικό.

Ε.4. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ανταλλάξει απόψεις με τους άλλους εκπαιδευόμενους;

Το υλικό περιλαμβάνει δραστηριότητες που προτρέπουν τον εκπαιδευόμενο να μοιραστεί τις σκέψεις του με άλλους, δημιουργώντας γόνιμο διάλογο και συνεργασία.

Ε.5. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να θεωρήσει τον εαυτό του ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες;

Οι δραστηριότητες βοηθούν τον εκπαιδευόμενο να αντιληφθεί ότι αποτελεί μέρος μιας μεγαλύτερης μαθησιακής κοινότητας, ενισχύοντας το αίσθημα του «ανήκειν».

Ε.6. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει / εμπλουτίσει τις απόψεις του σε αυτό;

Το υλικό δίνει στον εκπαιδευόμενο τη δυνατότητα να προσθέσει τη δική του οπτική, ενσωματώνοντας τις εμπειρίες και τις ιδέες του, κάτι που κάνει τη μάθηση πιο δυναμική και προσωπική.

Στ. Το Ε.Υ. παρέχει δυνατότητα Αναστοχασμού - Αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευόμενο

Στ.1. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευόμενου;

Το υλικό περιλαμβάνει δραστηριότητες που δίνουν τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο να αξιολογεί την πρόοδό του και να αναγνωρίζει τα δυνατά και αδύνατα σημεία του.

Στ.2. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης του εκπαιδευόμενου;

Οι δραστηριότητες προωθούν τη σκέψη και την ανάλυση, δίνοντας στον εκπαιδευόμενο την ευκαιρία να αναπτύξει την προσωπική του κριτική ικανότητα.

Στ.3. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη διάυλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του εκπαιδευόμενου;

Το υλικό προσφέρει ευκαιρίες για διάλογο και ανατροφοδότηση, κάτι που βοηθά σημαντικά στην πρόοδο και την ενίσχυση της μάθησης.

Στ.4. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του πραγματικότητα;

Οι δραστηριότητες συνδέουν τη θεωρία με την καθημερινότητα, κάνοντας τη μάθηση πιο ουσιαστική και άμεσα εφαρμόσιμη.

Στ.5. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εφαρμόσει τη νέα γνώση στη δική του πραγματικότητα;

Το υλικό δίνει ευκαιρίες στον εκπαιδευόμενο να εφαρμόσει όσα έμαθε σε πραγματικές συνθήκες, ενισχύοντας τη χρησιμότητα της γνώσης.

Ζ. Σκοπός / Προσδοκώμενα Αποτελέσματα

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Z.1. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. διατυπώνεται σαφώς ο σκοπός της κάθε διδακτικής ενότητας;

Ο σκοπός κάθε διδακτικής ενότητας αναφέρεται με σαφήνεια και βοηθά τον εκπαιδευόμενο να κατανοεί τι αναμένεται να επιτύχει.

Z.2. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. διατυπώνονται σαφώς τα προσδοκώμενα αποτελέσματα σε κάθε διδακτική ενότητα;

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρουσιάζονται ξεκάθαρα και δίνουν τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο να γνωρίζει τι θα έχει μάθει στο τέλος.

Z.3. Θεωρείτε ότι τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο γνώσεων;

Τα αποτελέσματα διατυπώνονται έτσι ώστε να ενισχύουν τη μάθηση και να δίνουν κίνητρο στον εκπαιδευόμενο να αποκτήσει νέες γνώσεις.

Z.4. Θεωρείτε ότι τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο δεξιοτήτων;

Προβάλλεται ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη δεξιοτήτων, κάτι που κάνει τη μάθηση πιο πρακτική και χρήσιμη.

Z.5. Θεωρείτε ότι τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο στάσεων;

Τα αποτελέσματα ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να υιοθετήσει θετική στάση απέναντι στο αντικείμενο της μάθησης, γεγονός που τον ενδυναμώνει.

Z.6. Θεωρείτε ότι ο εκπαιδευόμενος ελέγχει την πρόοδό του με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα;

Το υλικό παρέχει σαφή κριτήρια για να ελέγξει ο εκπαιδευόμενος την πρόοδό του, γεγονός που τον βοηθά να κατανοεί τη μαθησιακή του πορεία.

2^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;

(Για να θυμηθείτε τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης δείτε εδώ:

<https://www.edivea.org/mayer.html>)

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

A.1. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχει συνδυασμός κείμενου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου; **(Πολυμεσική Αρχή)**

Το υλικό συνδυάζει αρμονικά κείμενο και εικόνες, ενισχύοντας την κατανόηση και καθιστώντας τη μελέτη πιο ενδιαφέρουσα.

A.2. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. η χρήση των εικόνων σας βοηθάει να κατανοήσετε το γνωστικό αντικείμενο; **(Πολυμεσική Αρχή)**

Οι εικόνες που συνοδεύουν το κείμενο βοηθούν ουσιαστικά να κατανοήσω το αντικείμενο, καθώς συνδέουν τη θεωρία με την πράξη.

A.3. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία αφήγησης (μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλια κ.ά.); **(Αρχή της Τροπικότητας)**

Το υλικό αξιοποιεί περιγραφή και σχόλια με τρόπο που ζωντανεύει το περιεχόμενο και το κάνει πιο ελκυστικό.

A.4. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. συμπεριλαμβάνονται μη σχετικές πληροφορίες (λέξεις, εικόνες, ήχοι) με το γνωστικό αντικείμενο; **(Αρχή της Συνοχής)**

Το υλικό είναι καλοσχεδιασμένο και εστιάζει μόνο στις πληροφορίες που σχετίζονται με το αντικείμενο, χωρίς να αποσπά την προσοχή.

A.5. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας; **(Αρχή της Προσωποποίησης)**

Η φιλική γλώσσα κάνει το υλικό πιο προσιτό και ευχάριστο, ενισχύοντας τη συμμετοχή.

A.6. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. γίνεται χρήση δεύτερου προσώπου; **(Αρχή της Προσωποποίησης)**

Η χρήση δεύτερου προσώπου κάνει το κείμενο πιο άμεσο και δίνει την αίσθηση ότι μιλάει κατευθείαν σε εμένα.

A.7. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. γίνεται ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου; **(Αρχή της Προσωποποίησης)**

Η ύπαρξη ηχητικής παρουσίασης ενισχύει την κατανόηση, καθώς προσφέρει πολλαπλές μορφές πρόσληψης της γνώσης.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

A.8. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό για τον εκπαιδευόμενο; **(Αρχή της Φωνής)**

Η ηχητική παρουσίαση είναι ευχάριστη και φιλική, γεγονός που βοηθάει στο να παραμείνω συγκεντρωμένος και να συμμετέχω ενεργά.

A.9. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. εμφανίζεται ένας φιλικός χαρακτήρας (avatar) που ενισχύει τη διαδικασία μάθησης των εκπαιδευόμενων; **(Αρχή της Εικόνας)**

Η χρήση avatar προσδίδει στο μάθημα διαδραστικότητα και κάνει τη μάθηση πιο ευχάριστη και φιλική.

A.10. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. η παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου γίνεται τμηματικά; **(Αρχή της Κατάτμησης)**

Το υλικό παρουσιάζεται σε μικρές ενότητες, γεγονός που διευκολύνει την κατανόηση και την εμπέδωση.

A.11. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν διαδραστικές δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση στους εκπαιδευόμενους; **(Αρχή της Προσωποποίησης)**

Οι διαδραστικές δραστηριότητες είναι πολύ χρήσιμες γιατί με κάνουν να συμμετέχω ενεργά και να λαμβάνω ανατροφοδότηση.

A.12. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν μακροσκελή κείμενα για την παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου; **(Αρχή της Κατάτμησης)**

Δεν παρατήρησα ιδιαίτερα μακροσκελές περιεχόμενο, είναι όλο δομημένο με τρόπο που δεν κουράζει, αλλά αντιθέτως με βοηθά να κατανοώ εις βάθος το αντικείμενο.

A.13. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. παρέχει σαφείς οδηγίες στους εκπαιδευόμενους για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και εργασιών; **(Αρχή της Σηματοδότησης)**

Οι οδηγίες είναι απόλυτα κατανοητές και με βοηθούν να ολοκληρώσω τις δραστηριότητες με επιτυχία.

A.14. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης (έντονη γραφή, υπογράμμιση, χρωματισμός κ.ά.); **(Αρχή της Σηματοδότησης)**

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Τα στοιχεία επισήμανσης κάνουν πολύ εύκολο τον εντοπισμό των πιο σημαντικών σημείων και διευκολύνουν τη μελέτη.

A.15. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικείμενου; **(Αρχή της Προπαίδευσης)**

Οι εισαγωγικές δραστηριότητες δημιουργούν μια ομαλή μετάβαση στο αντικείμενο, προετοιμάζοντας τον εκπαιδευόμενο να το κατανοήσει καλύτερα.

Γενικές Επισημάνσεις

7. Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία πιο δυνατά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού;

- Η φιλική και ευανάγνωστη παρουσίαση, που κάνει το υλικό προσιτό και εύκολο στην κατανόηση.
- Ο συνδυασμός διαφορετικών μορφών πολυμέσων (κείμενο, εικόνες, βίντεο) που εμπλουτίζουν τη μάθηση και τη διατηρούν ενδιαφέρουσα.
- Οι δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη συμμετοχή του εκπαιδευόμενου και προάγουν την αλληλεπίδραση με το υλικό.

2. Γράψτε έως τρεις αλλαγές που προτείνετε προκειμένου να βελτιωθεί το εκπαιδευτικό υλικό.

Το υλικό είναι ήδη αρκετά ευανάγνωστο και καλογραμμένο, αλλά θα ήταν καλό να προστεθούν περισσότερες δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευόμενων, ώστε να ενισχυθεί η αίσθηση της κοινότητας μάθησης.

Ευχαριστούμε για τη συνεργασία σας

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ ξένης γλώσσας.

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)».

UNIVERSITY OF CRETE
Department of Primary Education

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε.

E-Learning Lab

Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α
www.edivea.org

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΡΟΗΓΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ ξένης γλώσσας

Επιβλέπων: Κωτσίδης Κωνσταντίνος

Υπεύθυνος Έρευνας: Αθηνά Τριγώνη

Οδηγίες

Το παρόν ερωτηματολόγιο αποτελεί μια προσπάθεια διερεύνησης των απόψεών σας σχετικά με το Εκπαιδευτικό Υλικό (Ε.Υ.) που μελετήσατε.

Ο σκοπός του ερωτηματολογίου είναι διττός. Αφενός διερευνάται εάν το υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και αφετέρου αν το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία και η εγκυρότητα των συμπερασμάτων που θα προκύψουν από την παρούσα έρευνα, είναι αναγκαία η αντικειμενική προσέγγιση των ερωτήσεων.

Κατά την επεξεργασία των δεδομένων του ερωτηματολογίου, το οποίο προορίζεται αποκλειστικά για ερευνητική χρήση, θα είναι σεβαστό το απόρρητο

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

των απαντήσεών σας. Τα αποτελέσματα της έρευνας θα σας κοινοποιηθούν αμέσως μετά το τέλος της στατιστικής επεξεργασίας.

Ο Υπεύθυνος Έρευνας: Αθηνά Τριγώνη

Υπογραφή

Δημογραφικά στοιχεία

(Ζητείται η συμπλήρωση δημογραφικών στοιχείων)

1. Φύλλο (Κυκλώστε)	Άντρας	Γυναίκα		
2. Ηλικία (Κυκλώστε)	22-30	31-40	41-50	>51
3. Χρόνια Προϋπηρεσίας (Κυκλώστε)	0-4	5-10	11-20	>20

4. Είστε εξοικειωμένοι με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ).

☐	☐	☒	☐	☐
1	2	3	4	5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

5. Χρησιμοποιείτε τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική πράξη.

☐	☐	☒	☐	☐
1	2	3	4	5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

6. Είστε εξοικειωμένοι με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ) με τη χρήση των ΤΠΕ.

☐	☐	☒	☐	☐
1	2	3	4	5

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

7. Είστε εξοικειωμένοι με τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού το οποίο έχει σχεδιαστεί με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕΞΑΕ).

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

1^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;

A. Επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση του Ε.Υ.

A.1. Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται παράθεση πληροφοριών / απόψεων με την σχετική βιβλιογραφική τεκμηρίωση;

Παρατίθεται πληθώρα πληροφοριών συνοδευόμενη από την αντίστοιχη βιβλιογραφική τεκμηρίωση εύχρηστη και κατατοπιστική στο τέλος κάθε ενότητας.

A.2. Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται αναφορά σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών (Βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικά συνέδρια κλπ);

Γίνεται αναφορά σε σχετικές με το υλικό πηγές.

A.3. Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών / απόψεων;

Όπου απαιτείται.

A.4. Το Ε.Υ. θεωρείτε ότι είναι εμπλουτισμένο με την ερμηνεία / κριτική συζήτηση των πληροφοριών;

Οι πληροφορίες είναι επαρκώς τεκμηριωμένες.

A.5. Το Ε.Υ. θεωρείτε ότι παρέχει τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο για περαιτέρω μελέτη σε διαφορετικές πηγές;

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Παρατίθενται τόσο βιβλιογραφικές όσο και ηλεκτρονικές πηγές χρήσιμες για περαιτέρω μελέτη εκ μέρους του εκπαιδευόμενου.

B. Το Ε.Υ. συμβάλει στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού Αντικειμένου

B.1. Το ύφος γραφής του Ε.Υ. θεωρείτε ότι είναι φιλικό για τον αναγνώστη;

Ο συνδυασμός ήχου, εικόνας και κειμένου συμβάλει απόλυτα στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού Αντικειμένου

B.2. Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών;

Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών κυρίως σε β πρόσωπο συμβάλλοντας στην δημιουργία κλίματος αμεσότητας με τον εκπαιδευόμενο.

B.3. Στο Ε.Υ. θεωρείτε ότι γίνεται κατά το δυνατόν χρήση της καθομιλούμενης γλώσσας;

Στο Ε.Υ. γίνεται κατά το δυνατόν χρήση της απλής δημοτικής γλώσσας, στοιχείο που συμβάλλει στην καλύτερη κατανόησή του, ειδικά από τη στιγμή που απευθύνεται σε αλλοδαπούς μαθητές.

B.4. Θεωρείτε ότι η γραφή του Ε.Υ. είναι ευανάγνωστη;

Η γραφή του Ε.Υ. είναι ευανάγνωστη χάρη στην προσεγμένη επιλογή τόσο της γραμματοσειράς όσο και του μεγέθους των χαρακτήρων.

B.5. Θεωρείτε ότι η πυκνότητα των πληροφοριών του Ε.Υ. είναι ικανοποιητική;

Η πυκνότητα των πληροφοριών του Ε.Υ. είναι ικανοποιητική, αφού καλύπτονται όλες οι πιθανές περιπτώσεις χρήσεις του προς διδασκαλία αντικείμενο.

B.6. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. παρουσιάζεται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης;

Το Ε.Υ. παρουσιάζεται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης ώστε να είναι εύκολη η παρακολούθησή του.

B.7. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. περιέχει μόνο κείμενο;

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Το Ε.Υ. περιέχει επεξηγηματικό και καθοδηγητικό κείμενο, εικόνες σχετικές με το διδασκόμενο αντικείμενο, διαδραστικά και όχι μόνο βίντεο και καθαρό και ευχάριστο ήχο.

B.8. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ περιέχει κείμενο και εικόνες;

Το Ε.Υ. περιέχει επεξηγηματικό και καθοδηγητικό κείμενο, εικόνες σχετικές με το διδασκόμενο αντικείμενο, διαδραστικά και όχι μόνο βίντεο και καθαρό και ευχάριστο ήχο.

B.9. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ περιέχει κείμενο, εικόνες και video;

Το Ε.Υ. περιέχει επεξηγηματικό και καθοδηγητικό κείμενο, εικόνες σχετικές με το διδασκόμενο αντικείμενο, διαδραστικά και όχι μόνο βίντεο και καθαρό και ευχάριστο ήχο.

B.10. Θεωρείτε ότι οι χρωματικές συνθέσεις του Ε.Υ. συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση;

Ευχάριστα και ξεκούραστα χρώματα συνοδεύουν το Ε.Υ.

Γ. Ευχρηστία του Ε.Υ.

Γ.1. Θεωρείτε ότι τα κουμπιά που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (εμπρός, πίσω κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα;

Απολύτως κατανοητά, γεγονός στο οποίο συμβάλλει και το επεξηγηματικό βίντεο στην αρχή του υλικού.

Γ.2. Θεωρείτε ότι τα εικονίδια που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (πρόσθετες πηγές, δραστηριότητες κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα;

Απολύτως κατανοητά, γεγονός στο οποίο συμβάλλει και το επεξηγηματικό βίντεο στην αρχή του υλικού.

Γ.3. Θεωρείτε ότι η πλοήγηση στο Ε.Υ. είναι εύκολη;

Υπάρχουν σαφείς ενδείξεις που βοηθούν στην πλοήγηση.

Γ.4. Θεωρείτε ότι οι υπερσύνδεσμοι του Ε.Υ. οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο;

Ναι, οδηγούν στο ανεμνόμενο, σχετικό με τη διδασκαλία, περιεχόμενο.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Δ. Το Ε.Υ. υποστηρίζει - καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του

Δ.1. Θεωρείτε ότι παρέχονται συμβουλές για το πώς να μελετηθεί το εκπαιδευτικό υλικό;

Σαφείς και κατανοητές οδηγίες.

Δ.2. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο προκειμένου να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία (Υπάρχουν πλαίσια ή έντονη γραφή (σήμανση) ώστε να τονίζονται σημαντικές έννοιες);

Χρησιμοποιείται ποικιλία μέσων (έντονη γραφή, πλαίσια, χρώματα) προκειμένου να τονιστούν σημαντικές έννοιες.

Δ.3. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια τα οποία υποστηρίζουν τον σπουδαστή στη μελέτη του;

Υπάρχουν σε αρκετά σημεία.

Ε. Το Ε.Υ υποστηρίζει την αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του

Ε.1. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές απόψεις (κρίσεις) πάνω σε σημαντικά ζητήματα;

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές απόψεις (κρίσεις), αλλά και να χρησιμοποιήσει όσα έμαθε απαντώντας βιωματικά σε δραστηριότητες μέσω του padlet και του forum του μαθήματος.

Ε.2. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να διατυπώνει τις δικές του ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα;

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές απόψεις (κρίσεις), αλλά και να χρησιμοποιήσει όσα έμαθε

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

απαντώντας βιωματικά σε δραστηριότητες μέσω του padlet και του forum του μαθήματος.

Ε.3. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εμπλακεί συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του ενδιαφέροντα;

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές απόψεις (κρίσεις), αλλά και να χρησιμοποιήσει όσα έμαθε απαντώντας βιωματικά σε δραστηριότητες.

Ε.4. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ανταλλάξει απόψεις με τους άλλους εκπαιδευόμενους;

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ανταλλάξει απόψεις με τους άλλους εκπαιδευόμενους, αλλά και να χρησιμοποιήσει όσα έμαθε απαντώντας βιωματικά σε δραστηριότητες μέσω του padlet και του forum του μαθήματος.

Ε.5. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να θεωρήσει τον εαυτό του ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες;

Ναι, της ομάδας εκπαιδευόμενων στους οποίους απευθύνεται το συγκεκριμένο υλικό.

Ε.6. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει / εμπλουτίσει τις απόψεις του σε αυτό;

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να καταθέσει τη δημιουργικότητα και την φαντασία του σε αυτό.

Στ. Το Ε.Υ. παρέχει δυνατότητα Αναστοχασμού - Αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευόμενο

Στ.1. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευόμενου;

Πολλές και ποικίλες δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης με ανατροφοδοτικό χαρακτήρα.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Στ.2. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης του εκπαιδευόμενου;

Πολλές δραστηριότητες απαιτούν την κριτική σκέψη και δημιουργικότητα του εκπαιδευόμενου.

Στ.3. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη διάυλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του εκπαιδευόμενου;

Πολλές και ποικίλες δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης με ανατροφοδοτικό χαρακτήρα.

Στ.4. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του πραγματικότητα;

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τη νέα γνώση με την καθημερινή του πραγματικότητα ως χρήστης της ελληνικής γλώσσας.

Στ.5. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εφαρμόσει τη νέα γνώση στη δική του πραγματικότητα;

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τη νέα γνώση με την καθημερινή του πραγματικότητα ως χρήστης της ελληνικής γλώσσας.

Z. Σκοπός / Προσδοκώμενα Αποτελέσματα

Z.1. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. διατυπώνεται σαφώς ο σκοπός της κάθε διδακτικής ενότητας;

Ξεκάθαρα, στην αρχή της κάθε ενότητας.

Z.2. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. διατυπώνονται σαφώς τα προσδοκώμενα αποτελέσματα σε κάθε διδακτική ενότητα;

Ξεκάθαρα, στην αρχή της κάθε ενότητας.

Z.3. Θεωρείτε ότι τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο γνώσεων;

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο γνώσεων, καθώς παρουσιάζουν άμεση σύνδεση με την καθημερινότητά του.

Z.4. Θεωρείτε ότι τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο δεξιοτήτων;

Ναι, καθώς τον καλούν να εμπλακεί σε πλήθος διαφορετικών δραστηριοτήτων και καταστάσεων που θα μπορούσε να βιώσει στην καθημερινότητά του.

Z.5. Θεωρείτε ότι τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο στάσεων;

Ναι, καθώς τον καλούν να εμπλακεί σε πλήθος διαφορετικών δραστηριοτήτων και καταστάσεων που θα μπορούσε να βιώσει στην καθημερινότητά του.

Z.6. Θεωρείτε ότι ο εκπαιδευόμενος ελέγχει την πρόοδό του με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα;

Ναι, μέσα από πολλές και ποικίλες δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης με ανατροφοδοτικό χαρακτήρα.

2^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;

(Για να θυμηθείτε τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης δείτε εδώ:

<https://www.edivea.org/mayer.html>)

A.1. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχει συνδυασμός κείμενου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου; (**Πολυμεσική Αρχή**)

Υπάρχει σε μέγιστο βαθμό σε όλη την έκταση του κειμένου.

A.2. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. η χρήση των εικόνων σας βοηθάει να κατανοήσετε το γνωστικό αντικείμενο; (**Πολυμεσική Αρχή**)

Ναι, γιατί σχετίζονται απόλυτα με το περιεχόμενο και τον σκοπό της διδασκαλίας.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

A.3. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία αφήγησης (μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλια κ.ά.); **(Αρχή της Τροπικότητας)**

Στο Ε.Υ. υπάρχουν πολλά στοιχεία αφήγησης (μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλια κ.ά.) καταναμεμένα σε διάφορα σημεία του ανάλογα με τον εκάστοτε σκοπό και στόχο.

A.4. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. συμπεριλαμβάνονται μη σχετικές πληροφορίες (λέξεις, εικόνες, ήχοι) με το γνωστικό αντικείμενο; **(Αρχή της Συνοχής)**

Το ΕΥ διέπεται από συνοχή και αλληλουχία.

A.5. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας; **(Αρχή της Προσωποποίησης)**

Χρήση γλώσσας απλή, φιλική και κατανοητή.

A.6. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. γίνεται χρήση δεύτερου προσώπου; **(Αρχή της Προσωποποίησης)**

Κατεξοχήν χρήση του β' ενικού προσώπου.

A.7. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. γίνεται ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου; **(Αρχή της Προσωποποίησης)**

Σε όλη του την έκταση

A.8. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό για τον εκπαιδευόμενο; **(Αρχή της Φωνής)**

Οι φωνές που ακούγονται είναι καθαρές και χαρακτηρίζονται από ευγένεια και ο σεβασμό στις ανάγκες του εκπαιδευόμενου.

A.9. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. εμφανίζεται ένας φιλικός χαρακτήρας (avatar) που ενισχύει τη διαδικασία μάθησης των εκπαιδευόμενων; **(Αρχή της Εικόνας)**

Καλαίσθητο και βοηθητικό avatar.

A.10. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. η παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου γίνεται τμηματικά; **(Αρχή της Κατάτμησης)**

Το ΕΥ μοιράζεται σε 4 συνολικά ενότητες με διαφορετικό κομμάτι του μαθήματος η καθεμιά.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

A.11. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν διαδραστικές δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση στους εκπαιδευόμενους; (Αρχή της Προσωποποίησης)

Πολλές και ποικίλες δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης με ανατροφοδοτικό χαρακτήρα.

A.12. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν μακροσκελή κείμενα για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου; (Αρχή της Κατάτμησης)

Κείμενα σύντομα και σχετικά με το περιεχόμενα που συνοδεύονται από ήχο.

A.13. Θεωρείτε ότι το Ε.Υ. παρέχει σαφείς οδηγίες στους εκπαιδευόμενους για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και εργασιών; (Αρχή της Σηματοδότησης)

Απολύτως

A.14. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης (έντονη γραφή, υπογράμμιση, χρωματισμός κ.ά.); (Αρχή της Σηματοδότησης)

Χρησιμοποιείται ποικιλία μέσων (έντονη γραφή, πλαίσια, χρώματα) προκειμένου να τονιστούν σημαντικές έννοιες.

A.15. Θεωρείτε ότι στο Ε.Υ. υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικειμένου; (Αρχή της Προπαίδευσης)

Σε όλες τις ενότητες πριν την έναρξη της διδασκαλίας.

Γενικές Επισημάνσεις

8. Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία πιο δυνατά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού;

Αφήγηση, δραστηριότητες, χρήση βίντεο.

9. Γράψτε έως τρεις αλλαγές που προτείνετε προκειμένου να βελτιωθεί το εκπαιδευτικό υλικό.

- Λιγότερα βίντεο
- Ηχογραφήσεις αυθεντικών συζητήσεων από εκπαιδευόμενους

Ευχαριστούμε για τη συνεργασία σας

Παράρτημα Β

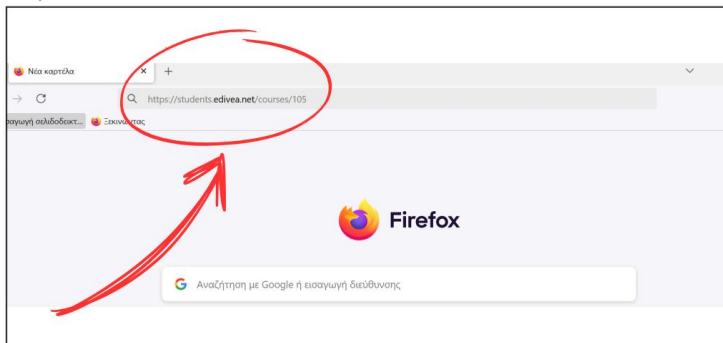
Έγγραφο οδηγιών για τους εκπαιδευόμενους

(English below)

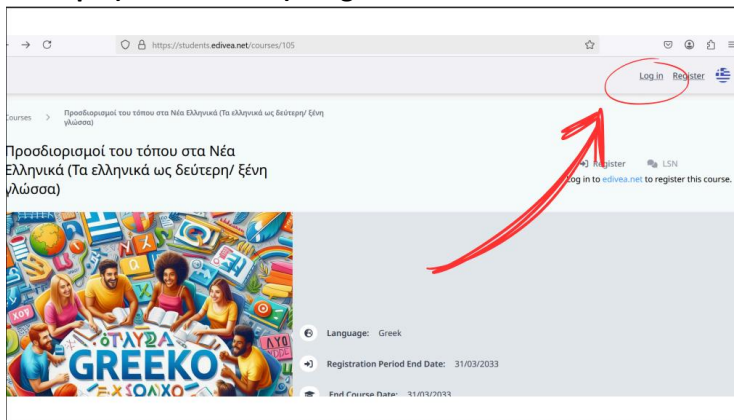
Καλώς όρισες!

1. Πληκτρολογείς ή αντιγράφεις τη διεύθυνση του μαθήματος στο περιηγητή web.

<https://students.edivea.net/courses/105>

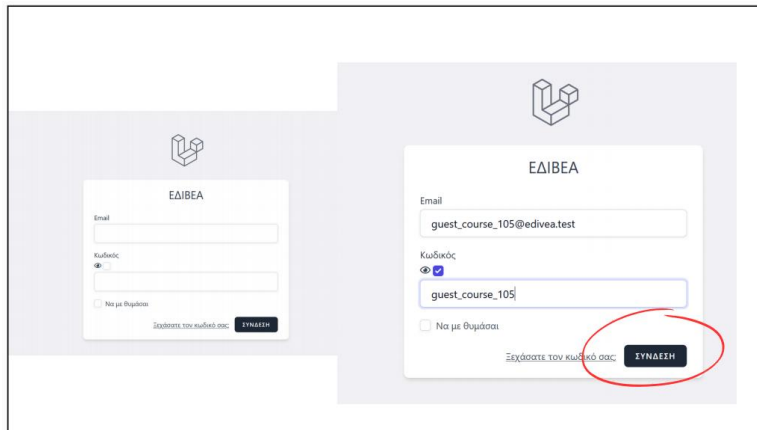
2. Επιλέγεις να συνδεθείς - Log in

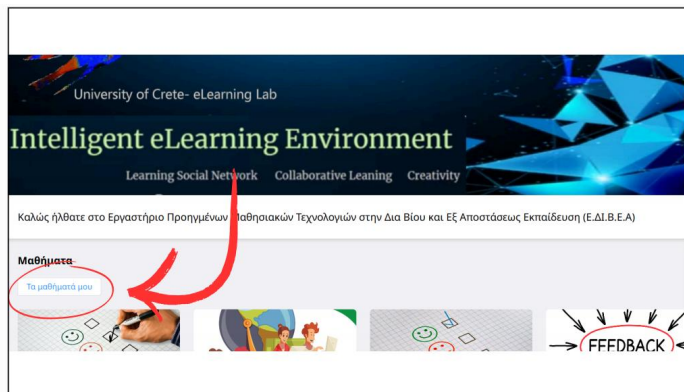
3. Χρησιμοποίησε τους κωδικούς για να συνδεθείς εύκολα και γρήγορα:

Όνομα Χρήστη: `guest_course_105@edivea.test`

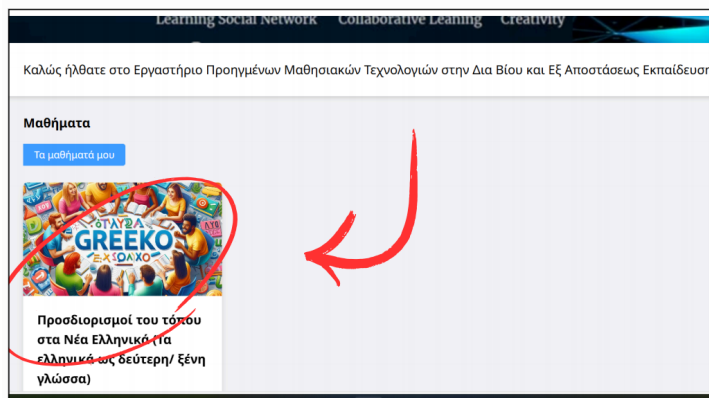
Κωδικός: `guest_course_105`

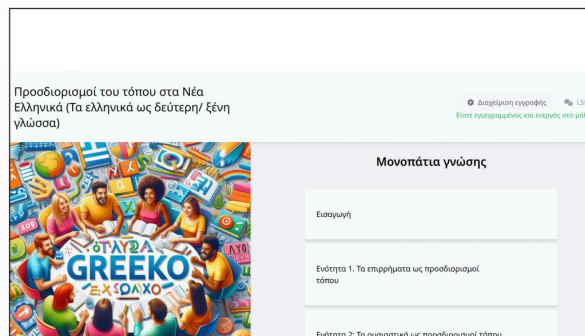
4. Επιλέγεις το κουμπί: Τα μαθήματά μου

5. Επιλέγεις το μάθημα

6. Κάνε εγγραφή

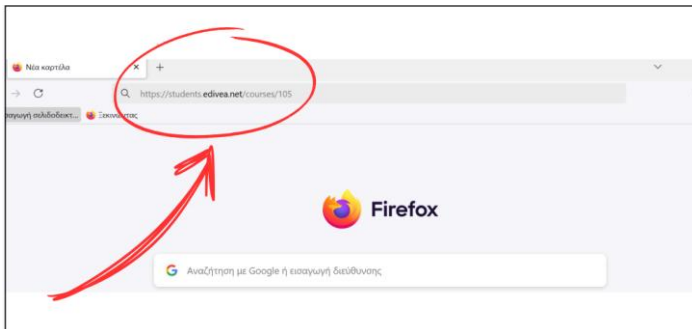
Είσαι έτοιμος/η απολαύσεις το μάθημα! Ανυπομονώ να μου πεις τη γνώμη σου!

Αθηνά

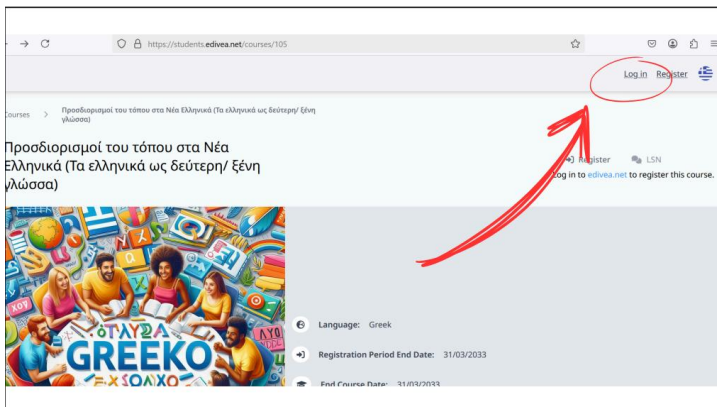
Welcome!

1. **Type or copy the address of the course in the web browser.**

<https://students.edivea.net/courses/105>

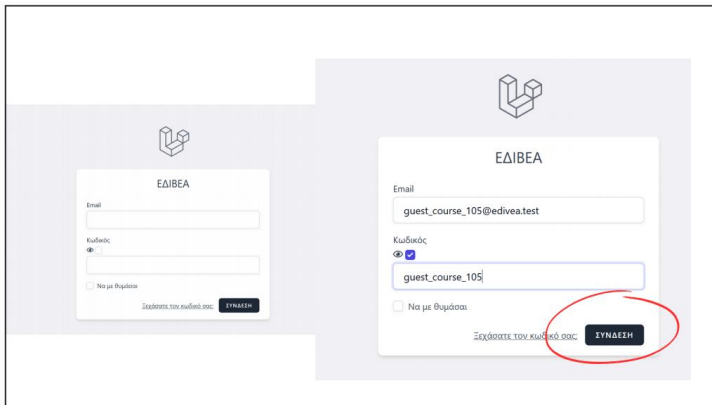
2. **Choose to log in - Log in**

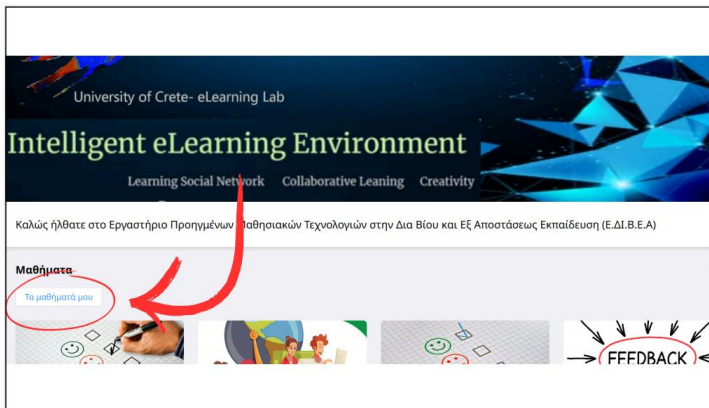
3. **Use the passwords to log in quickly and easily:**

Username: guest_course_105@edivea.test

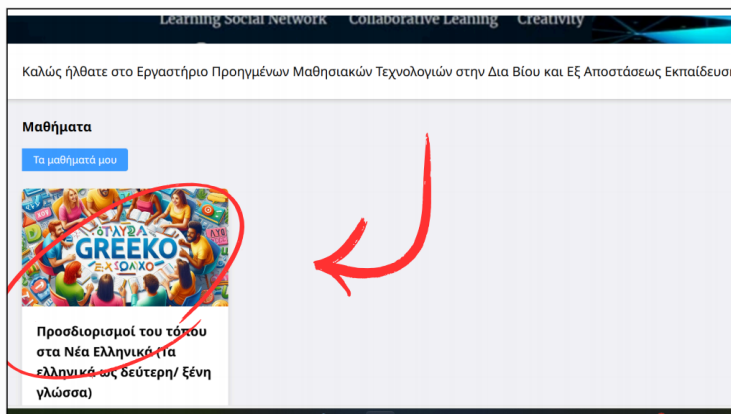
Password: guest_course_105

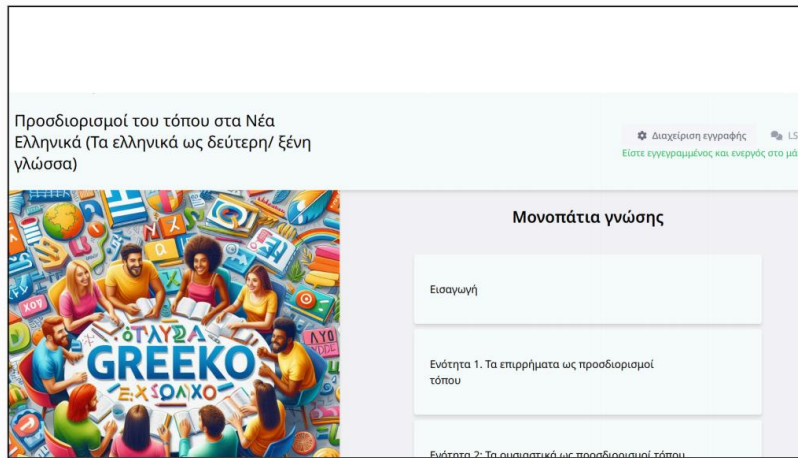
4. Select the button: My Courses.

5. Select the course

6. Register.

Προσδιορισμοί του τόπου στα Νέα Ελληνικά (Τα ελληνικά ως δεύτερη/ ξένη γλώσσα)

Διαχείριση εγγραφής LSN
Είστε εγγεγραμμένος και ενεργός στο μάθη

Μονοπάτια γνώσης

Εισαγωγή

Ενότητα 1. Τα επιρρήματα ως προσδιορισμοί τόπου

Ενότητα 2. Τα οριστικά ως προσδιορισμοί τόπου

You are ready to enjoy the course! I look forward to hearing what you think!

Athina

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Παράρτημα Γ

Ερωτήσεις και απαντήσεις από τις συνεντεύξεις των εκπαιδευομένων

Ερωτήσεις

Φύλο:

Χώρα καταγωγής:

Επίπεδο γνώσης της ελληνικής γλώσσας:

Δεν καταλαβαίνω καλά την ελληνική γλώσσα

Καταλαβαίνω λίγο την ελληνική γλώσσα αλλά δυσκολεύομαι να εκφραστώ

Καταλαβαίνω την ελληνική γλώσσα αλλά δυσκολεύομαι να εκφραστώ

Καταλαβαίνω καλά την ελληνική γλώσσα και μπορώ να εκφραστώ σε μικρό βαθμό

Καταλαβαίνω πολύ καλά ελληνικά και μπορώ να επικοινωνήσω και να εκφραστώ

Πώς σου φάνηκε το μάθημα γενικά; Ποια ήταν η πρώτη εντύπωση;

Το μάθημα σε βοήθησε να πεις στα ελληνικά πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια δραστηριότητα σε βοήθησε πιο πολύ;

Το μάθημα σε βοήθησε να καταλαβαίνεις όταν ακούς πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια δραστηριότητα σε βοήθησε πιο πολύ;

Πιστεύεις ότι μπορείς να γράψεις πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια άσκηση σε βοήθησε πιο πολύ;

Πιστεύεις ότι καταλαβαίνεις καλύτερα όταν διαβάζεις πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια άσκηση σε βοήθησε πιο πολύ;

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Υπάρχει κάτι στο υλικό που νιώθεις ότι σε βοήθησε περισσότερο απ' όλα; Τι ήταν αυτό;

Νιώθεις ότι καταλαβαίνεις καλύτερα την ελληνική γλώσσα μετά από αυτό το μάθημα; Σε ποια πράγματα είδες διαφορά;

Μέρος Β: Εμπειρία Χρήσης του Υλικού

Θέλεις να συνεχίσεις να μαθαίνεις ελληνικά μετά από αυτό το μάθημα; Γιατί;

Ποια σημεία του μαθήματος σε δυσκόλεψαν; Γιατί;

Πώς σου φάνηκε συνολικά το μάθημα; Ήταν ευχάριστο ή όχι; Ποια κομμάτια του μαθήματος σου άρεσαν και γιατί;

Έχεις κάποια πρόταση για να γίνει το μάθημα καλύτερο ή πιο βοηθητικό για τους μαθητές;

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Απαντήσεις

Φύλο: Γυναίκα

Χώρα καταγωγής: Αγγλία

Επίπεδο γνώσης της ελληνικής γλώσσας:

Δεν καταλαβαίνω καλά την ελληνική γλώσσα

Καταλαβαίνω λίγο την ελληνική γλώσσα αλλά δυσκολεύομαι να εκφραστώ

Καταλαβαίνω την ελληνική γλώσσα αλλά δυσκολεύομαι να εκφραστώ

Καταλαβαίνω καλά την ελληνική γλώσσα και μπορώ να εκφραστώ σε μικρό βαθμό

Καταλαβαίνω πολύ καλά ελληνικά και μπορώ να επικοινωνήσω και να εκφραστώ

Πώς σου φάνηκε το μάθημα γενικά; Ποια ήταν η πρώτη εντύπωση;

Το μάθημα μου έδωσε την εντύπωση ότι ήταν φτιαγμένο για κάποιον που γνωρίζει πολύ καλά ελληνικά. Ιδιαίτερα, οι οδηγίες πριν κάθε άσκηση ήταν πολύ δύσκολο να γίνουν αντιληπτές από κάποιον που μαθαίνει ελληνικά.

Το μάθημα σε βοήθησε να πεις στα ελληνικά πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια δραστηριότητα σε βοήθησε πιο πολύ;

Εγώ ξέρω ελληνικά. Αλλά από την θέση κάποιου που μαθαίνει τη γλώσσα, σίγουρα δεν βοήθησε πολύ. Το αρχικό υλικό που δόθηκε ήταν πολύπλοκο αντί να είναι προσιτό στον μαθητή μιας ξένης γλώσσας

Το μάθημα σε βοήθησε να καταλαβαίνεις όταν ακούς πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια δραστηριότητα σε βοήθησε πιο πολύ;

Σίγουρα δεν βοήθησε πολύ. Ήταν πολύπλοκο και όχι εύκολο στον μαθητή μιας ξένης γλώσσας.

Πιστεύεις ότι μπορείς να γράψεις πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια άσκηση σε βοήθησε πιο πολύ;

Όχι. Δεν βοηθά αυτό το υλικό.

Πιστεύεις ότι καταλαβαίνεις καλύτερα όταν διαβάζεις πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια άσκηση σε βοήθησε πιο πολύ;

Από την θέση κάποιου που μαθαίνει τη γλώσσα, σίγουρα δεν βοήθησε πολύ. Το αρχικό υλικό που δόθηκε ήταν πολύπλοκο αντί να είναι προσιτό στον μαθητή μιας ξένης γλώσσας

Υπάρχει κάτι στο υλικό που νιώθεις ότι σε βοήθησε περισσότερο απ' όλα; Τι ήταν αυτό;

Όχι δεν υπήρχε κάτι που να μου αρέσει.

Νιώθεις ότι καταλαβαίνεις καλύτερα την ελληνική γλώσσα μετά από αυτό το μάθημα; Σε ποια πράγματα είδες διαφορά;

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Μετά το παραπάνω μάθημα δεν είδα καμία διαφορά. Μάλλον έχω μπερδευτεί θα έλεγα

Μέρος Β: Εμπειρία Χρήσης του Υλικού

Θέλεις να συνεχίσεις να μαθαίνεις ελληνικά μετά από αυτό το μάθημα; Γιατί;

Ναι θα ήθελα, αλλά με άλλον τρόπο

Ποια σημεία του μαθήματος σε δυσκόλεψαν; Γιατί;

Οι οδηγίες ήταν πιο δύσκολες να τις καταλάβω, από όσο το μάθημα

Πώς σου φάνηκε συνολικά το μάθημα; Ήταν ευχάριστο ή όχι; Ποια κομμάτια του μαθήματος σου άρεσαν και γιατί;

Δεν ήταν φιλικό προς τον χρήστη

Έχεις κάποια πρόταση για να γίνει το μάθημα καλύτερο ή πιο βοηθητικό για τους μαθητές;

Να απλοποιηθούν οι οδηγίες και το μάθημα να ακολουθεί κλίμακα από απλό προς πολύπλοκο και όχι αντίθετα. Τέλος να προσέξετε το ελληνικό συντακτικό στις προτάσεις που χρησιμοποιείτε

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Φύλο: Γυναίκα

Χώρα καταγωγής: Ιταλία

Επίπεδο γνώσης της ελληνικής γλώσσας:

Δεν καταλαβαίνω καλά την ελληνική γλώσσα

Καταλαβαίνω λίγο την ελληνική γλώσσα αλλά δυσκολεύομαι να εκφραστώ

Καταλαβαίνω την ελληνική γλώσσα αλλά δυσκολεύομαι να εκφραστώ

Καταλαβαίνω καλά την ελληνική γλώσσα και μπορώ να εκφραστώ σε μικρό βαθμό

Καταλαβαίνω πολύ καλά ελληνικά και μπορώ να επικοινωνήσω και να εκφραστώ

Πώς σου φάνηκε το μάθημα γενικά; Ποια ήταν η πρώτη εντύπωση;

Ενδιαφέρον και το απολαμβάνω. Μου αρέσει πολύ.

Το μάθημα σε βοήθησε να πεις στα ελληνικά πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια δραστηριότητα σε βοήθησε πιο πολύ;

Βοήθησαν τα βίντεο και η άσκηση στη διαφάνεια 13.

Το μάθημα σε βοήθησε να καταλαβαίνεις όταν ακούς πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια δραστηριότητα σε βοήθησε πιο πολύ;

Ναι, πιο πολύ βοήθησαν οι ασκήσεις 8-12 στην αρχή. Πολλές ασκήσεις βοήθησαν να καταλάβω.

Πιστεύεις ότι μπορείς να γράψεις πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια άσκηση σε βοήθησε πιο πολύ;

Βοήθησε το βίντεο Σύνοψη στο τέλος και η διαφάνεια 13 με τις γάτες.

Πιστεύεις ότι καταλαβαίνεις καλύτερα όταν διαβάζεις πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια άσκηση σε βοήθησε πιο πολύ;

Ναι, βοήθησε το βίντεο Σύνοψη διαφάνεια 16.

Υπάρχει κάτι στο υλικό που νιώθεις ότι σε βοήθησε περισσότερο απ' όλα; Τι ήταν αυτό;

Η άσκηση με τις γάτες μου άρεσε πολύ και ήταν ευχάριστη.

Νιώθεις ότι καταλαβαίνεις καλύτερα την ελληνική γλώσσα μετά από αυτό το μάθημα; Σε ποια πράγματα είδες διαφορά;

ναι, ξέρω περισσότερο πώς γράφονται οι λέξεις που ακούω

Μέρος Β: Εμπειρία Χρήσης του Υλικού

Θέλεις να συνεχίσεις να μαθαίνεις ελληνικά μετά από αυτό το μάθημα; Γιατί;

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Ναι, θέλω και θα συνεχίσω να μαθαίνω ελληνικά. Μου αρέσει η γλώσσα.

Ποια σημεία του μαθήματος σε δυσκόλεψαν; Γιατί;

Η εκφώνηση ήταν δύσκολη και το βίντεο στο τέλος ήταν δύσκολο γιατί πάει γρήγορα.

Πώς σου φάνηκε συνολικά το μάθημα; Ήταν ευχάριστο ή όχι; Ποια κομμάτια του μαθήματος σου άρεσαν και γιατί;

Ήταν ευχάριστο. Είχε ωραίες ασκήσεις. Καλό επίπεδο για μένα.

Έχεις κάποια πρόταση για να γίνει το μάθημα καλύτερο ή πιο βοηθητικό για τους μαθητές;

Η παρουσίαση στην αρχή και το μενού πρέπει να είναι και στα αγγλικά. Και τα βίντεο στη σύνοψη πρέπει να είναι πιο αργά για να διαβάζω.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Φύλο: Άνδρας

Χώρα καταγωγής: Ολλανδία

Επίπεδο γνώσης της ελληνικής γλώσσας:

Δεν καταλαβαίνω καλά την ελληνική γλώσσα

Καταλαβαίνω λίγο την ελληνική γλώσσα αλλά δυσκολεύομαι να εκφραστώ

Καταλαβαίνω την ελληνική γλώσσα αλλά δυσκολεύομαι να εκφραστώ

Καταλαβαίνω καλά την ελληνική γλώσσα και μπορώ να εκφραστώ σε μικρό βαθμό

Καταλαβαίνω πολύ καλά ελληνικά και μπορώ να επικοινωνήσω και να εκφραστώ

Πώς σου φάνηκε το μάθημα γενικά; Ποια ήταν η πρώτη εντύπωση;

Το μάθημα είναι δύσκολο για έναν στο Α2 ή Β1 στα ελληνικά. Όλα είναι στα ελληνικά χωρίς μετάφραση σε άλλη γλώσσα, χωρίς βοήθεια για ξένους μαθητές. Πρέπει να χρησιμοποιήσω πολύ google translate για να καταλάβω το νόημα και την εξήγηση από το μάθημα. Ακόμα και τα βήματα για να κάνω είναι στα ελληνικά, κάτι έκανε το navigation στο μάθημα πολύ μπερδεμένο. (=Ακόμα και τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσεις ήταν στα ελληνικά, που έκανε την πλοήγηση πιο δύσκολη)

Το μάθημα σε βοήθησε να πεις στα ελληνικά πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια δραστηριότητα σε βοήθησε πιο πολύ;

Ναι, με βοήθησε λίγο να πω για το που είναι κάποια πράγματα. Η μόνη εύκολη άσκηση που μπορούσα να κάνω μόνος μου χωρίς άλλη βοήθεια, ήταν αυτή με τη γάτα και που ήταν η γάτα γιατί οι εικόνες βοήθησαν πολύ. Με βοήθησε και η άσκηση με τις λέξεις που βάζω σε πρόταση.

Εννοείτε τις ασκήσεις που έκανες αντιστοίχιση τις λέξεις σε προτάσεις;

Ναι, που μπαίνει η σωστή λέξη σε πρόταση. Αυτή με το drag and drop τη λέξη στην πρόταση ήταν πολύ καλή για έναν ξένο που δεν ξέρει καλά τη γλώσσα.

Το μάθημα σε βοήθησε να καταλαβαίνεις όταν ακούς πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια δραστηριότητα σε βοήθησε πιο πολύ;

Με βοήθησε κάπως, ναι. Αλλά θέλω χρόνο να καταλάβω το πρόγραμμα γιατί όλα ήταν στα ελληνικά και δεν είχε πολλές εικόνες που εξηγούν τι ακούω. Πραγματικά είχε πολλές εικόνες αλλά νομίζω πρέπει να έχει πιο πολλές εικόνες και με άλλο τρόπο. Και τα τραγούδια. Ήταν πολύ ωραία και διασκεδαστικά ήταν πολύ δύσκολα να καταλάβω χωρίς πολλές εικόνες. Το καλό ήταν ότι είχε πολύ επανάληψη και μετά από λίγο μπορούσα να θυμάμαι λέξεις που δείχνουν τόπο.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Πιστεύεις ότι μπορείς να γράψεις πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια άσκηση σε βοήθησε πιο πολύ;

Ναι, πιστεύω ότι μπορώ να γράψω πού είναι κάποιος ή κάτι. Η άσκηση με τη γάτα και η εικόνα από το Friends και το μουσείο με βοήθησαν να γράψω αλλά είχα πολλή βοήθεια από το google translate.

Πιστεύεις ότι καταλαβαίνεις καλύτερα όταν διαβάζεις πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια άσκηση σε βοήθησε πιο πολύ;

Ναι, πιστεύω ότι μπορώ να καταλάβω καλύτερα. Οι ασκήσεις που με βοήθησαν να μάθω ήταν αυτές με βοήθεια από εικόνες. Οι ασκήσεις με τις γάτες και η άσκηση με τη βιβλιοθήκη και οι άνθρωποι που δουλεύουν μέσα σε αυτήν.

Υπάρχει κάτι στο υλικό που νιώθεις ότι σε βοήθησε περισσότερο απ' όλα; Τι ήταν αυτό;

Με βοήθησαν όλες οι ασκήσεις βοήθεια τις εικόνες.

Εννοείς όλες οι ασκήσεις που είχαν εικόνες σαν βοήθεια;

Ναι. Οι συζητήσεις που μιλούσαν μόνο χωρίς να δείχνει πού είναι κάτι δεν βοήθησαν τόσο πολύ. Αυτές οι ασκήσεις πρέπει να ξέρεις καλά τη γλώσσα να καταλαβαίνεις και δεν έχουν εικόνες να βοηθούν στο μάθημα.

Νιώθεις ότι καταλαβαίνεις καλύτερα την ελληνική γλώσσα μετά από αυτό το μάθημα; Σε ποια πράγματα είδες διαφορά;

Λίγο ναι. Αλλά όχι σε σημαντικό level. Το μάθημα ήταν δύσκολο και έχει πολλές δύσκολες λέξεις χωρίς πολλές εικόνες να εξηγούν το νόημα της πρότασης. Έμαθα εκφράσεις να λέω πού είναι κάτι και να λέω γενικά τον τόπο, αλλά μερικές ήταν για μεγάλο level. Για παράδειγμα “επι της πλατείας” είναι κάτι που δεν άκουσα ξανά και ήταν δύσκολο να καταλάβω. Παρόλο που υπάρχουν πράγματά που εγώ μπορώ να καταλαβαίνω καλύτερα τώρα και να δοκιμάζω και να βλέπω τον κρυμμένο τόπο σε λέξεις και να τα χρησιμοποιώ. Αλλά πάλι ήταν δύσκολο για μένα να καταλάβω στην αρχή.

Φυσικά, τα ελληνικά είναι δύσκολη γλώσσα να ξεκινάς.

Μέρος Β: Εμπειρία Χρήσης του Υλικού

Θέλεις να συνεχίσεις να μαθαίνεις ελληνικά μετά από αυτό το μάθημα; Γιατί;

Θέλω να συνεχίσω να μαθαίνω ελληνικά αλλά δεν ξέρω σίγουρα τι τρόπος να μαθαίνω είναι το στυλ μου. Γιατί θέλω να ρωτάω ερωτήσεις και να έχω άτομο να απαντά εκεί. Το μάθημα αυτό έχει interactive elements (=διαδραστικά στοιχεία) αλλά δε νομίζω ότι θα συνεχίσω χωρίς δάσκαλο κοντά.

Ποια σημεία του μαθήματος σε δυσκόλεψαν; Γιατί;

Όπως είπα, όλα ήταν στα ελληνικά, και η εισαγωγή και τα βήματα στο μάθημα και ήταν πολύ challenging (=πρόκληση) για μένα αλλά πολύ δύσκολο και απογοήτευση πολλές φορές.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Καταλαβαίνω ότι το υλικό πρέπει να είναι στα ελληνικά, προτείνω να έχει τουλάχιστον μετάφραση στα αγγλικά για άνθρωπο που δεν μιλά καλά ελληνικά και θα το βρει πολύ challenging.

Η πλατφόρμα ήταν δύσκολη και οι εκφωνήσεις στις ασκήσεις.

Εννοείς ότι αν έχει αγγλική μετάφραση θα είναι καλύτερο και θα είναι πρόκληση για κάποιον που μαθαίνει ελληνικά;

Ναι, ναι. Η μετάφραση στα αγγλικά βοηθάει και το κάνει πρόκληση.

Και η πλατφόρμα δεν είναι φιλική γιατί πολλές φορές δεν ξέρω που να κάνω κλικ, και τι κλικ να απαντήσω την ερώτηση. Παράδειγμα: τα interactive videos που πρέπει να κάνω κλικ σε λέξεις, αλλά δεν καταλαβαίνω ότι κάθε λέξη μπορεί να γίνει κλικ.

Πώς σου φάνηκε συνολικά το μάθημα; Ήταν ευχάριστο ή όχι; Ποια κομμάτια του μαθήματος σου άρεσαν και γιατί;

Η πλατφόρμα και το σχέδιο και όλο το υλικό δεν είναι το καλύτερο για τους δικούς μου στόχους και πρόοδο. Πιστεύω ότι ο σχεδιασμός του υλικού πρέπει να γίνει πιο καλός για να είναι μια καλή εμπειρία μάθηση. Τα διαδραστικά βίντεο είναι ενδιαφέρον, αλλά, μερικές φορές στα βίντεο χρειαζόταν να επιστρέφω για να θυμάμαι τι έλεγαν οι άλλοι και να μπορώ να γράψω τα κενά. Το καλό σε αυτό το στάδιο ήταν ότι όταν έφευγα από την απάντηση για να επιστρέψω στο βίντεο, οι απαντήσεις μου δεν σβήνονται όταν επιστρέφω στις απαντήσεις.

Έχεις κάποια πρόταση για να γίνει το μάθημα καλύτερο ή πιο βοηθητικό για τους μαθητές;

Είπα πριν τι προτείνω σε άλλες ερωτήσεις. Γενικά προτείνω καλύτερο σχεδιασμό στην πλατφόρμα και πιο φιλικό, πολλές εικόνες και βίντεο βοηθούν τη γνώση, ίσως μετάφραση σε αγγλικά σε κανόνες και εισαγωγή και σίγουρα μετάφραση στα βήματα που ακολουθώ και οδηγίες και σε σύνοψη.

Η επόμενη ενότητα μπορεί να μπαίνει αμέσως με κουμπί, όχι να κάνεις πολλά κλικ.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Φύλο: Άνδρας

Χώρα καταγωγής: Γαλλία

Επίπεδο γνώσης της ελληνικής γλώσσας:

Δεν καταλαβαίνω καλά την ελληνική γλώσσα

Καταλαβαίνω λίγο την ελληνική γλώσσα αλλά δυσκολεύομαι να εκφραστώ

Καταλαβαίνω την ελληνική γλώσσα αλλά δυσκολεύομαι να εκφραστώ

Καταλαβαίνω καλά την ελληνική γλώσσα και μπορώ να εκφραστώ σε μικρό βαθμό

Καταλαβαίνω πολύ καλά ελληνικά και μπορώ να επικοινωνήσω και να εκφραστώ

Πώς σου φάνηκε το μάθημα γενικά; Ποια ήταν η πρώτη εντύπωση;

Το μάθημα είναι γεμάτο με πολλή πληροφορία και είχε πολλούς διαφορετικούς τρόπους να μάθεις.

Το μάθημα σε βοήθησε να πεις στα ελληνικά πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια δραστηριότητα σε βοήθησε πιο πολύ;

Ναι, με βοήθησε, πιο βοηθητικό ήταν το διαδραστικό βίντεο και τα τραγούδια και οι ασκήσεις με τις εικόνες (παράδειγμα αυτή: που είναι ο άνδρας;)

Το μάθημα σε βοήθησε να καταλαβαίνεις όταν ακούς πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια δραστηριότητα σε βοήθησε πιο πολύ;

Ναι με βοήθησε σε όλα. Μου άρεσαν πολύ όλα μαζί. Πιο βοηθητικό ήταν το διαδραστικό βίντεο και τα τραγούδια.

Πιστεύεις ότι μπορείς να γράψεις πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια άσκηση σε βοήθησε πιο πολύ;

Είναι πιο δύσκολο να γράψω με υπολογιστή. Το μάθημα δεν βοήθησε πολύ γιατί δυσκολεύομαι να γράψω στον υπολογιστή ελληνικά.

Πιστεύεις ότι καταλαβαίνεις καλύτερα όταν διαβάζεις πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια άσκηση σε βοήθησε πιο πολύ;

Ναι, με βοήθησαν οι υπότιτλοι.

Υπάρχει κάτι στο υλικό που νιώθεις ότι σε βοήθησε περισσότερο απ' όλα; Τι ήταν αυτό;

Πιο πολύ απ' όλα βοήθησε το διαδραστικό βίντεο και τα τραγούδια και οι ασκήσεις με εικόνες

Νιώθεις ότι καταλαβαίνεις καλύτερα την ελληνική γλώσσα μετά από αυτό το μάθημα; Σε ποια πράγματα είδες διαφορά;

Ναι καταλαβαίνω καλύτερα πως να περιγράψω που είναι κάτι

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Μέρος Β: Εμπειρία Χρήσης του Υλικού

Θέλεις να συνεχίσεις να μαθαίνεις ελληνικά μετά από αυτό το μάθημα; Γιατί;

Ναι ναι. Γιατί είναι διαφορετικό και μου άρεσαν οι διαφορετικές πληροφορίες και οι διαφορετικοί τρόποι μάθησης. Δεν ήταν βαρετό. Είχε ποικιλία από ασκήσεις.

Ποια σημεία του μαθήματος σε δυσκόλεψαν; Γιατί;

Οι τόνοι στο πληκτρολόγιο, και όταν έπρεπε να ακούσω ξανά όλο το τραγούδι. Στην αρχή είναι δύσκολο να καταλάβω ασκήσεις.

Πώς σου φάνηκε συνολικά το μάθημα; Ήταν ευχάριστο ή όχι; Ποια κομμάτια του μαθήματος σου άρεσαν και γιατί;

Είναι ευχάριστο, μου άρεσε πολύ ότι ήταν μόνο για αντικείμενο και όλα για ένα θέμα. Γιατί είναι πολύ ενδιαφέρον να μαθαίνω και μετά να χρησιμοποιώ ξανά κ ξανά τις ίδιες λέξεις. Βοήθησε να μαθαίνω καλύτερα.

Έχεις κάποια πρόταση για να γίνει το μάθημα καλύτερο ή πιο βοηθητικό για τους μαθητές;

Είναι πολύ μεγάλο και ήθελε πολύ χρόνο. Ήταν κουραστικό για 40 λεπτά στο υπολογιστή. Είναι δύσκολο να καταλαβαίνω τις ασκήσεις. Η εκφώνηση θα ήθελα να είναι και στα αγγλικά. Και θα ήταν πιο εύκολο και γρήγορο. Χωρίς αγγλικά χρειάζεται δασκάλα.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Φύλο: Άνδρας

Χώρα καταγωγής: Γερμανία

Επίπεδο γνώσης της ελληνικής γλώσσας:

Δεν καταλαβαίνω καλά την ελληνική γλώσσα

Καταλαβαίνω λίγο την ελληνική γλώσσα αλλά δυσκολεύομαι να εκφραστώ

Καταλαβαίνω την ελληνική γλώσσα αλλά δυσκολεύομαι να εκφραστώ

Καταλαβαίνω καλά την ελληνική γλώσσα και μπορώ να εκφραστώ σε μικρό βαθμό

Καταλαβαίνω πολύ καλά ελληνικά και μπορώ να επικοινωνήσω και να εκφραστώ

Πώς σου φάνηκε το μάθημα γενικά; Ποια ήταν η πρώτη εντύπωση;

Δεν ήταν εύκολο για μένα να καταλάβω την περιγραφή στο μάθημα. Όταν κατάλαβα ήταν αστείο και ενδιαφέρον. Έμαθα μερικές καινούριες λέξεις και εκφράσεις.

Το μάθημα σε βοήθησε να πεις στα ελληνικά πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια δραστηριότητα σε βοήθησε πιο πολύ;

Ναι, με βοήθησε αλλά ήξερα τις λέξεις. Οι περιγραφές ήταν γρήγορα και δύσκολο και οι ασκήσεις είχαν πολλές επαναλήψεις. Οι λέξεις ήταν πολύ καλά παρουσιασμένες.

Το μάθημα σε βοήθησε να καταλαβαίνεις όταν ακούς πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια δραστηριότητα σε βοήθησε πιο πολύ;

Ναι, οι προφορικές ασκήσεις. Βοηθάει πολύ να βάλεις μερικά παραδείγματα για να καταλάβω καλύτερα τις ασκήσεις (π.χ. δεν ήξερα τη λέξη «επίρρημα» στα ελληνικά).

Πιστεύεις ότι μπορείς να γράψεις πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια άσκηση σε βοήθησε πιο πολύ;

Ναι, μπορώ λίγο. Οι ασκήσεις με τις προτάσεις με βοήθησαν πιο πολύ να γράψω που είναι πράγματα και άνθρωποι.

Πιστεύεις ότι καταλαβαίνεις καλύτερα όταν διαβάζεις πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια άσκηση σε βοήθησε πιο πολύ;

Ναι, όπως είπα και πριν. Οι ασκήσεις που οι προτάσεις ήταν γραμμένες με βοήθησαν πολύ σ' αυτό.

Υπάρχει κάτι στο υλικό που νιώθεις ότι σε βοήθησε περισσότερο απ' όλα; Τι ήταν αυτό;

Αυτό που με βοήθησε πιο πολύ ήταν ότι το υλικό είναι όμορφα φτιαγμένο και είναι ευχάριστο να μαθαίνεις ελληνικά.

Νιώθεις ότι καταλαβαίνεις καλύτερα την ελληνική γλώσσα μετά από αυτό το μάθημα; Σε ποια πράγματα είδες διαφορά;

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Έμαθα καινούριες λέξεις και φράσεις θυμήθηκα πράγματα που ήξερα αλλά τα είχα ξεχάσει.

Μέρος Β: Εμπειρία Χρήσης του Υλικού

Θέλεις να συνεχίσεις να μαθαίνεις ελληνικά μετά από αυτό το μάθημα; Γιατί;

Ναι, γιατί θέλω να μιλάω καλύτερα ελληνικά.

Ποια σημεία του μαθήματος σε δυσκόλεψαν; Γιατί;

Ήταν δύσκολο να καταλάβω τις οδηγίες τις ασκήσεις.

Πώς σου φάνηκε συνολικά το μάθημα; Ήταν ευχάριστο ή όχι; Ποια κομμάτια του μαθήματος σου άρεσαν και γιατί;

Ναι, ήταν ευχάριστο και διασκεδαστικό και είχε ποικιλία.

Έχεις κάποια πρόταση για να γίνει το μάθημα καλύτερο ή πιο βοηθητικό για τους μαθητές;

Να εξηγείς τις ασκήσεις στα αγγλικά ή με παραδείγματα. Και ίσως να έχεις πίνακες με περιλήψεις.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Φύλο: Γυναίκα

Χώρα καταγωγής: Ισπανία

Επίπεδο γνώσης της ελληνικής γλώσσας:

Δεν καταλαβαίνω καλά την ελληνική γλώσσα

Καταλαβαίνω λίγο την ελληνική γλώσσα αλλά δυσκολεύομαι να εκφραστώ

Καταλαβαίνω την ελληνική γλώσσα αλλά δυσκολεύομαι να εκφραστώ

Καταλαβαίνω καλά την ελληνική γλώσσα και μπορώ να εκφραστώ σε μικρό βαθμό

Καταλαβαίνω πολύ καλά ελληνικά και μπορώ να επικοινωνήσω και να εκφραστώ

Πώς σου φάνηκε το μάθημα γενικά; Ποια ήταν η πρώτη εντύπωση;

Πολύ ενδιαφέρον. Μου άρεσε. Μου άρεσε που έχει πολλές διαφορετικές ασκήσεις και ήταν interactive (=διαδραστικό).

Το μάθημα σε βοήθησε να πεις στα ελληνικά πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια δραστηριότητα σε βοήθησε πιο πολύ;

Ναι, με βοήθησε. Οι ασκήσεις με τις εικόνες που έπρεπε να ενώσεις την εικόνα με τη σωστή φράση βοήθησε πολύ. Και τα interactive videos.

Το μάθημα σε βοήθησε να καταλαβαίνεις όταν ακούς πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια δραστηριότητα σε βοήθησε πιο πολύ;

Ναι. Τα interactive videos βοήθησαν πολύ.

Πιστεύεις ότι μπορείς να γράψεις πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια άσκηση σε βοήθησε πιο πολύ;

Πιστεύω ότι μπορώ να χρησιμοποιώ πολλές από τις λέξεις που έμαθα στο μάθημα. Αλλά κάποιες είναι πιο δύσκολες και δεν είμαι σίγουρη πως πάει το ουσιαστικό μετά από αυτές, γιατί το ουσιαστικό αλλάζει. Οι ασκήσεις με τις εικόνες και τις φράσεις με βοήθησαν πολύ.

Πιστεύεις ότι καταλαβαίνεις καλύτερα όταν διαβάζεις πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια άσκηση σε βοήθησε πιο πολύ;

Ναι, σίγουρα! Οι ασκήσεις με τις εικόνες και τις φράσεις βοήθησαν.

Υπάρχει κάτι στο υλικό που νιώθεις ότι σε βοήθησε περισσότερο απ' όλα; Τι ήταν αυτό;

Αυτές οι ασκήσεις με τις εικόνες και τις φράσεις ήταν ξεκάθαρες και βοήθησαν.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Νιώθεις ότι καταλαβαίνεις καλύτερα την ελληνική γλώσσα μετά από αυτό το μάθημα; Σε ποια πράγματα είδες διαφορά;

Σίγουρα μπορώ να μιλήσω για τη θέση καλύτερα.

Μέρος Β: Εμπειρία Χρήσης του Υλικού

Θέλεις να συνεχίσεις να μαθαίνεις ελληνικά μετά από αυτό το μάθημα; Γιατί;

Μου αρέσουν τα ελληνικά και θέλω να συνεχίσω να μαθαίνω. Αγαπώ τις ασκήσεις.

Ποια σημεία του μαθήματος σε δυσκόλεψαν; Γιατί;

Η παρουσίαση της γραμματικής και των λέξεων και οι οδηγίες είναι δύσκολα σε κάποια σημεία. Δεν τα καταλαβαίνω πάντα. Θέλω πιο απλές λέξεις εκεί.

Πώς σου φάνηκε συνολικά το μάθημα; Ήταν ευχάριστο ή όχι; Ποια κομμάτια του μαθήματος σου άρεσαν και γιατί;

Μου αρέσει πολύ. Ήταν ευχάριστο και ενδιαφέρον. Μου αρέσει που οι ασκήσεις είναι interactive και μου αρέσουν τα τραγούδια.

Έχεις κάποια πρόταση για να γίνει το μάθημα καλύτερο ή πιο βοηθητικό για τους μαθητές;

Πιο απλές οδηγίες. Η παρουσίαση της γραμματικής και των λέξεων είναι σαν πιο πάνω επίπεδο στα ελληνικά. Έχει λέξεις και πράγματα στη γραμματική που δεν καταλαβαίνω.

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Φύλο: Γυναίκα

Χώρα καταγωγής: Γερμανία

Επίπεδο γνώσης της ελληνικής γλώσσας:

Δεν καταλαβαίνω καλά την ελληνική γλώσσα

Καταλαβαίνω λίγο την ελληνική γλώσσα αλλά δυσκολεύομαι να εκφραστώ

Καταλαβαίνω την ελληνική γλώσσα αλλά δυσκολεύομαι να εκφραστώ

Καταλαβαίνω καλά την ελληνική γλώσσα και μπορώ να εκφραστώ σε μικρό βαθμό

Καταλαβαίνω πολύ καλά ελληνικά και μπορώ να επικοινωνήσω και να εκφραστώ

Πώς σου φάνηκε το μάθημα γενικά; Ποια ήταν η πρώτη εντύπωση;

Σε κάποιες ερωτήσεις μου πήρε χρόνο να καταλάβω τί πρέπει να κάνω. Έχει πολλούς διαφορετικούς τύπους ασκήσεων (συμπλήρωση, αντιστοίχιση, βίντεο, δημιουργικά) και αυτό μου φαίνεται δύσκολο στο να αποκτήσει κάποιος μία ροή για να προχωράει την ύλη.

Το μάθημα σε βοήθησε να πεις στα ελληνικά πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια δραστηριότητα σε βοήθησε πιο πολύ;

Ναι. Στη 2η ενότητα βοήθησαν οι διάλογοι που έχουν ήχο και το interactive βίντεο με τις διακοπές. Και στην τελευταία ενότητα η άσκηση που γράφω από το χάρτη πού να πάει μου άρεσε πολύ.

Το μάθημα σε βοήθησε να καταλαβαίνεις όταν ακούς πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια δραστηριότητα σε βοήθησε πιο πολύ;

Ναι. Στη 2η ενότητα μου άρεσε το βίντεο στο μετρό. Και στην 3η ενότητα τα σωστό-λάθος και η άσκηση που βρίσκω στο κείμενο τις λέξεις.

Πιστεύεις ότι μπορείς να γράψεις πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια άσκηση σε βοήθησε πιο πολύ;

Ναι. Στην 1η ενότητα οι ασκήσεις 13 και 15 ήταν καλές. Στην 2η ενότητα οι ασκήσεις που περιγράφω τις εικόνες βοήθησε και αυτές οι ασκήσεις που τραβάω τις λέξεις. Μου άρεσε και η άσκηση με το μουσείο αλλά θα βοηθούσε να γράψεις ποια επιρρήματα να χρησιμοποιήσουν

Πιστεύεις ότι καταλαβαίνεις καλύτερα όταν διαβάζεις πού είναι κάποιος ή κάτι; Αν ναι, ποια άσκηση σε βοήθησε πιο πολύ;

Αθηνά Τριγώνη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Διαδραστικού Υλικού μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με τη μέθοδο της Εξ ΑΕ για ενήλικες με θέμα τους προσδιορισμούς του τόπου για το επίπεδο Α2 στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Ναι. Στην 1η ενότητα το 5 αλλά θα μπορούσε η παρουσίαση να συνοδεύεται με ήχο και υποτιτλισμό, δε μου άρεσε όμως που έπρεπε να βγω από την πλατφόρμα σε εξωτερικό link γιατί με μπερδεύει στο να επιστρέψω.

Υπάρχει κάτι στο υλικό που νιώθεις ότι σε βοήθησε περισσότερο απ' όλα; Τι ήταν αυτό;

Τα διαδραστικά βίντεο με του υποτιτλισμένους διαλόγους. Θα ήθελα να μπορώ να βλέπω υπότιτλους και στα αγγλικά.

Νιώθεις ότι καταλαβαίνεις καλύτερα την ελληνική γλώσσα μετά από αυτό το μάθημα; Σε ποια πράγματα είδες διαφορά;

Ναι, μπορώ να πω πιο εύκολα που είναι κάτι.

Μέρος Β: Εμπειρία Χρήσης του Υλικού

Θέλεις να συνεχίσεις να μαθαίνεις ελληνικά μετά από αυτό το μάθημα; Γιατί;

Ναι. Τα χρειάζομαι στη δουλειά μου.

Ποια σημεία του μαθήματος σε δυσκόλεψαν; Γιατί;

Η θεωρία μου φάνηκε πολύ δύσκολη. Αν κάποιος δεν έχει ενδιαφέρον για δάσκαλος για να μάθει τα ελληνικά, η ορολογία μου φαίνεται περίπλοκη.

Πώς σου φάνηκε συνολικά το μάθημα; Ήταν ευχάριστο ή όχι; Ποια κομμάτια του μαθήματος σου άρεσαν και γιατί;

Ναι ήταν ευχάριστο. Μου άρεσαν τα βίντεο. Στην 1η ενότητα το 7 μου άρεσε γιατί ήταν πιο σύγχρονο, γρήγορο, συνοπτικό και θα μπορούσε να είναι και το εισαγωγικό σου βίντεο ή το βίντεο της σύνοψης,

Έχεις κάποια πρόταση για να γίνει το μάθημα καλύτερο ή πιο βοηθητικό για τους μαθητές;

Τα γραφικά, βίντεο κλπ θα ήθελα να είναι πιο σύγχρονα. Θα προτιμούσα να βλέπω εσένα και όχι τη Σοφία.

Τις δημιουργικές δραστηριότητες που θέλουν AI και παραπάνω χρόνο θα τις άφηνα για το τέλος και για προαιρετικές, γιατί είναι πολύ χρονοβόρες.

Θα ήθελα να υπάρχει μία εισαγωγή στη θεωρία, καλύτερα 10 ασκήσεις ανά ενότητα και η σύνοψη να είναι πιο σύντομη, ίσως χωρίς animation.